ASIMOV

VAKIF DİZİSİ

İKİNCİ VAKIF

Isaac Asimov, Vakıf Dizisi'ni yazmaya başladığında yirmi bir yaşındaydı, bir gün bu dizinin bilimkurgunun köşetaşlarından biri sayılabileceği hiç aklına gelmemişti. Asimov, bilim üzerine yazdığı kitaplardan Shakespeare ve tarih gibi konulara uzanan çeşitli alanlarda 470 kitap yazmıştır. Ama en çok sevilmesini sağlayan eserleri Robot, İmparatorluk ve Vakıf dizilerinin de dahil olduğu, bol ödüllü bilimkurgu destanları olmuştur. Amerikan Bilimkurgu Yazarları Derneği'nce, bilimkurgunun büyük ustası unvanı verilen Asimov, elli yıl boyunca her yaştan okuru eğlendirmeyi ve eğitmeyi başarmıştır. 1992 Nisan'ında, yetmiş iki yaşındayken hayata gözlerini yummuştur.

İthaki Yayınları - 391
Edebiyat - 312
ISBN 975-273-183-X

Isaac Asimov
İkinci Vakıf
Özgün Adı: *Second Foundation*

1. Basım, Ekim 2005, İstanbul
e-kitap: 1. Sürüm, Temmuz 2015

Yayın Koordinatörü: Füsun Taş
Sanat Yönetmeni: İbrahim Çeşmecioğlu
Düzelti: Esin Coşkun
Sayfa Düzeni ve Baskıya Hazırlık: Cemile Öz
Kapak ve İç Baskı: İdil Matbaacılık
Cilt: Yıldız Mücellit

Mühürdar Cad. İlter Ertüzün Sok. 4/6 34710 Kadıköy - İstanbul
Tel: (0216) 330 93 08 - 348 36 97 Faks: (0216) 449 98 34

İthaki™ Penguen Kitap-Kaset Bas. Yay. Paz. Tic. Ltd. Şti.'nin yan kuruluşudur.
Çatalçeşme Sok. Yavuz Han No: 26 Cağaloğlu - İstanbul
Tel: (0216) 512 76 00 Faks: (0216) 519 56 56
ithaki@ithaki.com.tr - www.ithaki.com.tr - www.ilknokta.com

Vakıf Dizisi | 3. Kitap

İKİNCİ VAKIF

ISAAC ASIMOV

Çeviri: Çiğdem Şafak

Jr. John W. Campbell'ın anısına…
(1910-1971)

GİRİŞ

Birinci Galaksi İmparatorluğu on binlerce yıl sürmüştü. Galaksideki tüm gezegenleri merkezi bir yönetimin çatısı altında toplamıştı, kimi zaman zorbalık, kimi zamansa iyilikle, ama hep belirli bir düzen içinde. İnsanlar başka türlü bir yaşam şeklinin olabileceğini düşünemiyorlardı.

Sadece Hari Seldon dışında.

Hari Seldon, Birinci İmparatorluk'un son büyük bilim adamıydı. Psikotarih bilimini mükemmelleştiren oydu. Psikotarih toplumbilimin özüydü; insan davranışlarının matematiksel denklemlere indirgenmesinin bilimiydi.

Bireylerin davranışlarını önceden kestirebilmek çok zordur; ancak, Seldon'ın da bulduğu üzere, yığınların tepkileri istatistiksel olarak incelenebilir. Yığın ne kadar kalabalıksa, varılacak sonuç da o kadar kesin olacaktır. Seldon da galaksinin onun zamanında katrilyonlarla ifade edilen nüfusundan daha azıyla çalışmış değildi.

Bu yüzden, tüm sağduyuya ve kamuoyunun inancına rağmen, son derece güçlü görünen ihtişamlı İmparatorluk'un çaresiz bir yozlaşma ve çöküş sürecine girdiğini önceden görebilen de Seldon olmuştu.

Bir çözüm üretmeye, barışı ve uygarlığı sadece bin yıl içerisinde eski haline getirecek koşulları sağlamaya koyuldu. Özenle, bilim adamlarından, 'Vakıf'lar' olarak adlandırdığı iki koloni oluşturdu. İki koloniyi galaksinin iki zıt ucuna kurmaya özellikle dikkat etti. Vakıf'lardan biri kamuoyunun gözleri önünde kurulmuştu. Diğerinin, İkinci Vakıf'ın varlığı ise, sessizliğe gömülmüştü.

Vakıf ile *Vakıf ve İmparatorluk*'ta Birinci Vakıf'ın üç yüz yılı anlatılmaktadır. Birinci Vakıf, galaksi sınırlarının ıssızlığında kaybolmuş ufacık bir ansiklopedi uzmanları topluluğu olarak başlamıştı. Belirli aralıklarla, insan ilişkilerinin zamanın toplumsal ve ekonomik akışı içinde bocaladığı krizlerle yüz yüze geldi. Ancak tek doğrultuda hareket edebilirlerdi ve bunu yaptıklarında önlerinde yepyeni bir ufuk açıldı. Her şey çoktan ölmüş olan Hari Seldon tarafından planlanmıştı.

Birinci Vakıf, üstün bilimi sayesinde, onu çevreleyen barbar gezegenleri ele geçirdi. Ölmekte olan İmparatorluk'tan kopan başıbozuk derebeylerini hedef aldı ve onları yendi. Güçlü imparatorlarla güçlü generallerin

sonuncularının yönetimindeki İmparatorluk kalıntılarıyla da yüzleşti ve onları da yendi.

Sonra karşılarına Hari Seldon'ın önceden göremediği bir şey çıktı: Tek insanın, tek mutantın karşı konulmaz gücü! Katır adıyla tanınan bu yaratık, insanların duygularına yön verme ve zihinlerini biçimlendirebilme yeteneğiyle doğmuştu. En amansız düşmanları, en candan dostlarına dönüşüyordu. Ordular onunla savaşmak istemiyorlardı. Birinci Vakıf onun karşısında yıkıldı ve Seldon'ın planları da kısmen yıkıntıların altında kaldı.

Geriye, tüm araştırmaların hedefi, gizemli İkinci Vakıf kalmıştı. Katır, eğer galaksinin fethini tamamlamak istiyorsa, onu bulmak zorundaydı. Kaldıkları kadarıyla İkinci Vakıf'ın sadık izleyicileri de, oldukça farklı bir nedenden dolayı onu bulmak zorundaydılar. Ama neredeydi? Bunu kimse bilmiyordu.

İşte bu, İkinci Vakıf'ın aranışının öyküsüdür!

1. KISIM

KATIR’IN ARAYIŞI

***KATIR** — … Katır'ın rejiminin yapıcı yönlerinin oluşması, Birinci Vakıf'ın çöküşünün sonrasına denk gelir. Birinci Galaksi İmparatorluğu'nun kesin yıkılışından sonra, tarihi, kapsamı dahilinde gerçek imparatorluk sistemi altında birleşmiş bir uzayla tanıştıran kişidir. Psikotarihin kavranamayan desteğinin tahminlerinin aksine, yıkılmış Vakıf'a ait olan bir önceki ticari imparatorluk, gevşek yapılı ve farklı olmuştur. Katır'ın hükmündeki, sıkı sıkıya idare edilen "Dünyalar Birliği" ile kıyaslanamaz, özellikle de sözde Arayış döneminde…*

GALAKTİK ANSİKLOPEDİ[1]

1

İki Adam ve Katır

Ansiklopedi'nin, Katır ve onun imparatorluğu hakkında anlatması gerekenler çok daha fazladır, ancak bunların hemen hemen hiçbiri mevcut konuyla ilgili değildir ve zaten çoğu da amacımıza göre sıkıcı kaçacaktır. Temelde, makale bu noktada, "Birliğin İlk Vatandaşının" –Katır'ın resmi unvanı– yükselişine neden olan ekonomik koşullar ve bunların ekonomik sonuçları ile uğraşmaktadır.

Eğer, bu makalenin yazarı, bir hiçlikten yola çıkarak beş yıl içerisinde engin bir hükümdarlığa yükselen Katır'ın muazzam hızına herhangi bir dönemde biraz olsun hayret etmişse bile, bunu saklar. Eğer, ülke birliğinin oturtulması için yayılmanın beş yıl boyunca kesilmesine daha da şaşıracak olmuşsa bile, bu gerçeği gizler.

Bu yüzden, Ansiklopedi'yi kendi haline bırakıp, amacımız doğrultusunda yolumuza devam ediyoruz ve o beş yıllık duraklamanın sonundaki, Birinci ve İkinci Galaksi İmparatorlukları arasında olan Büyük Aradönem tarihini ele alıyoruz.

Politik olarak Birlik sessizdir. Ekonomik olarak refah içindedir. Katır'ın şaşmaz egemenliğini, önceki kaos ortamına değişmeye aldırış edecek ancak ufak bir kesim vardı. Beş yıl önce Vakıf'ı tanıyan dünyalarda, nostaljik bir pişmanlık olabilirdi, daha fazlası değil. Vakıf'ın liderleri, yararsız görüldüklerinde birer ölü ve yararlı görüldüklerinde ise birer Dönüşmüş olmuşlardı.

Dönüşmüşler'e gelince, aralarında en yararlısı, artık korgeneral olan Han Pritcher'dı.

Vakıf zamanında, Han Pritcher bir yüzbaşı ve yeraltı örgütü olan Demokratik Muhalefet'in bir üyesi idi. Vakıf, bir savaş olmaksızın Katır tarafından zapt edildiğinde, Pritcher Katır ile savaşmıştı. Ta ki o da Dönüşmüş olana kadar.

Dönüşüm, üstün nedenlerin tesiriyle meydana gelen alelade bir şey değildi. Han Pritcher bunu yeterince biliyordu. Değiştirilmişti, çünkü Katır, sıradan insanların şartlandırmalarını kendisine uygun gelecek şekilde düzeltmede oldukça yetenekliydi. Ancak bu, Han Pritcher'ı tamamen tatmin ediyordu. Aynen olması gerektiği gibiydi. Dönüşüm'den hoşnutluk duymanın kendisi de, bunun temel semptomlarından birisiydi, ancak Han Pritcher artık bu konuyu merak bile etmiyordu.

Birlik'in dışındaki galaksinin uçsuz bucaksız derinliklerine yaptığı beşinci büyük keşif yolculuğundan henüz yeni dönerken, kıdemli uzay görevlisi ve istihbarat ajanının "İlk Vatandaş" ile olacak resmi görüşmesinden dolayı gösterdiği saygı, onu basit bir neşe ile sarmalıyordu. Çatlamadan gülemezmiş gibi görünen ve esmer, pürüzsüz bir tahtadan oyulmuşa benzeyen suratından bu belli olmuyordu, ama dışavurumsal belirtiler gereksizdi. Katır, içerideki duyguları en küçük ayrıntılarına kadar görebilirdi, tıpkı sıradan bir insanın, bir kirpiğin seğirmesini görebileceği gibi.

Pritcher, hava aracını kraliyetin eski hangarlarına bıraktı ve saray topraklarına, talep edildiği gibi, yaya olarak girdi. Üzerinde oklar bulunan bomboş ve sessiz anayol boyunca iki kilometre kadar yürüdü. Pritcher biliyordu ki, saray topraklarının kilometrekarelerce etrafında tek bir nöbetçi, tek bir asker, tek bir silahlı adam bile bulunmuyordu.

Katır'ın korunmaya ihtiyacı yoktu.

Katır, kendisinin en iyi, en kudretli koruyucusuydu.

Saray, imparatorluğun sonlarının ayırıcı özelliği olan cesur, şişirilmiş ve neredeyse hareketli olan kemerlerinde parıldayan olağanüstü ışıklarını ve olağanüstü güçlü metalik duvarlarını onun önünde yükselttikçe, Pritcher'ın adımlarının temposu kendi kulaklarına usulca geliyordu. Saray, bomboş arazilerin, ufuktaki kalabalık şehrin üzerinde tüm kudretiyle kuluçkaya yatmıştı.

Sarayın içerisinde, Birlik'in bütün yapısının ve yeni aristokrasinin, insanüstü zihinsel niteliklerine dayandığı –tek başına– o bir kişi vardı.

Muazzam kapı generalin yaklaşmasıyla açıldı ve o içeri girdi. Eğimli, geniş platforma çıktı. Sessizce çalışan asansör hızla yükseldi. Katır'ın,

saray kulelerinin parlaklığının en yükseğindeki kendi odasının küçük ve şatafatsız kapısının önünde durdu.

Kapı açıldı…

Bail Channis gençti ve Bail Channis Dönüşmüş değildi… Bu da, daha sade bir dille söylemek gerekirse, onun duygusal donanımının Katır tarafından düzeltilmediği anlamına geliyordu. Tam olarak kalıtımının ve sonradan çevresinden kaynaklanan değişikliklerin yön verdiği şekil ne ise o halde kalmıştı. Bu durumdan da hoşnuttu.

Otuzlarına henüz yaklaşmıştı ve başgezegende harikulade bir itibara sahipti. Yakışıklıydı ve pratik bir zekâsı vardı, dolayısıyla da toplumda sivrilmişti. Akıllı ve temkinliydi, dolayısıyla da Katır ile ilişkilerinde sivrilmişti. Bu iki başarısından da iyiden iyiye memnundu.

Şimdi ise, ilk defa, Katır onu özel olarak huzuruna çağırtmıştı.

Bacakları onu doğruca, bir zamanlar eski imparatorların hizmeti altındaki Kalgan valisinin, sonra da kendi başlarına hüküm süren bağımsız Kalgan prenslerinin meskeni olmuş, şimdi ise kendisine ait bir imparatorluğa sahip Birlik'in İlk Vatandaşı'nın meskeni haline gelmiş alüminyum köpüğünden sivri kulenin tepesine giden uzun, parıldayan anayola taşıdı.

Channis kendi kendine hafif bir şarkı mırıldanıyordu. Bütün bunların neyle ilgili olduğuna dair hiç kuşkusu yoktu. İkinci Vakıf, elbette! Düşüncesi bile Katır'ı sınırsız genişleme politikasından durağan bir ihtiyat dönemine geri çekmeye yeten, her şeyi saran o korku. Resmi terimi "sağlamlaştırma" idi.

Şimdi ise dedikodular vardı, dedikoduları durduramazdınız. Katır bir kez daha saldırıya hazırlanıyordu. Katır İkinci Vakıf'ın nerede olduğunu bulmuştu ve saldıracaktı. Katır İkinci Vakıf'la bir anlaşmaya varmıştı ve galaksiyi bölmüştü. Katır İkinci Vakıf'ın var olmadığına karar vermişti ve bütün galaksiyi ele geçirecekti.

İnsanların bekleme odalarında duyduğu bütün çeşitleri listelemenin faydası yoktu. Üstelik, böylesi dedikoduların yayıldığı ilk sefer de değildi. Ama şimdi daha bir elle tutulur görünüyorlardı ve yıldızları savaşla siyasal kargaşada parlayan, durgunlukta ve barışta sönen bütün o yayılmacıların keyifleri yerine gelmişti.

Bail Channis bunlardan biriydi. Gizemli İkinci Vakıf'tan korkmuyordu. Hoş, Katır'dan da korkmuyordu ve bununla övünürdü. Bu kadar genç ve bu kadar varlıklı birini uygun bulmayan kimileri ise, zekâsını Katır'ın tecrit

edilmiş yaşantısıyla fiziksel görünümünün emrine bu kadar açıkça feda eden bu kadın düşkünüyle hesaplaşacakları günü bekliyorlardı. Kimse ona katılmaya cesaret edemiyordu ve ancak birkaçı gülebiliyordu, ama ona hiçbir şey olmadıkça, şanı gittikçe büyüyordu.

Channis, mırıldandığı melodiye söz uyduruyordu. Anlamsız nakaratı şöyleydi: “İkinci Vakıf yaratılışı ve insanları tehdit ediyor.”

Saraydaydı.

Yaklaşmasıyla muazzam kapı açıldı ve o içeri girdi. Eğildi, geniş platforma çıktı. Sessizce çalışan asansörde hızla yükseldi. Katır’ın, saray kulelerinin parlaklığının en yükseğindeki kendi odasının küçük ve şatafatsız kapısının önünde durdu.

Kapı açıldı…

Katır’dan başka ismi ve İlk Vatandaş’tan başka unvanı olmayan adam, duvarın tek taraflı saydamlığından dışarıya, ufuktaki aydınlık ve muazzam şehre bakıyordu.

Gittikçe koyulaşan alacakaranlıkta yıldızlar ortaya çıkıyordu ve aralarında ona bağlılık borcu olmayan bir tanesi bile yoktu.

Bu düşünceye, gelip geçen bir buruklukla gülümsedi. Borçlu oldukları bağlılık, çok az kişinin görebilmiş olduğu bir şahsa idi.

Yüzüne bakılacak birisi değildi Katır, en azından alay etmeksizin yüzüne bakılacak birisi değildi. 55 kilogramdan fazla olmayan ağırlığı, 1.53 metrelik uzunluğuna gerilmişti. Kolları ve bacakları, vücudunun nahoş cılızlığından fırlayan kemikten ibaret saplardı. Yüzü ise, yedi buçuk santim kadar dışa itilmiş etli bir gaganın çıkıntısıyla neredeyse bastırılmıştı.

Sadece gözleri, yüzünün oynadığı bu toplu maskaralık şölenine hilekârlık ediyordu. Gözlerinin, galaksinin en büyük fatihi için garip kaçan yumuşaklığında, hüzün asla tam olarak yatışmazdı.

Şehirde, lüks bir dünyanın üzerindeki lüks bir başgezegende bulunabilecek tüm neşe vardı. Katır, başgezegenini şu ana dek fethettiği düşmanları arasında en güçlüsü olan Vakıf’ın bulunduğu yere de kurabilirdi; ancak orası alabildiğine uzakta, galaksinin en kenarındaydı. Geleneksel olarak aristokrasinin oyun alanı halinde süregelmiş, daha merkezi bir konumdaki Kalgan, ona daha çok uyuyordu… stratejik olarak.

Ama Kalgan’ın duyulmadık zenginliğiyle çoğalan geleneksel mutluluğunda huzur bulamıyordu.

Ondan korkuyorlardı, onun emirlerine uyuyorlardı ve muhtemelen ona saygı bile duyuyorlardı; epeyce uzaktan. Ama hor görmeksizin kim ona

bakabilirdi? Sadece kendi yaptığı Dönüşmüşler. Peki onların yapay sadakatlerinin değeri neydi? Nitelikten yoksundu. Unvanlar benimseyebilir, geleneksel ve türetilmiş işlemleri yürürlüğe koyabilirdi, ama bu bile hiçbir şeyi değiştirmezdi. En basitinden İlk Vatandaş olmak ve kendini saklamak daha iyiydi, ya da en azından, daha kötü değildi.

İçinde birden güçlü ve yabani bir isyan kabardı. Galaksinin tek bir parçasından bile mahrum kalmamalıydı. Beş yıldan beridir, görülmeyen, duyulmayan, bilinmeyen İkinci Vakıf'ın uzayda hüküm süren ölümsüz, puslu tehdidi yüzünden sessiz kalmış ve kendisini buraya, Kalgan'a gömmüştü. Otuz iki yaşındaydı. Yaşlı değildi, ama öyle hissediyordu. Bedeni, mutant güçlerine rağmen bütünüyle zayıftı.

Her yıldız! Görebildiği her yıldız ve göremediği her yıldız; hepsi onun olmalıydı!

Hepsinden, bir parçası olamadığı bir insanlıktan, uymadığı bir galaksiden intikam alacaktı.

Tepesindeki soğuk ikaz lambası yanıp söndü. Saraya girmiş olan adamın ilerleyişini takip edebiliyordu, aynı zamanda, sanki mutant duyuları ıssız alacakaranlıkta duyarlılaşmış ve çoğalmışçasına, duygusal özün temizlenişinin beyninin liflerine temasını hissetti.

Çaba harcamaksızın kimliğini saptadı. Bu Pritcher'dı.

Eski Vakıf'ın Yüzbaşı Pritcher'ı. O çürüyen devletin bürokratları tarafından önem verilmeyen ve ihmal edilen Yüzbaşı Pritcher. Önemsiz bir casusluk olan işini yok ettiği ve çamurdan kurtardığı Yüzbaşı Pritcher. Önce albay ve sonrasındaysa general yaptığı, faaliyet alanını galaksi çapına çıkarttığı Yüzbaşı Pritcher.

Başlangıçta dişli bir asi olmasına rağmen, şimdiki General Pritcher tamamen sadıktı. Bütün bunların yanı sıra, çıkarlarını gözettiği ya da minnettarlıktan ya da adil bir değiş tokuştan dolayı değil, sadece Dönüşümün hilesi yüzünden sadıktı.

Katır, Han Pritcher'ın duygusallığının her girdabını renklendiren, sadakat ve sevginin güçlü ve değişmez yüzey tabakasının farkındaydı; beş yıl önce kendisi aşılamıştı bunu. Altındaki derinliklerde bir yerde, onun inatçı kişiliğinin, kurallara karşı sabırsızlığının ve idealizminin asıl izleri duruyordu; ancak Katır'ın kendisi bile artık onları güçlükle sezebiliyordu.

Arkasındaki kapı açıldı ve o da döndü. Duvarın şeffaflığı opaklaştı ve akşamın mor ışığı nükleer enerjinin beyaz parıltısına yol verdi.

Han Pritcher gösterilen yere oturdu. Katır'la yapılan kişisel görüşmelerde ne eğilme, ne diz kırma, ne de unvanlar söz konusuydu. Katır, sadece "İlk Vatandaş"tı. Sadece "efendim" diye hitap ediliyordu. Onun huzurunda oturabilir ve eğer yapmak istediğiniz buysa, ona arkanızı da dönebilirdiniz.

Han Pritcher'a göre bu, adamın kesin ve emin gücünün bir kanıtıydı. Bundan içtenlikle hoşnuttu.

"Son raporun bana dün ulaştı. Bunu bir bakıma can sıkıcı bulduğumu inkâr edemeyeceğim, Pritcher," dedi Katır.

Generalin kaşları birbirine bitişti: "Evet, tahmin edebiliyorum; ancak, varabileceğim başka bir sonuç var olsa bile, ilgiye değer bulmuyorum. Açıkçası, İkinci Vakıf diye bir şey yok, efendim."

Katır durumu gözden geçirdi ve daha önce birçok defa yapmış olduğu gibi başını salladı: "Ebling Mis'in kanıtı var. Her zaman için Ebling Mis'in kanıtı olmuştu."

Bu yeni bir hikâye değildi. Pritcher, kendisini kısıtlamaksızın dedi ki: "Mis, Vakıf'ın gelmiş geçmiş en iyi psikologu olabilir, ama Hari Seldon'la karşılaştırıldığında bir bebekten farkı yok. Seldon'ın çalışmalarını araştırdığı sırada, sizin zihin kontrolünüzün yapay uyarımı altındaydı. Onu çok fazla zorlamış olabilirsiniz. Yanılmış olabilir. Efendim, o yanılmış *olmalı*."

Katır iç geçirdi, kederli yüzü boynunun ince sapının üzerinden ileriye fırlamıştı. "Bir dakika daha yaşayabilseydi keşke. Tam da bana İkinci Vakıf'ın yerini söylemek üzereydi. O *biliyordu*, sana söylüyorum. Geri çekilmeme gerek kalmazdı. Bekleyip durmama da gerek kalmazdı. Çok zaman kaybettim. Beş yıl bir hiç için yitip gitti."

Pritcher, hükümdarının zayıf arzusunda kusur arayamazdı; denetim altındaki zihinsel donanımı bunu engelliyordu. Bunun yerine, bir rahatsızlık, belli belirsiz bir tedirginlik hissetti: "Fakat başka ne gibi bir açıklaması mümkün olabilir ki, efendim?" dedi. "Beş defa dışarıya çıktım. Rotamı siz kendiniz belirlediniz. Altına bakılmadık asteroit bırakmadım. Eski İmparatorluk'ta, Hari Seldon'ın, ölenin yerine geçecek yeni bir imparatorluğun çekirdeğini oluşturmak üzere muhtemelen iki adet Vakıf kurmasının üzerinden, üç yüz yıl geçti. Seldon'dan yüz yıl sonrasında, bizim çok iyi tanıdığımız Birinci Vakıf, bütün sınır bölgesi boyunca biliniyordu. Seldon'dan yüz elli yıl sonrasında, eski İmparatorluk ile olan son savaş sırasında, Vakıf bütün galaksi tarafından biliniyordu. Şimdi ise üç

yüz yıl oldu, öyleyse bu gizemli İkinci Vakıf nerededir? Galaktik ırmağın hiçbir girdabında yeri bilinmiyor."

"Ebling Mis, onun kendisini bir sır olarak tuttuğunu söylemişti. Ancak gizlilik onun zayıflığını güce çevirebilir."

"Var olmama ihtimalini dahi saklayabileceği denli derin bir gizlilik."

Katır, koca gözlerini, bakışlarında bir tetiktelik ve sertlikle yukarıya dikti. "Hayır. O *var*." Kemikli bir parmak, sertçe işaret etti. "Taktiklerde hafif bir değişim söz konusu olacak."

Pritcher kaşlarını çattı. "Kendiniz mi gitmeyi planlıyorsunuz? Bunu pek de önermezdim."

"Hayır, elbette planlamıyorum. Bir kere daha dışarıya gitmek zorunda kalacaksın, son kereliğine. Ancak, komutada ek olarak bir kişi daha olacak."

Bir sessizlik oluştu, ardından Pritcher'ın sesi zorla çıktı, "Kim, efendim?"

"Burada, Kalgan'da genç bir adam var; Bail Channis."

"Adını hiç duymadım, efendim."

"Hayır, duymamışsındır. Ancak çevik bir zihni var, hırslı ve Dönüşmüş *değil*."

Pritcher'ın uzun çenesi kısa bir an için titredi. "Bunun faydasını görmeyi başaramıyorum."

"Bir faydası var, Pritcher. Sen deneyimli ve becerikli bir adamsın. Bana iyi bir hizmette bulundun. Ama Dönüşmüş'sün. Hevesin, bana duyduğun çaresiz ve zorlanmış bir sadakatten ibaret. Doğal olan hevesini kaybettiğinde, bir şeyleri daha yitirdin: Muhtemelen asla tekrar yerine koyamayacağım, güç fark edilen bir güdüyü."

"Bunu hissetmiyorum, efendim," dedi Pritcher ciddiyetle. "Sizin düşmanınız olduğum günlerdeki kadar iyi olduğum kanısındayım. Ast olmama neden olacak zayıflığı hissetmiyorum."

"Doğal olarak hissetmezsin." Katır'ın dudakları gülümsemek üzere seğirmişti. "Senin bu konu üzerindeki yargın tarafsız olamaz. Channis'e gelince, o, kendisi için hırslı. Tamamen güvenilir; kendisinden başka kimseye sadık değil. Benim sağladığım destek sayesinde hükmünün geçerli olduğunu biliyor ve benim gücümü arttırmak için elinden geleni yapar ki böylece kendi hükmü onu görkemli hedefe taşıyabilecek denli uzun olsun. Eğer seninle giderse, bu sadece *kendi* çabalayışı için biraz daha destek sağlayacağı içindir, sadece kendisi için."

“O zaman,” dedi Pritcher hâlâ ısrar ederek, “neden benim kendi Dönüşümümü kaldırmıyoruz, eğer siz bunun beni geliştireceğini düşünüyorsanız? Artık güvenilmez birisi değilim.”

“Bu asla olmaz, Pritcher. Silah ya da patlayıcıya ulaşabilecek durumdayken, Dönüşüm tarafından sıkıca tutuluyor olacaksın. Seni şu dakikada salsaydım, diğerinde çoktan ölmüş olurdum.”

Generalin burun delikleri kabardı. “Böyle düşünmeniz beni kırdı.”

“Seni kırmaya çalışmıyorum; ancak duygularına kendi doğal heveslerin doğrultusunda yön verebilecek olsaydın, kim bilir neye benzerlerdi. İnsan zihni, denetime karşı kızgınlıkla tepki verir. Sıradan bir hipnotizmacı, bu yüzden, birisini kendi isteği dışında hipnotize edemez. Ben yapabilirim, çünkü ben bir hipnotizmacı değilim ve inan bana Pritcher, sendeki gösteremediğin ve hatta bilmediğin bu kızgınlık, yüz yüze gelmek istemeyeceğim türden bir şey.”

Pritcher başını eğdi. Yararsızlık içini burkuyordu ve onu içten içe çökmüş ve hüzünlü bir halde bırakmıştı. Çabalayarak dedi ki: “Ama bu adama nasıl güvenebilirsiniz? Tamamen, demek istiyorum, benim Dönüşümdeki halime güvenebileceğiniz kadar?”

“Hoş, zannedersem tam olarak güvenemem. İşte bu yüzden sen de onunla gitmelisin. Görüyorsun, Pritcher,” onu yumuşak arkalığında oynatılan bir kürdan gibi gösteren geniş koltuğuna gömüldü, “eğer İkinci Vakıf konusunda tökezleyecek *olursa*, eğer benim yerime onlarla bir uzlaşmaya varmak ona daha kârlı *gelirse*, işte o zaman, anlıyor musun?”

Pritcher’ın gözleri derin bir zevkle ışıldadı. “Bu daha iyi, efendim.”

“Kuşkusuz. Ancak unutma, dizginleri mümkün olduğunca gevşek kalmalı.”

“Kesinlikle.”

“Ayrıca… eee… Pritcher. Genç adam yakışıklı, hoş ve son derece cana yakın. Seni kandırmasına izin verme. Vicdansız ve tehlikeli bir karakteri var. Onunla karşılaşmak için hakkıyla hazır değilsen, yoluna çıkma. Hepsi bu.”

Katır tekrar yalnız kalmıştı. Işıkların solup gitmesine izin verdi ve duvar yeniden şeffaflaştı. Gökyüzü şimdi mora dönmüştü ve şehir artık ufuktaki bir ışık lekesinden ibaretti.

Bunların hepsi ne içindi? Eğer her şeyin efendisi *olsaydı*, sonra ne olacaktı? Pritcher gibi adamları dobra, kendine güvenli ve güçlü olmaktan

alıkoyacak mıydı sanki? Bail Channis görünümünü mü yitirecekti? Kendisi, şu an olduğundan daha fazlası mı olacaktı?

Şüphelerine lanet okudu. Gerçekte neyin peşindeydi?

Tepesindeki soğuk uyarı lambası yanıp söndü. Saraya girmiş olan adamın ilerleyişini takip edebiliyordu ve duygusal özün, neredeyse iradesini kırarak temizlenişinin beyninin liflerine temasını hissetti.

Çaba harcamaksızın kimliğini saptadı. Bu Channis'ti. Burada Katır'ın gördüğü tekdüzelik değil, evrendeki çeşitli düzensizlikler dışında dokunulmamış ve şekillendirilmemiş güçlü bir zihnin temeldeki başkalığıydı. Dalgalarla ve taşkınlarla kıvranıyordu. Yüzeyde, ince bir tabaka halinde ihtiyat vardı; ancak, saklı girdaplarındaki alaycı ve bayağı davranışların teması hissediliyordu. Altında ise bencillik ve kendini beğenme bulunuyordu, şurada burada zalim bir mizah anlayışı taşıyor ve hepsinin altında da derin ve durgun bir hırs havuzu yatıyordu.

Katır, akıntıya ulaşıp bent çekebileceğini, havuzu havzasından çevirebileceğini ve başka bir yöne zorlayabileceğini, akışlardan birisini kurutup bir diğerini başlatabileceğini hissediyordu. Ama ne fark ederdi ki? Channis'in kıvırcık başını eğip engin bir hayranlıkla yola getirseydi, bu kendisinin gündüzden kaçınıp geceyi sevmesine ve kayıtsız şartsız ona ait olan bir imparatorlukta münzevi hayatı yaşamasına neden olan acayipliğini değiştirecek miydi sanki?

Arkasındaki kapı açıldı ve o da döndü. Duvarın şeffaflığı opaklaşmıştı ve karanlık, nükleer enerjinin beyaz parıltısına yol veriyordu.

Bail Channis nazikçe oturdu, "Bu pek de beklenmedik bir onur değil, efendim," dedi.

Katır dört parmağıyla birden gagasını karıştırdı ve yanıtlarken sesi biraz hırçın çıktı. "Neden peki, genç adam?"

"Bir önsezi, zannedersem. Elbette dedikoduları dinlemekte olduğumu itiraf etmediğim sürece."

"Dedikodular? Birkaç düzinesinden hangisine atıfta bulunuyorsun peki?"

"Galaktik saldırının yenilenmesinin planlandığından bahsedenlere. Bunun doğru olduğunu ve benim de uygun bir rol alacağımı umut etmekteyim."

"Öyleyse bir İkinci Vakıf *olduğunu* düşünüyorsun?"

"Neden olmasın? İşleri çok daha ilginç bir hale sokardı bu."

"Üstelik bununla ilgileniyorsun?"

"Kesinlikle. Gizeminin ta kendisiyle! Varsayımda bulunmak için daha iyi bir konu bulabilir misiniz? Gazetelerin ekleri son zamanlarda başka hiçbir şeyle ilgilenmiyor ve muhtemelen böylesi daha anlamlı. *Kozmos*, başmakale yazarlarından birisine, arı zihinlere sahip olan ve zihinsel güçlerini pozitif bilimin bilinen her şeyiyle yarıştırabilecek denli geliştirmiş insanlardan oluşan bir dünya hakkında –yani, gördüğünüz gibi İkinci Vakıf– garip bir yazı yazdırdı. Uzaygemilerini ışık yıllarınca öteden patlatabilirlerdi, gezegenleri yörüngelerinden çıkarabilirlerdi…"

"İlginç. Evet. Ancak, konu üzerinde *senin* bir fikrin var mı? Bu zihinsel güç fikrini onaylıyor musun?"

"Galaksi adına, hayır! Buna benzer yaratıklar kendi gezegenlerinde kalırlar mıydı sanıyorsunuz? Hayır, efendim. Bence İkinci Vakıf gizli kalıyor, çünkü bizim düşündüğümüzden daha zayıf."

"Bu durumda, kendimi rahatça ifade edebileceğim. İkinci Vakıf'ın yerini tespit etmek için bir keşif yolculuğunu yönetmeye ne dersin?"

Bir anlığına, Channis, hazırlandığından sadece biraz daha hızlı akan olayların hücumuyla sersemlemiş gözüktü. Uzayan sessizlikte, görünüşe bakılırsa dilini yutmuştu.

Katır kuru bir sesle sordu: "Eee?"

Channis alnını kırıştırdı. "Kesinlikle. Ancak, nereye gideceğim? Hazırda bir bilginiz var mı?"

"General Pritcher seninle olacak—"

"O zaman yöneten ben *olmayacak mıyım?*"

"Sözümü bitirdiğimde buna kendin karar ver. Dinle, sen Vakıf'tan değilsin. Kalgan'ın yerlisisin, değil mi? Evet. O zaman, Seldon Planı ile ilgili bildiklerin çok fazla olmayabilir. Birinci Galaksi İmparatorluğu düşerken, bu yozlaşmış zamanlarda artık mümkün olmayan araçlarla tarihin gelecekteki akışını çözümlemeye çalışan Hari Seldon ve bir grup psikotarihçi, her biri galaksinin bir ucunda olmak üzere iki Vakıf kurdu. Öyle ki, yavaşça gelişen ekonomik ve sosyolojik baskılar, onları İkinci İmparatorluk için odak noktası haline getirecekti. Hari Seldon bunu başarmak için bin yıllık bir zaman dilimini hedefledi… Vakıf'lar olmaksızın otuz bin yılda olacaktı. Ama *beni* hesaba katmadı. Ben bir mutantım ve çoğunlukların ortalama tepkileriyle uğraşan psikotarihçe tahmin edilemem. Anlıyor musun?"

"Mükemmel bir şekilde, efendim. Ancak benim buradaki rolüm nedir?"

“Az sonra anlayacaksın. Şimdi, galaksiyi birleştirmeyi ve Seldon’ın bin yıllık hedefine üç yüz yılda ulaşmayı planlıyorum. Vakıf’lar’dan birisi, pozitif bilim adamlarının dünyası, *benim* himayemde ilerleyişini sürdürüyor. Birlik’in zenginliği ve buyruğu altında, geliştirdikleri nükleer silahlar galaksideki her şeyin hakkından gelebilir –muhtemelen İkinci Vakıf dışında. Bu yüzden, onun hakkında daha çok şey bilmeliyim. General Pritcher, hiçbir şekilde var olmadığı kanısında. Öbür türlü olduğunu ben biliyorum.”

Channis kibarca sordu: “Nereden biliyorsunuz, efendim?”

Katır’ın sözleri birdenbire saf öfkeye dönüşmüştü: “Çünkü denetimim altındaki zihinlere müdahale edildi. Kurnazca! Gizlice! Ama, benim fark edemeyeceğim kadar gizlice değil. Bu müdahaleler artıyor ve önemli zamanlarda değerli adamları buluyor. Artık ihtiyatın beni neden yıllarca hareketsiz tuttuğunu anlıyor musun?

“İşte senin önemin burada. General Pritcher bana kalan en iyi adam, bu yüzden de artık güvende değil. Elbette, o bunu bilmiyor. Ama sen Dönüşmüş değilsin ve bu sayede Katır’ın adamları kadar kolay fark edilmezsin. Benim adamlarımın İkinci Vakıf’ı kandıracağından daha uzun bir süre onları kandırabilirsin… muhtemelen yeterince uzun bir süre. Anlıyor musun?”

“Şey-y-y. Evet. Ama kusura bakmazsanız, efendim, bir sorum olacak. Adamlarınızın başına nasıl bir rahatsızlık geliyor? Böylece, eğer olursa, General Pritcher’daki değişikliği fark edebilirim. Yeniden birer Dönüşmemiş mi oluyorlar? Sadakatsizleşiyorlar mı?”

“Hayır. Sana gizli olduğunu söylemiştim. Bundan daha da rahatsız edici, çünkü fark etmesi çok daha zor ve kimi zamanlar harekete geçmeden önce, adamdaki tuhaflık olağan mı, yoksa adam değiştirildi mi emin olamadan beklemem gerekiyor. Sadakatleri el sürülmemiş bir biçimde kalıyor, ama girişimcilikleri ve hünerleri silinip gidiyor. Bana, sözüm ona tamamen normal, ancak bir o kadar da işe yaramaz bir adam kalıyor. Geçen yıl içerisinde altı adamım buna maruz kaldı, en iyilerinin altısı.” Dudağının bir köşesi kıvrıldı. “Şimdi ise eğitim üslerimden sorumlular ve en içten dileklerimle, başlarına karar vermeleri gereken acil bir durumun gelmemesini umuyorum.”

“Farz edelim, efendim… farz edelim ki bu İkinci Vakıf’ın işi değil. Ya tıpkı sizin gibi bir başkası; bir başka mutant varsa?”

“Hesapları fazla dikkatli ve uzak vadeli. Tek bir adam, çok daha aceleci davranırdı. Hayır, bu bir dünya ve sen de benim ona karşı silahım olacaksın.”

“Bu fırsata çok memnun oldum,” derken Channis’in gözleri parlıyordu.

Ancak Katır, bu ani duygusal kabarmayı yakaladı. Dedi ki: “Görünüşe bakılırsa, benim halefim olmak gibi benzersiz bir ödülü hak edecek, benzersiz bir hizmette bulunacağın belli oluyor. Evet, aynen öyle. Ama biliyorsun, benzersiz cezalar da vardır. Duygusal çalışmalarım sadece sadakatin sağlanmasıyla sınırlı değil.”

Channis koltuğundan korkuyla fırladığında, Katır’ın ince dudaklarına yerleşmiş olan tebessüm merhametsizdi.

Sadece bir anlığına, şimşek gibi çakan tek bir anlığına, Channis ezici bir kederin azabını hissetti. Karşı konulmaz bir şekilde zihnini karartan fiziksel bir acıyla üstüne çöreklenmiş ve sonra dağılmıştı. Geriye, şiddetli bir öfke selinden başka bir şey kalmamıştı.

Katır, “Öfke işe yaramaz… evet, şimdi saklıyorsun, değil mi?” dedi. “Ama ben görebiliyorum. Sadece unutma, *bu* çeşit işler daha şiddetlendirilip sürekliliği korunabilir. Duygusal denetimle insanları öldürdüm ve daha zalimce bir ölüm yoktur.”

Durdu. “Hepsi bu kadar!”

Katır tekrar yalnız kalmıştı. Işıkların solup gitmesine izin verdi ve duvar yeniden şeffaflaştı. Gökyüzü siyahtı ve yükselen galaksi sarmalı, uzayın kadife derinlikleri boyunca pullarını saçıyordu.

Nebulanın bütün o pusluluğu, geriye bir ışık bulutu kalana dek birbirinin içinde eriyecek denli sayısız yıldızdan oluşuyordu.

Hepsi onun olacaktı.

Şimdiyse düzenlenecek son bir şey kalmıştı, sonra uyuyabilirdi.

İlk Perde Arası

İkinci Vakıf’ın Yönetim Kurulu oturumdaydı. Bize göre ise, onlar sadece birer ses. Ne toplantının tam görüntüsü, ne de katılanların kimliği bu noktada önemli.

Ne de, açık konuşmak gerekirse, oturumun herhangi bir bölümünden bir çıkarım yapmayı düşünebiliriz; ummaya hakkımız olan minimum anlaşılabilirliği bile tamamen feda etmek istemediğimiz sürece, tabii.

Bizim burada ilgilendiğimiz, psikologlar; hem sadece psikolog da değiller. İyisi mi, psikoloji alanına yönlenmiş bilim adamları diyelim. Bu da, bilimsel felsefe hakkındaki asıl anlayışları, bildiğimiz tüm yönelimlerden farklı alanlara kaymış kişiler demektir. Bilim adamlarının, pozitif bilimin gözlemsel alışkanlıklarından sonuca varılan aksiyomları ile geliştirdikleri "psikoloji"nin, PSİKOLOJİ ile ilişkisi en belirsiz noktadadır.

Bu da, kör bir adama renk kavramını en fazla açıklayabileceğim noktaya hemen hemen geldiğim yerdir; hele ben de dinleyiciler kadar kör iken.

Esas anlatılan, oradaki zihinlerin, birbirlerinin işleyişini tam anlamıyla kavradığı ve bunun da sadece genel bir teori olmaktan öte, uzun bir dönem boyunca belirli kişilere özel olarak uygulanmış olduğuydu. Bizim bildiğimiz haliyle konuşma, gereksizdi. Bir cümle parçası, fazla nefes tüketilen bir gereksizliğe neredeyse eşitti. Bir mimik, bir homurtu, yüz çizgilerinde bir kıvrılma, hatta anlamlı bir şekilde zamanlanmış bir duraklama bile bilginin özsuyunu sağlıyordu.

Bu yüzden, ince ayrıntıları kaybetme riskine rağmen, konferansın ufak bir parçasını, çocukluktan beri pozitif bilim felsefesine yönlendirilmiş zihinler için gereken gayet kesin sözcük kombinasyonlarına çevirme hakkı bulunmuştur.

Baskın olan "bir" ses vardı ve o da, yalnızca "Birinci Sözcü" olarak anılan kişiye aitti.

Dedi ki: "Katır'ın ilk delice hamlesini neyin durdurduğu şimdi açıkça anlaşılıyor. Meselenin şu durumda… Bizim, eee, kurumumuzun bunda bir rolünün olduğunu söylemek mümkün değil. Görünüşe göre, Birinci Vakıf'ta "psikolog" olarak adlandırdıkları birinin yapay bir şekilde yükseltilen beyin enerjisi aracılığıyla yerimizi neredeyse tespit etti. Psikolog, keşfini Katır'a bildiremeden önce öldürüldü. Bu öldürmeye neden olan olaylar Üçüncü Aşama'nın altındaki tüm hesaplamalar için rastlantısaldır. Sizin devraldığınızı farz edin."

Sesin bir tonlamasıyla işaret edilen, Beşinci Sözcü idi. Sert nüanslarla, "Şüphesiz ki durum kötüye kullanıldı," dedi. "Biz, elbette, bir toplu saldırıya, özellikle Katır gibi zihinsel açıdan olağanüstü bir kişi tarafından yönlendirilen bir saldırıya karşı savunmasızız. Birinci Vakıf'ın fethiyle galakside itibar kazandıktan kısa bir süre, net konuşmak gerekirse yarım yıl sonra Trantor'daydı. Diğer bir yarım yıl içerisinde buraya gelir ve kazanma ihtimalimiz de müthiş derecede aleyhimize olurdu; net konuşmak gerekirse yüzde doksan altı nokta üç, artı eksi yüzde sıfır nokta sıfır beş. Onu

durduran güçleri çözümlemek için hatırı sayılır bir süre harcadık. Tabii ki, onu ilk mahalde bu denli hızla hareket ettirenin ne olduğunu biliyoruz. İçsel çapraşıklıkları, fiziksel biçimsizliği ve zihinsel eşsizliği hepimiz için gün gibi açık. Bununla beraber, ancak Üçüncü Aşama'ya girdikten sonra, yani *olaydan sonra* ona karşı dürüst bir ilgi besleyen başka bir insanın karşısında anormal davranma ihtimalini saptayabildik.

"Böylesi anormal bir hareket ancak uygun zamanda başka bir kişinin varlığına dayanacağına göre, buraya kadar bütün ilişki rastlantısaldı. Casuslarımız, Katır'ın psikiyatristini öldürenin bir kadın; hem de Katır'ın, sırf kendisinden hoşlanıyor diye, duygusal olarak güvendiği ve bu yüzden de zihinsel denetim altında tutmadığı bir kadın olduğuna emin.

"Bizi uyarmış olan bu olaydan beri, ki ayrıntı isteyenler için konunun matematiksel bir sağlaması Merkezi Kütüphane'ye yerleştirilmiştir, Katır'ı, Seldon'ın bütün tarih tasarısını günbegün riske atan alışılmışın dışında yöntemlerle uzak tuttuk. Hepsi bu kadar."

Birinci Sözcü, toplanmış olanların bütün imaları özümsemesine izin vermek için bir dakikalığına durakladı. "Öyleyse durum oldukça dengesiz. Seldon'ın asıl tasarısı kırılma noktasına kadar eğrildiğine göre, bütün bu meselede korkunç önsezi eksikliğimizle büyük bir hata yaptığımızın üzerine basmalıyım, planda geri dönüşü olmayan bir aksaklık ile karşı karşıyayız. Zaman yanımızdan geçip gidiyor. Bize tek bir çözüm yolu kaldığını düşünüyorum ve o bile riskli.

"Katır'ın bizi bulmasına izin vermeliyiz… bir bakıma."

Tepkileri gördüğü bir başka duraklama, sonra: "Tekrar ediyorum, bir bakıma!"

2

Katır'sız Adam

Gemi neredeyse hazırdı. Hedef hariç her şey tamamdı. Katır, insanlığın şu ana dek gördüğü en büyük imparatorluğun benzersiz galaktik metropolünün enkazı olan dünyaya, bütün yıldızların başgezegeni olmuş Trantor'a dönülmesini önermişti.

Pritcher onaylamamıştı. Eskimiş bir yoldu, bitmiş tükenmişti.

Bail Channis'i geminin seyir odasında buldu. Genç adamın saçı, tek bir buklenin –sanki oraya özenle yerleştirilmiş gibi– alnına düşmesine izin verecek şekilde dağılmıştı ve gülümsemesi de düzgün dişlerini bununla uyumlu bir şekilde sergiliyordu. Sert subay diğerine karşı hafif bir soğukluk hissetti.

Channis'in telaşı belirgindi. "Pritcher, bu fazla büyük bir tesadüf."

General soğuk bir şekilde, "Bu konuşmanın ne hakkında olduğunun farkında değilim," dedi.

"Ah… Tamam, öyleyse kendine bir sandalye çek yaşlı adam ve baştan alalım. Notlarının üzerinden geçiyordum. Mükemmel olduklarını söylemeliyim."

"Ne kadar… incesin."

"Ancak, benim vardığım sonuçlara varıp varmadığını merak ediyorum. Sorunu hiç tümdengelimle çözümlemeyi denedin mi? Demek istiyorum ki, yıldızları gelişigüzel taramak çok iyi ve bu şekilde beş keşif yolculuğunda da yaptığın her şey bir hayli yıldızlararası sekseğe benziyor. Bu açıkça belli. Ama bu hızla bilinen her dünyaya gitmenin ne kadar süreceğini hesapladın mı?"

"Evet. Birçok kez." Pritcher'ın genç adamı yarı yolda karşılamak için acelesi yoktu, ama diğerinin kontrolsüz ve dolayısıyla tahmin edilemez zihninden bir şeyler çalmak önemliydi.

"İyi, o zaman buna analitik yaklaştığımızı kabul et ve neyi aradığımıza karar vermeye çalış?"

"İkinci Vakıf," dedi Pritcher suratsızca.

“Psikologlardan oluşan bir Vakıf,” diye düzeltti Channis. “Birinci Vakıf psikolojide ne kadar zayıf idiyse, onlar da pozitif bilimde o kadar zayıf. Hoş, benim aksime, sen Birinci Vakıf’tansın. Çıkarımlar senin için muhtemelen apaçık. Zihinsel becerilerin yetkisiyle hükmedilen, ancak bilimsel açıdan oldukça geri bir dünya bulmalıyız.”

“Böyle olması gerekli mi?” diye sordu Pritcher sessizce. “Hükümdarımız nüfuzunu zihinsel güçlere borçlu olmasına rağmen, ‘Dünyalar Birliği’miz bilimsel açıdan geri değil.”

“Çünkü onun yararlanabileceği Birinci Vakıf’ın maharetleri var,” diye geldi hafifçe sabırsız bir yanıt, “ve o da galaksideki böylesine tek bilgi haznesi. İkinci Vakıf, parçalanan Galaksi İmparatorluğu’nun kurumuş kırıntılarıyla idare ediyor olmalı. Orada toplanacak artıklar yok.”

“Öyleyse, zihinsel gücün bir grup dünya üzerinde olduğu kadar fiziksel çaresizlik üzerinde de güç sağlamaya yeterli olduğunu mu varsayıyorsun?”

“*Görece bir* fiziksel çaresizlik. Gerilemiş olan komşu bölgelere karşı kendilerini korumaya yetkinler. İyi hazırlanmış nükleer ekonomik zeminiyle Katır’ın dirilen kuvvetine ise karşı duramazlar. Ayrıca, hem ilk başta kurucuları tarafından ve hem de şimdi kendi kendilerine niçin bu kadar gizlenmiş durumdalar? Sizin kendi Birinci Vakıf’ınız, bundan üç yüz yıl önce yalnız bir gezegen üzerindeki savunmasız tek bir şehirken bile kendi varlığını gizlememişti, veya gizlettirmemişti.”

Pritcher’ın esmer yüzündeki yumuşak çizgiler küçümseyici bir şekilde gerildi. “Artık derinlemesine çözümlemeni bitirdiğine göre, dışarıdaki politik yabanda senin tarifinin yanı sıra çeşitli unsurlara da uyan krallıkların, cumhuriyetlerin, gezegen eyaletlerin ve şu ya da bu tür diktatörlüklerin hepsinin listesini ister miydin?”

“Öyleyse bütün bunlar hesaplanmıştı.” Channis arsızlığından bir parça olsun kaybetmemişti.

“Doğal olarak burada bulamazsın, ama karşı sınır bölgesinin politik birimleri için tamamen gelişmiş bir rehberimiz var. Gerçekten de Katır’ın tamamen kör talim yapacağını düşünmüş müydün?”

“Pekâlâ,” ve genç adamın sesi bir enerji patlamasıyla yükseldi, “mesela Tazenda Oligarşisi ne durumda?”

Pritcher düşünceli bir şekilde kulağına dokundu. “Tazenda? Ah, sanırım orayı biliyorum. Sınır bölgesinde değil, haksız mıyım? Bana öyle geliyor ki, galaksinin merkezine doğru yolun hiç olmazsa üçte birinde.”

“Evet. Ne durumda?”

“Elimizdeki kayıtlar, İkinci Vakıf’ın yerini galaksinin öteki ucunda gösteriyor. Uzay bilir ki, bu devam etmemiz gereken tek şey. Zaten neden Tazenda’dan bahsediyoruz ki? Her halükârda, Birinci Vakıf’ın radyanından açısal sapması yüz on ile yüz yirmi derece. Yüz seksen derecenin yakınından bile geçmiyor.”

“Kayıtlarda başka bir nokta daha var. İkinci Vakıf, ‘Yıldız Sonu’nda kuruldu.”

“Galakside böyle bir bölge asla saptanmadı.”

“Çünkü bu, sonradan daha fazla gizlilik için örtbas edilen yerel bir isimdi. Ya da, belki Seldon ve grubu tarafından belli bir amaç için bulunmuş bir isimdi. Gene de ‘Yıldız Sonu’ ile ‘Tazenda’ arasında biraz bağlantı var, sen de öyle düşünmüyor musun?”

“Sesletmede belirsiz bir benzerlik[2] mi? Yeterli değil.”

“Hiç oraya gitmiş miydin?”

“Hayır.”

“Ama kayıtlarında adı geçiyor.”

“Nerede? Ah, evet, ama sadece su ve yiyecek almak içindi. Dünya hakkında göze çarpan hiçbir şey yoktu.”

“Yönetim gezegenine indin mi? Hükümetin merkezine?”

“Pek emin değilim.”

Channis, diğerinin soğuk bakışları altında bunu derin derin düşündü. Sonra, “Bir dakikalığına benimle merceğe bakar miydin?”

“Tabii ki.”

Mercek, zamanın kruvazörlerinin muhtemelen en yeni özelliğiydi. Aslında, galaksinin herhangi bir yerinden verilen gece göğünü bir ekrana yansıtabilen karmaşık bir bilgisayardı.

Channis koordinat noktalarını ayarladı ve pilot odasının duvar aydınlatmaları söndü. Merceğin kontrol panelindeki loş kırmızı ışığın altında, Channis’in yüzü kıpkızıl yanıyordu. Pritcher pilot koltuğuna oturdu, uzun bacaklarını üst üste atmıştı, yüzü ise kasvete gömülmüştü.

Yavaşça, indüksiyon devresi geçtikçe, ekranda ışık noktacıkları aydınlanmaya başladı. Sonra, galaksinin merkezine daha yakın olan bol nüfuslu yıldız kümelerinde sıklaştı ve parladı.

“Bu,” diye açıkladı Channis, “Trantor’dan görüldüğü kadarıyla bir kış gecesi gökyüzü. Bildiğim kadarıyla, şu ana dek araştırmanızda ihmal edilmiş olan önemli nokta burada. Bütün kabiliyetli yönlendirmeler Trantor’u başlangıç noktası alarak başlamalı. Trantor, Galaksi

İmparatorluğu’nun başgezegeniydi. Hatta politik olduğundan daha çok, kültürel ve bilimsel olarak öyleydi. Ve bu yüzden de, tanımlayıcı herhangi bir ismin manası, on üzerinden dokuz ihtimalle, Trantor’dan geliyor olmalı. Bu bağlamda, hatırlayacaksındır ki, Seldon sınır bölgesine yakın olan Helicon’dan olmasına rağmen, grubu Trantor’un üzerinde çalışıyordu.”

“Bana ne göstermeye çalışıyorsun?” Pritcher’ın sesinin seviyesi, diğerinin artan coşkusuna buz gibi saplandı.

“Harita bunu açıklayacak. Şu koyu nebulayı görüyor musun?” Kolunun gölgesi, galaksinin süslü pullarını ele alan ekranın üzerine düştü. Parmağı, ışıklarla beneklenmiş bir dokuda bir delik gibi gözüken siyah bir lekeyi gösteriyordu. “Yıldızsal grafik kayıtları bunu Pellot’un Nebulası olarak adlandırıyor. İzle. Görüntüyü büyüteceğim.”

Pritcher mercek görüntüsünün büyüyüşünü daha önce de seyretmişti, ama gene de soluğunu tuttu. Bu tıpkı, üstuzaya çıkmadan korkunç derecede kalabalık olan galaksiye saldıran bir uzaygemisinin viziekranında olmak gibiydi. Yıldızlar ortak bir merkezin etrafında birbirlerinden ayrıldı, dış tarafa yayıldı ve ekranın kenarından yuvarlandı. Tek noktalar önce çift, sonra da kümesel oldu. Puslu lekeler çözülüp sayısız noktalara dönüştü. Her zaman için bu bir devinim yanılsaması yapardı.

Channis bütün bunların arasından, “Trantor’dan Pellot’un Nebulası’na kadar dümdüz bir çizgiyi izlediğimizi fark etmişsindir, öyle ki halen yıldızsal yönelimi Trantor’unkine eşit bir şey arıyoruz. Muhtemelen, yeterli matematiksel bilgim olmadığı için hesaplayamayacağım ve ışığın yerçekimsel kırılmasından kaynaklanan hafif bir hata payı var, ama eminim önemli bir şey değildir.”

Karanlık, ekrana gittikçe yayılıyordu. Büyütme hızı yavaşladıkça, yıldızlar ekranın dört köşesinden kederli bir vedayla ayrıldı. Büyüyen nebulanın kenarlarında yıldızların parlak evreni, uzayı parsekküplerce dolduran, ışımadan dönüp duran sodyum ve kalsiyumun atom parçacıklarının ardına saklanmış ışığın belirmesiyle birden parladı.

Channis ise tekrar belirtti, “Burası, uzayın o bölgesinde yaşayanlar tarafından ‘Ağız’ olarak adlandırılıyor. Bu çok önemli, çünkü sadece Trantor yönünden bakıldığında bir ağız gibi gözüküyor.” Nebulanın gövdesinde, profilden bakıldığında sırıtan bir ağza benzeyen, içinden taşan yıldız ışığının parlak görkemiyle ana hatları belli olan bir gediği gösteriyordu.

“‘Ağız’ı takip et,” dedi Channis. “‘Ağız’ı, o ince ve parçalanan bir ışık çizgisine dönerken boğaz boyunca takip et.” Nebula, ‘Ağız’ın dar sızıntısı dışında her yeri kaplayıncaya dek ekran genişlemeye devam etti; Channis’in parmağı sızıntının kesildiği noktaya dek kaydı, oradan tek başına parlayan yapayalnız bir yıldız geldi ve durdu, çünkü ondan ötesi zifiri karanlıktı.

“‘Yıldız Sonu’” dedi genç adam sadece. “Nebulanın dokusu orada inceliyor ve o tek yıldızın ışığı tek bir yönde yolunu buluyor; Trantor’a parlayacağı şekilde.”

“Yani bana demeye çalışıyorsun ki…” Katır’ın generalinin sesi şüphe içinde soldu.

“Çalışmıyorum. *Orası* Tazenda; Yıldız Sonu.”

Işıklar geri geldi. Mercek söndü. Pritcher Channis’e üç uzun adımda ulaştı. “Seni böyle düşünmeye iten neydi?”

Channis sandalyesine yüzünde garip bir afallama ifadesiyle yaslandı. “Kazara oldu. Bunun için zekâmla itibar sağlamayı isterdim, ama sadece kazara oldu. Her halükârda, nasıl olduysa oldu; sonuç uyuyor. Referanslarımıza göre, Tazenda bir oligarşi. Yerleşilmiş tam yirmi yedi gezegeni yönetiyor. Bilimsel olarak ilerlememiş. Hepsinden önemlisi, o yıldız bölgesinin yerel politikasında tarafsızlık yanlısı meçhul bir dünya ve genişleme yanlısı da değil. Bence bunu görmemiz lazım.”

“Katır’ı bundan haberdar ettin mi?”

“Hayır. Etmeyeceğiz de. Şu anda uzaydayız ve ilk sıçramayı gerçekleştirmek üzereyiz.”

Pritcher, aniden bastıran bir korkuyla, viziekrana doğru fırladı. Ayarları yaptığında soğuk uzay gözlerinin önüne serildi. Bakışlarını görüntüye sabitledi, sonra döndü. Hiç tereddütsüz, eli silahının kabzasının sert ve rahatlatıcı kavisine uzandı.

“Kimin emriyle peki?”

“Benim emrimle, general,” –Channis, diğerine ilk kez rütbesini kullanarak hitap ediyordu– “tam da ben seni burada meşgul ederken. Muhtemelen ivmeyi hissetmedin, çünkü tam ben merceği genişletirken meydana geldi ve sen de hiç şüphesiz bunu gördüğün yıldız deviniminin bir yanılsaması sandın.”

“Neden? Ne yapıyorsun? Tazenda hakkındaki zırvaların ne anlama geliyordu öyleyse?”

“Onlar zırva değildi. Tamamen ciddiydim. Oraya gidiyoruz. Bugün yola çıktık çünkü şu andan üç gün sonra yola çıkmamız kararlaştırılmıştı. General, İkinci Vakıf diye bir şeyin olduğuna inanmıyorsun, ama ben inanıyorum. *Sen* Katır’ın emirlerini inanmaksızın sadece yerine getiriyorsun ve *ben* bunda büyük bir tehlike seziyorum. İkinci Vakıf’ın şimdiye dek hazırlanmak için beş yılı oldu. Nasıl hazırlandılar bilmiyorum, ama ya Kalgan’da ajanları varsa? Eğer zihnimde İkinci Vakıf’ın yeri hakkında bir bilgi barındırırsam, bunu keşfedebilirler. Hayatım artık güvende olmayabilir ve hayatıma da epey düşkünüm. Bunun kadar uzak bir olasılık dahilinde bile, işi sağlama almayı tercih ederim. Bu yüzden, sen hariç hiç kimse Tazenda’yı bilmiyor ve sen bile ancak biz uzayın derinliklerindeyken öğrendin. Ayrıca böyle olsa bile, bir de tayfa meselesi var.”

Pritcher elini silahından çekti ve bir an için belli belirsiz bir huzursuzluk hissetti. *Onu* harekete geçmekten alıkoyan neydi? *Onu* ne donuklaştırmıştı? Bir zamanlar Birinci Vakıf’ın ticari imparatorluğunda asi ve başına buyruk bir yüzbaşıydı ve o zaman olsa böyle davranmaya cesaret eden ve harekete geçen Channis değil, ta *kendisi* olurdu. Katır haklı mıydı? Denetim altındaki zihni, girişimciliğini kaybedecek kadar itaatle mi meşguldü? Onu garip bir bitkinliğe çeken derin bir keder hissetti.

“Çok güzel! Ancak, ileride bu tür kararlar verirken bana danışacaksın,” dedi.

Yanıp sönen sinyal dikkatini çekti.

“Makine dairesi,” dedi Channis teklifsizce. “Beş dakikalık bir uyarı üzerine motoru ısıtmak için çalıştırdılar ve bir sorun olursa haber vermelerini söyledim. Önden buyurmaz mısın?”

Pritcher başını sallayarak onayladı ve aniden bastıran yalnızlığında, elli yaşa yaklaşmanın dertleri üzerine kafa yordu. Viziekrana seyrek yıldızlar dağılmıştı. Galaksinin asıl yoğunluğu bir uçta sislere karışmıştı. Peki ya Katır’ın etkisinden kurtulmuş olsaydı…

Ama bu düşünceyle korkudan irkildi.

Başmakinist Huxlani, donanma subaylarının özgüveniyle ilerleyen ve yetki sahibi gözüken üniformasız adama sertçe baktı. Çenesinden süt damladığı zamanlardan beri kurallara uygun bir donanma çalışanı olduğundan, yetkiyi çoğu zaman belirli rütbe işaretleriyle karıştırırdı.

Ama bu adamı Katır atamıştı ve söylenecek tek ve son söz, elbette, Katır’a aitti. Bilinçaltında bile bunu sorgulamazdı. Duygusal denetim

derinlere kadar işlemişti.

Ufak oval cismi tek bir söz söylemeksizin Channis'e uzattı.

Channis cismi şöyle bir tarttı, sonra hoşça gülümsedi. "Sen Vakıf'ın adamlarındansın, değil mi şef?"

"Evet, efendim. İlk Vatandaş idareyi ele almadan önce Vakıf donanmasında on sekiz yıl hizmet verdim."

"Mühendislik konusundaki Vakıf eğitimin?"

"Kalifiye teknisyen… birinci sınıf. Anacreon'daki Eğitim Merkezi."

"Yeterince iyi. Buna gelince, onu bakmanı söylediğim yerde, iletişim devresinde mi buldun?"

"Evet, efendim."

"O buraya mı ait?"

"Hayır, efendim."

"Öyleyse bu nedir?"

"Bir üstizlek, efendim."

"Bu yeterli değil. Ben Vakıf'ın adamlarından değilim. O nedir?"

"Üstuzayda geminin izinin sürülmesine yarayan bir aygıt, efendim."

"Başka bir deyişle, her yerde takip edilebiliriz."

"Evet, efendim."

"Tamam. Bu yeni bir buluş, değil mi? İlk Vatandaş tarafından kurulmuş araştırma enstitülerinden biri tarafından geliştirilmişti, değil mi?"

"Öyle olmalı, efendim."

"Çalışmaları da devlet sırrı, öyle değil mi?"

"Öyle olmalı, efendim."

"Ama işte burada duruyor. Merak uyandırıcı."

Channis üstizleği birkaç saniyeliğine düzenli bir şekilde bir elinden diğerine atıp tuttu. Sonra sertçe, "Öyleyse bunu al ve tam olarak nerede ve nasıl bulduysan oraya geri koy. Anlaşıldı mı? Sonrasındaysa bu olayı unut. Tamamen!" dedi.

Şef neredeyse otomatik olarak selamını verdi, keskin bir dönüş yaptı ve çıktı.

Gemi yıldızlararası boşlukta noktalı bir yol çizerek ilerledi. Bahsi geçen noktalar, normal uzaydaki on ile altmış saniyenin daraltılmış süreleriydi ve onların aralarında ise, üstuzay sıçramalarını gösteren yüz ve üstü ışık yılı boşluklar uzanıyordu.

Bail Channis, merceğin kontrol paneline oturdu ve onun düşüncesiyle neredeyse tapınmaya varan istemdışı dalgayı tekrar hissetti. Vakıf'ın adamlarından biri değildi ve bir kolun çevrilmesindeki veya iletişimin kopartılmasındaki güç oyunlarına da alışkın sayılmazdı.

Hani şu merceğin Vakıflı birini bile epey sıkacağından da değildi. İnanılmaz derecedeki yoğun gövdesinde şaşmaz bir şekilde yüz milyon yıldızı birbirleriyle olan tam bağıntılarıyla göstermeye yetecek elektronik devresi vardı. Bu başarısı yetmezmiş gibi, bir de Galaktik Alan'ın verilen herhangi bir bölümünü üç uzaysal aks boyunca çevirebiliyor ve herhangi bir kısmı da bir merkezin etrafında çepeçevre döndürebiliyordu.

Nedeni şuydu ki, mercek, yıldızlararası yolculuklarda neredeyse bir devrim yapmıştı. Yıldızlararası yolculuğun henüz yeni olduğu zamanlarda, üstuzaydaki her bir sıçramanın hesaplanması bir günden bir haftaya kadar çalışma anlamına geliyordu ve bu çalışmanın en büyük kısmı da, "Geminin Konumu"nun galaktik referans tablosunda hemen hemen kesin olarak hesaplanmasına ayrılıyordu. Bu da, varsayımsal galaktik üçlü eksene göre konumları belirlenmiş, birbirinden uzak ve bilinen üç yıldızın eksiksiz gözlemi anlamına geliyordu.

Buradaki kilit sözcük, "bilinen" idi. Uzayı belirli bir referans noktasından tanıyan herkese göre, yıldızlar en az insanlar kadar ayrı ayrıdır. On parsek sıçrayın, kendi güneşinizi tanıyamazsınız. Görülemez bile olabilir.

Yanıt, elbette, spektroskopik çözümlemedeydi. Yüzyıllar boyunca yıldızlararası mühendisliğin ana konusu, gittikçe daha çok yıldızın "ışıksal işaret"inin gittikçe daha detaylı bir şekilde çözümlenmesiydi. Bununla ve "sıçrama"nın artan hassaslığıyla, galaksi yolculuklarının standart rotaları benimsendi ve yıldızlararası yolculuk daha az sanatsal ve daha çok bilimsel oldu.

Ancak, üç yıldızın yerlerini belirlemek ve daha önceden pilotun bilmediği yerlerdeki konumlarını hesaplamak, geliştirilmiş hesaplama makineleri ve bilinen bir "ışıksal işaret" için mekanik olarak yıldızları taramak için buldukları yeni yöntemle bile, Vakıf'ın dahi kimi zaman üç gününü alıyordu.

Bütün bunları değiştiren mercekti. Bir kez, bilinen tek bir yıldıza ihtiyacı vardı. Bir başka iyiliği ise, Channis gibi bir uzay acemisi bile onu çalıştırabilirdi.

"Sıçrama" hesaplarına göre, şu anda en yakın yıldız Vincetori'ydi ve viziekran şimdi parlak bir yıldıza odaklanmıştı. Channis onun Vincetori

olduğunu umuyordu.

Merceğin alan ekranı da viziekrandaki görüntüye doğru yön değiştirdi ve Channis ihtiyatlı parmaklarla, Vincetori’nin koordinatlarını girdi. Bir röleyi kapadı ve yıldız alanı parlak bir görüntüye atladı. Onda da parlak bir yıldıza odaklanılmıştı, ama başka bir bağıntısı gözükmüyordu. Merceği Z düzlemi boyunca ayarladı ve alanı, ışıkölçer odaklanmış iki yıldızın da aynı parlaklıkta olduğunu gösterene kadar genişletti.

Channis viziekranda oldukça parlak olan ikinci bir yıldız aradı ve alan ekranında uyan bir tane buldu. Yavaşça, ekranı aynı açı sapmasına yönlendirdi. Dudaklarını büzdü ve yüzünü ekşiterek sonucu iptal etti. Yeniden yönlendirdi ve başka bir parlak yıldız görüntüye geldi, sonra da bir üçüncüsü. Sonra sırıttı. Bu olmuştu. Muhtemelen bağıntı algıları eğitilmiş bir uzman ilk denemesinde başarırdı, ama o üçüncüsünde halledebilmişti.

Ayarlar doğruydu. Son adımda, iki alan üst üste bindi, pek doğru olmayan bir deniz halinde birleşti. Çoğu yıldız yakın ikizler halindeydi. Ama ayarların düzelmesi uzun sürmedi. İkiz yıldızlar birbirinin içinde eridi, bir alan kaldı ve “Geminin Konumu” artık doğrudan göstergelerden okunabilirdi. Bütün işlem yarım saatten az tutmuştu.

Channis, Han Pritcher’ı özel odalarında buldu. Görünüşe bakılırsa general yatmaya hazırlanıyordu. Başını kaldırıp baktı.

“Yeni bir şey mi var?”

“Pek değil. Diğer bir sıçramada Tazenda’da olacağız.”

“Biliyorum.”

“Yatıyorsan seni oyalamak istemem, ama Cil’de aldığımız filme göz attın mı?”

Soru üzerine Han Pritcher, alçak kitap rafının üzerinde siyah kabında duran nesneye küçümseyici bir bakış attı. “Evet.”

“Eğer tarih boyunca bilim diye bir şey var olduysa bile, galaksinin bu bölgesinde unutulmuş.”

Channis genişçe sırıttı. “Neyi kastettiğini biliyorum. Biraz çorak, değil mi?”

“Hükümdarların kişisel kayıtlarını merak ediyorsan, değil. Söylemeliyim ki, her iki yönden de ulaşılamaz durumda. Tarih esas olarak kişilikleri ele aldığında, yazarın ilgisine göre çizgiler ya siyah, ya da beyaz olur. Bunların hepsini oldukça işe yaramaz buluyorum.”

“Ama Tazenda hakkında konuşma var. Sana filmi verirken dikkati çekmek istediğim nokta buydu. Hem onlardan bir tek bunda söz ediliyor.”

“Pekâlâ. İyi ve kötü hükümdarları var. Birkaç gezegen fethetmişler, bir iki savaş kazanmışlar ve kaybetmişler. Onlar hakkında ayırt edici olan hiçbir şey yok. Teorini pek de yerinde bulmuyorum, Channis.”

“Ama atladığın kimi noktalar var. Hiç koalisyon oluşturmadıklarını fark etmedin mi? Yıldız kümesinin bu köşesinde, her zaman için politikadan tamamen uzak kaldılar. Dediğin gibi, birkaç gezegen fethettiler, ama sonra sonuçta bozguna uğratılmaktan hiç korkmadan durdular. Öyle ki, sanki kendilerini korumaya yetecek kadar yayıldılar, ama dikkat çekmeye yetecek kadar değil.”

“İyi,” diye geldi duygusuz yanıt. “Gezegene inmeye karşı değilim, en kötüsü biraz zaman kaybı olur.”

“Ah, hayır. En kötüsü tamamen yenilgi olur, eğer bu İkinci Vakıf ise. Bunun, uzay bilir kaç Katır ile dolu olacağını unutma.”

“Ne yapmayı planlıyorsun?”

“Daha önemsiz bir gezegene inmeyi. Tazenda ile ilgili ne bulabilirsek bulmayı, sonrasındaysa doğaçlama yapmayı.”

“Pekâlâ. İtirazım yok. Artık sorun olmazsa, ışığı söndürmek *istiyorum*.”

Channis elini sallayıp çıktı.

General Han Pritcher, uzayın enginliklerinde kaybolmuş, hareket eden metalden bir adanın içindeki küçücük bir odanın karanlığında, onu düşsel varsayımlara götüren düşüncelerini takip ederek uyanık kaldı.

Eğer bin bir eziyetle karar verdiği her şey doğruysa –hem her şey nasıl da yerine oturmaya başlamıştı– o zaman Tazenda İkinci Vakıf *idi*. Bunun başka bir çıkış yolu yoktu. Ama nasıl? Nasıl?

O Tazenda *olabilir* miydi? Sıradan bir dünya mı? Ayırt edecek hiçbir şeyi olmayan bir yer mi? Bir imparatorluğun yıkıntıları arasında kaybolmuş bir kenar mahalle mi? Parçaların arasındaki bir kıymık mı? Derinlerde bir yerde, Katır’ın İkinci Vakıf’ın belki de sırrını öğrenmiş tek kişi olan Ebling Mis’ten bahsederken buruşan yüzünü ve ince sesini hatırladı.

Pritcher, Katır’ın gerilimli sözlerini düşündü: “Sanki hayretten şaşkına dönmüş gibiydi. Bu, İkinci Vakıf hakkındaki bütün beklentilerini aşmış, onu varsaymış olabileceği her şeyden farklı bir yöne sürüklemiş gibiydi. Keşke duyguları yerine düşüncelerini okuyabilseydim. Ama duygular sadeydi ve diğer her şeyin üstünde bu uçsuz bucaksız hayret vardı.”

Altı çizilecek olan, hayretti. Alabildiğine şaşırtan bir şey! Şimdi ise Tazenda ve onun ayırt edilemez anormalliği için ikna edici bir sevinç

taşıyan bu oğlan, bu sırıtkan delikanlı gelmişti, haklı olmalıydı da. *Olmalıydı*. Yoksa, hiçbir şeyin anlamı yoktu.

Pritcher'ın son bilinçli düşüncesinde acımasızlığın dokunuşları vardı. Hava tüpündeki üstizlek hâlâ oradaydı. Bir saat önce, Channis ortalarda gözükmezken, onu kontrol etmişti.

İkinci Perde Arası

Genel Kurul Salonu'na geçilip günlük işlere başlanmadan önce, salonun bekleme odasında resmi olmayan bir görüşme yapılıyordu ve akıllara gelen rastgele birkaç düşünce ortaya atıldı.

"Öyleyse Katır şu an yolda."

"Ben de duydum bunu. Riskli! Çok riskli!"

"Olaylar eğer komployla beraber gelişirse değil."

"Katır sıradan bir adam değil ve seçtiklerini o fark etmeden değiştirmek de, denetim altındaki zihinlere dokunmak da zor. Birkaç olayı fark ettiğini söylüyorlar."

"Evet, bu nasıl önlenebilir bilmiyorum."

"Denetim altında olmayan zihinler daha kolay. Ama bunların çok azı onun kumandasında yetki sahibi…"

Salona girdiler. İkinci Vakıf'tan diğerleri de onları takip etti.

3

İki Adam ve Bir Köylü

Rossem, galaksi tarihinde genelde göz ardı edilmiş ve daha mutlu olan sayısız gezegendeki insanlara kendini nadiren fark ettirebilmiş sıradışı dünyalardan birisidir.

Galaksi İmparatorluğu'nun son zamanlarında, viranelerinde birkaç siyasi mahkûm ikamet etmiş ve ufak bir donanma garnizonu da onu tamamen terk edilmiş durumda kalmaktan kurtarmıştı. Sonra mücadelenin habisleştiği zamanlarda, Hari Seldon'ın zamanından bile önce; dönemin on yıllarca güvensizlik ve tehlikeyle dolu olmasından yorulmuş, yağmalanan gezegenlerden ve bir dizi adı var sanı yok imparatorun birkaç hainlik karşılığında kendi mevkilerini sağlama alma çabasından ve verimsiz yıllardan bezmiş olan daha dayanıksız türden insanlar, nüfusun daha yoğun olduğu merkezlere kaçmış ve galaksinin ücra köşelerine sığınmışlardı.

Rossem'in soğuk ıssızlıklarında köyler birbirine sokulmuştu. Yılın dokuz ayı boyunca kar ince ince yağarken, Rossem'in güneşi, ısısının her damlasını kendisine ayıran kırmızımtırak bir cimriydi. Dayanıklı yerli hububat taneleri, karın bastırdığı aylar boyunca toprakta hareketsiz yatar, sonra güneşin gönülsüz ışıması ısıyı hemen hemen elli dereceye çıkarttığında, adeta telaşlı bir hızla büyüyüp olgunlaşırdı.

Küçük, keçimsi hayvanlar ufak, üçlü toynaklarıyla karı eşeleyerek otlaklardan beslenirlerdi.

Bu sayede, Rossem'in insanlarının kendi sütleri, ekmekleri ve bir hayvanı gözden çıkarabildiklerinde etleri bile vardı. Gezegenin ekvator bölgesinin yarısını yamru yumru budaklarıyla kaplamış karanlık ve meşum ormanlar, barınmak için sağlam ve ince damarlı odun sağlıyordu. Belli başlı madenler ve kürklerle birlikte bu odun, ihraç edilmeye bile uygundu ve İmparatorluk gemileri defalarca gelip, karşılığında tarım makineleri, nükleer ısıtıcılar ve hatta televizyonlar bile getirmişti. Uzun kış köylüye kasvetli bir kış uykusu dayattığı için, sonuncusu pek de uygunsuz kaçmıyordu.

İmparatorluk tarihi, Rossem’in köylülerini es geçmişti. Sabırsız ticaret gemileri haber getirebilirdi; ara sıra da yeni kaçaklar gelirdi. Bir keresinde, tek seferde nispeten büyükçe bir grup gelip yerleşmişti. Bunların, galakside genelde ne olup bittiği hakkında haberleri olurdu.

İşte o zaman Rossemliler, yayılan savaşları, katledilen kitleleri, gaddar imparatorları ve isyankâr valileri işitirlerdi. Cılız güneşin altında kasaba meydanında oturup insanların fenalıkları hakkında felsefe yaparlar, iç çekip başlarını sallarlar ve kürklü yakalarını sakallı yüzlerine iyice çekerlerdi.

Bir süre sonra, hiç ticaret gemisi gelmez oldu ve hayat daha zorlaştı. Yabancı, yumuşak yiyecekler, tütün ve makineler tedarik edilmez oldu. Televizyonların hiperbantlarında bir araya gelen kırık dökük muğlak sözler, gittikçe rahatsız eden haberler getirdi. Sonunda ise, Trantor’un talan edildiği yayınlandı. Bütün galaksinin başgezegeni olan dünya, imparatorların görkemli, ulaşılamaz, kıyaslanamaz, dillere destan olmuş yurdu yağmalanmış, harap edilmiş ve tam bir yıkıma uğramıştı.

Bu akıl almaz bir şeydi ve Rossem’in tarlalarını tırmıklayan köylülerin çoğu için, galaksinin sonunun vakti gelmiş gibi de gözükebilirdi.

Sonra, diğerlerine benzemeyen bir gün, yeniden bir gemi geldi. Her köydeki yaşlılar bilgece başlarını salladılar ve babalarının zamanında da tıpkı böyle olduğunu fısıldamak için yaşlı göz kapaklarını araladılar, ama aslında pek de öyle değildi.

Gemi bir İmparatorluk gemisi değildi. Pruvasında Uzaygemisi ve Güneş arması parlamıyordu. Eski gemilerin hurdalarından yapılmış güdük bir şeydi ve içindeki adamlar kendilerinin Tazenda’nın askerleri olduklarını söylüyorlardı.

Köylülerin kafaları karışmıştı. Tazenda’yı hiç duymamışlardı, ama gene de geleneksel misafirperverlik anlayışıyla askerleri karşıladılar. Yeni gelenler gezegenin tabiatını iyice soruşturdular; nüfus sayısını, şehir sayısını –karmaşada ilgililere köylüler tarafından “köy” yerine yanlışlıkla söylenen bir sözdü bu– ekonomi çeşidini ve bu gibi şeyleri.

Başka gemiler geldi ve artık Tazenda’nın hükmeden gezegen olduğunu, ekvatoral bölgenin ikamet edilen kısımları boyunca vergi toplama merkezlerinin kurulacağını ve belli sayısal formüllere göre tahıl ve kürkün bir kısmının yıllık olarak toplanacağını belirten bildiriler yayınlandı.

Rossemliler “vergi” sözcüğünden emin olamadan, mağrurca gözlerini kırpıştırmışlardı. Toplama zamanı geldiğinde çoğu ödemelerini yapmış, ya

da üniformalı dış dünyalılar hasat edilmiş mısırı ve postları geniş arazi araçlarına yüklerken şaşkın şaşkın dikilmişlerdi.

Şurada burada kızgın köylüler toplandı ve kadim avlanma silahlarını meydana çıkardılar; ama hiçbir şey olmadı. Tazenda'nın adamları geldiğinde homurdanarak dağılmış ve zaten zor olan yaşam kavgalarının daha da zorlaşmasını kaygıyla seyretmişlerdi.

Yine de, yeni bir denge sağlanmıştı. Tazendalı başkan, tüm Rossemliler'e kapatılmış olan Gentri köyünde suratsızca oturuyordu. O ve emrindeki subaylar, Rossemliler'in görüş alanına nadiren giren sığ dış dünyalılardı. Vergi toplayıcılar, yani Tazenda'nın hizmetindeki Rossemliler, belli aralıklarla geldiler. Ama artık onlar geleneklerin öngördüğü kişilerdi, köylü ise tahılını saklamayı, davarını önüne katıp ormana götürmeyi ve kulübesinin gösterişli bir zenginlik içinde görünmesinden kaçınmayı öğrenmişti. Sonrasındaysa, malvarlığıyla ilgili tüm sert soruları, donuk ve anlayışı kıt bir bakışla, görebildikleri ne varsa onu basitçe işaret ederek karşılardı.

Sanki Tazenda böylesi bir dünyadan zorla üç beş kuruş koparmaktan bıkmışçasına, bu bile eksildi ve vergiler azaldı.

Ticaret yukarı fırladı ve Tazenda da bunu muhtemelen daha kârlı buldu. Rossemli insanlar karşılık olarak artık İmparatorluk'un cilalı mallarını alamıyorlardı, ama Tazendalı makineler ve yiyecekler bile yerlisinden iyiydi. Ayrıca, kadınlar için evde dokunmuş gri kumaştan başka şeyler de vardı, ki bu da çok önemli bir şeydi.

Böylece bir kez daha galaksi tarihi yeterince barışçıl akıp gidiyordu ve köylüler de ekmeklerini sert topraktan çıkarıyorlardı.

Narovi kulübesinden dışarı çıkar çıkmaz sakalına hohladı. İlk kar sert toprağın üzerine ince ince yağıyordu ve gökyüzü donuk, kapalı bir pembeydi. Dikkatle yukarıya baktı ve görünürde ciddi bir fırtınanın olmadığına karar verdi. Sorun çıkmadan Gentri'ye yolculuk edebilir ve kışa yetecek kadar konserve yiyecek karşılığında tahıl fazlasından kurtulabilirdi.

Mahsus aralık bıraktığı kapıdan içeriye kükredi: "Aracın benzinini doldurdun mu, evlat?"

İçeriden birisi seslendi, sonra da Narovi'nin kısa, kızıl sakalı henüz oğlansı seyrekliğinden kurtulamamış en büyük oğlu yanına geldi.

"Aracın benzini dolu ve iyi çalışıyor," dedi somurtarak, "millerin kötü durumda olması dışında. Bunun için beni suçlama. Adam gibi bir tamir

gerektiğini sana söylemiştim.”

Yaşlı adam geri çekilip kısık gözlerle oğlunu süzdü, sonra da sakallı çenesini öne çıkarttı. “Peki suç benim mi? Nereden ve nasıl adam gibi tamirci bulabilirim? Hasat beş yıldır bereketsiz değil de ne? Sürü vebaya tutulmadı mı? Postlar kendi kendilerine mi…”

“*Narovi!*” İçeriden gelen oldukça tanıdık bir ses onun sözünü kesti. Narovi homurdandı, “Pekâlâ, pekâlâ! Şimdi de annen baba oğul arasına burnunu sokmalı. Aracı getir de istiflenmiş römorklar emniyetle takılmış mı icabına bir bak.” Eldivenli ellerini birbirine vurdu ve yeniden yukarı baktı. Bulanık pembemsi bulutlar toplanıyordu ve aralarda gözüken gri gökyüzünde sıcaklıktan eser yoktu. Güneş saklanmıştı.

Tam başka tarafa bakıyordu ki, devirdiği gözlerine bir şey ilişti ve parmağı neredeyse otomatik olarak yukarıyı işaret etti. Aynı anda, soğuk havaya aldırmaksızın ağzı bir bağırışla açık kaldı.

“Hanım,” diye seslendi gayretle. “Yaşlı kadın, buraya gel.” Pencerelerin birinde içerlemiş bir yüz gözüktü. Kadının gözleri adamın parmağını izledi ve hayretle açıldı. Bir çığlıkla, keten bir eşarbı ve eski bir paltoyu kapıp ahşap merdivenlerden fırladı. Başına ve kulaklarına doladığı keten eşarp omuzlarından sarkarken dışarı çıktı.

Genizden konuştu: “Bu uzaydan bir gemi.”

Narovi sabırsızca patladı: “Ya başka ne olacaktı? Ziyaretçilerimiz var, yaşlı kadın, ziyaretçilerimiz var!”

Gemi, Narovi’nin çiftliğinin kuzey tarafındaki çıplak ve donmuş tarlaya yavaşça inmeye hazırlanıyordu.

“Ama ne yapacağız?” diye kadının acıdan nefesi kesildi. “Bu insanlara misafirperverlik gösterebilir miyiz? Mezbelemizin zeminindeki kir pas mı onların olacak, yoksa geçen haftadan kalan etli böreğin artıklarını mı vereceğiz?”

“Öyleyse komşularımıza mı gitsinler?” Narovi soğuk yüzünden kırmızıdan mora çalmaya başlamıştı ve parlak kürkle sarılı kollarıyla ileri uzanıp kadının adaleli omuzlarını kavradı.

“Ruhumun hanımı,” diye mırıldandı, “odamızdaki iki sandalyeyi alt kata indireceksin, besili bir körpeyi kesecek ve yumru köklerle kızartacaksın; onunla yeni bir etli börek pişireceksin. Ben şimdi dış uzaydan gelen bu kudretli adamları karşılamaya gidiyorum… ve… ve…” Durdu, kasketini ters geçirdi ve tereddütle kaşındı. “Evet, testimle mayalanmış tahıl da götüreceğim. Kuvvetli içki hoş olur.”

Kadının dudakları bu konuşma boyunca boşu boşuna titreyip durmuştu. Hiç ses gelmedi. Sahne bittikten sonra ise, sadece kulak tırmalayan bir feryat çıktı.

Narovi bir parmağını kaldırdı. “Yaşlı kadın, Ulular bir haftadan beri ne diyorlar? Ha? Hafızanı zorla. Ulular çiftlik çiftlik gezmişlerdi, hem de kendileri! Bunun önemini düşün! Bize dış uzaydan gemi gelirse, *başkanın emri üzerine* acilen kendilerine haber verilmesi gerektiğini söylemek için…

“Şimdi de bu kudretli kişilerin lütuflarının fırsatını elimden mi kaçırayım? Şu gemiye iyice bak. Hiç böylesini görmüş müydün? Bu dış dünyalılar zenginler, hem de çok. Başkanın kendisi onlarla ilgili Ulular’ın bu soğuk havada çiftlik çiftlik dolaşmasına neden olacak denli acil mesajlar yolluyor. Bu adamların Tazenda’nın efendileri tarafından önemli bir şekilde beklendiğine dair mesajlar muhtemelen tüm Rossem boyunca duyuruldu ve benim çiftliğime iniş yapıyorlar.”

Birden heveslendi, “Şimdi iyi bir konukseverlik, başkana adımın bir çıtlatılması, sonra nelerimiz olmaz ki?”

Karısı aniden ince ev kıyafetlerinden sızan acı soğuğun farkına vardı. Kapının eşiğinden atlarken, “O zaman çabuk git,” diye bağırdı.

Dünyanın ne soğuğu, ne de uzanan kasvetli boşlukları General Han Pritcher’ı endişelendiriyordu. Ne de civardaki, yoksullukla ter döken köylünün kendisi…

Onun canını sıkan, izledikleri taktiğin akıllıca olup olmadığı sorusuydu. O ve Channis burada yapayalnızdılar.

Gemi uzaya bırakıldığında, olağan şartlar dahilinde kendi başının çaresine bakabilirdi, ama o kendini hâlâ tehlikede hissediyordu. Bu hareketin sorumlusu elbette Channis’ti. Genç adama baktı ve Channis’i, bir kadının kaçamak bakışlarıyla yarı açık ağzının bir an için göründüğü kürklü açıklığa göz kırparken yakaladı.

Channis, en azından, tamamen rahat görünüyordu. Pritcher bu durumun verdiği ekşi tatminin tadını çıkardı. Oyunu şimdiye kadar istediği gibi ilerlememişti. Hatta, bileklerindeki ultra dalga alıcı-vericileri gemiyle aralarındaki tek bağdı.

Sonrasında ev sahibi köylü epeyce gülümsedi, başını eğip birçok kez selam verdi, saygılı ve yağcı bir sesle konuştu: “Soylu Efendiler, size söylemeye can atıyorum ki, fakirliğimin zekâsının hak ettiği eğitimi almasına engel olduğu iyi ve değerli bir evlat olan en büyük oğlum, bana

Ulular'ın yakında burada olacağını bildirdi. Umuyorum ki ziyaretiniz mütevazı imkanlarımın –zira buradaki herkesin de söyleyeceği gibi çalışkan, dürüst ve mütevazı bir çiftçi olmama rağmen yoksulluk çekmekteyim– elverdiğince memnuniyet verici olmuştur.

"Ulular?" dedi Channis hafifçe. "Bu bölgenin başındakiler mi?"

"Öyleler, Soylu Efendiler ve Rossem üzerinde köyümüz, yaşam zor ve tarlalar ile ormanların verdikleri az da olsa, adil ve dürüst bir köy olarak tanındığından, hepsi de değerli kişilerdir. Bu yaşlı adam zorlukla süründüğünden ve yaşamımız motorlu yük arabasının kalıntılarına dayandığından, Soylu Efendiler, yolculara gösterdiğim saygı ve itibardan Ulular'a bahsederseniz, belki de hanemize yeni bir tane rica edebilirler."

Adam mütevazı bir heves içerisinde gözüküyordu ve Han Pritcher da onlara bahşedilen "Soylu Efendiler" rolünün gerektirdiği mesafeli bir tenezzülle başını salladı.

"Konukseverliğin hakkında bir rapor Ulular'ına ulaşacak."

Pritcher, yalnız kaldıkları birkaç dakikaya, görünüşe bakılırsa yarı uyuklayan Channis ile konuşmak için sarıldı.

"Bu Ulularla karşılaşmaya pek de hevesli değilim," dedi. "Bu konuda bir düşüncen var mı?"

Channis şaşırmış görünüyordu. "Hayır. Seni endişelendiren ne?"

"Burada göze çarpmaktansa yapacak daha iyi işlerimiz var gibi görünüyor."

Channis alçak ve monoton bir sesle aceleci bir şekilde konuştu: "İlerki hareketlerimizde göze çarpma riskini almak zorunda kalabiliriz. İstediğimiz türden adamları körü körüne arayarak bulamayız, Pritcher. Zihinsel oyunlarla hükmeden kişilerin görünür güç sahibi kişiler olmaları gerekmez. İlkin, tıpkı sizin Birinci Vakıf'ınızdaki teknisyenler ve bilim adamları gibi, İkinci Vakıf'ın psikologları da muhtemelen toplam nüfusun oldukça küçük bir azınlığını oluşturuyor. Sıradan sakinler büyük olasılıkla göründükleri gibiler: epey sıradan. Psikologlar iyice gizlenmiş bile olabilir ve görünürdeki yönetimdeki kişiler de, gerçek efendilerin gerçekten de kendileri olduklarını sanabilirler. Bu sorunun çözümünü burada, bu donmuş gezegenin bir kısmında bulabiliriz."

"Buna pek katılmıyorum."

"Ama, baksana, bu yeterince açık. Tazenda büyük olasılıkla milyonlardan ya da yüz milyonlardan oluşan koca bir dünya. Aralarından psikologları nasıl tanıyıp Katır'a İkinci Vakıf'ı bulduğumuzu rapor edebiliriz ki? Fakat

burada, köylülerin bu ufak ve bağımlı gezegeninde, ev sahibimizin dediğine göre, bütün Tazendalı yöneticiler Gentri’nin en önemli köyünde toplanmışlar. Orada sayıları sadece birkaç yüz olabilir Pritcher ve aralarında da İkinci Vakıf’tan bir ya da daha fazla adam *olmalı*. Oraya er geç gideceğiz, ama önce Ulular’ı bir görelim; yolumuzun üzerindeki mantıklı bir adım bu.”

Altüst olmuş görünen siyah sakallı ev sahipleri odaya paldır küldür girdiğinde hemen ayrıldılar.

“Soylu Efendiler, Ulular geliyor. Size bir kez daha, benim hakkımda onlara bir çift söz etmeniz için yalvarıyorum.” Bir yaltaklanma galeyanıyla neredeyse ikiye büküldü.

“Seni hiç kuşkusuz hatırlayacağız,” dedi Channis. “Bunlar senin Ulular’ın mı?”

Görünüşe bakılırsa öyleydiler. Üç kişiydiler.

Biri ileri çıktı. Vakur bir saygıyla eğildi ve konuştu: “Onur duyduk. Ulaşımınız ayarlandı, saygıdeğer baylar ve toplantı salonumuza kadar bize eşlik etme şerefini bahşedeceğinizi umuyoruz.”

Üçüncü Perde Arası

Birinci Sözcü gece göğüne dalgınca baktı. İnce bulutlar solgun yıldız ışığı arasından rüzgârla sürükleniyordu. Uzay etkin bir saldırganlık içinde gözüküyordu. En iyi hali soğuk ve korkunçtu, ama artık o garip yaratığı, Katır’ı da barındırıyordu ve özü uğursuz bir tehditle kararıp koyulaşıyordu.

Toplantı bitmişti. Fazla uzun sürmemişti. Belirsiz donanımlı zihinsel bir mutantla uğraşmanın zor matematiksel problemi hakkında şüpheler ve sorular olmuştu. Tüm uç noktalardaki olasılıklar değerlendirilmeliydi.

Peki emin miydiler? Galaktik boşlukların içinde, uzayın bir yerinde Katır vardı. Ne yapacaktı?

Onun adamlarını idare etmek kolaydı. Plana göre hareket etmişlerdi ve hâlâ da ediyorlardı.

Ama ya Katır’ın kendisi?

4

İki Adam ve Ulular

Rossem'in bu bölgesindeki Ulular tam da beklendiği gibi çıkmamışlardı. Daha yaşlı, daha otoriter ve daha az dostça olan bu Ulular, köylülüğün bir uzantısından ibaret değildiler.

Hem de hiç…

İlk görüşte dikkati çeken vakarlı tavırları giderek daha da belirginleşmiş ve kişiliklerinin en önde gelen özelliğine dönüşmüştü.

Oval masanın etrafında, bir sürü ciddi ve ağırkanlı düşünür gibi oturuyorlardı. Sakalı olan birkaç kişi, sakallarını titizce düzeltip kısaltıyorsa da, çoğunun fiziksel görünümü ortalamanın biraz altındaydı. Gene de, "Ulular" sözünün birebir yaş tanımı olmaktan çok, saygı için kullanıldığını göstermeye yetecek kadarı kırk yaşın altındaydı.

Dış uzaydan gelen ikisi, masanın önündeydi ve doyurucu olmaktan ziyade törensel gözüken sade bir yemeğe eşlik eden bu yeni, tezatlık içindeki atmosfere dalmış, ciddi bir sessizlikle duruyorlardı.

Yemekten ve Ulular'ın saygınlıkları gerektirircesine sarf ettiği, konuşma diyebilmek için fazla kısa ve sade olan birkaç saygılı sözden sonra, ortama bir teklifsizlik hakim oldu.

Sanki yabancı şahsiyetleri ağırlamanın verdiği ağırbaşlılık, kendisini merak ve sıcakkanlılığın samimi sadeliğine bırakmış gibiydi.

İki yabancının etrafında toplandılar ve sorular akın etti.

Bir uzaygemisiyle başa çıkmak zor muydu, bu iş için kaç kişi gerekirdi, kara araçları için daha iyi motorlar yapılabilir miydi, diğer dünyalarda karın nadiren yağdığı doğru muydu, dünyalarında kaç kişi yaşıyordu, Tazenda kadar büyük müydü, çok uzakta mıydı, giysileri nasıl dokunuyordu ve metalik pırıltıyı onlara veren neydi, niye kürk giymiyorlardı, her gün tıraş oluyorlar mıydı, Pritcher'ın yüzüğündeki ne tür bir taştı… Liste uzayıp gitti.

Sanki Ulular ona daha büyük bir yetki vermişler gibi, hemen hemen her soru Pritcher'a yöneltilmişti. Pritcher kendisini daha da uzun yanıtlar vermeye zorlanırken buldu. Tıpkı çocuklardan oluşan bir kalabalığa dalmak

gibiydi. Soruları, tamamen dostça bir meraktan oluşuyordu. Öğrenme tutkuları tam anlamıyla karşı konulmazdı.

Pritcher, uzaygemileriyle başa çıkmanın kolaylığını, tayfanın büyüklükle orantılı olduğunu, onların yer araçlarının motorlarını ayrıntılarıyla bilmese de şüphesiz geliştirilebileceklerini, dünyaların neredeyse sonsuz değişik iklimleri olduğunu, kendi dünyasında yüz milyonların yaşadığını ama Tazenda'nın büyük imparatorluğundan kat kat küçük ve önemsiz olduğunu, giysilerinin yüzey moleküllerinin düzgün uyumlandırılmasıyla yapay olarak üretilen metalik ışıltısının silikon plastikten yapıldığını, yapay yollarla ısınabileceklerini, böylece kürklerin gereksiz kaldığını, her gün tıraş olduklarını, yüzüğündeki taşın ametist olduğunu açıkladı. İstemeden de olsa, bu saf taşralılara içinin ısındığını hissetti.

O yanıt verdiğinde, Ulular sanki öğrenilen bilgiyi tartışıyorlarmış gibi her seferinde devamlı gevezelik ediyorlardı. Onların bu içsel tartışmalarını takip etmek zordu; çünkü evrensel galaktik dilin, günün geçerli dilinden uzun süre ayrı kalmış ve modası geçmiş olan aksanlı bir türüne sapıyorlardı.

Denebilir ki, aralarındaki kaba yorumlar, anlaşılabilirliğin kenarında bir ileri bir geri gidiyordu, ama kavrayışın uzanan sarmaşıklarından sıyrılmayı ucu ucuna başarmıştı.

Sonunda Channis sözlerini kesip konuştu: "Beyler, biz yabancıyız ve Tazenda hakkında bilebileceğimiz her şeyi öğrenmekten çok memnun oluruz, bu yüzden bir süre siz bize yanıt vermelisiniz."

Sonra ortalığa büyük bir sessizlik hakim oldu ve o ana kadar konuşkan olan Ulular'ın hiçbirinin ağzını bıçak açmadı. Sanki kendilerine daha geniş bir anlama gücü ve çeşitli anlam nüansları verecekmişçesine, sözlerine devamlı eşlik ederek oynayan narin elleri gevşekçe yanlarına düştü. Görünüşe bakılırsa, her biri diğerinin söz hakkını almasını isteyerek, birbirlerine sinsice bakmaya başladılar.

Pritcher çabucak araya girdi, "Arkadaşım bunu sıcakkanlılıkla soruyor, çünkü Tazenda'nın ünü galaksiyi dolduruyor ve biz de, elbette, başkanı Ulular'ın Rossem'e sadakati ve sevgisi hakkında bilgilendireceğiz."

Ferahlayarak nefesler bırakılmadı, ama yüzler aydınlanmıştı. Bir Ulu, sakalına baş ve işaret parmaklarıyla nazikçe bastırarak hafif kıvrımını düzeltti ve konuştu: "Biz Tazenda'nın efendilerinin sadık hizmetkârlarıyız."

Pritcher'ın, Channis'in apaçık sorusuna olan kızgınlığı yatışmıştı. En azından, son zamanlarda kendisine nüfuz ettiğini hissettiği yaşının, başkalarının gaflarını düzeltmekteki yeteneğini kaybettirmediği açıktı.

Devam etti: “Evrenin uzaklarındaki kendi kesimimizde, Tazenda’nın efendilerinin tarihi hakkında pek bir şey bilmiyoruz. Burada uzun bir süredir iyiliksever bir şekilde hüküm sürdüklerini tahmin ediyoruz.”

Daha önce konuşan aynı Ulu yanıt verdi. Otomatik bir şekilde ve uysalca, sözcü o oluvermişti. “En yaşlımızın büyükbabası bile, efendilerin olmadığı bir zamanı hatırlayamaz,” dedi.

“Bir barış zamanı mı sürüyor?”

“Bir barış zamanı sürüyor!” Duraksadı. “Başkan, hainleri cezalandırmakta tereddüt etmeyecek, güçlü ve kudretli bir efendidir. Hiçbirimiz hain değiliz, elbette.”

“Hak eden birkaçını geçmişte cezalandırmıştır, zannedersem.”

Yeniden duraksayarak, “Burada kimse hain olmadı, ne babalarımız, ne de babalarımızın babaları,” dedi. “Fakat diğer dünyalarda bu tür kişiler oldu ve ölüm onları çarçabuk buldu. Biz fakir ve mütevazı kişiler olduğumuz ve politikayla ilgilenmediğimiz için bunları düşünmek hoş değil.”

Sesindeki tedirginlik ve gözlerdeki ortak kaygı oldukça açıktı.

Pritcher rahatça sordu: “Başkanınızla nasıl bir görüşme ayarlayabileceğimiz konusunda bilgi verebilir misiniz?”

Aniden bir şaşkınlık dalgası dolaştı salonda.

Uzun bir aralıktan sonra, Ulu konuştu: “Nasıl, bilmiyor muydunuz? Başkan yarın burada olacak. Sizi bekliyordu. Bu bizim için büyük bir onurdu. Biz… biz samimiyetle umuyoruz ki, ona olan sadakatimizi yeterince iletirsiniz.”

Pritcher’ın tebessümü hafifçe seğirdi. “Bizi mi bekliyordu?”

Ulular merakla birbirlerine baktılar. “Ama… biz bir haftadır sizi bekliyorduk.”

Gezegene göre, odaları kesinlikle lükstü. Pritcher daha kötülerinde de yaşamıştı. Channis kayıtsız görünüyordu.

Aralarında, o ana dek olandan daha farklı bir gerginlik vardı. Pritcher, belli bir karara varmak için sürenin azaldığını hissediyordu, ama biraz daha beklemenin çekiciliği de yadsınamazdı. Önce başkanı görmek, kumarı tehlikeli boyutlara taşıyabilirdi; ama bu kumarı kazanmak da, kazancı kat kat yükseltebilirdi. Channis’in kaşlarının arasındaki kırışıklıkta bir öfke dalgası ve alt dudağının üst dişleriyle bitişmesinde inceden bir şüphe sezdi. Aralarındaki beyhude samimiyetsizlikten tiksindi ve bitmesi için bir özlem duydu.

“Demek bekleniyormuşuz.”
“Evet,” dedi Channis, basitçe.
“Sadece bu mu? Daha canlı davranmamakla katkıda bulunmuyorsun. Buraya geliyoruz ve başkanın bizi beklediğini öğreniyoruz. Belki başkandan, Tazenda’nın kendisinin bizi beklediğini öğreneceğiz. O zaman bütün bu görevimizin değeri ne ki?”
Channis bakışlarını kaldırdı ve sesindeki bezginliği saklamaya çabalamaksızın konuştu: “Bizi beklemek başka bir şey; kim olduğumuzu ve niçin geldiğimizi bilmek başka.”
“Bunları İkinci Vakıf’ın adamlarından saklamayı mı umuyorsun?”
“Muhtemelen. Neden olmasın? Sen elini eteğini çekmeye hazır mısın? Bir krallığın öncü gözlem devriyeleri olması görülmedik bir şey mi? Sıradan yabancılar olsaydık bile, gene de ilgi çekerdik.”
“Tam tersi olması gerekirken bir başkanın bizim ayağımıza gelmesine yetecek bir ilgi mi?”
Channis omuz silkti: “Bu sorunu sonra düşünmemiz gerekecek. Hele başkanın neye benzediğini görelim de…”
Pritcher dişlerini göstererek suratını astı. Durum gülünçleşiyordu.
Channis, sahte bir hevesle devam etti: “En azından bir şeyi biliyoruz. Ya Tazenda İkinci Vakıf’ın ta kendisi, ya da bir milyon tane kanıt oy birliğiyle yanlış yeri gösteriyor. Tazenda’nın yerlilerindeki bu gözle görülür dehşeti nasıl yorumluyorsun? Politik baskıdan bir iz görmüyorum. Ulular’ın grupları hiçbir şekilde karışılmadan özgürce toplanıyorlar. Bahsettikleri vergilendirme bana o kadar da geniş kapsamlı ve verimli bir şekilde yürütülüyormuş gibi gelmiyor. Yerliler yoksulluktan bol bol söz ediyorlar, ama iyi beslenmiş ve dayanıklı görünüyorlar. Evler üstünkörü ve köyler de kaba saba, ama besbelli yeterince işe yarıyor.
“Açıkçası, bu dünya beni büyülüyor. Bundan daha ürkütücü birini daha görmemiştim, ama nüfusun acı çekmediği ve basit yaşamlarının, daha ileri merkezlerdeki kültürlü nüfusta bulunmayan dengeli bir mutluluğu da içerdiği kanısına vardım.”
“Basit köylü değerlerinin hayranı mısın yani?”
“Yıldızlar esirgesin.” Bu fikir Channis’i eğlendirmişe benziyordu. “Yalnızca bunun önemini vurguluyorum. Açıkça, Tazenda, eski İmparatorluk’tan, Birinci Vakıf’tan, hatta birinci Birlik’inizden çok farklı bir şekilde etkili bir yönetici. Tüm bunlar, mekanik etkililiği daha önemli değerler pahasına sağladı. Tazenda mutluluk ve yeterlilik getiriyor.

Hakimiyetlerinin her yönüyle farklı olduğunu görmüyor musun? Fiziksel değil, psikolojik.”

“Gerçekten mi?” Pritcher alaycıydı. “Peki Ulular’ın bahsettikleri şu şefkatli yöneticilerin verdikleri ihanet cezalarına duydukları dehşet? Bunu tezine nasıl oturtuyorsun?”

“Cezaya maruz kalan onlar mıydı? Sadece diğerlerinin cezalandırılmalarından bahsettiler. Sanki cezalandırılma düşüncesi içlerine o denli işlenmiş ki, cezayı doğrudan kullanmaya hiç gerek kalmamış. Uygun fikirler zihinlerine o kadar yerleştirilmiş ki, eminim gezegende tek bir Tazendalı asker yoktur. Tüm bunları *görmüyor musun?*”

“Muhtemelen göreceğim,” dedi Pritcher soğuk bir sesle, “başkanı gördüğüm zaman. Sırası gelmişken, *bizim* zihinlerimize de el sürerlerse ne olacak?

Channis gaddarca bir aşağılamayla yanıtladı: “*Sen buna* alışık olmalısın.”

Pritcher’ın beti benzi attı ve son bir gayretle dönüp gitti. O gün birbirleriyle başka bir şey konuşmadılar.

Buz gibi gecenin sessiz durgunluğunda diğerinin uykusundaki kımıldanışlarını dinleyen Pritcher, sessizce bileğindeki vericiyi Channis’inkinin ayarlanamayacağı ultradalgaya ayarladı ve tırnağının usulca dokunuşlarıyla gemiyle bağlantı kurdu.

Yanıt, duyumsal eşiğin üzerine ancak çıkabilen sessiz ve ufak titreşim aralıklarıyla geldi.

Pritcher iki kez sordu: “Henüz hiçbir haberleşme yok mu?”

Yanıt iki kez geldi: “Yok. Devamlı beklemedeyiz.”

Yataktan çıktı. Oda soğuktu ve kendi yerel sınır bölgesinin gecelerine hakim olan galaktik merceğin pürüzsüz sisinden gerek parlaklık, gerekse dizilişlerinin karmaşıklığıyla çok farklı olan yıldız kümelerine bakarak sandalyede otururken, kürklü battaniyeye sarındı.

Orada, yıldızların arasında bir yerde, onu boğan tüm karmaşanın yanıtı duruyordu ve o çözümün gelip noktayı koyması için yanıp tutuştu.

Bir anlığına Katır’ın haklı olup olmadığını merak etti, Dönüşüm’ün, özgüveninin sert ve keskin kenarlarını törpüleyip törpülemediğini. Yoksa neden sadece yaşı ve şu son yılların iniş çıkışları mıydı?

Aslında umurunda bile değildi.

Yorgundu.

Rossem’in başkanı en az gösterişle geldi. Tek eşlikçisi, yer arabasını kullanan üniformalı adamdı.

Yer arabasının zengin bir tasarımı vardı, ama Pritcher’a yararsız gözüktü. Hantalca dönüyordu, fazla hızlı değiştirilen vites yüzünden birden çok kez duraksamıştı. Atomik değil kimyasal yakıt kullandığı tasarımından bir bakışta belli oluyordu.

Tazendalı başkan ince kar tabakasının üstüne usulca bastı ve iki sıra halinde saygıyla bekleyen Ulular’ın arasından ilerledi. Onlara bakmadan hızla içeri girdi. Onu takip ettiler.

Katır’ın Birlik’inden iki adam, kendilerine ayrılan odalardan izlediler. Başkan tıknaz, kısa ve silik biriydi.

Ama bundan kime neydi ki?

Pritcher, sinirlerine hakim olamadığı için lanet etti. Yüzü, emindi ki, durgun ve soğukkanlıydı. Channis’in önünde küçük düşmesi söz konusu değildi, ama biliyordu ki kan basıncı yükselmişti ve boğazı kurumuştu.

Bu fiziksel bir korku yüzünden değildi. O, korkmak için bile fazla aptal olan kalın kafalı ve hayal gücü kıt, sinirsiz et yığınlarından değildi, ama fiziksel korkunun nedenini bilebilir ve önemsemeyebilirdi.

Ama bu farklıydı. Bu, diğer türden korkuydu.

Channis’e bir göz attı. Genç adam bir elinin tırnaklarına aylak aylak bakıyor ve rahatça kimi önemsiz pürüzleri düzeltiyordu.

Pritcher zihnini toparlayarak geçmişi düşünmeye, Katır onu dönüştürmeden önce nasıl keskin bir demokrat olduğunu anımsamaya çalıştı. Bu çok zordu. Kendini zihninde canlandıramıyordu. Onu Katır’a sımsıkı bağlayan duygu tellerini koparamıyordu. Bir keresinde Katır’ı öldürmeye çalışmış olduğu aklındaydı, ama bütün çabasına rağmen o andaki duygularını anımsayamıyordu. Bu belki de zihninin bir öz savunmasıydı, çünkü o günkü duygularının değil ayrıntılarını, sadece genel havasını düşündüğünde bile midesi burulmaya başlıyordu.

Peki ya başkan onun zihnini kurcalarsa?

Ya İkinci Vakıf’tan birisinin zihinsel ahtopot kolları onun beyninin çatlaklarından içeri sızar, anılarını parça parça eder ve sonra keyfince tekrar birleştirirse?

İlk seferinde bir şey hissetmemişti. Acı, zihinsel sarsıntı, hatta bir kopukluk hissi bile olmamıştı. Her zaman için Katır’ı sevmişti. Eğer beş kısa yıl kadar, uzun bir zaman önce onu sevmediğini, ondan nefret ettiğini

düşündüyse bile, bu sadece tatsız bir hayalden ibaretti. Bu hayalin düşüncesi ona utanç veriyordu.

Ama acı duymamıştı.

Başkanla karşılaşmak bunu arttırır mıydı?

Katır'a tüm o hizmeti, bütün hayatının amacı, daha önce peşinden gittiği her şey; öteki hayatında dünyayı döndüren puslu düşteki o sözcüğe, demokrasiye katılır mıydı? Katır'ın kendisi de bir rüyaydı ve sakadati de sadece…

Birden geri döndü.

Öğürmek için korkunç bir istek duyuyordu.

Sonra Channis'in sesi kulağına çarptı, "Sanırım bu o, general."

Pritcher tekrar döndü. Bir Ulu sessizce kapıyı açmıştı ve eşiğin kenarında ağırbaşlı ve durgun bir saygıyla duruyordu.

"Ekselansları, Rossem'in Başkanı, Tazenda'nın efendileri adına sizi huzuruna kabul etmekten ve öne doğru ilerlemenizi dilemekten memnuniyet duymaktadır."

Channis, "Kuşkusuz," dedi, kemerini sıktı ve başına bir Rossem kukuletası geçirdi.

Pritcher'ın çenesi kasıldı. İşte *bu*, asıl kumarın başlangıcıydı.

Rossem'in yöneticisinin görünüşü hiç de heybetli sayılmazdı. Bir kere kafası keldi ve kırçıllaşarak seyrelen açık kahverengi saçları ona yumuşak bir hava veriyordu. Çıkık kaşlarını onlara doğru eğmişti ve görünüşe bakılırsa kırışıklıklarla çevrelenmiş gözleri ölçüp biçmekle meşguldü. Daha yeni tıraş edilmiş çenesi küçük ve yumuşaktı ve yüzün kemik yapısından yola çıkarak kişilik tahlili yapan palavracıların evrensel uzlaşmasına göre zayıftı.

Pritcher gözlerini başkanın bakışlarından kaçırdı ve dikkatini çene üzerinde yoğunlaştırdı. Bu ya da başka herhangi bir şey işe yarar mıydı, bilemiyordu.

Başkanın tiz ve umursamaz sesi duyuldu: "Tazenda'ya hoş geldiniz. Sizleri barış içinde selamlıyoruz. Yemek yemiş miydiniz?"

Dördüncü Perde Arası

İki Sözcü, yolda birbirlerinin yanından geçiyorlardı ki, biri diğerini durdurdu.

"Birinci Sözcü'den mesajım var."

Diğerinin gözlerinde yarı tedirgin bir umut ışığı oluştu. “Kesişim noktası mı?”

“Evet! Umarım şafağı görecek kadar yaşarız!”

5

Bir Adam ve Katır

Channis'in hiçbir hareketinde, Pritcher'ın davranışlarındaki ve aralarındaki ilişkideki ince değişimin farkındalığının izi yoktu. Sert ahşap sıraya dayandı ve gerinerek ayaklarını uzattı.

"Başkan hakkındaki izlenimin ne?"

Pritcher omzunu silkti. "Hiçbir şey. Bence bir dâhiye kesinlikle benzemiyor. İkinci Vakıf'ın çok aciz bir numunesi, eğer olması gereken bu idiyse."

"Bence değildi, biliyorsun. Bundan ne çıkaracağımdan emin değilim. İkinci Vakıf'tan biri olduğunu farz et." Channis düşünceye dalmıştı, "Sen ne yapardın? Amacımız hakkında bir bilgin olduğunu düşün. Bizimle nasıl başa çıkardın?"

"Dönüşüm, elbette."

"Katır gibi mi?" Channis başını sertçe kaldırdı. "Eğer bizi dönüştürdülerse bunu bilebilir miydik, merak ediyorum. Peki ya sadece çok zeki olan birer psikologlarsa?"

"Bu durumda, biraz daha çabuk öldürülmemizi sağlardım."

"Ya gemimiz? Hayır." Channis işaret parmağını salladı. "Bir blöfe karşı oynuyoruz, Pritcher, eski dostum. Sadece bir blöf olabilir bu. Eğer saat gibi işleyen duygusal denetimleri varsa bile, biz –sen ve ben– sadece öncüleriz. Savaşmaları gereken kişi Katır ve onlar da tıpkı bizim onlara ettiğimiz gibi bize dikkat ediyorlar. Bizim kim olduğumuzu bildiklerini varsayıyorum."

Pritcher buz gibi bir bakış attı: "Ne yapmayı tasarlıyorsun?"

"Bekle." Lafı yarıda kalmıştı. "Bırak bize gelsinler. Belki gemi yüzünden, ama muhtemelen asıl Katır yüzünden kaygılılar. Başkan ile blöf yaptılar. İşe yaramadı. Tutumumuzda direndik. Yollayacakları sıradaki kişi İkinci Vakıf'tan olacak ve bir tür pazarlık teklif edecek.

"Sonra?"

"Sonra pazarlık edeceğiz."

"Katılmıyorum."

“Bunun Katır’a ihanet etmek olacağını düşündüğünden mi? Öyle olmayacak.”
“Hayır, Katır bulabileceğin her türlü ihanetle başa çıkabilir. Ama hâlâ katılmıyorum.”
“Sonrasında İkinci Vakıf’takilere ihanet edemeyeceğimizi düşündüğünden mi?”
“Muhtemelen edemeyiz. Ama neden bu değil.”
Channis bakışlarını diğerinin elinde tuttuğu şeye indirdi ve acı bir ifadeyle konuştu: “Kastettiğin neden bu yani.”
Pritcher silahını kaldırdı. “Doğru. Tutuklusun.”
“Neden?”
“Birlik’in İlk Vatandaşı’na hıyanetten.”
Channis’in dudakları gerildi. “Neler dönüyor?”
“Dediğim gibi, hıyanet! Ayrıca görevim gereği durumun düzeltilmesi.”
“Peki kanıtın? Ya da delillerin, varsayımların, hayallerin? Deli misin?”
“Hayır. Ya sen? Katır’ın bir hiç için sütten kesilmemiş çocukları saçma yiğitlik görevlerine yolladığını mı sanıyorsun? O sırada garip gelmişti. Ama kendimden şüphe ederek zamanı boşuna harcadım. Neden seni göndersin ki? Gülümseyip iyi giyindiğin için mi? Yirmi sekiz yaşındasın diye mi?”
“Belki de güvenilir olduğumdandır. Kafanı mantıklı nedenlere yormuyor musun?”
“Ya da, belki güvenilir olmadığındandır. Bu da yeterince mantıklı.”
“Çelişkileri mi karşılaştırıyoruz, yoksa bu kimin çok konuşup az anlatabileceğini bulmak için bir söz oyunu mu?”
Silah, ardında Pritcher’la birlikte ilerledi. General genç adamın karşısına dikildi: “Ayağa kalk!”

Channis de özel bir telaşa kapılmaksızın öyle yaptı ve silahın ağzının, karın kaslarının itirazı olmaksızın kemerine dayandığını hissetti.
Pritcher konuştu: “Katır’ın istediği İkinci Vakıf’ı bulmaktı. O da, ben de başarısız olmuştuk ve ikimizin de bulamadığı bu sır iyi gizleniyordu. Böylece geriye tek bir ihtimal kalıyordu, bu da zaten gizli yeri bilen birisini bulmaktı.”
“Bu ben miyim?”
“Görünüşe göre öyleydi. O zaman bunu bilmiyordum, tabii, ama aklım yavaşlıyor olmasına rağmen, hâlâ doğru yönü gösteriyor. Yıldız Sonu’nu nasıl da kolay bulduk! Nasıl mucizevi bir şekilde sonsuz olasılığın

arasından galaksinin doğru alanını inceledin! Böylece, nasıl da güzelce doğru noktayı gözlemledik! Seni beceriksiz ahmak! İmkânsız rastlantıların bir araya gelip beni bulmasını sağlamanı yutar mıyım sandın!”

“Fazla başarılı olduğumu mu söylüyorsun?”

“Sadık herhangi biri için biraz fazla başarılı.”

“Benden beklediğin başarı standartları çok düşük olduğu için mi?”

Silah dürtükledi, ancak Channis’in karşısındaki yüzde sadece gözlerdeki soğuk kıvılcımlar büyüyen öfkeyi ele veriyordu: “İkinci Vakıf’ın hesabına çalıştığın için.”

“Hesabına mı?” –bitmeyen bir aşağılama– “Kanıtla!”

“Ya da zihinsel etki altında.”

“Katır’ın bilgisi haricinde mi? Gülünç.”

“Katır’ın bilgisi dahilinde. Tam üstüne bastın, genç mankafam benim. Katır’ın bilgisi dahilinde. Oynayabileceğin bir gemi başka türlü nasıl verilirdi sanıyorsun? Yapman gerektiği gibi, bizi İkinci Vakıf’a getirdin.”

“Bütün bu zırvalardan bir anlam çıkarmaya çalışıyorum. Tüm bunları niçin yapmak zorunda olduğumu sorabilir miyim? Eğer bir hain olsaydım, sizi niye İkinci Vakıf’a getirirdim ki? Galakside kafama göre takılmak, sizin bulduğunuzdan fazla bir şey yapmamak varken?”

“Geminin uğruna ve İkinci Vakıf’ın adamları, savunma için nükleer silahlara açıkçası ihtiyaç duyduklarından dolayı.”

“Bundan daha iyisini yapman gerekiyor. Bir gemi onlara bir şey ifade etmeyecektir ve eğer ki ondan ilim öğrenip seneye nükleer santraller kuracaklarını sanıyorlarsa, hakikaten çok çok sığ İkinci Vakıfçılar’mış. Öyle demeliyim ki, bu tam da senin basitliğinin buyurduğu gibi.”

“Bunu Katır’a açıklama fırsatın olacak.”

“Kalgan’a mı dönüyoruz?”

“Tam aksine. Burada kalıyoruz. Katır da aşağı yukarı on beş dakika sonra bize katılacak. Bizi takip etmediğini mi sanıyordun, benim keskin zekâlı, uyanık, kendini beğenmiş budalam? Yemi tersine iyi oynadın. Kurbanlarımızı bize getirmemiş olabilirsin, ama bizi kesinlikle kurbanlarımıza götürdün.”

“Oturabilir miyim?” dedi Channis. “Sana çizerek bir şey açıklamak istiyorum? Lütfen.”

“Ayakta kalacaksın.”

“Öyleyse, bunu ayakta da söyleyebilirim. Katır’ın bizi iletişim cihazındaki üstizlek sayesinde mi izlediğini düşünüyorsun?”

Silah titremiş olabilirdi. Channis buna emin değildi. “Şaşırmış gözükmüyorsun. Ama şaşırdığından şüphelenerek zamanımı harcamayacağım. Evet, bunu biliyordum. Şimdiyse, bildiğimi sanmadığın bir şeyi bildiğimi gösterdiğime göre, senin bilmediğin ve benim senin bilmediğini bildiğim bir şey söyleyeceğim.”

“Lafı çok dolandırıyorsun. Senin daha rahat palavra sıkabileceğim düşünmüştüm.”

“Bunda uydurma yok. Elbette hainler olmuştu, ya da düşman ajanları, eğer bu terimi tercih ediyorsan. Ancak Katır bunu biraz da merak ederek biliyordu. Öyle görünüyor ki, Dönüşmüş kimi adamlarıyla oynanmış.”

Silah bu kez açıkça titredi.

“Bunun altını çiziyorum, Pritcher. İşte bu yüzden bana ihtiyaç duydu. Ben Dönüşmüş değildim. Dönüşmüş olmayan birini istediğini sana vurgulamamış mıydı? Sana asıl nedeni söylemiş olsa da olmasa da?”

“Başka bir şey dene, Channis. Eğer Katır’ın aleyhinde olsam bunu bilirdim.” Pritcher sessizce ve hızla yokladı zihnini. Ayrıydı. Ayrıydı. Adam açıkça yalan söylüyordu.

“Katır’a sadık olduğunu kastediyorsun. Muhtemelen. Sadakate dokunulmamıştı. Katır fazla fark edilebilir olacağını söylemişti. Ama zihnen nasıl hissediyorsun? Bu yolculuğa başladığından beri hep normal mi hissettin? Veya kimi zamanlar sanki pek kendin değilmişsin gibi garip hissettin mi? Ne yapmaya çalışıyorsun, tetiğe dokunmadan içimde bir oyuk açmaya mı?”

Pritcher silahını bir iki santim geri çekti. “Ne demek istiyorsun?”

“Değiştirildiğini söylüyorum. Dokunuldun. Katır’ın o üstizleği yerleştirdiğini görmedin. Kimsenin bunu yaptığını görmedin. Tıpkı benim de bulduğum gibi, onu bence sadece orada buldun ve onu oraya yerleştirenin Katır olduğunu düşündün ve ondan beri de Katır’ın bizi takip ettiğini varsayıyorsun. Tabii, taktığın bilek alıcısı gemiyle benimkinin yetmediği bir dalga boyunda irtibat kuruyor. Bunu bilmediğimi mi sanıyordun?” Şimdi hızla konuşuyordu, kızgınlıkla. Büründüğü kayıtsızlık örtüsü çözülüp yerini şiddete bırakmıştı. “Ama oradan bize doğru gelen Katır değil. O, Katır değil.”

“Değilse kim peki?”

“Eh, sence kim? Ayrıldığımız gün o üstizleği bulmuştum. Ancak onun Katır’dan olduğunu düşünmedim. Onun dolaylı yollara o noktada ihtiyacı yoktu. Bunun anlamsızlığını görmüyor musun? Eğer ben bir hain olsaydım,

senin kadar kolay bir şekilde Dönüşmüş olabilirdim ve beni galaksinin yarısını katetmeye yollamadan İkinci Vakıf'ın yerinin sırrını bulurdu. Sen Katır'dan bir sır saklayabilir misin? Ayrıca bilmiyor olsaydım, onu oraya götüremezdim. Öyleyse her iki durumda da beni neden yollasın ki?

"Görünen o ki, üstizlek oraya İkinci Vakıf'ın bir ajanı tarafından konuldu. Bize doğru gelen de işte bu. Hem değerli zihnin değiştirilmemiş olsaydı aldanır mıydın? Ne çeşit bir normalsin ki düpedüz çılgınlığı bilgelik sanıyorsun? Ben İkinci Vakıf'a bir gemi mi getireceğim? Bir gemiyle ne yapacaklardı ki?

"İstedikleri sensin, Pritcher. Birlik hakkında Katır hariç herkesten fazla şey biliyorsun ve onlar için o tehlikeliyken, sen değilsin. İşte bu yüzden bu arayış yönünü zihnime koydular. Galaksiyi gelişigüzel tarayarak Tazenda'yı bulmam elbette imkansızdı. Bunu biliyordum. Ancak ardımızda İkinci Vakıf vardı ve onların tertiplediğini de biliyordum. Neden onların oyununu oynamayalım? Bu bir blöfler savaşıydı. Onlar bizi istiyordu, biz de onların yerini; ve diğerinin blöfüne baskın çıkamayanı uzay alsındı.

"Ancak, sen o silahı üzerime tuttuğun sürece kaybedecek olan biziz. Hem görünen o ki bu senin fikrin değil, onların fikri. Silahı bana ver, Pritcher. Sana yanlış gözüktüğünü biliyorum, ama konuşan senin zihnin değil; içindeki İkinci Vakıf. Silahı bana ver, Pritcher ve şimdi gelmekte olanla yüzleşeceğiz, beraberce."

Pritcher, korkuyla büyüyen bir akıl karışıklığıyla karşı karşıyaydı. İnandırıcılık! Kendisi bu kadar yanlış olabilir miydi? Niye kendinden hep şüphe duyuyordu? Niye emin değildi? Channis niye kulağa bu denli inandırıcı geliyordu?

İnandırıcılık!

Ya da bu, yabancının işgaliyle savaşan kendi zihni miydi?

İkiye mi bölünmüştü?

Belli belirsiz, Channis'i önünde dururken gördü, eli uzanmıştı ve birdenbire, biliyordu ki silahı ona verecekti.

Tam kolundaki kaslar bunu yerine getirmek için kasılmak üzereydi ki, arkasında kapı yavaşça açıldı ve o da döndü.

Muhtemelen galakside, en rahat kişilerin bile birbirleriyle karıştırabileceği adamlar vardır. Aynı şekilde, zihin, ihtimal dahilinde olmayan çiftleri bile yanlışlıkla benzetebilir. Ancak Katır, bu iki etkenin her türlü bağdaşımının üzerindedir.

Pritcher'ın zihinsel ızdırabı bile, onu bir anda saran serinkanlı dinçliği engelleyememişti.

Katır'ın herhangi bir duruma fiziksel açıdan hakim olması mümkün değildi. Buna da olmadı.

Daha çok, kat kat giyindiği halde normal boyutlara yine de gelemeyen gülünç bir tipti. Yüzü sarılıp sarmalanmıştı ve genelde baskın olan gagası, üşümüş kırmızı bir çıkıntıdan ibaretti.

Bir kurtarma sahnesi için bundan daha uyumsuzu olamazdı.

"Silahını elinde tut, Pritcher," dedi.

Sonra omzunu silkip bir yere oturan Channis'e döndü: "Buradaki duygusal bağlam biraz kafa karıştırıcı ve oldukça da çelişkili. Sizi benden başka birinin daha izlediğini nereden çıkardınız?"

Pritcher araya sertçe girdi: "Bir üstizlek gemimize sizin emirlerinizle mi konuldu, efendim?"

Katır, soğukkanlı gözlerini ona çevirdi. "Kesinlikle. Dünyalar Birliği dışında galaksideki herhangi bir örgütün bunlardan birine erişim sağlayabilmesi beklenir mi?"

"O dedi ki…"

"O da burada, general. Dolaylı alıntılara gerek yok. Bir şey mi diyordun, Channis?"

"Evet. Ama öyle görünüyor ki hataymış, efendim. İkinci Vakıf'ın hesabına çalışan birinin oraya üstizlek koyduğu ve buraya, karşılık vermeye hazırlandığım kimi amaçlar için getirildiğimiz benim fikrimdi. Hatta generalin aşağı yukarı onların elinde olduğu izlenimindeydim."

"Artık böyle düşünmüyormuş gibisin."

"Korkarım ki evet. Yoksa kapıdaki siz olmazdınız."

"Öyleyse gelin bunu etraflıca konuşalım." Katır, elektrikle ısınan giysilerinin en dış katlarını soyundu. "Benim de oturmama bir şey demezsiniz, değil mi? Şimdi; burada güvende ve herhangi bir davetsiz misafir tehlikesinden tamamen uzağız. Bunu temin ederim." Kudreti hakkında acımasızca iddialıydı.

Channis tiksintisini belli etti. "Neden gizlilik? Birisi çay ikram edip dansçı kızları mı ortaya çıkaracak?"

"Pek değil. Senin teorin nedir, genç adam? İkinci Vakıf'tan biri sadece bende olan bir aygıtla seni izliyordu ve… Bu arada, burayı nasıl buldum demiştin?"

“Öyle görünüyor ki efendim, bilinen nedenler yüzünden, kimi bilgiler açıkça aklıma konulmuş…”

“Bu aynı İkinci Vakıfçılar tarafından mı?”

“Başka kimseyi düşünemiyorum.”

“O zaman eğer İkinci Vakıf’tan biri seni kendi amaçları için İkinci Vakıf’a gitmeye zorlayabilse, ayartabilse ya da kandırabilseydi – varsayıyorum ki, onun da benimle aynı yöntemleri izlediğini düşündün, ancak ben sadece duyguları aşılayabilirim, düşünceleri değil– bunu yapabilecekken size bir üstizlek yerleştirmeye pek de gerek olmayacağı aklına gelmedi.”

Channis başını aniden kaldırdı ve irkilerek hükümdarıyla göz göze geldi. Pritcher homurdandı ve omuzlarında gözle görülür bir rahatlama oldu.

“Hayır,” dedi Channis. “Aklıma gelmedi.”

“Ya da seni izlemek zorunda olsalardı; seni yönlendiremeyeceklerini hissetselerdi, yönlendirilmeden burayı şimdiki gibi bulmak için çok az şansın olurdu. Bu hiç aklına geldi mi?”

“Hayır, o da gelmedi.”

“Neden gelmedi? Zekâ seviyen ancak-idare-edere mi geriledi?”

“Tek yanıtım bir sorudur, efendim. Benim bir hain olduğum suçlamasında General Pritcher’a katılıyor musunuz?”

“Bu durumda bir savunman mı olacak?”

“Sadece generale de sunmuş olduğum savunmam var. Eğer bir hain olsaydım ve İkinci Vakıf’ın yerini bilseydim, sizin tarafınızdan dönüştürülürdüm ve bilgiyi doğrudan öğrenebilirdiniz. Beni izlemeye gerek duyduysanız, demek ki daha önceden bu bilgi bende değildi ve bir hain değilim. Yani paradoksunuzu bir başkasıyla yanıtlıyorum.”

“Sonuç?”

“Ben bir hain değilim.”

“Ortaya koyduğun tartışma çürütülemez olduğundan, katılmak zorundayım.”

“Peki bizi neden gizlice takip ettiğinizi sorabilir miyim?”

“Çünkü bütün bu olayların üçüncü bir açıklaması var. Kendi bireysel yollarınızla, hem Pritcher hem de sen bazı şeyler açıkladınız. Eğer biraz zaman ayırabilirseniz, her şeyi açıklayacağım. Epey kısa sürecek, bu yüzden sıkılma tehlikesi çok az. Pritcher, otur ve silahını bana ver, artık

saldırı tehlikesiyle karşı karşıya değiliz. Ne buradan, ne de dışarıdan. Hatta ne de İkinci Vakıf'tan. Senin sayende, Channis."

Oda, olağan Rossem üslubundaki ısıtılmış elektrikli telle aydınlatılmıştı. Tavandan tek bir lamba sarkıyordu ve onun loş sarı ışığında, üçünün de gölgeleri ayrı ayrı uzanıyordu.

Katır konuştu: "Channis'i takip etmeye gereksinim duyduğuma göre, açıkça belli ki böylece bir şeyler kazanmayı bekliyordum. İkinci Vakıf'a ürkütücü bir hız ve doğrulukla gittiğine göre, beklediğimin bu olduğunu mantıkla çıkartabiliriz. Bilgiyi doğrudan doğruya ondan almadığıma göre, beni engelleyen bir şeyler olmalıydı. Olanlar bunlar. Channis, tabii ki, yanıtı biliyor. Sen görüyor musun, Pritcher?"

Pritcher sebatla, "Hayır, efendim," dedi.

"Öyleyse açıklayayım. Tek bir tür adam hem İkinci Vakıf'ın yerini bilip, hem de beni bunu öğrenmekten alıkoyabilir. Channis, korkarım sen gerçekten de bir hain değilsin, doğrusu, İkinci Vakıf'tansın."

Channis öne eğilmiş ve dirseklerini dizlerine dayamıştı. "Doğrudan kanıtınız var mı?" sorusu döküldü gergin dudaklarından. "Usavurumunuz bugün ikidir yanlış çıkıyor."

"Doğrudan kanıt da var, Channis. Bu yeterince kolaydı. Sana adamlarımın değiştirildiğini söyledim. Değiştiren kişi, açıkça Dönüşmüş olmayan ve olayların merkezine epey yakın duran biri olmalıydı. Alan genişti, ama tamamen sınırsız değildi. Sen fazla başarılıydın, Channis. İnsanlar seni fazlasıyla seviyordu. Herkesle fazla iyi geçiniyordun. Merak ettim…

"Sonra, bu keşif seferinin başına geçmen için seni çağırttım ve bu senin ilerlemeni engellemedi. Duygularını izledim. Seni rahatsız etmedi. Orada özgüveni abarttın, Channis. Gerçekten yeterli olan hiçbir adam böylesi bir işte tereddüde düşmekten kaçınamazdı. Senin zihnin kaçındığına göre, ya bir ahmaktı ya da denetim altındaydı.

"Seçenekleri sınamak kolaydı. Anlık bir rahatlama sırasında zihnini ele geçirdim ve bir saniyeliğine kederle doldurup geri kaldırdım. Sonrasında öyle başarılı bir hünerle kızdın ki, bunun doğal bir tepki olduğuna yemin edebilirdim, önce olan bir şey olmasaydı. Duygularını zorladığımda, sadece bir anlığına, sen kendini toparlayamadan önce ufacık bir anlığına zihnin karşı koydu. Bütün bilmem gereken buydu.

"Benimle aynı kontrole sahip olmayan hiç kimse bana karşı koyamazdı, o ufacık an için bile."

Channis'in sesi alçak ve acılıydı: "Öyle mi? Peki şimdi?"

"Şimdi İkinci Vakıf'tan biri olarak öleceksin. Bu oldukça gerekli, anladığına inanıyorum."

Bir kez daha, Channis bir silahın ağzına baktı. Bu kez karşısındaki, kendi işine geleceği gibi rastgele çarpıtılabilir olan Pritcher'ın zihni değil, kendisininki kadar olgun ve zorlamaya dayanıklı bir zihin tarafından yönlendirilen bir namluydu.

Olayları düzeltmesi için ayrılan zaman ise çok kısaydı.

Bundan sonra olanlar sezgilerin sıradan bütünlüğüne ve duygusal denetim için olağan bir yetersizliğe sahip olan biri tarafından zorlukla anlatılabilir.

Esasen, Katır'ın başparmağının tetiği çekmesini içeren bu ufacık zaman diliminde Channis'in fark ettiği de buydu.

Katır'ın o anki duygusal donanımı katı bir kararlılıktan oluşuyordu, en azından tereddütle bulandırılmamıştı. Sonradan Channis ateş etme kararıyla ışının varışı arasındaki zamanı hesaplamaya yeterince ilgi duysaydı, bu aralığın yaklaşık olarak saniyenin beşte biri olduğunu fark edebilirdi.

Zaman kılı kılınaydı.

Katır'ın aynı kısacık zaman içinde fark ettiği ise, Channis'in duygusal potansiyelinin, kendisi hiçbir sarsıntı hissetmeden birden yukarı fırlamış olduğu ve aynı anda saf bir nefret selinin beklemediği bir yönden üzerine çağladığıydı.

Başparmağını çekmesine neden olan, bu yeni duygusal unsurdu. Bunu başka kimse yapmış olamazdı ve neredeyse hareketindeki değişiklikle aynı anda, durumun tamamen farkına vardı.

Çarpıcı bir bakış açısıyla bakıldığında hak edeceğinden çok daha kısa süren bir tabloydu. Katır, başparmağını silahından ayırmış, dikkatle Channis'e bakıyordu. Channis yay gibi gerilmişti, nefes almaya bile cesaret edemiyordu. Pritcher sarsılmış halde oturuyordu koltuğunda, kasları kopma noktasına dek gerilmişti, her tendonu dışarı fırlayacakmışçasına kıvranıyordu, yüzü öğrenilmiş ifadesizliğinden sonunda sıyrılmış, tiksinç bir ölüm maskesine dönüşmüştü ve bakışları sadece ve özellikle ve tamamen Katır'a dikilmişti.

Channis ile Katır arasında sadece bir ya da iki sözcük konuşulmuştu… bir ya da iki sözcük ve onlar gibilerin anlaklarının ebedi etkileşimi olan tamamen manidar bir duygusal bilinç akışı. Kendi sınırlarımızın hatırı için, o sırada ve sonrasında olup bitenleri sözcüklere dökmemiz gerekiyor.

Channis gergin bir sesle, “İki ateş arasındasın, İlk Vatandaş,” dedi. “İki zihni aynı anda kontrol edemezsin, bunlardan biri benim olduğu sürece. Seçimini yap. Pritcher şu an senin Dönüşümünden kurtuldu. İplerini kopardım. O, seni bir kez öldürmeye çalışmış olan, senin özgür, doğru ve kutsal olan her şeyin düşmanı olduğunu düşünen ve dahası, onu çaresiz bir dalkavukluğa zorladığını bilen Pritcher. Şu anda onu iradesini zapt ederek tutuyorum, ama beni öldürürsen bu sona erer ve sen silahını, hatta iradeni bile ona çeviremeden seni öldürecektir.”

Katır bunu açıkça anlamıştı. Hareket etmedi.

Channis devam etti: “Onu denetim altına almaya, öldürmeye, ya da herhangi bir şey yapmaya kalkışırsan, asla beni durdurmaya yeniden dönecek kadar hızlı olamazsın.”

Katır kıpırdamadı. Anladığı sadece hafifçe iç çekmesinden belli oluyordu.

“Yani,” dedi Channis, “silahını at ve yeniden eşit durumda olalım. Pritcher’ı da geri alabilirsin.”

“Bir hata yaptım,” dedi Katır sonunda. “Seninle yüzleştiğimde çevrede üçüncü bir kişi bulundurmak yanlıştı. Gereğinden fazla bir değişkenin olduğunu gösterdi. Bedelinin ödenmesi gereken bir hata bu, korkarım.”

Silahı savsakça attı yere ve odanın diğer ucuna tekmeledi. Aynı anda, Pritcher derin bir uykuya daldı.

“Uyandığında normal olacak,” dedi Katır kayıtsızca. Katır’ın tetiğe basmaya başlamasından silahı atmasına kadar geçen süre bir buçuk saniyeden azdı.

Ancak, Channis, Katır’ın zihninde, bilinç sınırının hemen altında ve algı sınırının hemen üzerinde, kaçak bir duygu kıvılcımı yakalamıştı. Bu hâlâ kesin ve özgüveni tam bir zafere aitti.

6

Bir Adam, Katır… ve Bir Başkası

Fiziksel olarak zıt yapılarda olan iki adam görünüşte rahatlamış ve tamamen gevşemişlerdi; duygusal dedektör yerine geçen tüm sinirler ise gergindi ve ürperiyordu.

Katır, uzun yıllardan beridir ilk kez, yönteminden yeterince emin değildi. Channis, kendini o an için koruyabileceğini bilse de, bunun bir çaba gerektireceğinin farkındaydı… maruz kalacağı saldırı, hasmının maruz kalacağından kat be kat fazlaydı. Channis, bir dayanıklılık sınavında kaybedeceğini iyi biliyordu.

Ancak bunu düşünmek ölümcül olurdu. Katır'a duygusal bir zayıflığı açık etmek, eline bir silah vermek demekti. Şimdiden Katır'ın zihninde bir şeyin… bir galibin kıvılcımı vardı.

Zaman kazanmak…

Diğerleri niye gecikmişti? Katır'ın kendine güveni nereden geliyordu? Rakibi, onun bilmediği neyi biliyordu? İzlediği zihin hiçbir şey belli etmedi. Keşke fikirleri okuyabilseydi. Hem henüz…

Channis zihinsel girdabını sertçe durdurdu. Sadece bu vardı; zaman kazanmak…

Channis konuştu: "İkinci Vakıf'tan olduğuma karar verildiğine ve Pritcher üzerindeki ufak düellomuzdan sonra da reddetmediğime göre, niye Tazenda'ya geldiğimi söylersin herhalde."

"Ah, hayır," Katır tiz bir güvenle güldü, "ben Pritcher değilim. Sana açıklama yapmama gerek yok. Senin kendine göre nedenlerin vardı. Her neyseler, hareketlerin bana da uydu ve bu yüzden de daha fazla sorgulamıyorum."

"Fakat hikâyeyi kavrayışında kimi eksiklikler olmalı. Tazenda senin bulmayı umduğun İkinci Vakıf mı? Pritcher senin diğer bulma girişiminden ve maşan olan psikologdan, Ebling Mis'ten epeyce bahsetti. Bazen benim… eee… ufak cesaretlendirmelerimle biraz boşboğazlık etti. Ebling Mis'i anımsa, İlk Vatandaş."

"Neden anımsayayım ki?"

Özgüven!

Channis bu özgüvenin kendini giderek daha da belli ettiğini hissetti, sanki zaman geçtikçe Katır'ın duyabileceği tüm kuruntular gitgide yok oluyordu.

Umutsuzluğunu gemlemeye çalıştı. "Meraktan yoksunsun, demek! Pritcher bana Mis'in bir şeye fazlasıyla şaşırdığını söyledi. İkinci Vakıf'ın acilen uyarılması için, çabuk olmak için müthiş bir şiddetle kışkırtılmıştı. Neden? Neden? Ebling Mis öldü. İkinci Vakıf uyarılmadı. İkinci Vakıf hâlâ varlığını koruyor."

Katır gerçek bir hoşnutluk duydu ve birden, Channis'in önceden hissederek irkildiği ani bir gaddarlıkla gülümsedi. "Ama görünüşe göre İkinci Vakıf uyarılmıştı. Yoksa nasıl ve nereden bir Bail Channis adamlarımı idare etmeye ve benden üstün gelmeyi kendine boşuna vazife edinmeye gelebilirdi ki? Uyarı çok geç geldi, hepsi bu,"

"Öyleyse," Channis acıdığını belli etmekten çekinmedi, "olup bitenin ardındaki asıl nedenleri, hatta İkinci Vakıf'ın gerçekte ne olduğunu bile bilmiyorsun."

Zaman kazanmak!

Katır diğerinin küçümsemesini hissetti ve gözleri bir anlığına düşmanlıkla kısıldı. Burnunu o bilindik dört parmaklı hareketiyle ovaladı ve patladı: "Eğlenmene bak, o zaman. İkinci Vakıf'a ne olmuş?"

Channis ihtiyatla, duygusal simgesellikten çok sözcüklerle konuştu: "Duyduğuma göre, Mis'i en çok şaşırtan şey, İkinci Vakıf'ı saran gizemmiş. Hari Seldon, iki birimi de farklı şekillerde kurdu. Birinci Vakıf, iki asır içinde galaksinin yarısının gözünü kamaştıran bir gösterişti. İkinci Vakıf ise, karanlıkta dipsiz bir kuyuydu.

"Ölmekte olan İmparatorluk'un aydınlık havasını bir kez daha hissetmeden, bunun neden böyle olduğunu anlayamazsın. Mutlakların zamanıydı, son büyük genellemelerin, en azından öyle düşünülüyordu. Fikirlerin gelişmesini engellemek için önlerine set çekilmesi, elbette, kültürün ölmekte olduğunun işaretiydi. Seldon'ı ünlü yapan da, bu engellere isyan etmesiydi. Yaptığı son buluşun kıvılcımı, İmparatorluk'un günbatımını aydınlattı ve İkinci İmparatorluk'un doğan güneşini önceden belli belirsiz gösterdi."

"Çok dramatik. Ne olmuş yani?"

"Yani Vakıf'larını psikotarih kurallarına göre yarattı, ama bu kuralların bile birbirleriyle ilişkili olduğunu ondan iyi kim bilebilirdi ki? O asla bitmiş

bir ürünü ortaya koymadı. Bitmiş ürünler, çökmüş zihinler içindir. Onunkisi, evrimleşen bir mekanizmaydı ve İkinci Vakıf da o evrimin bir aracıydı. *Biz*, Geçici Dünyalar Birliği'nin İlk Vatandaşı, *biz* Seldon'ın Planı'nın gardiyanlarıyız. Sadece biz!"

"Kendine cesaret kazandırmaya mı," diye yukarıdan bakarak sordu Katır, "yoksa beni etkilemeye mi çalışıyorsun? Çünkü ne İkinci Vakıf, ne Seldon Planı, ne de İkinci İmparatorluk ya da bana aşılamaya çalıştığın sempati, sorumluluk veya başka herhangi bir manevi yardım beni biraz olsun etkilemiyor. Ayrıca, İkinci Vakıf'tan bir şekilde bahsedeceksen geçmiş zaman kullan, çünkü yok edildi."

Katır sandalyesinden kalkıp yaklaştığında, Channis zihnine baskı uygulayan duygusal potansiyelin şiddetle kabardığını hissetti. Öfkeyle karşı koydu, ama bir şey içine acımasızca sokuldu, zihnini hırpalayarak geriye doğru itti.

Arkasındaki duvarı hissetti ve Katır onunla yüz yüze geldi. Sıska kollarını karnında kavuşturmuştu, burnunun oluşturduğu dağın hemen altındaki dudakları korkunç bir şekilde gülümsüyordu.

Katır, "Oyunun sonuna geldik, Channis," dedi. "Hepinizin, bir vakitler İkinci Vakıf olan şeyin tüm adamlarının oyununun sonuna geldik. Bir vakitler!

"Tüm bu zaman boyunca, fiziksel güce gerek olmadan Pritcher'ı devirip silahını alabilecekken, onunla çene çalarak neyi bekliyordun? Beni, değil mi, şüphelerimi fazla çekmeyecek bir durumda beni karşılamayı bekliyordun.

"Daha fazla şüpheye ihtiyaç duymamam senin için ne kadar kötü. Seni biliyordum. Seni iyi biliyordum, İkinci Vakıf'ın Channis'i.

"Ama şimdi neyi bekliyorsun? Hâlâ bana umutsuzca sözler sarf ediyorsun, sanki sesin beni sandalyeme çivileyecekmiş gibi. Ayrıca sen konuştukça, zihnindeki bir şey bekliyor ve bekliyor ve hâlâ bekliyor. Fakat kimse gelmiyor. Beklediğin hiç kimse, dostlarından hiçbiri. Burada yalnızsın Channis ve öyle de kalacaksın. Neden, biliyor musun?

"Çünkü senin İkinci Vakıf'ın beni tepeden tırnağa yanlış hesapladı. Planlarını önceden biliyordum. Seni buraya kadar izleyeceğimi ve bunun çantada keklik olacağını düşündüler. Sen aslında bariz bir tuzağa düşecek kadar İmparatorluk'un izini sürmeye kendisini kaptırmış, zayıf, zavallı bir mutant için yem olacaktın. Ama onların tutsağı mıyım?

“Tek bir gemisinin toplarına karşı bile tamamen ve acınacak biçimde çaresiz oldukları donanmam olmadan buraya gelmeyeceğimi hiç düşünebilirler mi acaba? Tartışmak için duraksamayacağım, ya da olayları beklemeyeceğim akıllarına geldi mi?

“Gemilerim Tazenda’ya doğru bundan on iki saat önce harekete geçtiler ve görevlerini çoktan bitirdiler. Tazenda harabeye döndü, yerleşim merkezleri temizlendi. Direniş olmadı. Artık İkinci Vakıf yok, Channis ve tuhaf, çirkin ve cılız olan ben, galaksinin hükümdarıyım.”

Channis zayıfça başını sallamaktan başka bir şey yapamadı. “Hayır… hayır…”

“Evet… evet…” diye taklit etti Katır. “Ayrıca canlı kalan sadece sensen, ki muhtemelen öyledir, bu da pek uzun sürmeyecek.”

Bunu kısa, anlamlı bir suskunluk izledi ve Channis, zihninin en iç dokularının yırtılmasına neden olan girişin acısından neredeyse uludu.

Katır geri çekildi ve, “Yeterli değil,” diye mırıldandı. “Her şeye rağmen testi geçemedin. Kederin yapmacıktan ibaret. Bir idealin yıkılmasından doğan ezici korkuyu değil, kişisel yıkımın cılız korkusunu duyuyorsun.”

Katır’ın zayıf eli, Channis’in boğazını, her nasılsa kurtulamadığı bir güçsüzlükle kavradı.

“Sen benim garantimsin, Channis. Benim yapabileceğim herhangi bir değerlendirme hatasına karşı korumam ve yol göstericimsin.”

Katır’ın gözleri üzerine dikildi. Israrcı… Emreden…

“Doğru mu hesaplamışım, Channis? İkinci Vakıf’ın adamlarına üstün geldim mi? Tazenda yok edildi, Channis, korkunç bir şekilde yok edildi. Peki senin umutsuzluğun niçin sahte? Gerçek nerede? Gerçeği öğrenmeliyim. Konuş, Channis, konuş. Yeterince derin bir şekilde nüfuz etmedim mi? Konuş, Channis. Nerede yanlış yaptım?”

Channis sözleri dilinin ucunda hissetti. İstemsizce geliyorlardı. Dişlerini üzerlerine sımsıkı kapattı. Dilini ısırdı. Boğazındaki her kası gerdi.

Sonunda sözcükler nefesini keserek, boğazını, dilini, dişini parçalamasına döküldüler dudaklarından.

“Gerçek,” diye ciyakladı, “gerçek…”

“Evet, gerçek. Yapılacak ne kaldı?”

“Seldon İkinci Vakıf’ı buraya kurdu. Dediğim gibi, buraya. Yalan söylemedim. Psikologlar gelip yerli nüfusun dizginlerini ele aldılar.”

“Tazenda’nın mı?” Katır, diğerinin duygusal çalkantılarının işkencesine iyice dalıp, acımasızca hırpalamaya başladı. “Benim yok ettiğim de

Tazenda. Ne istediğimi biliyorsun, onu bana ver.”

“Tazenda değil. İkinci Vakıf’ın adamlarının, güce açıkça sahip olanlar olamayacağını söyledim. Tazenda göstermelik…” İkinci Vakıfçının iradesinin her atomuna karşın biçimlenen sözcükler hemen hemen anlaşılmıyordu, “Rossem… Rossem… *Asıl dünya Rossem*…”

Katır elini gevşetti ve Channis acı ve işkence kanşıklığının ortasına düştü.

“Sen de beni kandırabileceğini sandın?” dedi Katır yavaşça.

“Kandırılmıştın.” Bu, Channis’in içinde ölmekte olan direnişin son parçasıydı.

“Ama sen ve seninkiler için yeterince uzun sürmedi. Donanmamla irtibat halindeyim. Tazenda’dan sonra Rossem’e gelebilirler. Ama önce…”

Channis önünde acı veren bir karanlığın yükseldiğini hissetti ve kolunu ızdırap çeken gözlerinin önüne kaldırması da bunu savuşturamadı. Boğucu bir karanlıktı bu ve hırpalanmış, yaralı zihni geriye, o bitmek bilmeyen siyahlığın içine doğru yıkılırken, geriye kalan sadece muzaffer Katır’ın, o gülen kibrit çöpünün kahkahalarla sarsılan o uzun, etli görüntüsüydü.

Ses sönüp gitti. Karanlık onu sevgiyle kucakladı.

Çakan bir şimşeğin çatallı parıltısına benzer bir çatlama hissiyle bitti ve görüşü, gözyaşlarına boğulmuş gözlerinin arasından acıyla bulanık halde dönerken, Channis kendine geldi.

Başı dayanılmaz şekilde ağrıyordu ve elini oraya sadece keskin bir ızdırapla götürebiliyordu.

Yaşıyor olduğu meydandaydı. Usulca, biten bir rüzgâra kapılmış kuş tüyü gibi, düşünceleri durgunlaştı ve dinlenmeye sürüklendi. Huzurun kendisini içine çektiğini hissetti. Yavaşça, acıyla boynunu eğdi ve rahatlayışı keskin bir azaba döndü.

Çünkü, kapı açıktı ve eşiğin içinde Birinci Sözcü duruyordu. Konuşmaya, bağırmaya, uyarmaya çalıştı, ama dili kaskatı kesilmişti. O zaman anladı ki, Katır’ın kudretli zihninin bir kısmı onu hâlâ tutuyor ve tüm konuşmalarını bastırıyordu.

Bir kez daha boynunu eğdi. Katır hâlâ odadaydı. Kızgındı ve gözleri öfkeliydi. Artık kahkaha atmıyordu, ama dişleri, yırtıcı bir tebessümle meydandaydı.

Channis, Birinci Sözcü’nün zihinsel gücünün, iyileştirici dokunuşuyla zihninde nazikçe hareket ettiğini hissetti. Sonra Katır’ın savunmasıyla karşılaştığı andaki kısacık çatışmayla sersemledi ve geri çekildi.

Katır, cılız bedenine yakışmayan bir öfkeyle, dişlerini gıcırdatarak konuştu: “Beni karşılamaya biri daha geldi demek.” Çevik zihni, dokunaçlarını odanın dışına… dışına uzattı. “Yalnızsın,” dedi.

Birinci Sözcü bir kabullenişle kesti sözünü: “Tamamen yalnızım. Yalnız olmam gerekiyor, çünkü bundan beş yıl önce sizin geleceğinizi yanlış hesaplayan bendim. Bu sorunu yardım olmaksızın düzeltmek bana mutlak bir tatmin verirdi. Ne yazık ki, sizin duygusal itki alanınızın kuvvetini hesaba katmadım. İçine girmek uzun sürdü. Bunu tertiplemenizi sağlayan ustalığınızdan dolayı sizi kutlarım.”

“Eksik olsun,” diye geldi düşmanca yanıt. “Bana iltifatlarla dalaşma. Beyninin kıymıklarını krallığının şu ötede iflas eden yandaşınınkine eklemeye mi geldin?”

Birinci Sözcü gülümsedi: “Sizin Bail Channis diye hitap ettiğiniz kişi görevini oldukça iyi yürüttü, zira kendisi zihinsel olarak sizin yanınızdan bile geçemezdi. Tabii ki, ona kötü davranmış olduğunuzu görebiliyorum, ancak onu hâlâ eski haline getirebiliriz. O cesur bir adam, beyefendi. Zihnine zarar gelmesi ihtimalinin büyüklüğünü hesaplamış olmamıza rağmen, ki bu fiziksel sakatlıktan daha korkutucu bir seçenektir, bu göreve gönüllü oldu.”

Channis’in zihni söylemek isteyip de söyleyemediği, bağırmak isteyip de bağıramadığı uyarıyla boşuna kıvranıyordu. Sadece o kesintisiz korkuyu etrafına yayabiliyordu. Korku… Korku…

Katır sakindi. “Elbette, Tazenda’nın yıkımından haberdarsın.”

“Öyleyim. Donanmanızın saldırısı öngörüldü.”

Kasvetli bir sesle: “Evet, ben de öyle sanıyorum. Ama engellenmedi, ha?”

“Hayır, engellenmedi.” Birinci Sözcü’nün duygusal simgeselliği açıktı. Neredeyse kendisinden korkuyor ve tiksiniyordu. “Suç sizden çok bende. Beş yıl önce güçlerinizi kim tasavvur edebilirdi? En başından, Kalgan’ı ele geçirdiğiniz andan beri, duygusal denetim yetiniz olduğundan şüpheleniyorduk. Bu çok şaşırtıcı değildi, İlk Vatandaş, size açıklayabileceğim üzere.

“Sizin ve benim sahip olduğumuz türden duygusal temas pek yeni bir gelişme değildir. Aslında, bu insan beyninde zaten bulunur. Çoğu insan, duyguları, yüz ifadeleriyle, ses tonlamalarıyla ve bu gibi şeylerle pratik olarak ilişkilendirerek ilkel bir şekilde okuyabilir. Hayvanların bir çoğu bu

yetiye biraz daha hakimdir; koku duyularını iyice kullanırlar ve işin içindeki duygular da elbette daha az karmaşıktır.

“Aslında, insanlar çok daha fazlasına yatkındırlar, ancak bir milyon yıl önce konuşmanın gelişmesiyle, doğrudan duygusal temas körelmeye yüz tuttu. Bu unutulmuş duyunun en azından kimi olanaklarının geri kazandırılması, İkinci Vakıf için büyük bir ilerlemeydi.

“Ancak bunun tam kullanımı doğuştan gelmiyor. Bir milyon yıllık bir bozulma zorlu bir engel ve biz bu duyuyu eğitmek, kaslarımızı çalıştırıyorcasına egzersiz yapmak zorundayız. İşte sizin farkınız burada. Sizde bu doğuştan vardı.

“Hesaplayabildiğimiz çok şey oldu. Bu duyunun, buna sahip olmayan insanlardan oluşan bir dünyadaki bir kişi üzerindeki etkisini de hesapladık. Körlerin dünyasında gören kişi… Seni ele geçirecek megalomaninin derecesini de hesapladık ve hazırlandığımızı sandık. Fakat, iki unsur yüzünden yanılmışız.

“Birincisi, duyunuzun derecesinin yüksekliğiydi. Biz, sadece görüş mesafesi dahilindeyken duygusal temas kurabiliriz, bu da fiziksel silahlara karşı düşündüğünüzden daha çaresiz olmamızın sebebi. Görüş, çok önemli bir rol oynuyor. Sizin içinse bu böyle değil. Görme ve hatta duyma mesafesi dışındaki adamları duygusal denetim altına aldığınız, dahası, yakından duygusal temas kurduğunuz hiç kuşkusuz biliniyor. Bu çok geç keşfedildi.

“İkincisi, fiziksel kusurlarınızı, özellikle de Katır ismini kendinize koymanıza neden olacak kadar size önemli geldiğini bilmiyorduk. Sadece bir mutant değil, kısır bir mutant olduğunuzu bilmiyorduk ve ek olarak, bedensel eksikliğinizin aşağılık kompleksini es geçtik. Sadece megalomaniye şans tanıdık, ölesiye psikopatça bir paranoyaya değil.

“Kalgan’ı ele geçirdiğinizde lider ben olduğumdan dolayı, bunları kaçırmış olmanın tüm sorumluluğunu üstleniyorum. Birinci Vakıf’ı yok ettiğinizde ortaya çıkardık, ama artık çok geçti ve bu hata yüzünden Tazenda’da milyonlar ölüp gitti.”

“Şimdi bunları düzeltecek misin?” Katır’ın ince dudakları kıvrılmıştı, zihni nefretle nabız gibi atıyordu: “Ne yapacaksın? Beni şişmanlatacak mısın? Bana erkeksi bir kuvvet mi vereceksin? Yabancı bir çevrede geçirdiğim çocukluğumun o uzun geçmişini benden uzaklaştıracak mısın? Benim acılarıma üzülüyor musun? Benim mutsuzluğuma üzülüyor musun? Gerekli duyduğum şeyleri yaptığım için pişman değilim. Bırak galaksi

kendini yapabileceği en iyi şekilde korusun, zira benim ihtiyacım olduğunda kılım bile kıpırdatmadı.”

“Duygularınız, elbette,” dedi Birinci Sözcü, “sadece geçmişinizin çocuklarıdır ve ayıplanmamaları, değiştirilmeleri gerekir. Tazenda’nın yıkımı engellenemezdi. Diğer bir seçenek, galakside baştan başa yüzyıllar sürecek çok daha büyük bir yıkım olurdu. Sınırlı imkanlarımızla elimizden gelenin en iyisini yaptık. Tazenda’dan elimizden geldiğince çok adamı geri çektik. Dünyanın kalanını merkezilikten kurtardık. Ne yazık ki zaruriydi, ancak yeterli değildi. Milyonlar ölüme terk edildi, bundan pişmanlık duymuyor musunuz?”

“Pek değil. En fazla altı saat içerisinde Rossem’de ölmesi gereken yüz binlere duyduğumdan fazla değil.”

“Rossem’de?” dedi Birinci Sözcü, çabucak.

Kendisini çabalayarak yarı oturur konuma getirmiş olan Channis’e döndü ve zihinsel gücünü zorladı. Channis, zihinlerin bir düelloyla gerildiğini hissetti ve bağların kısa bir kopuşu sırasında sözcükler ağzından döküldü: “Efendim, tamamen başarısız oldum. O beni sizin gelişinizden önce zorladığından beri on dakika olmadı. Direnç gösteremedim ve hiçbir özür sunmuyorum. Tazenda’nın İkinci Vakıf olmadığını biliyor. Rossem’i biliyor.”

Sonra bağlar tekrar üzerine kapandı.

Birinci Sözcü kaşlarını çattı: “Anlaşıldı. Ne yapmayı planlıyorsunuz?”

“Gerçekten merak ediyor musun? Apaçık olanı görmekte gerçekten zorlanıyor musun? Bana duygusal temasın doğası hakkında verdiğin vaaz süresince, bana sarf ettiğin megalomani ve paranoya gibi laflar süresince, ben çalışıyordum. Donanmamla irtibata geçtim ve emirleri aldılar. Altı saat içerisinde, eğer ben kimi nedenler yüzünden önlemezsem, bu ıssız köy ve çevresindeki yüz kilometrekare dışında tüm Rossem’i bombalayacaklar. Temiz bir iş çıkartıp sonra da buraya iniş yapacaklar.

“Altı saatiniz var ve altı saatte ne zihnimi yenebilir, ne de Rossem’in geri kalanını kurtarabilirsiniz.”

Birinci Sözcü bu yeni haberleri sindirmekte zorluk çekerken, Katır ellerini açıp tekrar kahkaha attı.

“Seçeneğimiz nedir?” dedi Birinci Sözcü.

“Neden başka bir seçenek olsun ki? Başka hiçbir seçenek bana bir şey kazandırmaz. Rossem’deki hayatları mı esirgeyeceğim? Belki de, eğer

zihinsel denetim altına almak için işime gelecek denli çok kişi, İkinci Vakıf'ın bütün adamları, hepiniz, gemilerimin iniş yapıp teklif getirmesine izin verirseniz, bombalama emirlerini geri alabilirim. Fakat gene de muhtemelen karşılığına değmeyecek kadar çaba harcamış olurdum, bu yüzden anlaşmaya yanaşmanıza pek de meraklı değilim. Ne dersin, İkinci Vakıfçı? En az seninki kadar güçlü olan zihnime ve sahip olmayı hayal edebileceğin her şeyden daha güçlü olan gemilerime karşı ne silahın var?"

"Neyim var ki?" diye yavaşça tekrarladı Birinci Sözcü: "Ah, hiçbir şey, senin bile bilmediğin ufak bir bilgi kırıntısı hariç."

"Çabuk konuş," diye güldü Katır, "adam gibi konuş. Çünkü bundan sıyrılamayacaksın."

"Zavallı mutant," dedi Birinci Sözcü, "sıyrılmamı gerektirecek hiçbir şey yok. Kendine bir sor, neden Kalgan'a yem olarak Bail Channis yollandı? Genç ve cesur olmasına rağmen, zihinsel olarak neredeyse şu senin uyuyan subayın Han Pritcher kadar senden aşağı. Neden sana daha denk olabilecek ben ya da liderlerimizden biri gitmedik?

"Herhalde," diye geldi kendisine adamakıllı güvenen yanıt, "hiçbiriniz bana denk olmadığınızdan. O kadar da salak değilmişsiniz."

"Asıl neden daha mantıklı. Channis'in İkinci Vakıf'tan olduğunu biliyordun. Bunu senden gizleyecek kapasitesi yoktu. Ondan üstün olduğunu da biliyordun, dolayısıyla sonradan onu ezmek için onun oyununu oynamakta sakınca görmedin. Kalgan'a ben gitseydim, ben gerçek bir tehlike arz ettiğim için beni öldürtürdün veya kimliğimi gizleseydim, seni uzayda peşimden gelmeye ikna edemezdim. Senin aklını çelen tek şey, bilinen üstünlüğündü. Hem Kalgan'da kalsaydın, adamların, makinelerin ve zihinsel kudretinle sana İkinci Vakıf'ın tüm gücü zarar bile veremezdi."

"Zihinsel kudretim hâlâ benimle, seni kaypak herif," dedi Katır, "ve adamlarımla makinelerim de uzakta değil."

"Gerçekten de öyle, ama Kalgan'da değilsin. Burada, sana mantıken Tazenda Krallığı olarak tanıtılan yerdesin. Böylesine mantıklı tanıtılmalıydı, çünkü sen son derece akıllı birisin ve sadece mantığı izlersin."

"Doğru ve bu anlık zafer sizindi, ama baklayı Channis'in ağzından çıkartacak vaktim ve böylesi bir şeyin gerçek olabileceğini fark etmemi sağlayan bilgeliğim hâlâ vardı."

"Biz ise, ah, yeterince-kurnaz-olmayan-kişi, bir adım daha atabileceğini fark etmiştik ve Bail Channis senin için hazırlandı."

“Öyle görünüyor ki pek hazır değildi, çünkü beyni yolunmuş bir tavuk gibi soyuverdim. Karşımda çıplaktı ve bana açık bir halde titredi ve Rossem’in İkinci Vakıf olduğunu söylediğinde, bu gerçeğin ta kendisiydi, çünkü onu yere öylesine sermiştim ki, hiçbir mikroskobik çatlakta hilenin bir zerresi bile sığınamazdı.”

“Yeterince doğru. Tedbirimiz açısından çok daha iyi. Zira sana Bail Channis’in bir gönüllü olduğunu söylemiştim. Ne tür bir gönüllü biliyor musun? Vakıf’ımızı Kalgan ve senin için terk etmeden önce, çok tesirli bir duygusal ameliyat geçirmeye razı oldu. Yoksa seni kandırmaya yeter miydi sanıyorsun? Zihinsel olarak dokunulmamış olan Bail Channis’in seni kandırması mümkün müydü? Hayır, Bail Channis de gereklilikten gönüllü olarak kandırıldı. Zihninin en derin özüne kadar, Bail Channis, Rossem’in İkinci Vakıf olduğuna inanıyor.

“Ayrıca son üç yıldır, seni bekleyerek ve hazırlanarak, İkinci Vakıf’ın burada, Tazenda Krallığı’nda olduğu görünümünü sağladık. Başardık da, değil mi? Tazenda’yı ve bunun ötesinde Rossem’i bulabildin, ama daha ilerisine geçemedin.”

Katır ayaklanmıştı: “Bana Rossem’in de İkinci Vakıf olmadığını mı söylemeye kalkışıyorsun?”

Channis, oturduğu yerden, Birinci Sözcü’den gelen zihinsel bir güç akımıyla bağlarının büsbütün koptuğunu hissetti ve doğrulmaya uğraştı. İnanmaz bir halde, uzun bir feryat koyverdi: “Rossem’in İkinci Vakıf olmadığını mı kastediyorsunuz?”

Şaşkınlığında, yaşamının anıları, aklındaki bilgiler, her şey, etrafında puslu bir şekilde fırıl fırıl dönüyordu.

Birinci Sözcü gülümsedi: “Görüyorsun ya, İlk Vatandaş, Channis de senin kadar üzgün. Tabii ki Rossem İkinci Vakıf değil. Yoksa deli miyiz ki seni, en büyük, en güçlü, en tehlikeli düşmanımızı kendi dünyamıza getirelim? Ah, hayır!

“Eğer böyle yapmak zorundaysan, bırak donanman Rossem’i bombalasın. Ne bulurlarsa yok etsinler. Zira en fazla Channis ile beni öldürebilirler, bu da seni bir arpa boyu bile ileriye götürmez.

“Çünkü, burada üç yıl süren İkinci Vakıf’ın Rossem Seferi geçici olarak işlevini gördü, bu köydeki Ulular ise dün gemilere bindiler ve Kalgan’a dönüyorlar. Elbette donanmandan sakınacaklar ve senin varabileceğinden bir gün önce Kalgan’da olacaklar, dolayısıyla sana bütün bunları söylüyorum. Emirlerimi geri çekmediğim sürece, döndüğünde isyan etmiş

bir imparatorluk ve parçalanmış bir krallık bulacaksın, sadece seninle burada olan donanma sana sadık kalacak. Sayıca ümitsiz bir azınlık oluşturacaklar. Dahası, İkinci Vakıf'ın adamları da asıl donanmanda olacaklar ve senin kimseyi yeniden dönüştürmemenle yakından ilgilenecekler. İmparatorluğunun sonu geldi, mutant."

Zihni umutsuzluk ve öfkeyle dolarken, Katır başını yavaşça eğdi. "Evet. Çok geç… Çok geç… Şimdi görüyorum."

"Şimdi görüyorsun," diye katıldı Birinci Sözcü, "şimdiyse görmüyorsun."

O anın umutsuzluğunda, Katır'ın zihni açıkça serilmişken, o ana hazır ve niteliğinden de önceden emin olan Birinci Sözcü, çabucak içeri girdi. Değişimin tamamlanması, bir saniyenin önemsiz bir kısmı kadar zaman gerektirdi. Katır bakışlarını kaldırdı: "Öyleyse Kalgan'a döneyim?"

"Tabii ki. Nasıl hissediyorsun?"

"Fevkalade." Alnı kırıştı: "Sen kimsin?"

"Önemi var mı?"

"Elbette yok." Konuyu bir kenara atıp Pritcher'ın omzuna dokundu: "Uyan Pritcher, eve gidiyoruz."

Bail Channis yürüyecek kadar güç topladığında iki saat geçmişti. "Hatırlamayacak bile, öyle mi?" diye sordu.

"Asla. Zihinsel kudretiyle imparatorluğu aklında, ama artık güdüleri tamamen farklı. İkinci Vakıf'ın amacının yerinde bir boşluk var ve o barışçıl bir adam. Şu andan itibaren, yaşamının, uyumsuz fiziğinin ona bıraktığı son birkaç yılında daha mutlu bir adam olacak. Ardından, o öldükten sonra, Seldon Planı bir yolunu bulup devam edecek."

"Peki doğru mu," diye ısrar etti Channis, "Rossem'in İkinci Vakıf olmadığı doğru mu? Yemin edebilirdim. Öyle olduğunu *biliyorum*. Deli değilim."

"Deli değilsin Channis, sadece, söylemiş olduğum gibi, değiştirildin. Rossem İkinci Vakıf *değil*. Gel! Biz de eve dönelim."

Son Perde Arası

Bail Channis, beyaz fayanslı küçük odada oturup zihninin gevşemesine izin verdi. O an yaşamından hoşnuttu. Duvarlar vardı, pencere vardı, dışarıda da çimler. İsimleri yoktu. Onlar sadece şeylerdi. Bir yatak, bir sandalye ve

yatağının ayakucundaki ekranda aylakça kendisini açan bir kitap. Ona yemeğini getiren hemşire.

Önceleri, duyduğu şeylerin parçalarını birleştirmeye uğraşmıştı. Tıpkı o iki adamın birbirleriyle konuştukları şeyler gibi.

Birisi demişti ki: "Şu anda söz yitimi tam. Sanırım hasar görmeden temizlendi. Sadece asıl beyin dalgalarının donanımının kayıtlarına dönmesi gerekecek."

Sesleri düşünmeden hatırladı ve her nedense garip seslere benziyorlardı, sanki bir şey anlatıyorlarmış gibi. Fakat kime ne?

Yattığı şeyin ayak ucundaki ekranda değişip duran hoş renkleri seyretmek daha iyiydi.

Sonra içeri biri girdi ve ona bir şeyler yaptı ve o da uzun bir süre uyudu.

Bu da geçtiğinde, yatak birdenbire bir yataktı ve bir hastanede olduğunu biliyordu, hatırladığı sözcükler ise bir anlama geliyordu.

Doğruldu: "Neler oluyor?"

Birinci Sözcü yanı başındaydı, "İkinci Vakıf'tasın ve zihnini geri aldın… asıl zihnini."

"Evet! *Evet!*" Channis *kendisi* olduğunu fark etti ve bunda inanılmaz muzafferane bir coşku vardı.

"Şimdi söyle bana," dedi Birinci Sözcü, "İkinci Vakıf'ın nerede olduğunu artık biliyor musun?"

Gerçek, devasa bir dalga gibi suratına çaptı ve Channis yanıt vermedi. Ondan önceki Ebling Mis gibi, sadece engin, sersemletici bir şaşkınlığın etkisindeydi.

Ta ki başını sallayıp şöyle diyene kadar: "Galaksinin yıldızları adına… Artık biliyorum."

2. KISIM

VAKIF’IN ARAYIŞI

***DARELL, ARKAD**Y — … roman yazarı, doğum V.D. 11.05.362, ölüm V.D. 01.07.443. Aslen roman yazarı olmasına rağmen, daha çok büyükannesi Bayta Darell'ın biyografisi ile tanınmıştır. İlk elden bilgilere dayandığından, yüzyıllardır Katır ve Katır'ın devriyle ilgili başvurulan ana bilgi kaynaklarından olmuştur… "Kilitsiz Anılar" gibi romanı "Zaman ve Bütün", erken Aradönem tarihindeki göz alıcı Kalgan toplumunun büyüleyici bir yansımasıdır ve söylendiğine göre, gençliğinde Kalgan'a yaptığı bir ziyarete dayanmakta olup…*

GALAKTİK ANSİKLOPEDİ

1

Arcadia

Arcadia Darell, yazı uyarlayıcısının ağızlığına emin bir şekilde konuştu:

"Seldon'ın Planı'nın Geleceği, yazarı A. Darell" ve bir gün ünlü bir yazar olursa, bütün eserlerini sadece Arkady rumuzuyla yazacağını düşündü. Sadece Arkady. Hiçbir surette soyadı olmadan.

"A. Darell", Kompozisyon ve Konuşma Sanatı derslerinde katlanmak zorunda kaldığı konular türünden bir şey *olurdu*, çok tatsız. Sınıftaki diğer çocukların hepsi de bunu yapmak zorundaydı, Olynthus Dam hariç; çünkü bunu ilk yaptığında sınıf oldukça gülmüştü.[3] Ayrıca "Arcadia" küçük kız ismiydi, büyük büyükannesinin ismi olduğu için ona konulmuştu; ebeveynlerinin hayal güçleri sıfırdı.

Artık on dördünü iki gün geçtiğine göre, onların yetişkinliğin basit gerçeğini fark edip ona Arkady diyeceklerini düşünürdünüz. Babasının gözlerini kitap göstericiden sadece, "Ama eğer on dokuzmuşsun gibi davranacaksan, Arcadia, yirmi beşe geldiğinde ve bütün erkekler senin otuz olduğunu zannettiklerinde ne yapacaksın?" diyecek kadar ayırdığını hatırlayınca dudakları büzüldü.

Sereserpe yayıldığı kendi özel koltuğundan, dolabının üzerindeki aynayı görebiliyordu. Ayağı biraz kalabalık ediyordu, çünkü ev terliği başparmağının ucunda sallanıyordu, o da ayağına iyice geçirip boynunu öyle anormal bir diklikte doğrultarak oturdu ki, her nasılsa 5-6 santim uzadığına emindi.

Bir anlığına, düşünceli bir şekilde yüzünü tarttı; fazla tombuldu. Kapalı dudaklarının ardından, ağzını bir santim kadar açtı ve elde ettiği, doğal olmayan bir sıskalığın kalıntılarıydı. Dilinin seri bir dokunuşuyla

dudaklarını ıslattı ve nemli yumuşaklıkta birazcık somurttu. Göz kapaklarını bezgin ve cismani bir şekilde süzdü… Aman be, keşke yanakları şöyle gülünç *pembe* olmasaydı!

İç yıldız sistemlerindeki kadınların egzotik bitkinliklerinin havasını yakalamak için, parmaklarını gözlerinin dış kenarlarına koyup göz kapaklarını eğdi, ama elleri kalabalık ettiğinden yüzünü pek iyi göremiyordu. Sonra çenesini kaldırıp kendisini profilden seyretti ve gözleri yan yan bakmaktan biraz yapmacık durur, boyun adaleleri ise hafiften ağrırken, doğal tonunun bir oktav altında bir sesle konuştu: “Gerçekten, baba, oğlanların düşündükleri bende bir zerre kadar fark yaratacak sanıyorsan, sen sadece…”

Ardından elindeki uyarlayıcının hâlâ açık olduğunu hatırladı ve bıkkınca, “Of, aman,” dedi ve kapattı.

Solunda şeftali rengi bir kenar çizgisi olan eflatunumsu kağıdın üzerinde şunlar yazıyordu:

SELDON’IN PLANI’NIN GELECEĞİ

“Gerçekten, baba, büyük oğlanların düşündükleri bende bir zerre kadar fark yaratacak sanıyorsan, sen sadece…

“Of, aman.”

Kağıdı makineden kızgınlıkla çekip aldı ve temiz bir tanesini yerine oturttu.

Fakat yine de yüzündeki sıkıntılı ifade kaybolmuş, küçük ve geniş ağzı kendinden memnun bir tebessümle kıvrılmıştı. Kağıda nazikçe burun büktü. Tam da hakkını veriyordu. Zerafetin ve cazibenin tam da doğru kıvamda dokunuşuydu. El yazısı sanatından söz etmeye bile gerek yoktu.

Makine, iki gün önce, ilk erişkin doğum gününde gelmişti. “Ama baba, herkeste, cidden sınıftaki *herkeste* birer tane var. Sıkıcı tiplerden başka kimse klavyeli makine kullanmaz…”

Satıcı şöyle demişti: “Bu kadar az yer kaplayan ve kolayca uyum sağlayan başka bir model yok. Cümleyi algılamasına göre doğru olarak heceleyip noktalama işaretleri koyacaktır. Doğal olarak, doğru şekilde hecelemesi için, kullanıcıya dikkatli bir telaffuz ve nefes alışkanlığı kazandıracağından, eğitime son derece yardımcı olur. Doğru noktalama işaretleri için, uygun ve doğru sesletme istediğini hesaba katmıyorum bile.”

O zaman bile, sanki Arcadia içi geçmiş bir öğretmen kurusuymuşçasına, babası daktilolu yazıcılardan almaya çalışmıştı.

Ama hediyesi ona verildiğinde, istediği model olduğunu görmüştü –gerçi on dört yaşın erişkinliğine epeyce ters düşen viyaklamalar ve burun çekmeleriyle elde edilmişti ya neyse– ve müsveddesi, şu ana dek görülmüş olan en zarif büyük harflerle, büyüleyici ve tamamen kadınsı bir el yazısıyla bezeliydi.

"Of, aman," tümceciği bile, uyarlayıcı onunla işini bitirdiğinde ışıltı saçıyordu.

Ama Arcadia'nın da işin hakkını vermesi gerekiyordu, o yüzden koltuğuna dik oturdu, ilk taslağını iş kadını edasıyla önüne çekti, net ve düzgün bir şekilde yeniden başladı; karın düz, göğüs ileride ve nefes dikkatli kontrol altındaydı. Dramatik bir şevkle okudu:

"Seldon'ın Planı'nın Geleceği.

"Vakıf'ın geçmişinin tarihi, eminim ki, gezegenimizin iyi ve uzman kadrolu okul sisteminde eğitim görebilme şansını yakalamış olan herkesçe bilinmektedir.

(İşte! Bu, Bayan Erlking'le, o huysuz yaşlı cadalozla işleri yoluna koyacak bir başlangıçtı.)

"Bu geçmişin tarihi, büyük oranda Hari Seldon'ın büyük planının geçmişidir. İkisi birbirinden ayrılamaz. Ancak, günümüzde çoğu insanın kafasındaki soru, bu planın tüm o yüksek ilmiyle devam mı edeceği, yoksa bozulup yok mu olacağı, ya da belki, çoktan yok olup olmadığıdır.

"Bunu anlamak için, hızlıca, planın insanlığa şu ana kadar açıklanmış olan kimi ana noktalarının üzerinden geçmek oldukça iyi olacaktır.

(Bu bölüm kolaydı, çünkü Arcadia geçen dönem Modern Tarih almıştı.)

"Yaklaşık dört yüz yıl önce, Birinci Galaksi İmparatorluğu nihai ölümün habercisi olan felce doğru ilerlerken, bir kişi –ulu Hari Seldon– yaklaşan sonu önceden gördü. Matematiksel karmaşıklıkları uzun zamandır unutulmuş olan psikotarih bilimi sayesinde,

(Birazcık tereddütle duraksadı. "Karmaşıklıkları"nın ra ile söylendiğine emindi, ama yazım doğru gözükmüyordu. Neyse, makine yanlış diyemezdi ya…)

"… o ve onunla çalışmış olan adamları, galaksiyi saran o zamanki güncel sosyal ve ekonomik şartların gidişatını önceden söyleyebilmekteydiler. Kendi başına bırakıldığında İmparatorluk'un çökeceğini ve ardından yeni

bir imparatorluk kurulmasının öncesinde en az otuz bin yıllık bir anarşi ortamının oluşacağını fark edebilmişlerdi.

“Büyük Çöküş’ü önlemek için çok geçti, ancak en azından aradaki kaos dönemini kısaltmak hâlâ mümkündü. Plan, bu nedenle, Birinci ile İkinci İmparatorluk arasındaki süreyi bin yıla indirgemek için geliştirildi. Bu bin yılın dördüncü asrını tamamlamaktayız ve planın çetin bir şekilde çalışmaya devam ettiği sürede, insanlar pek çok nesiller boyunca yaşayıp öldüler.

“Hari Seldon, o şartlarda psikotarihsel problemine matematiksel olarak en çok kazanç getirecek şekilde, galaksinin zıt uçlarında iki Vakıf kurdu. Bunlardan birisi, Terminus’a kurulan *bizim* Vakıf’ımız, İmparatorluk’un fiziki bilimlerine yoğunlaştı ve bu bilimin varlığı sayesinde, koparak bağımsızlığını ilan eden barbar krallıkların saldırılarına karşı durabildi.

“Gerçekten de, Vakıf, iktidarı sırasında bu kısa ömürlü krallıkları, planı zekice yorumlayarak yurdumuza…

(Buraya da “karmaşalar” yazmıştı, ama ikinci kez riske atmamaya karar verdi.)

“… karışıklıklar sırasında yol gösteren Salvor Hardin ve Hober Mallow gibi kahraman kişilikler sayesinde fethedebilmişti.

“Sonuç olarak, Vakıf, galaksinin Siwenna ve Anacreon kesimlerine hakim olan ticari bir düzen kurdu, hatta başında son büyük general Bel Riose olan eski İmparatorluk’un kalıntılarını bozguna uğrattı. Artık öyle gözüküyordu ki, Seldon’ın planının işleyişini hiçbir şey durduramazdı. Seldon’ın planladığı her kriz tam zamanında geldi ve çözüme ulaştırıldı ve her çözümle beraber Vakıf, İkinci İmparatorluk ve barışa doğru devasa bir adım daha attı.

“Sonraysa,

(Bu noktada nefesi yetmedi ve sözcükleri dişlerinin arasından tısladı, ama uyarlayıcı ağırbaşlı ve zarif bir tavırla kolayca yazıvermişti.)

“… ölen Birinci İmparatorluk’un son kalıntılarının da yok olup gitmesi ve azametli yıkıntının enkazında hüküm süren sadece tesirsiz yerel diktatörlerin olmasıyla,

(O tümceyi geçen hafta videodaki bir korku filminden almıştı, ama yaşlı Bayan Erlking senfoniler veya dersler hariç hiçbir şey dinlemezdi, yani *o* asla bilemezdi.)

“Katır ortaya çıktı.

“Bu garip adama planda yer yoktu. Doğumu tahmin edilemeyecek bir mutanttı. İnsan duygularını denetim altına alan ve değiştiren garip ve

gizemli bir güce sahipti ve bu sayede bütün insanları isteğine göre yola getirebilirdi. Nefes kesen bir süratle bir fatih ve imparatorluk kurucusu oldu, öyle ki sonunda Vakıf'ın kendisini bile yenilgiye uğrattı.

"Ancak hiçbir zaman evrensel hakimiyeti elde edemedi, çünkü ilk ezici hamlesinde, muhteşem bir kadının…

(İşte aynı sorun gene karşısına çıkmıştı. Babası, Bayta Darell'ın torunu olduğu meselesini açmamasında *ısrarlıydı*. Herkes bunu biliyordu ve Bayta, gelmiş geçmiş en muhteşem kadındı ve Katır'ı tek başına *durdurmuştu*.)

"… bilgeliği ve cesareti sayesinde, hikâyesinin tamamının oldukça az kişi tarafından bilindiği bir şekilde durdurulmuştu.

(İşte bu! Bunu sınıfa okuması gerekirse, son cümleyi biraz ketumca söyleyebilirdi ve birisi asıl hikâyenin ne olduğunu kesinlikle sorardı ve sonra, eh, eğer ona sormuşlarsa, onun da gerçeği söylemekten başka çaresi *kalmazdı*, değil mi? Daha şimdiden kafasında, sorguya çeken katı bir babaya özenli ve rencide olmuş bir açıklama sessizce vızıldıyordu.)

"Beş yıllık kısıtlı yönetimin ardından başka bir değişiklik daha meydana geldi ve bilinmeyen sebepler dolayısıyla, Katır tüm fetih planlarından vazgeçti. Son beş yılı, aydınlanmış bir despotun yıllarıydı.

"Kimilerine göre, Katır'daki bu değişiklik İkinci Vakıf'ın müdahalesi aracılığıyla olmuştur. Ancak, şu ana dek hiç kimse ne bu diğer Vakıf'ın yerini saptayabilmiş, ne de tam olarak işlevini öğrenebilmiştir, dolayısıyla da bu teori kanıtlanamamıştır.

"Katır'ın ölümünden bu yana koskoca bir nesil geçti. O da geçip gittiğine göre, ya geleceğe ne olacak? Seldon Planı'nı bölüp paramparça etmiş görünüyordu, ancak o ölür ölmez Vakıf, ölen bir yıldızın cansız küllerinden yükselen bir nova gibi tekrardan dirildi.

(Bunu kendisi uydurmuştu.)

"Bir kez daha, Terminus gezegeni, hemen hemen fetihten önceki kadar büyük ve zengin; hatta daha barışçıl ve demokratik bir ticari konfederasyonun merkezinde yerini almakta.

"Bu planlanmış mıydı? Seldon'ın büyük rüyası hâlâ yaşıyor mu ve İkinci Galaksi İmparatorluğu bundan altı yüz yıl sonra oluşturulacak mı? Ben, şahsen buna inanıyorum, çünkü

(Burası önemli yeriydi. Bayan Erlking her zaman için o kocaman, çirkin kırmızı kalem karalamalarıyla şöyle yazardı: 'Ama bu sadece tanımlayıcı. Kişisel tepkilerin nedir? Düşün! Kendini ifade et! Kendi ruhunun içine dal!'

Kendi ruhunun içine dal. O ruhtan çok anlardı sanki, hayatında gülmemiş o ekşi suratıyla…)

"… hiçbir zaman politik durumlar bu kadar yolunda gitmemişti. Eski İmparatorluk tamamen öldü ve Katır'ın saltanatı, ondan önce gelen yerel diktatörler çağına bir son verdi. Galaksiyi çevreleyen kısımların çoğu uygar ve barış içinde.

"Kaldı ki, Vakıf'ın iç esenliği hiçbir zaman bundan daha iyi olmamıştı. Valiliğin babadan oğula geçtiği fetih öncesi despotizmi yerini demokratik seçimlere bırakmıştır. Artık, Bağımsız Tüccarların muhalif dünyaları yoktur; adaletsizlikler ya da tedirgin edici değişikliklere ilaveten, sadece birkaç kişinin ellerinde olan yığınla servet birikimi de yoktur.

"Bundan dolayı, başarısızlıktan korkmaya gerek yoktur; İkinci Vakıf'ın kendisinin tehlike taşıdığı hakkında söylenenler doğru değilse. Böyle düşünenlerin iddialarının arkasında durabilecek kanıtları yoktur, sadece belli belirsiz korkuları ve batıl inançları vardır. Öyle düşünüyorum ki kendimize, milletimize ve Hari Seldon'ın büyük planına olan güvenimiz, kalplerimizden ve zihinlerimizden bütün tereddütleri söküp atmalıdır,

(Hm-m-m. Amma da bayat laflardı, yine de sonunun böyle bağlanacağı belliydi.)

"… yani diyorum ki…"

"Seldon'ın Planı'nın Geleceği" ancak bu noktaya kadar ilerleyebilmişti, çünkü tam o anda pencerede çok hafif bir tıkırtı oldu ve Arcadia koltuğunda doğrulduğunda, camın ardında, simetrik hatları dudaklarının üstündeki parmağının oluşturduğu dikey çizgiyle daha da belirginleşmiş, güleç bir yüzle karşı karşıya geldi.

Arcadia hayretini sergilemek için kısaca duraksadıktan sonra koltuktan indi, pencerenin önündeki kanepeye gitti ve dizüstü oturarak düşünceli bir tavırla pencereden dışarı baktı.

Adamın yüzündeki gülümseme çabucak silindi. Bir elinin parmakları pencerenin eşiğine sıkışmış dururken, diğeri süratle işaret etti. Arcadia sakince itaat etti ve üçlü pencerenin altının rahatça yuvasına çekilmesini sağlayacak olan bağlantıya dokundu, ılık bahar havası içerinin havasına karıştı.

Kız, "İçeri giremezsin," dedi rahat bir kendini beğenmişlikle. "Bütün pencerelerde koruma perdesi var ve sadece buraya ait kişileri tanıyor. İçeri girersen, bütün alarmlar çalmaya başlayacak." Bir duraksamadan sonra

ekledi, “Pencerenin altındaki şu çıkıntıda dengeni pek kuramıyor gibisin. Dikkatli olmazsan düşüp boynunu ve bir sürü değerli çiçeği kıracaksın.”

“Bu durumda,” dedi, sıfatların yerinde ufak bir değişiklikle aynı şeyi düşünmekte olan penceredeki adam, “perdeyi kapayıp beni içeri alacak mısın?”

“İşe yaramaz,” dedi Arcadia. “Herhalde başka bir evi aklına getiriyorsun, çünkü gecenin bu saatinde tuhaf adamları yatak odalarına… odasına sokacak türden bir kız değilim.” Bunu söylerken, gözlerinden ihtiras ya da onun mantıksız bir sureti okunuyordu.

Genç yabancının yüzünde keyiften eser kalmamıştı. Homurdandı, “Burası Dr. Darell’in evi, değil mi?”

“Sana neden söyleyeyim ki?”

“Ah, galaksi… Hoşça ka…”

“Eğer dışarı atlarsan, genç adam, alarmı bizzat ben vereceğim.” (Bunun ince ve zarif bir ironi olması amaçlanmıştı, zira Arcadia’nın bilgili gözlerine göre, davetsiz misafir, açıkça otuzlarındaki bir yetişkindi… aslında daha bile yaşlıydı.)

Epey bir duraksama. Ardından, gergin bir tavırla, “Şimdi, buraya bak kızım, kalmamı ya da gitmemi istemiyorsan, ne yapmamı istiyorsun?”

“İçeri gelebilirsin, zannedersem. Dr. Darell burada yaşıyor. Perdelemeyi şimdi kapayacağım.”

Araştıran bir bakış attıktan sonra, genç adam pencereden elini dikkatlice içeri soktu, ardından da eğilerek içeri girdi. Dizlerini kızgın bir tavırla vurarak silkeledi ve kızarmış yüzünü kıza doğrulttu.

“Beni burada bulurlarsa tabiatının ve şöhretinin zedelenmeyeceğine eminsin, değil mi?”

“Seninkinin zedeleneceği kadar değil, çünkü dışarıdan ayak seslerini duyar duymaz, bağırıp çığlık atarak buraya zorla girdiğini söyleyeceğim.”

“Öyle mi?” diye yanıtladı genç adam aşırı bir kibarlıkla. “Peki koruyucu perdenin kapanışını nasıl açıklamayı düşünüyorsun?”

“Puff! Bu kolay olur. Zaten orada hiç yoktu ki.”

Adamın gözleri düş kırıklığıyla büyümüştü. “O blöf müydü yani? Kaç yaşındasın sen, çocuk?”

“Bunu münasebetsiz bir soru olarak kabul ediyorum, genç adam. Ayrıca ‘çocuk’ diye hitap edilmeye de alışkın değilim.”

“Umrumda değil. Herhalde Katır’ın tebdil-i kıyafetle saklanmış büyükannesisin. Sen yıldızı olduğum bir linç etme partisi düzenlemeden çıkarsam takmazsın, değil mi?”

“Çıkmasan daha iyi olur, çünkü babam seni bekliyor.”

Genç adamın bakışları birden tekrar uyanıklaştı. Konuşurken kaşlarından biri hafifçe kalktı: “Ya? Babanın yanında kimse var mı?”

“Hayır.”

“Yakınlarda onu arayan oldu mu?”

“Sadece esnaf ve sen.”

“Hiç olağandışı bir şey oldu mu?”

“Sadece sen.”

“Unut beni, olur mu? Yok, beni unutma. Babanın beni beklediğini nereden bildin?”

“Ah, bu kolay oldu. Geçen hafta ona kişisel bir kapsül geldi, onu bizzat kendisi kilitledi; hani bilirsin, kendi kendine okside olan bir mesajdı. Kapsül kovanını çöp çözücüye attı ve dün Poli’ye, ki kendisi hizmetçimiz olur, Terminus şehrindeki kız kardeşini görmeye gidebilmesi için bir aylığına izin verdi, ayrıca boş odadaki yatağı hazırladı. Böylece, hakkında hiçbir şey bilmemem gereken birisini beklediğini anladım. Genelde bana her şeyi anlatır.”

“Gerçekten mi? Böyle yapmak zorunda kalmasına şaşırdım doğrusu. O sana söylemeden senin her şeyi bileceğini düşünmüştüm.”

“Genelde bilirim.” Ardından güldü. Kendini oldukça rahat hissetmeye başlamıştı. Misafir önemliydi, ama kıvırcık kestane saçları ve mavi gözleriyle seçkin bir görünümü vardı. Belki de ileride bunun gibi birisiyle tekrar karşılaşabilirdi, kendisi de büyüdüğü zaman.

“Peki,” diye sordu, “beklenenin *ben* olduğumu nasıl bildin?”

“İyi de başka kim *olabilirdi* ki? Birisini çok esrarlı bir şekilde bekliyordu ve sonra sen de ön kapıdan yürüyüp geçmek yerine, ki birazcık mantığın olsa böyle yapardın, etrafta ahmaklıklar edip pencerelerden sokulmaya çalışarak geldin.” Oldukça beğenilen bir satır hatırladı ve çarçabuk kullanıverdi: “Erkekler çok salak!”

“Kendine bayılıyorsun, değil mi çocuk? Bayan, demek istemiştim. Ama bilirsin, haksız olabilirdin. Ya sana tüm bunların benim için bir gizem olduğunu ve bildiğim kadarıyla babanın beni değil, bir başkasını beklediğini söyleseydim?”

“Ah, hiç sanmıyorum. Çantanı düşürdüğünü görene dek içeri gelmeni söylemedim.”

“Neyimi?”

“Çantanı, genç adam. Kör değilim. Kazara düşürmedin, çünkü *önce* doğru düşüp düşmeyeceğine emin olur gibi aşağı baktın. Sonra çalıların altına düşüp görülmeyeceğini fark etmiş olmalısın ki, düşürdün ve ardından bakmadın. Ön kapı yerine pencereden geldiğine göre, evi araştırmadan kendini emanet etmekten biraz korkuyordun. Benimle biraz sorun yaşadıktan sonra, kendine dikkat edeceğin yerde çantaya dikkat ettin, bu da o çantanın içinde her ne varsa onu kendi güvenliğinden daha önemli sayıyorsun demek ve *bu* da sen burada ve çanta orada dışarıdayken, ki dışarıda olduğunu biliyoruz, büyük olasılıkla epey çaresiz bir durumdasın demek.”

Çok gerekli bir nefes almak için durakladı ve adam kararlılıkla konuştu: “Sanırım seni yarı ölü hale gelinceye dek boğmam ve çanta *ile* buradan çıkmam dışında.”

“Yatağımın altında, iki saniyede ulaşabileceğim bir beyzbol sopası bulunması dışında, genç adam; ayrıca bir kız için epey güçlüyümdür.”

Kördüğüm. Sonunda, zorlama bir kibarlıkla, “genç adam” konuştu: “Artık samimi olduğumuza göre kendimi tanıtayım. Ben Pelleas Anthor. Peki senin ismin?”

“Ben Arca… Arkady Darell. Tanıştığımıza memnun oldum.”

“Peki şimdi Arkady, iyi bir minik kız olup babanı çağıracak mısın?”

Arcadia hoşnutsuzluğunu belli etti. “Ben minik bir kız değilim. Bence oldukça kabasın, özellikle de bir iyilik isterken.”

Pelleas Anthor iç geçirdi. “Pekâlâ. İyi, kibar, sevgili, minik bir yaşlı bayan olup babanızı çağırabilir misiniz?”

“Benim kastettiğim bu da değildi, ama gene de çağırayım. Ancak gözlerimi senin üzerinden ayırmayacağım, genç adam.” Ayağını yere vurdu.

Koridordan aceleci ayak sesleri duyuldu ve kapı savrularak açıldı.

“Arcadia…” Patlarcasına bir nefes sesinin ardından Dr. Darell sordu: “Siz kimsiniz, beyefendi?”

Pelleas açıkça görülen bir rahatlamayla ayağa fırladı. “Dr. Toran Darell? Ben Pelleas Anthor. Benim hakkımda bir haber almıştınız, sanırım. En azından, kızınız aldığınızı söylüyor.”

“*Kızım* aldığımı mı söylüyor?” Kızına, suçlamayla karşılaşır karşılaşmaz kocaman gözlerinden ve delinmez bir masumiyet perdesinden zararsızca savuşturulan çatık kaşlı bir bakış attı.

Dr. Darell sonunda şöyle dedi: “Sizi bekliyordum. Benimle aşağı gelmek ister misiniz, lütfen?” Gözüne takılan ufak bir kıpırtıyla durdu, aynı anda Arcadia da bunu fark etmişti.

Uyarlayıcısına doğru atladı, ama babası dibinde durduğu için bir yararı yoktu. Babası tatlılıkla konuştu: “Tüm bu süre boyunca açık bırakmışsın, Arcadia.”

“Baba,” diye vızıldadı gerçek bir üzüntüyle, “bir başkasının özel yazılarını okumak son derece nezaketsizcedir, özellikle de konuşma yazılarıysa.”

“Ah,” dedi babası, “ama yatak odandaki yabancı bir adamla ‘konuşma yazıları’! Bir baba olarak, Arcadia, seni kötülüklerden korumalıyım.”

“Aman baba; *öyle* bir şey değildi.”

Pelleas birden kahkaha attı. “Ah, ama öyleydi, Dr. Darell. Genç bayan beni her türlü şeyle suçlayacaktı, o yüzden de *kendi* ismimi temize çıkarmak üzere okumanızda ısrar etmeliyim.”

“Of…” Arcadia gözyaşlarını zar zor engelledi. Kendi babası bile ona güvenmiyordu. Bir de şu lanet uyarlayıcı… Keşke şu sersem budala pencereye yapışarak gelip, uyarlayıcıyı kapatmayı unutturmasaydı. Şimdiyse babası, genç bayanların yapmamaları gereken şeyler hakkında uzun ve nazik konuşmalar yapacaktı. Yapmamaları gereken hiçbir şey yoktu ki, belki de ağızlarını tıkayıp boğularak ölmek dışında.

“Arcadia,” dedi babası nazikçe, “genç bir bayanın…”

Biliyordu işte. Biliyordu.

“… kendisinden büyük erkeklere bu kadar küstah davranması beni şaşırtıyor.”

“Pekâlâ ne diye penceremi dikizlemeye gelmiş? Genç bir bayanın mahremiyet hakkı vardır… Şimdi tüm o lanet kompozisyonu sil baştan yapmak zorunda kalacağım.”

“Onun senin pencerene gelmesinin münasebetsizliğini sorgulamak sana düşmez. Onu içeri almamalıydın. Çabucak beni çağırmalıydın, özellikle de onu beklemekte olduğumu düşünüyor idiysen.”

Arcadia huysuzlanarak, “Onu görmemiş olman en iyisi… salak şey,” dedi. “Eğer kapıları kullanmak yerine pencerelere tırmanmaya devam ederse her şeyi açık edecek.”

“Arcadia, kimse bir şey bilmediğin konular hakkındaki görüşlerini istemiyor.”

“Biliyorum. İkinci Vakıf hakkında, olan biten bu.”

Bir sessizlik oldu. Arcadia bile, midesinin sinirden burulduğunu hissetti.

Dr. Darell yavaşça sordu, “Bunu nereden duydun?”

“Hiçbir yerden, ama bu kadar gizli olacak başka ne var ki? Ayrıca, birilerine söyleyeceğim diye endişelenmenize gerek yok.”

“Bay Anthor,” dedi Dr. Darell, “bütün bunlar için özür dilemeliyim.”

“Ah, sorun değil,” diye geldi Anthor’un samimiyetsiz yanıtı. “Eğer kendisini karanlık güçlere sattıysa bu sizin suçunuz değil. Ancak gitmeden ona bir soru sormamın mahsuru olur mu? Bayan Arcadia…”

“Ne istiyorsun?”

“Kapı yerine pencereye gitmenin aptalca olduğunu niçin düşünüyorsun?”

“Çünkü saklamaya çalıştığın şeyin reklamını yapıyorsun, budala. Eğer bir sırrım varsa, ağzımı bantlayarak herkesin bir sırrım olduğunu *öğrenmesini* sağlamam. Her zamanki gibi konuşurum, ama başka şeyler hakkında. Salvor Hardin’in özdeyişlerini hiç okumadın mı? İlk valimiz oydu, biliyorsun.”

“Evet, biliyorum.”

“Eh, o, ancak kendisinden utanmayan bir yalanın başarılı olabileceğini söylerdi. Ayrıca, hiçbir şeyin doğru *olmasına* gerek olmadığını, ama her şeyin doğru görünmek zorunda olduğunu da söylemişti. Hoş, sen bir pencereden içeri gelirsen, bu kendisinden utanan ve doğru görünmeyen bir yalandır.”

“Öyleyse sen ne yapardın?”

“Eğer babamı çok gizli bir iş için görmek isteseydim, onunla açık açık tanışır ve kesinlikle mantıklı olan her şekilde onunla görüşürdüm. Sonra herkes seni tanıyıp babamla ilişkinizi doğal olarak gördüğünde, istediğin kadar gizli olabilirdin ve kimsenin de bunu sorgulamak aklına gelmezdi.”

Anthor önce kıza tuhaf tuhaf baktı, sonra da Dr. Darell’a. “Haydi gidelim. Bahçeden almak istediğim bir çantam var. Bekleyin! Son bir soru. Arcadia, yatağının altında gerçekten de bir beyzbol sopan yok, değil mi?”

“Hayır! Yok.”

“Hah. Ben de öyle düşünmüştüm.”

Dr. Darell kapıda durdu. “Arcadia,” dedi, “Seldon Planı üzerindeki kompozisyonunu yeniden yazdığında, büyükannen hakkında boşu boşuna gizemli davranma. O bölümden bahsetmeye hiç gerek yok.”

O ve Pelleas merdivenleri sessizce indiler. Misafir gergin bir sesle sordu, “Bir mahsuru yoksa, beyefendi, o kaç yaşında?”

“On dört, önceki günden beri.”

“*On dört mü?* Galaksi adına… Söyleyin, size bir gün evlenmek istediğini söylemiş miydi hiç?”

“Yo, hayır. Bana bundan söz etmedi.”

“Eh, eğer bir gün evlenmeye kalkışacak olursa, adamcağızı vurun. Evleneceği kişiyi, yani.” Daha yaşlı olan adamın gözlerine içtenlikle baktı. “Şaka yapmıyorum. Hayatta, onun yirmi yaşındaki haliyle birlikte yaşamaktan daha büyük bir dehşet olamaz. Sizi gücendirmek istemiyorum, elbette.”

“Beni gücendirmiyorsunuz. Sanırım ne demek istediğinizi anlıyorum.”

Yukarı katta, iki adamın yaptıkları hassas değerlendirmelerin öznesi, uyarlayıcıyı asi bir bıkkınlıkla karşısına aldı ve umursamaz bir edayla konuştu: “Seldon’ın planının geleceği.”

Uyarlayıcı, bitmek tükenmek bilmeyen bir özgüvenle, bunu zarif ve girift bir el yazısına çevirdi:

“Seldon’ın Planı’nın Geleceği.”

***MATEMATİK** — … n sayıda değişkeni olan cebir ve n sayıda boyutu olan geometrinin sentezidir. Seldon’ın bir zamanlar ‘benim küçük insanlık cebirim’ diye adlandırdığı kavramın temelini oluşturur…*

GALAKTİK ANSİKLOPEDİ

2

Seldon’ın Planı

Bir oda düşünün!

Odanın yeri değildir şu anda söz konusu olan. İkinci Vakıf’ın, başka herhangi bir yerden çok orada var olduğunu söylemek yeterli olacaktır.

Asırlar boyunca katışıksız bilime mesken olmuş bir odadır bu; ama bin yıldır bilimle özdeşleştirilen aygıtların hiçbiri yoktur orada. Bunun yerine, teknolojinin henüz üretilmediği, insanoğlunun bilinmeyen bir gezegenden dışarı henüz yayılmadığı tarih öncesi ilkel çağlarda, kadim ırkların yaptıklarına benzediği tahmin edilen bir şekilde, sadece matematiksel kavramlarla uğraşan bir bilimdir bu.

Bir kere, galaksinin geri kalanındaki fiziksel güçlerin tamamı birleşseler de baş edemeyecekleri türden zihinsel bir bilimle korunan ve Seldon Planı’nı da içinde barındıran Işıksaçan bu odadaydı.

Ayrıca, bir de adam vardı odada: Birinci Sözcü.

Planın başgardiyanlarının sıralamasında on İkinciydi ve unvanı, İkinci Vakıf’ın liderleri aralarında toplandıklarında, ilk onun konuşmasından öteye bir önem arz etmiyordu.

Birinci Sözcü’nün selefi Katır’ı yenmişti, ama planın izleyeceği yol hâlâ o müthiş mücadelenin kalıntıları ile doluydu. O ve yönetimi bir galaksi dolusu inatçı ve aptal insanı yola getirebilmek için tam yirmi beş yıldır didiniyorlardı. Berbat bir görevdi.

Birinci Sözcü açılan kapıya baktı. O sırada, odanın ıssızlığında, artık yavaş yavaş ve kaçınılmaz biçimde doruğuna yaklaşmış olan çeyrek asırlık zahmetini gözden geçiriyordu ve bu kadar meşgulken bile, yeni geleni kibar bir beklentiyle düşünmekten geri kalmadı. Genç birisiydi gelen, bir öğrenci, nöbeti er ya da geç devralacaklardan biri. Genç adam kapıda kararsızca durdu; Birinci Sözcü ona yaklaşıp, dost bir elle omzundan içeri çekmek zorunda kaldı.

Öğrenci utangaçça gülümsedi. Birinci Sözcü ise, “Öncelikle, niçin burada olduğunu öğrenmeliyim,” diye girdi söze.

Konuşmak, aslında insanoğlunun aklından geçen duygu ve düşünceleri iletmek için öğrendiği noksan bir araçtır. Kimi zihinsel nüansları belirtmek için rastgele sesler ve ses bileşimleri kurarak bir iletişim yöntemi geliştirmiştir; ancak bu yöntemin hantallığı ve yetersizliği, aklın tüm inceliklerinin gırtlaksı ve kaba iletişim şeklinde yozlaşmasına neden olmuştur.

Aşağı… aşağı… sonuçlar takip edilebilir ve insanoğlunun bugüne dek çektiği acıların tamamı, galaksi tarihinde Hari Seldon’a kadar hiç kimsenin birbirini gerçekten anlamamış olması ve daha sonra da bunu pek az kişinin başarabilmesi gerçeğine bağlanabilir. Her insan kendinden başka hiç kimsenin olmadığı boğucu bir sis bulutunun ardında yaşadı. Arada bir mağaranın derinliklerinde başka birisinin daha var olduğunu gösteren zayıf sinyaller aldı, böylece, el yordamıyla da olsa birbirlerine güvenmeye cesaret edemediklerinden ve o nihai yalnızlığın dehşetini ta bebekliklerinden beridir hissettiklerinden dolayı, insanın insana karşı duyduğu korku ve yırtıcı açgözlülük her zaman var oldu.

Ayaklar on binlerce yıl çamurda süründüler ve yine bütün bu süre boyunca yıldızlara eşlik edebilecek zihinlere engel oldular.

İnsanoğlu günlük konuşmaların demir parmaklıklarından çaresizce ve içgüdüsel olarak kurtulmaya çalıştı. Anlambilim, simgesel mantık, psikoanaliz… Bunların hepsi de konuşmaktan kaçınmanın ya da onu arıtmanın araçlarıydı.

Psikotarih, zihinsel bilimin geliştirilmesi, yani matematikselleştirilmesiydi ve sonunda başarıya ulaşmıştı. Ruhbilim, çekirdek fiziğine dek indirgenmesi zorunlu, ama *gerçekten de* zorunlu olan nöropsikolojinin ve sinir sistemi elektrokimyasının ardından, matematik yoluyla ilk kez tam anlamıyla geliştirilebilmişti. Ruhbilimsel verilerin bireyden gruba doğru genelleştirilmesiyle ise toplumbilim de matematikselleştirilmişti.

Daha büyük gruplar; gezegenleri dolduran milyarlar, sektörleri kaplayan trilyonlar, galaksinin tümündeki katrilyonlar sadece insan kalabalıkları olmaktan çıkıp, istatistiksel olarak irdelenebilen muazzam güçlere dönüştüler…

Böylece Hari Seldon için gelecek net ve kaçınılmaz oldu ve plan da artık kurulabilirdi.

Zihinsel bilimde gerçekleşen ve Seldon Planı'nın da oluşmasına yol açan temel gelişmeler, Birinci Sözcü'nün öğrenciye hitap ederken sözcük kullanmasını da gereksiz kılmıştı.

Bir uyarana gösterilen her tepki, hafif de olsa, diğerinin aklından geçen en ufak değişimlerin, yanıp sönen anlık düşüncelerin göstergesiydi. Birinci Sözcü öğrencinin duygusal içeriğini Katır'ın yapabildiği gibi içgüdüsel olarak sezemezdi, zira Katır sıradan bir insanın, hatta İkinci Vakıf'tan birinin bile tam olarak anlayamayacağı güçlere sahip bir mutanttı. Sözcü ise, duygu ve düşünceleri ancak yoğun çalışmalar sonucunda sezebiliyordu.

İkinci Vakıf üyelerinin kendi aralarında kullandıkları iletişim yöntemlerini konuşmaya dayalı bir topluma tanımlamak niteliği gereği olanaksız olduğundan, bu mesele bundan böyle yok sayılacaktır. Birinci Sözcü alışılmış usullerle konuşuyormuş gibi gösterilecektir ve çeviri her zaman için tam doğru olmasa da, bu koşullar altında yapılabileceklerin en iyisidir.

Dolayısıyla, Birinci Sözcü *şöyle* gülümseyip parmağını da tam olarak *böyle* kaldırdı demek yerine, gerçekten de, "Öncelikle, niçin burada olduğunu öğrenmeliyim," *demiş* gibi gösterilecektir.

Birinci Sözcü, "Hayatının büyük bir kısmını zihinsel bilimi iyice çalışarak geçirdin," dedi. "Hocaların sana ne verebildilerse aldın. Şimdi, sen ve senin gibi birkaçı için Sözcülük çıraklığına başlama zamanıdır."

Masanın öbür yanında tam bir kaygı.

"Hayır… Bunu serinkanlılıkla karşılamalısın. Yeterli olacağını ummuştun. Olmayacağından korkmuştun. Aslında, umut ve korkunun her ikisi de zayıflıktır. Yeterli olacağını *biliyordun* ve bu gerçeği kabulde tereddüt ediyorsun, çünkü bu bilgi sana küstah ve dolayısıyla da uygunsuz damgası vurdurabilir. Saçmalık! En ümitsiz ahmak, arif olduğunun farkına varmayandır. Yeterliliğinin bir parçası da, yeterli olduğunu *bilmektir*."

Masanın öbür tarafında tam bir rahatlama.

"İşte bu! Şimdi kendini daha iyi hissediyorsun ve gardını indirdin. Dikkatini toplamaya ve anlamaya daha uygunsun. Unutma, cidden etkin olabilmek için, zihnini ustalıkla yapılan bir araştırmanın da yeterince bilgilendirici olacağı sıkı ve ödünsüz bir baskının altında tutmak gerekli değildir. Aksine, kişi masumiyeti, özbilinci ve özgüveni iyi işlemelidir,

bunlar saklayacak bir şey bırakmaz. Benim zihnim sana açık. Bu ikimiz için de böyle olsun."

Devam etti. "Sözcü olmak kolay değildir. Aslında psikotarihçi olmak kolay değildir ve en iyi psikotarihçi bile bir Sözcü olmak yeterliliğine erişemeyebilir. Burada bir ayrım vardır. Bir Sözcü'nün Seldon Planı'nın matematiksel inceliklerinin ayırdında olması yetmez; ona ve onun amacına yakınlık duymalıdır. Onu *sevmelidir*, plan onun için yaşamak ve solumak gibi olmalıdır. Dahası, plan onun can yoldaşı olmalıdır.

"Bunun ne olduğunu biliyor musun?"

Birinci Sözcü'nün eli masanın ortasındaki siyah, parlak küpün üzerinde okşarcasına gezindi. Sadece bir cisimdi. "Hayır, Sözcü. Bilmiyorum."

"Işıksaçan'ı duymuş muydun?"

Şaşkınlık içinde: "Bu mu?"

"Biraz daha soylu ve huşu verici bir şey mi bekliyordun? Eh, bu doğaldır. İmparatorluk günlerinde, Seldon'ın zamanında yaratıldı. Gereksinmelerimizi, yaklaşık dört yüz yıldır tamir ya da ayar istemeden, kusursuz biçimde karşıladı. İyi ki de öyle oldu, zira İkinci Vakıf'ta hiç kimsede bununla teknik açıdan hiçbir biçimde başa çıkacak uzmanlık yok." Kibarca gülümsedi. "Birinci Vakıf'takiler bunun bir eşini yapabilirler, ancak hiçbir zaman bilmemeliler tabii."

Masanın kendi tarafında bulunan bir kolu indirdi ve oda karanlığa gömüldü. Fakat bu bir an içindi, çünkü odanın iki uzun duvarı da giderek artan bir ışıkla parlamaya başladı. Parıltı önce duru bir beyazdı, sonra şurada burada hafiften kararmaya başladı ve sonunda ince, kırmızı bir çizginin aralarında karanlık bir ormanda tereddütle akan bir derecik gibi rastgele ilerlediği titizlikle basılmış denklemler ortaya çıktı.

"Gel, evlat, burada duvarın önünde dur. Bir gölgen olmayacak. Bu aydınlık Işıksaçan'dan sıradan bir biçimde yayılmıyor. Gerçeği söylemek gerekirse, bu etkinin nasıl sağlandığını az da olsa bilmiyorum, ama bir gölgen olmayacaktır, işte bunu biliyorum."

Işığın içinde birlikte durdular. Her duvar on metre uzunluğunda ve üç metre yüksekliğindeydi. Yazı küçüktü ve her santimetreyi kaplıyordu.

"Bu planın tamamı değil," dedi Birinci Sözcü. "Tamamını bu iki duvara yansıtabilmek için denklemleri mikroskobik boyutlara küçültmek gerekecekti, ama bu şart değil. Şu anda gördüklerin, planın şu ana kadar olan ana kısımlarıdır. Bunun üzerinde çalışmıştın, değil mi?"

“Evet, Sözcü. Öğrenmiştim.”

“Tanıyabildiğin bir kısım var mı?”

Yavaştan bir sessizlik. Öğrenci parmağıyla gösterdi ve o bunu yaptığında denklem sıraları aşağı doğru kaydılar, ta ki onun aklından geçirdiği –çünkü parmağının o hızlı işareti yeterince açık olmaktan çok uzaktı– fonksiyonların bütünü göz hizasına gelinceye kadar.

Birinci Sözcü hafifçe güldü. “Işıksaçan’ın zihnine uyduğunu göreceksin. O küçük aygıttan başka sürprizler de bekleyebilirsin. Seçtiğin denklemle ilgili ne söylemek üzereydin?”

“O,” diye bocaladı öğrenci, “bir gezegendeki ya da belki de bir sektördeki iki ana ekonomik sınıfla değişken bir duygusal örtünün gezegensel dağılımını gösteren bir Rigel integraliydi.”

“Peki ne ifade ediyor?”

“Gerilim limitini gösteriyor, çünkü burada” –işaretiyle beraber denklemler tekrar yer değiştirdi– “birleşen bir sıra var.”

“İyi,” dedi Birinci Sözcü. “Söylesene, tüm bunlar hakkında ne düşünüyorsun? Tamamlanmış bir sanat eseri, değil mi?”

“Hiç kuşkusuz!”

“Yanlış! Öyle değil.” Bunu sertçe söylemişti. “Bu, alman gereken ilk dersin. Seldon Planı ne doğrudur, ne de tamamlanmış. Bunun yerine, sadece o zamanda yapılabilenin en iyisidir. On kuşaktan fazlası, bu denklemleri dikkatle okumuş, üzerinde çalışmış, son ondalık basamağına kadar ayırmış ve tekrar birleştirmişlerdir. Bundan fazlasını yapmışlardır. Dört yüz yılın geçişini izlemiş ve tahminler ile denklemlere rağmen gerçekliği kontrol etmiş ve öğrenmişlerdir.

“Seldon’ın bildiğinden fazlasını öğrenmişlerdir ve Seldon’ın çalışmasını asırların birikmiş bilgileriyle tekrarlayabiliyorsak, daha iyi bir iş de çıkarabiliriz. Bu senin için yeterince açık mı?”

Öğrenci biraz afallamışa benziyordu.

“Sözcülüğünü elde etmeden önce,” diye devam etti Birinci Sözcü, “kendi başına plana özgün bir katkı yapmak zorunda kalacaksın. Bu kutsal değerlere bir hakaret değil. Duvarda gördüğün her kırmızı iz, Seldon’dan beri yaşamış olan birimizin katkısı. Neredeydi… neredeydi…” Yukarı baktı, “Orada!”

Bütün duvar, fırıldayarak ona doğru iniyormuş gibi göründü.

“Bu,” dedi, “benimki.” İncecik kırmızı bir çizgi çatallara ayrılan iki okun etrafını dolandı ve izlediği her yön boyunca, iki metrekarelik çıkarımları

içine aldı. İkisinin arasında bir dizi kırmızı denklem vardı.

“Pek büyük bir şey gibi görünmüyor,” dedi Sözcü. “Planda şu ana dek geçmiş olan kadar bir süre daha geçmeden ulaşamayacağımız bir noktada. İkinci İmparatorluk’un, eğer çekişmeleri eşit derecede ise İmparatorluk’u çekip bölecek, eşit değilse de bir mengene gibi kaskatı sıkmakla tehdit edecek iki rakip kişinin birleşim döneminde. Burada iki olasılık da göz önünde tutuluyor, takip ediliyor ve her ikisini de engellemenin yöntemi gösteriliyor.

“Ancak tüm bunlar birer olasılık sorunu ve üçüncü bir yol da oluşabilir. Diğerlerine nazaran düşük bir ihtimal, açık konuşmak gerekirse, yüzde on iki nokta altmış dört; gene de bundan daha düşük ihtimaller bile *çoktan* gerçekleşti ve plan yüzde kırk oranında tamamlanmış durumda. Bu üçüncü olasılık, söz konusu olan iki ya da daha fazla zıt kişiliğin arasında bir uzlaşmanın olabileceğini içeriyor. Bu, gösterdiğim gibi, İkinci İmparatorluk’u kâr getirmeyen bir kalıpta dondurur ve nihayetinde, ilk zamanlarda hiçbir uzlaşmaya gidilmeseydi olacak iç savaşlardan daha fazla zarar verir. Neyse ki, bu da önlenebilir. Bu da benim katkımdı.”

“İzin verirseniz, Sözcü; bir değişiklik nasıl yapılıyor?”

“Işıksaçan’ın birimleriyle. Kendi durumunda, örneğin, matematiğinin sıkı sıkıya beş farklı kurul tarafından kontrol edildiğini, ayrıca bunu insafsız ve toplu bir saldırıya karşı savunman istendiğini göreceksin. İki yıl daha geçtiğinde, gelişmelerin tekrar gözden geçirilecek. Görünüşte mükemmel olan bir çalışmadaki yanlışlıkların ancak aylar ya da yıllar süren bir tümevarım döneminde ortaya çıkması, daha önce birden çok kez görüldü. Bazen, katkı yapanın kendisi kusurun farkına varır.

“Eğer, iki yılın sonunda, ilkinden daha az ayrıntılı olmayan bir sınavı daha geçebilirse ve hatta bu ara sürede genç bilim adamı ek ayrıntılara, yardımcı kanıtlara ışık tuttuysa, katkı plana eklenecektir. Bu benim kariyerimin zirvesiydi, senin de öyle olacak.

“Işıksaçan beynine göre ayarlanabilir ve tüm düzeltmelerle eklemeler zihinsel bağlantı aracılığıyla yapılabilir. Düzeltme ya da eklemenin sana ait olduğunu gösteren hiçbir şey olmayacak. Planın tüm bu tarihi boyunca kişiselleştirme olmamıştır. Plan, doğrusu, hepimizin beraberce bir yaratımıdır. Anlıyor musun?”

“Evet, Sözcü!”

“Öyleyse, bu kadarı yeterli.” Işıksaçan’a doğru uzun bir adım attı ve duvarlar yeniden üst kenarları boyunca uzanan sıradan bir oda aydınlatmasının dışında bomboştu. “Buraya, masama otur ve seninle konuşmama izin ver. Bir psikotarihçinin, bu sıfatla, Biyostatik ve Nörokimyasal Elektromatematik bilmesi yeterlidir. Bazıları başka hiçbir şey bilmez ve sadece istatistiksel teknisyenler olmaya uygundurlar. Ancak bir Sözcü, planı matematik olmaksızın tartışabilmelidir. Planın kendisini olmasa bile, felsefesini ve hedeflerini.

“Öncelikle, planın hedefi nedir? Lütfen kendi sözlerinle anlat ve hoş duygular da arama. İncelik ve nezaket üzerinden yargılanmayacaksın, seni temin ederim.”

Bu, öğrencinin birden fazla cümle kurabilmek için ilk fırsatıydı ve kendisi için açılan boşluğa dalmadan önce tereddüt etti. Sıkılganca şöyle dedi: “Öğrendiklerimin sonucu olarak, planın amacının, bundan önce var olmuş olan her şeyden tamamen farklı bir yöne dayanan bir uygarlık kurmak olduğuna inanıyorum. Bu öyle bir yön ki, psikotarihin bulgularına göre, asla *kendiliğinden* meydana gelemeyecek…”

“Dur!” Birinci Sözcü ısrarlıydı. “‘Asla’ dememelisin. Bu, gerçekleri tembelce küçümsemektir. Aslında, psikotarih sadece olasılıkları tahmin eder. Belirli bir olayın ihtimali bir zerre kadar olabilir, gene de bu ihtimal her zaman sıfırın üzerindedir.”

“Evet, Sözcü. Kendimi düzeltmem gerekirse, arzulanan bu yöne kendiliğinden sapılmasının ihtimalinin kayda değer olmadığı oldukça iyi bilinmektedir.”

“Daha iyi. Bu yön nedir?”

“Zihinsel bilime dayanan bir uygarlık olmasıdır. İnsanoğlunun bilinen tüm tarihi boyunca, ilerlemeler öncelikle hep insanlığın etrafındaki cansız dünyayı idare edebilecek fiziksel teknolojide olmuştur. Kişinin ve toplumun denetimi, ilham ve duyguya dayanan sezgisel ahlaki sistemlere ya da şansa bırakılmıştır. Sonuç olarak, yüzde elliden daha kararlı bir kültür olmamıştır ve bunlar da sadece insanların büyük sefaletlerindendir.”

“Peki bizim bahsettiğimiz bu yöne neden kendiliğinden sapılamaz?”

“Çünkü, insanların önemli bir azınlığı zihinsel olarak pozitif bilimin ilerleyişi ve bunun da kaba ve elle tutulur sonuçları için donatılmıştır. Buna rağmen, sadece ufak bir azınlık, özlerinde insanlığı Zihinsel Bilimle daha yüksek bağıntılara taşımaya kadirdir ve bundan elde edilecek yararlar, daha uzun ömürlü olmalarına rağmen, daha güç fark edilir ve daha az elle tutulur

olacaktır. Dahası, böylesi bir yöne sapılması, zihinsel olarak en iyi olanın iyiliksever diktatörlüğünün gelişmesine, yani neredeyse insanlığın daha yüksek bir alt bölümüne yol açacağından, buna pişman olunurdu ve insanlığın geri kalanını hayvani bir düzeye çekecek olan bir güç uygulaması olmaksızın istikrarlı olamazdı. Böylesi bir gelişim bizim için tiksindiricidir ve bundan kaçınılmalıdır."

"Öyleyse çözüm nedir?"

"Çözüm, Seldon Planı'dır. Şartlar öyle düzenlenip sağlanmıştır ki, başlangıcından bin yıl sonra –ki bu da, şu andan itibaren altı yüz yıl demektir– insanlığın Zihinsel Bilimin önderliğine hazır olduğu bir İkinci İmparatorluk kurulmuş olacaktır. Aynı ara zamanda, İkinci Vakıf da kendi gelişimini sürdürerek önderlik rolünü üstlenecek ruhbilimcileri yaratmış olacaktır. Ya da, benim de sık sık düşündüğüm gibi, Birinci Vakıf, tek bir politik birimin fiziksel iskeletini; İkinci Vakıf da, hazırlanmış bir yönetim sınıfının iskeletini oluşturur."

"Görüyorum. Yeterli sayılır. Herhangi bir İkinci İmparatorluk'un, Seldon'ın saptadığı tarihte bile kurulsa, planını tamamlayıcı olacağını düşünüyor musun?"

"Hayır, Sözcü, düşünmüyorum. Planın başlangıcından dokuz yüz yıl sonrasından on yedi yüz yıl sonrasına kadar birçok İkinci İmparatorluk'un kurulması mümkün, ancak bunlardan sadece birisi *asıl* İkinci İmparatorluktur."

"Tüm bunların ışığında, İkinci Vakıf'ın varlığının, her şeyin ötesinde Birinci Vakıf'tan saklanması gerekiyor?"

Öğrenci, soruda gizli bir anlam aradı ve bulmakta başarısız oldu. Yanıtında tedirgindi. "Planın ayrıntılarının genelde tüm insanlıktan saklanmak zorunda olmasıyla aynı sebepten. Psikotarihin yasaları, doğaları gereği istatistikseldir ve ayrı ayrı kişilerin hareketleri de doğaları gereği gelişigüzel değilse geçersiz kılınır. Geniş bir grup insan planın kilit ayrıntılarını öğrenseydi, hareketleri bu bilgi tarafından idare edileceği için psikotarih düsturlarına göre gelişigüzel olmaktan çıkardı. Başka bir deyişle, kusursuzca tahmin edilebilir olmaktan çıkarlardı. Affedersiniz, Sözcü, ancak yanıtın tatmin edici olmadığını hissediyorum."

"Böyle hissetmen iyi olmuş. Yanıtın epey noksan. Saklanması gereken sadece plan değil, İkinci Vakıf'ın ta kendisi. İkinci İmparatorluk henüz kurulmadı. Hâlâ ruhbilimcilerden oluşan bir yönetim sınıfına içerleyecek,

gelişiminden korkacak ve buna karşı mücadele edecek bir toplumumuz var. Bunu anlıyor musun?”

“Evet Sözcü, anlıyorum. Bu hususun üzerinde hiç durulmamıştı…”

“Önemsiz göstermeye çalışma. Sınıfta hiç üzerinde durulmamış olmasına rağmen bunun çıkarımını kendin yapabilmelisin. Çıraklığın boyunca buna ve pek çok başka hususlara mim koyacağız. Beni bir hafta içinde tekrar göreceksin. Şimdi önüne koyacağım belli bir problem hakkında bana yorum yapmanı istiyorum. Özenli ve tamamlanmış matematiksel bir yaklaşım istemiyorum. Bu bir uzmanın bir yılını alırdı, senin içinse bir hafta bile değil. Fakat, yönler ve eğilimler hakkında bir bildirim istiyorum.

“Burada, yaklaşık yarım yüzyıl öncesinde, planda bir çatallanma var. Gerekli ayrıntılar katılmış durumda. Varsayılan gerçekliğin, işaretlenen tüm tahminlerden saptığını göreceksin; bunun olasılığı yüzde birin altında. Düzeltilemez duruma gelinceye kadar, bu sapmanın ne kadar sürebileceğini saptayacaksın. Ayrıca, düzeltilemezse olacak muhtemel sonu ve makul bir düzeltme yöntemi de sapta.”

Öğrenci, göstericiyi gelişigüzel çevirdi ve ufak, gömme ekrandaki ibarelere bakıp durdu.

“Neden özellikle bu problem, Sözcü? Tamamen akademik olmaktan öte bir anlam taşıdığı ortada,” dedi.

“Sağ ol, evlat. Beklediğim kadar çabuk kavrıyorsun. Bu problem varsayıma dayanmıyor. Yaklaşık yarım yüzyıl önce, Katır galaksi tarihini altüst etti ve on yıl boyunca evrendeki tek büyük gerçeklik kendisiydi. Ona önceden hazırlanılmamıştı, hesaplanmamıştı. Planı ciddi biçimde eğip büktü, gene de önüne geçilemez biçimde değil.

“Önüne geçilemez *olmadan* önce onu durdurmak için, ne var ki, karşısında etkin rol oynamak zorunda kaldık. Varlığımızı ve çok daha kötüsü, gücümüzün bir kısmını açığa vurduk. Birinci Vakıf’ın bizden haberi oldu ve artık hareketleri bu bilgiye dayandırılıyor. Gösterdiğim problemde bunu gözlemleyebilirsin. Burada… ve burada.

“Hiç şüphesiz, bundan kimseye bahsetmeyeceksin.”

Öğrenci her şeyi kavrarken dehşet içinde duraksadı. “Öyleyse Seldon Planı başarısız oldu!”

“Henüz değil. Sadece başarısız olmuş *olabilir*. Başarı ihtimali hâlâ yüzde yirmi bir nokta dört, son değerlendirmeye göre.”

3

Komplocular

Dr. Darell ve Pelleas Anthor için akşamlar dost sohbetleriyle, günler ise hoş bir önemsizlikle geçiyordu. Bu sıradan bir ziyaret olabilirdi. Dr. Darell genç adamı uzayın öte yanından bir kuzen olarak tanıttı ve ilgi de bu klişeyle söndü.

Gene de her nasılsa, ufak bir sohbet sırasında bir isme değinilebilirdi. Sakin bir dalgınlık olurdu. Dr. Darell, "Hayır," ya da "Evet," diyebilirdi. Açık iletidalgada sıradan bir davet yayınlanırdı, "Seni kuzenimle tanıştırmak istiyordum." Arcadia'nın hazırlıkları da kendi usulünde ilerliyordu. Aslında, yaptıkları diğerlerinin yanında en üstü kapalı olandı.

Örneğin, okulda, Olynthus Dam'i, gelecekte karşılaşabileceği tüm erkeklerin başlarının belada olacağını vaat eden bir yöntemle kendisine ev yapımı, müstakil bir ses alıcısı bağışlamaya ikna etti. Ayrıntıları atlamak gerekirse, sadece Olynthus'un ünlenmiş hobisine –evinde bir atölyesi vardı– öyle bir ilgi gösterip bu ilgiyi de öyle iyi ayarlanmış bir biçimde Olynthus'un tıknaz hatlarına kaydırdı ki, şanssız genç kendisini, 1) hiperdalga motorunun ilkeleri üzerine uzun ve canlı bir nutuk atarken; 2) üzerinde nazik bir tavırla gezinen iri, hülyalı gözlerin baş döndürücü bir şekilde farkına varırken; 3) onun istekli ellerine en büyük buluşunu, daha önce sözü geçen ses alıcısını zorla bırakırken buldu.

Arcadia, arkadaşlığın nedeninin ses alıcısı olduğu şüphesini ortadan kaldırmaya tam olarak yetecek bir süre boyunca, Olynthus'u kademeleri gittikçe azalan bir şekilde kendisine bağladı. Sonraki aylar boyunca, Olynthus yaşamının o kısa dönemini zihninin derinliklerinde tekrar tekrar anımsadı, ta ki gerisi gelmediğinden pes ederek kayıp gitmesine izin verene dek.

Yedinci akşam geldiğinde, beş adam Darell'ların oturma odasında yemek ile tütün eşliğinde ve Arcadia'nın yukarı kattaki çalışma masasının Olythus'un zekâsının bu fark edilmesi zor ev yapımı ürünü tarafından işgal edildiğini bilmeksizin oturuyorlardı.

Beş adam diyorduk. Dr. Darell, elbette, kırlaşan saçları ve titiz giyimiyle, yaşı olan kırk ikiden bir bakıma daha yaşlı görünüyordu. Pelleas Anthor o anda ciddiydi ve gözlerini dört açmıştı, genç ve sıkılgan görünüyordu. Üç yeni adama gelince: Jole Turbor, viziyapımcı, iri kıyım ve tombul dudaklı; Dr. Elvett Semic, üniversitede fahri fizik profesörü, sıska ve kırış kırış, kıyafetlerinin ancak yarısını doldurmuş; Homir Munn, kütüphane müdürü, sırık gibi ve müthiş tedirgin.

Dr. Darell heyecansız, olağan bir tonda, rahatlıkla konuştu: "Beyler, bu toplantı, sırf bir araya gelmekten daha fazlası için düzenlenmiştir. Bunu tahmin etmiş olabilirsiniz. Geçmişleriniz dolayısıyla kasten seçildiniz, işin içindeki tehlikeyi de tahmin edebilirsiniz. Bunu küçümsemeyeceğim, fakat şunun altını çizmeliyim ki, öyle ya da böyle hepimiz hükümlü kişileriz.

"Hiçbirinizin gizliliğe yeltenilerek çağrılmadığını fark edeceksiniz. Hiçbirinizden buraya görülmeden gelmeniz istenmedi. Pencereler içeriyi göstermeyecek şekilde ayarlanmadı. Odanın çevresinde hiçbir çeşit perdeleme bulunmuyor. Sadece yok edilmek için düşmanın dikkatini çekebiliriz ve bu dikkati çekmenin en iyi yolu da sahte ve tiyatral bir gizliliğe sığınmaktır."

(*Hıh*, diye düşündü Arcadia, küçük kutudan biraz cızırtılı gelen seslerin üzerine eğilerek.)

"Bunu anlıyor musunuz?"

Elvett Semic alt dudağını içeri çekti ve her cümlesinin başında yaptığı mimikle dişlerini gösterdi. "Ah, başla hadi. Bize gençten bahset."

Dr. Darell, "Adı Pelleas Anthor," dedi. "Geçen yıl ölmüş olan eski bir meslektaşımın, Kleise'ın bir öğrencisiydi. Kleise ölmeden önce, bana Anthor'un beşinci altdüzeye kadar beyin desenini gönderdi, bu desen de şu an karşınızda bulunan adamla karşılaştırılıp kontrol edilmiştir. Elbette biliyorsunuzdur ki, bir beyin deseni, psikoloji bilimindeki kişiler tarafından bile bu kadar iyi taklit edilemez. Bunu bilmiyorsanız da, benim sözüme güvenmeniz gerekecek," dedi.

Turbor, kalın dudaklarıyla şöyle dedi: "Bunun yanı sıra, artık bir şeyler yapmaya başlayabiliriz. Bu konuda sözüne güveneceğiz, özellikle de artık Kleise öldüğünden galaksideki en büyük elektronörolojist sen olduğuna göre. En azından, viziyapımcı yorumumla seni böyle tarif ediyorum ve buna kendim bile inanıyorum. Kaç yaşındasın, Anthor?"

"Yirmi dokuz, Bay Harbor."

"Hmm. Sen de bir elektronörolojistsin, değil mi? Usta biri?"

“Sadece bir fen öğrencisiyim. Ancak çok çalışıyorum ve Kleise’ın eğitiminin faydası oldu.”

Munn araya girdi. Gergin olduğu zamanlar hafifçe kekeliyordu. “Ba… başlasak i… iyi olur. Bence herkes ço… çok fazla konuşuyor.”

Dr. Darell Munn’dan yana bir kaşını kaldırdı. “Haklısın, Homir. Sen devral, Pelleas.”

“Bir süreliğine olmaz,” dedi Pelleas Anthor yavaşça, “çünkü Bay Munn’un hislerine katılıyor olsam da, başlamadan önce beyin dalgası verilerini rica etmek zorundayım.”

Darell kaşlarını çattı. “Bu nedir, Anthor? Hangi beyin dalgası verilerini kastediyorsun?”

“Hepinizin desenlerini. Benimkini aldınız, Dr. Darell. Ben de sizinkileri ve diğerlerinkileri almalıyım. Ayrıca ölçüleri de kendim almalıyım.”

Turbor, “Bize güvenmesi için ortada bir neden yok, Darell. Genç adamın buna hakkı var,” dedi.

“Teşekkür ederim,” dedi Anthor. “Bize laboratuvarınıza giden yolu gösterin de Dr. Darell, işe koyulalım. Bu sabah, aygıtınızı kontrol etme küstahlığında bulundum.”

Elektroensefalografi bilimi, aynı anda hem yeni, hem de eskiydi. Canlıların sinir hücreleri tarafından üretilen mikro-akımların, insanların başlangıcı tamamen kaybolmuş olan uçsuz bucaksız bilgi kategorisine girmesi bakımından eskiydi. Bu, insanlık tarihinin en eski kalıntıları kadar geriye uzanan bir bilgiydi.

Fakat yeniydi de. Mikroakımların varlığının bilgisi, Galaksi İmparatorluğu’nda on binlerce yıl boyunca insan bilgisinin parlak ve tuhaf, ama oldukça yararsız bir öğesi olarak pinekledi durdu. Kimileri, dalgaları uykuda ve uyanık, sakin ve heyecanlı, sağlıklı ve hasta olarak sınıflandırma girişiminde bulunmuştu; fakat en geniş kavramların bile her şeyi berbat eden sürüyle istisnaları vardı.

Diğerleri, beyin dalgası gruplarına, bilindik kan gruplarıyla paralel bir biçimde, dış çevrenin belirleyici etmen olmadığını göstermeye çalışmışlardı. Bunlar, insanlığın alt türlere ayrılabileceğini iddia eden ırkçılığa eğilimli kişilerdi. Ancak böyle bir felsefe, Galaksi İmparatorluğu’nun da katıldığı evrensel birlikçi gidişata –artık o büyük geçmişte kalmış ihtişamlı ve imkansız bir anı olan Trantor’un merkez dünyasından sınır bölgesindeki en ıssız asteroide dek tüm insanlığı ve yirmi

milyon güneş sistemini kapsayan tek bir politik birim– karşı yol katedemezdi.

Sonra ise, tıpkı Birinci İmparatorluk gibi pozitif bilimlere ve teknolojiye bırakılmış bir toplumda, zihin üzerine yapılan çalışmalardan belirsiz ama *güçlü* bir uzaklaşma söz konusu oldu. Hemen yarar sağlayamadığından saygı gösterilmiyordu ve az kâr getirdiğinden de masrafları nadiren karşılanıyordu.

Birinci İmparatorluk'un çökmesinden sonra, organize bilimde de dağılma baş gösterdi; geriledi, geriledi, nükleer gücün temellerinden bile geriye, petrol ve kömürün kimyasal gücüne dek gitti. Buna tek istisna, tabii ki, bilimin kıvılcımının yeniden canlandığı, hararetlenmesinin sağlandığı ve alev alev yanana dek ateşinin beslendiği Birinci Vakıf'tı. Ancak orada da, pozitif bilimler hüküm sürüyordu ve ameliyatlar dışında, beyin, ihmal edilen bir sahaydı.

Hari Seldon, sonradan doğruluğu kabul edilecek olanı ifade eden ilk kişiydi.

"Sinirsel mikroakımlar," demişti bir defasında, "beraberlerinde her tür dürtü ve tepkiyi, bilinçliliği ve bilinçsizliği taşır. Düzenli karelere ayrılmış bir kağıda titreşen yükselti ve alçaltılarla kaydedilen beyin dalgaları, milyarlarca hücrenin birleşik düşünce eğilimlerine ayna tutar. Kuramsal olarak, bu analiz deneğin duygu ve düşüncelerini, en küçüğüne ve en sonuncusuna dek göz önüne sermelidir. Sadece kalıtımsal ya da kazanılmış fiziksel noksanlıkların bütününe değil, aynı zamanda duyguların değişen durumlarına, ilerleyen öğrenim ve deneyime, hatta deneğin yaşam felsefesindeki bir değişiklik kadar ince bir noktaya dek değişimler fark edilmelidir."

Fakat Seldon bile spekülasyondan fazlasına yaklaşamamıştı.

Şimdi ise, elli yıldan beri Birinci Vakıf'ın adamları, inanılmaz derecede geniş ve karmaşık bilgi deposunda koşuşturup duruyorlardı. İzlenen yaklaşım, doğal olarak yeni tekniklerleydi. Örneğin, kafa kemiklerinin birleşme noktalarında yeni geliştirilmiş bir yöntemle elektrotların kullanılması, kafatasının bir parçasının kazınmasını gerektirmeden gri hücrelerle doğrudan temas sağlıyordu. Ayrıca, otomatik olarak beyin dalgası verilerini hem bütünsel, hem de altı bağımsız değişkenin ayrı ayrı işlevleriyle kaydeden bir kayıt cihazı vardı.

En önemlisi de, ensefalografiye ve ensefalografçıya duyulan saygının gittikçe büyümesiydi. Aralarında en iyisi olan Kleise, bilimsel kongrelerde

fizikçi ile aynı kıdemde otururdu. Dr. Darell artık bu bilimde aktif olmamasına karşın, önceki kuşağın muhteşem kadın kahramanı Bayta Darell'ın oğlu olmasının yanı sıra, ensefalografik çözümlemedeki hayranlık uyandırıcı ilerlemeleri ile de meşhurdu.

Şimdi ise Dr. Darell, vakumlu iğneler ileri geri dalgalanırken, kafatasına nadiren basınç uygulayan tüy gibi elektrotlarla kendi sandalyesinde oturuyordu. Sırtı kayıt cihazına dönüktü, yoksa oldukça iyi bilindiği üzere, kımıldayan eğrilerin görüntüsü, onları kontrol etmek için bilinçsiz bir çabaya neden olurdu. Bu da fark edilebilir sonuçlar doğururdu, ancak biliyordu ki ana gösterge yüzeyi, güçlü bir şekilde ritmik olan ve az değişen sigma eğrisini gösteriyordu. Bu da kendi güçlü ve disiplinli zihninden beklenecek bir şeydi. Beyin dalgalarını kaydeden yardımcı göstergede saflaştırılıp güçlendirilecektir. Ön loptan keskin ve süreksizliğe yakın sıçramalar gelirdi ve yüzeyin altındaki bölgelerde, dar bir frekans menziliyle durgun bir titreklik olurdu…

Kendi beyin dalgası desenini, bir sanatçının kendi gözlerinin rengini kusursuz bir biçimde bildiği gibi biliyordu.

Dr. Darell yatar koltuktan kalktığında, Pelleas Anthor bir yorumda bulunmadı. Genç adam yedi kaydı da çekti ve onlara, neredeyse hiçlik denebilecek bir şeyin hangi ufacık kesiminin aranacağını bilen birisinin çabuk, her şeyi saran gözleriyle bir bakış attı.

"Rica etsem, Dr. Semic."

Semic'in yaşlılıkla sararmış yüzü ciddiydi. Elektroensefalografi, hakkında pek az şey bildiği, yaşlılığında türemiş bir bilimdi; hafiften içerlediği bir zıpçıktıydı. Yaşlı olduğunu biliyordu ve dalga deseni de bunu gösterecekti. Yüzündeki kırışıklıklar bunu gösteriyordu, kambur duruşu ve ellerinin titremesi de öyle; fakat *bunlar* sadece bedeninden bahsediyorlardı. Beyin dalgası deseni, zihninin de yaşlandığını gösterebilirdi. Bir adamın son kalesine, yani zihnine haksız ve utanç verici bir istilaydı bu.

Elektrotlar ayarlandı. İşlem canını yakmadı elbette, başından sonuna kadar. Sadece sezgi eşiğinin çok altındaki o ufacık karıncalanma vardı.

Sonra, on beş dakikalık işlem boyunca sessizce ve duygusuzca oturan Turbor geldi. Ardından da, elektrotların ilk temasıyla aniden sıçrayıp, tüm işlem boyunca sanki olup biteni kafasının arkasındaki bir delikten izlemek istermişçesine gözlerini çevirip duran Munn vardı.

"Şimdiyse…" dedi Darell, hepsi bittiğinde.

"Şimdiyse," dedi Anthor, özür dilercesine, "evde bir kişi daha var."

Darell kaşlarını çatarak sordu: “Kızım mı?”

“Evet. Hatırlarsanız, onun bu gece evde kalmasını önermiştim.”

“Ensefalografik analiz için mi? Galaksi adına, neden ki?”

“Onsuz devam edemem.”

Darell omuzlarını silkti ve merdivenleri çıktı. Uyarısını fazlasıyla almış olan Arcadia, o odaya girdiğinde ses alıcısını kapatmıştı. Yumuşakbaşlı bir itaatkârlıkla babasının peşinden aşağıya indi. Bebekken teşhis ve kayıt için temel zihin deseninin alınması sayılmazsa, hayatında ilk kez kendisini elektrotların altında buluyordu.

“Görebilir miyim,” diye sordu bittiğinde, elini uzatarak.

Dr. Darell ise, “Anlamazsın, Arcadia. Yatma vaktin gelmedi mi?” dedi.

“Evet, baba,” dedi ağırbaşlı bir tavırla. “Herkese iyi geceler.”

Merdivenlerden yukarı koştu ve en basit temel hazırlıklarını yaptıktan sonra kendisini acele yatağa attı. Yastığının altına koyduğu Olynthus’un ses alıcısıyla, kendisini bir kitapfilmden fırlamış bir karakter gibi hissetti ve bunun her dakikasını “casusluğun” verdiği heyecan duygusuyla bağrına bastı.

Duyduğu ilk sözcükler Anthor’a aitti ve onlar da şöyleydi: “Analizlerin hepsi de tatmin edici, beyler. Çocuğunki de dahil olmak üzere.”

Çocuk, diye düşündü tiksintiyle ve karanlıkta Anthor’a öfkelendi.

Anthor artık çantasını açmış ve içinden destelerce beyin dalgası kayıtları çıkartmıştı. Asılları onlar değildi. Çanta ise sıradan bir kilitle tutturulmamıştı. Anahtar kendisininkinden başka bir el tarafından tutulursa, içindekiler sessizce ve anında okside olup okunamaz bir küle dönüşürdü. Çantadan alındıktan sonra, kayıtlar da her halükârda aynısını yapardı.

Kayıtların kısa ömürleri sırasında, Anthor çabuk çabuk konuştu. “Anacreon’daki birçok ikincil derecedeki devlet görevlisinin kayıtları burada. Bu, Locris Üniversitesi’ndeki bir ruhbilimci, bu ise Siwenna’daki bir sanayici. Gerisi de gördüğünüz gibi.”

Birbirlerine yanaştılar. Darell dışında herkese kayıtlar, parşömenin üzerindeki karalamalar gibi geliyordu. Darell’a ise, milyonlarca dilde sesleniyorlardı.

Anthor hafifçe bir noktayı vurguladı. “Dr. Darell, bütün bu kayıtlarda, ön lobun ikincil yüksek düzlüğünde bulunan Tauian dalgalarına dikkatinizi çekerim. Benim durumumu kontrol etmek için Analitik Cetvelimi kullanır mıydınız?”

Analitik Cetvel, bir gökdelenin kulübe ile ilişkilendirilebileceği gibi, anaokulu oyuncağı sayılabilecek logaritmik sürgülü cetvel ile uzaktan ilişkilendirilebilir. Darell, aracı, uzun çalışmaların alışkanlığı olan bilek hareketleriyle döndürerek kullandı. Sonucu ölçüsüz çizimlerle karaladı ve Anthor'un da belirttiği gibi, ön lop alanlarında özelliksiz kimi yükseltilerde güçlü sallantılar beklenebilirdi.

"Bunu nasıl yorumlarsınız, Dr. Darell?" diye sordu Anthor.

"Emin değilim. Bu nasıl mümkün olabilir, anlamıyorum. Hafıza kaybı vakalarında bile bastırılma söz konusudur, kaldırılma değil. Şiddetli bir beyin ameliyatı, belki?"

"Ah, bir şeyler ortadan kaldırılmış," diye patladı Anthor, "evet! Ancak, fiziksel olarak değil. Biliyorsunuz, Katır bunu yapabilirdi. Zihnin belli bir davranışını ya da duygusunu bastırıp, yerinde boş bir düzlük bırakabilirdi. Ya da…"

"Ya da İkinci Vakıf bunu yapmış olabilir. Bunu mu diyecektiniz?" diye sordu Turbor, hafif bir tebessümle.

Bu, cevabı beklenmeyen bir soruydu.

"Sizi bundan şüphelenmeye iten şey nedir, Bay Anthor?" diye sordu Munn.

"Şüphelenen ben değildim, Dr. Kleise'dı. Gezegen Polisleri gibi, o da beyin dalgası desenleri biriktirmişti; ancak farklı kulvarlarda. Entelektüeller, devlet görevlileri ve sivrilmiş işadamları onun alanına giriyordu. Görüyorsunuz ya, eğer İkinci Vakıf galaksinin –ve bizim– izlediğimiz yolu biçimlendiriyorsa, bunu en az müdahaleyle ve üstü kapalı biçimde yaptığı aşikâr. Eğer işlerini zihinler aracılığıyla yürütüyorlarsa, ki böyle yapmak zorundalar, kültürel, endüstriyel ya da politik olarak sözü geçen insanların zihinlerini kullanıyorlar. Aynı zamanda, ilgilerini çekenlerin zihinlerini."

"Evet, ama bunu doğrulayabilir misiniz?" diye karşı çıktı Munn. "Bu insanlar nasıl davranıyorlar? O yüksek düzlüğe sahip olanları kastediyorum. Belki de tamamen olağan bir fenomendir." Diğerlerine umutsuzca baktı, ama karşılık olarak cesaret verici hiçbir bakışla karşılaşamadı.

"Bunu Dr. Darell'a bırakıyorum," dedi Anthor. "Genel çalışmaları sırasında ya da literatürde geçen kuşaktan beri bildirilmiş vakalarda bu fenomeni kaç defa gördüğünü kendisine sorun. Sonra da, Dr. Kleise'ın çalışmış olduğu kategorilerde, şans eseri olarak neredeyse her bin vakadan birisinde keşfedilmesinin nasıl olabileceğini öğrenin."

“Şüphesiz,” dedi Darell, düşünceli bir tavırla, “bunların yapay zihniyetler olduğuna inanıyorum. Değiştirilmişler. Bir bakıma, bundan kuşkulanmışım…”

“Bunu biliyorum, Dr. Darell,” dedi Anthor. “Aynı zamanda, bir zamanlar Dr. Kleise ile çalışmış olduğunuzu da biliyorum. Benim öğrenmek istediğim neden vazgeçtiğinizde.”

Bu soruda, aslında hiçbir düşmanca tavır yoktu. Muhtemelen sadece bir önlemdi, ama yine de uzun bir duraksama oldu. Darell gözlerini misafirlerinin üzerinde tek tek gezdirdi, ardından tersçe konuştu: “Çünkü Kleise’ın savaşının anlamı yoktu. Kendisine göre fazla güçlü bir hasımla yarışıyordu. Bizim, yani onun ve benim, ortaya çıkaracağını bildiğimiz bir şeyi ortaya çıkarıyordu; bizim kendi kendimizin efendisi olmadığımızı. Ben ise bilmek istemiyordum! Kendime saygım vardı. Vakıf’ımızın, kendi ortaklaşa ruhunun lideri olduğunu ve atalarımızın bir hiç için savaşıp ölmediklerini düşünmek hoşuma gidiyordu. Tam olarak emin olmadığım sürece, arkamı dönmenin en basit yol olduğunu düşündüm. Devlet, annemin ailesini sınırsız süreyle basit ihtiyaçlarımı karşılayacak bir emekli maaşına bağladığından, görevime ihtiyacım yoktu. Ev laboratuvarım sıkıntıyı benden uzak tutmaya yetiyordu ve yaşam bir gün sona erecekti. Sonra, Klesie öldü…”

Semic dişlerini gösterdi ve, “Bu Kleise denen adam; onu tanımıyorum. Nasıl öldü?” dedi.

Anthor araya girdi: “O öldü. Öleceğini düşünüyordu da. Altı ay önce artık çok yaklaştığını söylemişti bana…”

“Şimdi biz de ço… çok yaklaştık, öyle değil mi?” diye sordu Munn, adem elması hafifçe titriyordu, dudakları kurumuştu.

“Evet,” dedi Anthor, sıkıntılı bir tavırla, “ama ne de olsa, hepimiz yaklaşmıştık. Sizin seçilmiş olmanızın nedeni de bu. Ben Kleise’ın öğrencisiyim. Dr. Darell, meslektaşıydı. Jole Turbor, İkinci Vakıf’ın kurtarıcı eline olan körü körüne inancımızı yayınlıyor, devlet onu, Kleise’ın Değiştirilmiş Yükseklik dediğine sahip olan güçlü bir fınansçı aracılığıyla yayından kaldırana kadar. En geniş Katıroloji koleksiyonu, Katır hakkında toplanan verileri belirtmek için bu terimi kullanmak gerekirse, Homir Munn’da bulunuyor ve kendisi İkinci Vakıf’ın işlev ve spekülasyonları hakkında kimi yazılar yayınladı. Dr. Semic ise ensefalografik analiz

matematiğine herkes kadar katkıda bulundu, gerçi o sırada matematiğinin bu şekilde uygulanabileceğinin farkında olduğunu sanmıyorum.”

Semic gözlerini iyice açtı ve nefesi kesilircesine kıkırdadı. “Hayır, genç dostum. İntranükleer hareketleri çözümlüyordum, bilirsiniz ya, şu n-birim problemini. Ensefalografi bilgin yok gibi.”

“Öyleyse nerede durduğumuzu biliyoruz. Devlet, tabii ki, bu konuda hiçbir şey yapamaz. Valinin ya da onun yönetimindeki herhangi birisinin bu durumun ciddiyetinden haberdar olup olmadıklarını bilmiyorum. Ancak bildiğim bir şey var, o da kaybedecek hiçbir şeyimizin olmadığı ve kazanacak çok şeyimizin olduğu. Bilgimizdeki her artış ile, kendimizi güvenli yönlere doğru genişletebiliriz. Ancak, anladığınız gibi, henüz başlangıçtayız.”

“İkinci Vakıf’ın bu sızıntısı ne kadar yaygın?”

“Bilmiyorum. Kesin bir yanıt varsa, o da keşfettiğimiz bütün sızıntıların ülkenin sınırlarında olduğudur. Başgezegen henüz temiz olabilir, ancak bu bile kesin değil, yoksa sizi sınamazdım. Özellikle siz şüpheyi üzerinize çekiyordunuz, Dr. Darell, zira Kleise ile olan araştırmanızı yarıda bırakmıştınız. Sizin de bildiğiniz gibi, Kleise sizi asla affetmedi. İkinci Vakıf’ın belki de sizi bozduğunu düşünüyordum, ama Kleise her zaman sizin bir korkak olduğunuzda ısrar ediyordu. Bunu, kendi konumumu açığa çıkarmak için izah edersem beni affedeceksiniz, Dr. Darell. Kişisel olarak, sanırım davranışınızı anlıyorum ve bu bir korkaklıksa, bağışlanabilir olduğunu düşünüyorum.”

Darell yanıt vermeden önce derin bir nefes aldı. “Kaçtım! Nasıl istersen öyle adlandır. Bununla beraber, arkadaşlığımızı sürdürmeye çalıştım; fakat, ta ki senin beyin dalgası verilerini yollayana dek bana ne yazdı, ne de aradı, bu da ölümünden ancak bir hafta önceydi.”

“İzin verirseniz,” diye kesti Homir Munn, gergin bir ifadeyle patlayarak, “Ne yaptığınızı sanıyorsunuz b… bilmiyorum. Eğer sadece ko… konuşup durursanız, bir avuç zavallı k… komplocu olduğumuzu söylemeliyim. Her neyse, başka ne yapabileceğimizi de bilmiyorum. Bu ç… çok çocukça. Beyin dalgaları ve vıdı vıdı, hepsi bu. *Yapmayı* planladığınız bir şey var mı?”

Pelleas Anthor’un gözleri parlıyordu. “Evet. İkinci Vakıf hakkında daha çok bilgiye ihtiyacımız var. En önemli gereklilik bu. Katır, hükümdarlığının ilk beş yılını sadece bu bilgiyi soruşturmakla geçirdi ve başarısız oldu. Veya

biz buna inandırıldık. Fakat sonra, aramayı bıraktı. Neden? Başarısız olduğu için mi? Yoksa başarılı olduğu için mi?”

“Da… daha fazla konuşma,” dedi Munn acı bir ifadeyle. “Nereden bilebiliriz ki?”

“Beni dinlerseniz… Katır’ın başgezegeni Kalgan’dı. Kalgan, Katır’dan önce Vakıf’ın ticari etki alanının bir parçası değildi ve hâlâ da değil. Kalgan şu anda, eğer yarına kadar başka bir barışçıl devrim olmazsa, Stettin adındaki adam tarafından yönetiliyor. Stettin kendisini İlk Vatandaş olarak adlandırıyor ve kendisini Katır’ın ardılı olarak görüyor. Bu dünyada herhangi bir gelenek varsa, o da Katır’ın insanüstülüğünde ve büyüklüğünde yatıyor. Bu da, yoğunluk bakımından neredeyse batıl inançlara kaymış bir gelenek. Sonuç olarak, Katır’ın eski sarayı bir türbe olarak görülüyor. İzni olmayan kimse giremez; içindeki hiçbir şeye de dokunulmamıştır.”

“Yani?”

“Yani, bu neden böyle? Bu gibi zamanlarda hiçbir şey nedensiz meydana gelmez. Ya Katır’ın sarayını böylesine bozulmadan koruyan sadece batıl inanç değilse? Ya İkinci Vakıf, bunun böyle olmasını ayarladıysa? Kısacası, ya Katır’ın beş yıllık arayışının sonucu…”

“Ah, bo… boş lakırdı.”

“Neden olmasın?” diye ısrar etti Anthor. “Tarihi boyunca, İkinci Vakıf kendisini gizlemiş ve galaktik olaylara en aza indirgenmiş bir üslupla karışmıştır. Biliyorum ki, sarayı imha etmek ya da en azından, verileri ortadan kaldırmak bize daha mantıklı gelirdi. Fakat, bu usta ruhbilimcilerin psikolojilerini göz önünde bulundurmalısınız. Onlar Seldon, onlar Katır ve zihin aracılığıyla dolaylı olarak çalışıyorlar. Bir ruh hali yaratarak amaçlarına ulaşabilecekken, asla imha etmez ya da ortadan kaldırmazlar. Eee?”

Hemen bir yanıt gelmedi ve Anthor devam etti, “Size gelince, Munn, tam da ihtiyacımız olan bilgiyi alacak kişisiniz.”

“*Ben mi?*” Hayrete düşmüş bir haykırıştı. Munn herkese hızla bir bir baktı. “Böyle bir şey yapamam. Ben macera adamı değilim, teleizleyicideki bir kahraman hiç değilim. Ben bir kütüphaneciyim. Eğer size bu şekilde yardım edebileceksem tamam, İkinci Vakıf riskini alırım, ama böyle idealist ve hayalci bir şekilde uzaya falan çıkmayacağım.”

“Bakın şimdi,” dedi Anthor sabırlı bir tavırla, “Dr. Darell da, ben de adamımızın siz olduğunuzda karar kıldık. Bunu doğal bir biçimde

yapmanın tek yolu bu. Bir kütüphaneci olduğunuzu söylüyorsunuz. Harika! İlginizi çeken ana konu nedir? Katıroloji! Şimdiden Katır ile ilgili galaksideki en büyük malzeme koleksiyonu sizin. Daha fazla istemeniz başka herkesten çok sizin için doğal. Art niyetlilerin şüphesini çekmeden Kalgan Sarayı'na *siz* giriş hakkı talep edebilirsiniz. Reddedilebilirsiniz, ama sizden şüphelenmezler. Dahası, tek kişilik bir kruvazörünüz var. Yıllık tatiliniz sırasında yabancı gezegenleri ziyarete gittiğiniz bilinen bir şey. Daha önce Kalgan'a bile gitmiştiniz. Sadece her zamanki gibi davranmanız gerektiğini anlamıyor musunuz?"

"Fakat sadece 'Be… beni kibarca sizin en kutsal türbenize sokar mısınız, Ba… Bay İlk Vatandaş?' diyemem ki."

"Neden olmasın?"

"Çünkü, galaksi aşkına, izin vermeyecektir!"

"Tamam öyleyse. Yani izin vermeyecek. Sonra da eve döneceksin ve başka bir şey düşüneceğiz."

Munn, çaresiz bir isyanla etrafına bakındı. Nefret ettiği bir şeye ikna edilmekte olduğunu hissediyordu. Kimse de bu durumdan kendisini kurtarması için ona yardım sunmuyordu.

Böylece, sonunda Dr. Darell'ın evinde iki karara varıldı. Birincisi, Munn'un gönülsüz olarak razı olduğu bir anlaşmaydı; yaz tatili başladığı anda uzaya çıkacaktı.

Diğeriyse, toplantının tamamen gayri resmi bir üyesi tarafından verilen, hayli izinsiz bir karardı; bir ses alıcısını kapatıp epey gecikmiş bir uykuya dalarken verilmişti. Bu ikinci karar henüz bizi ilgilendirmiyor.

4

Yaklaşan Kriz

İkinci Vakıf'ta bir hafta geçmişti ve Birinci Sözcü, bir kez daha öğrencisine gülümsüyordu.

"Bana ilginç sonuçlar getirmiş olmalısın, yoksa bu kadar öfke dolu olmazdın."

Öğrenci, elini getirdiği hesap kağıdı destesine koydu ve, "Bu problemin gerçeklere dayandığına emin misiniz?" dedi.

"Dayanak noktaları doğru. Hiçbir şeyi çarpıtmadım."

"Öyleyse sonuçları kabullenmek *zorundayım*, ve bunu yapmak istemiyorum."

"Doğal olarak. Ama senin isteklerinin bununla ne ilgisi var? Haydi, bana seni rahatsız edenin ne olduğunu söyle. Hayır, hayır, saptamalarını bir kenara bırak. Onları sonra analiz edeceğim. Bu arada, *konuş* benimle. Yaklaşımını değerlendireyim."

"Peki öyleyse, Sözcü. Birinci Vakıf'ın temel psikolojisinde, tümden bir değişimin söz konusu olduğu oldukça açık. Bir Seldon Planı'nın var olduğuna, ayrıntıları olmaksızın bildikleri sürece, emindiler ama yine de bir belirsizlik vardı. Başaracaklarını biliyorlardı, ama ne zaman ve nasıl olacağını bilmiyorlardı. Bu yüzden de, gergin ve zorlanmış bir atmosfer vardı; bu da Seldon'ın istediği şeydi. Başka bir deyişle, Birinci Vakıf'ın maksimum potansiyelle çalışacağına emin olunabilirdi."

"Su götürür bir benzetme," dedi Birinci Sözcü, "ama seni anlıyorum."

"Ancak şimdi, Sözcü, İkinci Vakıf'ın varlığını sadece Seldon'ın muğlak ve eski bir ifadesi olarak değil de, kimbilir ne kadar ayrıntılarına dek biliyorlar. İşlevinin plana bekçilik etmek olmasına şüpheyle yaklaşıyorlar. Onların her adımını izleyen ve düşmelerine izin vermeyecek bir kurumun var olduğunu biliyorlar. Bu yüzden de, amaç dolu ve hızlı ilerleyişlerinden vazgeçerek, bir sedyede taşınmaya razı geliyorlar. Korkarım ki bu da başka bir benzetme."

"Her neyse, devam et."

“Ayrıca, bu çabalamanın bırakılışının ta kendisi, bu büyüyen durgunluk, bu yumuşaklığa ve gözden düşmüş hedonistik bir kültüre geçiş, planın yıkımı anlamına gelir. Kendilerinden şevklenmeliler.”

“Hepsi bu kadar mı?”

“Hayır, dahası var. Asıl tepki, tarif ettiğim gibi. Fakat, daha düşük bir tepki için yüksek bir olasılık bulunuyor. Denetimimiz ve bekçiliğimiz, birkaçında gönül rahatlığı yerine düşmanlık uyandıracaktır. Bunu Korillov’un Kuramı izler…”

“Evet, evet. Kuramı biliyorum.”

“Özür dilerim, Sözcü. Matematiği bir kenara bırakmak zor. Öyle ya da böyle, sonuç sadece Vakıf’ın çabalayışının seyrelmesi değil; bu sonucun bir kısmı da bize karşı döndü, hem de etkin bir biçimde.”

“Peki hepsi *bu kadar* mı?”

“Geriye, olasılığı kısmen düşük olan bir etmen daha kalıyor…”

“Çok güzel. Nedir?”

“Birinci Vakıf’ın gücü tamamen İmparatorluk’a doğrultulmuşken; tek düşmanları eskinin harabelerinden kalmış devasa ve modası geçmiş hurdalardan ibaretken, açıkça sadece pozitif bilimlerle ilgileniyorlardı. Çevrelerinin büyük ve yeni bir parçası da biz olduğumuzdan, görünürde bir değişim söz konusu olabilir. Ruhbilimci olmayı deneyebilirler…”

“O değişim,” dedi Birinci Sözcü sakince, “çoktan meydana geldi.”

Öğrenci, dudaklarını solgun bir çizgiye dönene dek birbirine bastırdı. “Öyleyse her şey bitti. Bu, planın temel uyuşmazlığı. Sözcü, dışarıda yaşıyor olsaydım bundan haberim olur muydu?”

Birinci Sözcü ciddiyetle konuştu: “Kendini aşağılanmış hissediyorsun, evlat, çünkü birçok şeyden çok iyi anladığını sanırken, apaçık ortada olan nice şeylerin eskiden senin için birer bilinmez olduklarını gördün. Galaksinin efendilerinden birisi gibi yaşadığın fildişi kuleye, toplumdan soyutlanarak eğitildiğin mekânlara, sana öğretilen kuramlara karşı yüreğinde bir öfke duyacaksın.

“Bir kez bunu ben de hissettim, bu normal. Fakat, gelişiminde etkili olan yıllarda galaksi ile doğrudan temas içinde olmaman, *burada*, tüm bilgilerin senin için süzgeçten geçirildiği, zekânın keskinleştirildiği yerde kalman gerekiyordu. Sana planın bu… bu kısmen başarısızlığını daha önceden gösterebilir ve seni bu şoktan kurtarabilirdik, ancak önemini şimdiki gibi hakkıyla kavramazdın. Demek soruna bir çözüm bulamıyorsun?”

Öğrenci başını salladı ve umutsuzca, “Hiç!” dedi.

“Pekâlâ, bu şaşırtıcı değil. Beni dinle, genç adam. Bir hareket rotası mevcut ve on yılı aşkın bir süredir izleniyor. Sıradan değil, irademiz dışında kullanmaya mecbur bırakıldığımız bir rota bu. Düşük olasılıklar ve tehlikeli varsayımlar içeriyor. Zaman zaman, bireysel tepkilerle bile uğraşmak zorunda kaldık, çünkü tek olası yol buydu ve biliyorsun ki psikoistatistik, gezegensel sayılardan aşağısına uygulandığında doğası gereği bir anlam taşımaz.”

“Başarıyor muyuz?” diye soluğunu tuttu öğrenci.

“Henüz bunu söyleyemeyiz. Şu ana dek durumun kararlı olmasını sağladık, ama planın tarihinde ilk defa, tek ve sıradan bir bireyin beklenmeyen hareketleri planı yok edebilir. Vakıf dışında minimum sayıda kişiye gerekli zihinsel ayarlamaları yaptık; aracılarımız var, ama onların izleyecekleri yol planlandı. Doğaçlama yapmaya cesaret edemezler. Bu senin için açık olmalı. Ayrıca en kötüsünü de saklamayacağım; eğer burada, bu dünyada keşfedilirsek, yok edilen sadece plan değil, fiziksel benliklerimizle biz de olacağız. Yani görüyorsun ya, çözümümüz pek iyi değil.”

“Fakat bu kadar az tarif ettiğiniz durum tam bir çözüm değil de, umutsuz bir tahmin gibi geliyor kulağa.”

“Hayır. Zekice bir tahmin diyelim.”

“Kriz ne zaman, Sözcü? Başarılı olup olmadığımızı ne zaman öğreneceğiz?”

“Kuşkusuz bu yıl içerisinde.”

Öğrenci bunu zihninde şöyle bir tartıp başını salladı. Sözcü ile el sıkışmadı. “Eh, bunu bilmek de iyidir.” Topuklarının üzerinde döndü ve dışarı çıktı.

Birinci Sözcü, şeffaflaşmış pencereden dışarıya, dev yapıların ardındaki sessiz yıldız topluluklarına baktı.

Bir yıl çabucak geçerdi. Acaba hiç kimse, Seldon’ın anısına yaşatanlardan biri bile, yılın sonunda canlı kalacak mıydı?

5

Kaçak Yolcu

Yaz mevsiminin başladığının iddia edilebilmesi için henüz bir aydan biraz uzunca bir süre vardı. Yine de, Homir Munn'un mali yılın son finansal raporunu hazırlamasıyla, devlet tarafından atanan yedek kütüphane müdürünün görevinin inceliklerinden haberdar olup olmadığıyla ilgilenmesiyle –geçen yılki epey yetersiz birisiydi– ve adını geçen yılın gizemli ve hassas olaylarından alan küçük kruvazörü *Unimara*'nın kışlık kozasından çıkarılmasıyla yaz başlamış sayılabilirdi.

Terminus'tan somurtkan bir huysuzlukla ayrıldı. Kimse limana, onu uğurlamaya gelmemişti. Bu doğaldı, çünkü geçmişte de onu kimse uğurlamamıştı. Bu geziye de eski gezilerinden farksız biçimde çıkmasının önemli olduğunu biliyordu, ama içten içe gücenmeden edemedi. O, Homir Munn, postunu pervasızca tehlikeye atıyor, sonra da tek başına yola çıkıyordu.

En azından, o böyle düşünüyordu.

Düşüncesinin yanlışlığından dolayı da ertesi gün tam bir keşmekeş olacakı… hem *Unimara*'da, hem de Dr. Darell'ın banliyö evinde.

Karışıklık, zaman bakımından önce Dr. Darell'ın evinde, aylık iznini çoktan geride bırakmış olan hizmetçi Poli aracılığıyla bastırdı. Poli, telaş içerisinde kekeleyerek merdivenlerden aşağı apar topar indi.

Doktor onunla karşılaştığında, Poli boşu boşuna sözcüklere bir anlam yüklemeye çalıştı, ama ancak adamcağızın eline bir sayfa kağıt ve küp şeklinde bir cisim tutuşturabildi.

Doktor bunları isteksizce aldı. "Sorun nedir, Poli?"

"O gitti, doktor."

"Kim gitti?"

"Arcadia!"

"Gitti ile ne demek istiyorsun? Nereye gitti? Neden söz ediyorsun?"

Kadın ayağını yere vurdu: "Bilmiyorum. O gitti ve onunla beraber ortadan bir bavul ve giysiler de kayboldu. Bir de şu mektup var. Orada öylece durmak yerine neden okumuyorsunuz ki? Ah, siz erkekler!"

Dr. Darell omuzlarını silkti ve zarfı açtı. Mektup uzun değildi ve sivri imza “Arkady” hariç, Arcadia’nın uyarlayıcısının süslü ve akıcı yazısıyla yazılmıştı.

Sevgili Babacığım:

Sana şahsen hoşça kal demek fazlasıyla kalp kırıcı olurdu. Ben küçük bir kız gibi ağlayabilirdim ve sen de benden utanç duyardın. Bu yüzden de, Homir Amca ile geçireceğim bu muhteşem yaz tatili sırasında bile seni ne kadar özleyeceğimi söylemek için bu mektubu yazıyorum. Kendime iyi bakacağım ve tekrar eve dönmem uzun sürmeyecek. Bu arada, tamamen bana ait olan bir şeyi sana bırakıyorum. Artık senin olabilir.

Seni seven kızın,

Arkady.

Her seferinde daha da ifadesizleşen bir suratla tekrar tekrar okuyup durdu. Sertçe, “Bunu okudun mu, Poli?” dedi.

Poli çabucak savunmaya geçti. “Bunun için kesinlikle suçlanamam, doktor. Zarfın üstünde ‘Poli’ yazıyordu ve içinde size ait bir mektup olduğunu bilmeme imkan yoktu. Ben üstüme vazife olmayan şeylere burnumu sokmam, doktor ve sizinle beraber olduğum yıllar boyunca…”

Darell elini teskin edercesine kaldırdı, “Tamam, Poli. Önemli değil. Sadece olup biteni anladığından emin olmak istemiştim.”

Durumu hızla kafasında tartıyordu. Ona bu olayı unutmasını söylemenin yararı olmazdı. Düşman söz konusu olduğunda ‘unutmak’ anlamsız bir fiildi ve bu tavsiye de, durumu daha da önemli bir hale sokacağından, ters bir etki yapardı.

Bunun yerine şöyle dedi: “O acayip bir küçük kız, biliyorsun. Çok romantik. Onun bu yaz için bir uzay gezisine gitmesini kararlaştırdığımızdan beri, epey heyecanlıydı.”

“Peki, niçin hiç kimse bana bu uzay gezisinden bahsetmedi?”

“Sen burada değilken kararlaştırılmıştı, sonra da unuttuk. Bu anlaşılması güç bir şey değil.”

Poli’nin asıl duyguları şimdi tek bir öfke dalgasında yoğunlaşmıştı. “Basit, öyle mi? Yavrucak yanında adam gibi kıyafetleri olmadan, tek bir bavulla gidiverdi. Ne kadar zaman uzakta olacak?”

“Sen bu konuda endişelenme, Poli. Onun için gemide bol bol giysi var. Her şey ayarlanmıştı. Bay Anthor’a onu görmek istediğimi söyler misin? Ah, öncelikle… Arcadia’nın bana bıraktığı cisim bu mu?” Elinde evirip çevirdi.

Poli başını arkaya attı. “Kesinlikle bilmiyorum. Mektup onun üstünde duruyordu ve söyleyebileceğim tek şey bu. Bana söylemeyi unutmuşmuş doğrusu. Annesi hayatta olsaydı…”

Darell elini salladı. “Lütfen Bay Anthor’u ara.”

Anthor’un bu duruma bakış açısı, Arcadia’nın babasınınkinden tamamen farklıydı. Önce görüşlerini sıkılan yumruklar ve yolunan saçlarla vurguladı, oradan da umutsuzluğa geçiş yaptı.

“Uzay aşkına, neyi bekliyorsun ki? İkimiz de neyi bekliyoruz? Uzaylimanına bağlan ve *Unimara*’ya ulaşmalarını sağla.”

“Yavaş ol, Pelleas, o benim kızım.”

“Ama bu senin galaksin değil.”

“Bekle biraz. O akıllı bir kız, Pelleas ve bunu epeyce düşünüp taşınmış. Olay henüz yeniyken, onun düşüncelerini izlemeliyiz. Bu şeyin ne olduğunu biliyor musun?”

“Hayır? Ne olduğu önemli mi?”

“Çünkü bu bir ses alıcısı.”

“Şu ha?”

“Ev yapımı, fakat işe yarar. Denedim. Görmüyor musun? Bu onun, gizli konuşmalarımıza ortak olduğunu söyleme yöntemi. Homir Munn’un nereye ve niçin gittiğini biliyor. Onunla beraber gitmenin heyecan verici olacağına karar vermiş.”

“Ah, uzay aşkına,” diye inledi genç adam. “İkinci Vakıf’ın avlaması için bir zihin daha.”

“İkinci Vakıf’ın on dört yaşındaki bir kızın tehlike teşkil ettiğini düşünmesi için bir neden yok; tabii, onu oradan çıkartmaktan başka bir nedenimiz olmadan bir gemiyi uzaydan geri çağırmak gibi dikkat çekecek bir şey yapmazsak. Kiminle uğraştığımızı unuttun mu? Bizi keşfedilmekten ayıran sınırın ne kadar ince olduğunu? Ne kadar çaresiz olduğumuzu?”

“Fakat her şeyin çılgın bir çocuğa dayanmasına izin veremeyiz.”

“O çılgın değil ve bizim de hiçbir seçeneğimiz yok. Mektubu yazmak zorunda değildi, ancak, kayıp bir çocuk için polise gitmemizi engellemek amacıyla onu yazdı. Mektubu, bütün meseleyi, eski bir dostun kızını kısa

bir tatile götürmek için Munn tarafından yapılan dostça bir teklife dönüştürmemizi öneriyor. Ayrıca neden olmasın ki? Munn yaklaşık yirmi yıldır benim arkadaşım. Arcadia'yı, Trantor'dan getirdiğimden, yani üç yaşından beri tanıyor. Tamamen doğal bir şey ve aslında şüpheyi azaltması gerek. Bir casus, yanında on dört yaşında bir yeğen dolaştırmaz."

"Pekâlâ. Munn onu bulduğunda ne yapacak peki?"

Dr. Darell kaşlarını bir kez kaldırdı. "Emin değilim, ama onunla başa çıkacağını varsayıyorum."

Fakat geceleyin ev her nedense fazlasıyla ıssızdı ve Dr. Darell, kızının ufak ve delidolu yaşamı tehlikedeyken, galaksinin kaderinin onun için son derece az önemi olduğunu fark etti.

Unimara'daki kargaşa, içeride daha az insan olduğunu sayarsak, epeyce daha yoğundu.

Bagaj bölmesinde, Arcadia kendisini ilk önce deneyiminin yararını görürken, sonra da tam tersine zorluk içinde buldu.

İlk ivmeyi ağırbaşlılıkla ve üstuzaydaki ilk sıçramanın hafif mide bulantısını da serinkanlılıkla karşıladı. Her ikisi de daha önce uzay sıçramalarında başına gelmişti ve bunlar yüzünden gergindi. Aynı zamanda, bagaj bölmelerinin geminin havalandırmasına dahil olduğunu ve hatta duvar ışıklandırmasıyla aydınlanabileceğini bile biliyordu. Bu sonuncusunu, gene de, mantıklı ya da romantik olmadığı için listeden çıkardı. Bir komplocunun yapması gerektiği gibi, çok yavaşça nefes alıp vererek ve Homir Munn'u çevreleyen çeşitli sesleri dinleyerek, karanlıkta kaldı.

Sıradan seslerdi, yalnız bir adamın yapacağı türden. Ayakkabıların sürtünmesi, kumaşın metale değdiğinde hışırdaması, ağırlık altında ezilen kumaş kaplı bir koltuğun gıcırdaması, bir kontrol biriminin sert tıkırtısı, fotoelektrik ünitesinin üzerine indirilen bir avucun yumuşak şaplaması.

Ancak, eninde sonunda Arcadia'nın başına gelen şey, deneyim yetersizliğiydi. Kitapfilmlerde ve videolarda, kaçak yolculukların sonu gelmeyen belirsizlikleri vardı. Elbette her zaman için, bir şangırtıyla yere düşecek bir şeyin yerinden oynatılması ya da hapşırma tehlikesi (videolarda hapşırmanız neredeyse kesindi, bu bilinen bir şeydi) vardı. Bütün bunları biliyordu ve dikkatliydi. Açlık ve susuzlukla karşılaşabileceğinin de farkındaydı. Bunun için kilerden aldığı tayın konserveleri vardı. Fakat, hâlâ filmlerde sözü geçmeyen kimi şeyler kalmıştı ve dünyanın tüm iyi niyeti

onda olsa da, o bölmede sadece sınırlı bir zaman için kapalı kalabileceği Arcadia'nın kafasına dank etti.

Unimara gibi tek kişilik spor bir kruvazörde, yaşam alanı tek bir odadan ibaretti ve Munn başka bir yerlerde oyalanırken bölmeden süzülmenin riskli bir olasılığı bile yoktu.

Uyku seslerinin yükselmesini çılgıncasına bekledi. Keşke horlayıp horlamadığını bilseydi. En azından, ranzanın nerede olduğunu biliyordu ve gıcırtıları duyduğunda tanıyabilirdi. Derin bir nefes ve sonrasında da bir esneme oldu. Ranzanın, değişen bir pozisyona ya da çekilen bir bacağa karşı çıkarttığı alçak seslerle bozduğu yoğun sessizlikte bekledi.

Bagaj bölmesinin kapısı parmağının bir dokunuşuyla kolayca açıldı ve uzattığı boynu…

Sertçe çıkan kesin bir insan sesi vardı.

Arcadia donup kaldı. Sessizlik! Hâlâ sessizlik!

Başını oynatmadan gözlerini kapıdan dışarıya çevirmeye çalıştı ve başaramadı. Başı da gözlerini izledi.

Homir Munn uyanıktı, elbette, yukarıdan yayılan loş ışığın altında, yatakta kitap okuyordu, gözlerini karanlığa doğru çevirmişti ve tek eli sinsice yastığın altını yokluyordu.

Arcadia'nın başı hemen geriye çekildi. Sonra, ışık tamamen söndü. Munn'un sesi, titrek bir hiddetle şöyle dedi: "Silahım var ve ateş ediyorum, galaksi…"

Arcadia feryat etti: "Sadece benim. Ateş etme."

Kırılgan bir çiçeğin romantizminin nasıl olduğu dikkate değerdi. Bir silah, ardında onu tutan sinirli birisiyle, her şeyi berbat edebilirdi.

Işık tüm gemide tekrar yanmıştı ve Munn yatağında doğrulmuştu. İnce göğsündeki kırlaşmış kıllar ve bir günlük seyrek sakalı, tamamen aldatıcı ve kötü bir itibar kazandırıyordu.

Arcadia adımını dışarıya attı ve kırışmama garantisi olması gereken madeni renkli ceketini hızla çekti.

Munn, az kalsın yataktan sıçrayacağı, fakat hatırlayıp çarşafı omuzlarına çektiği hiddetli bir dakikanın sonunda, "N… n… ne…" diye sızlandı.

Tamamen akıl ermez bir durumdaydı.

Arcadia uysalca, "Bir dakikalığına izin verir misin? Ellerimi yıkamam gerekiyor," dedi. Aracın neresinde ne olduğunu biliyordu ve hızla sıvıştı. Tekrardan kazandığı cesaretiyle döndüğünde, Homir Munn, dışarda solmuş bir bornoz ve içerde de capcanlı bir hiddetle önünde duruyordu.

“Uzayın kara delikleri adına bu ge… geminin güvertesinde ne arıyorsun? Buraya na… nasıl girdin? Se… seninle ne yapacağımı düşünüyorsun? Burada neler oluyor?”

Süresiz olarak soru sorabilirdi, ama Arcadia sözünü tatlı bir tavırla kesti. “Sadece seninle gelmek istemiştim, Homir Amca.”

“Neden? Ben hiçbir yere gitmiyorum.”

“İkinci Vakıf hakkında bilgi toplamak için Kalgan’a gidiyorsun.”

Munn’dan çılgın bir uluma yükseldi ve olduğu yere yığıldı. Dehşet dolu bir dakika boyunca, Arcadia, adamın histeri nöbeti geçirip kafasını duvarlara vuracağını sandı. Adam silahı hâlâ elinde tutuyordu ve olup biteni izlerken Arcadia’nın midesi buz gibi oldu.

“Dikkat et… Yavaş ol…” Arcadia’nın söylemek için aklına gelen tek şeylerdi.

Fakat, Munn eskisine nazaran daha normale dönmeye çabaladı ve silahı, kendi kendisine tetiklenip geminin gövdesinde bir delik açmaya yetecek bir şiddetle ranzaya fırlattı.

“Nasıl buraya girdin?” diye yavaşça sordu, titremelerini engellemek için, dışarı çıkarmadan önce her sözcüğü dişlerinin arasında dikkatle sıkarak.

“Kolay oldu. Hangara bavulumla geldim ve ‘Bay Munn’un valizi!’ dedim, adamsa başını bile kaldırmadan sadece başparmağını yukarı salladı.”

“Seni geri götürmem gerekecek, biliyorsun,” dedi Homir ve bu düşünceyle içine çılgınca bir neşe doldu. Uzay adına, bu onun suçu değildi ya!

“Götüremezsin,” dedi Arcadia sakince, “dikkat çeker.”

“Ne?”

“Sen daha iyi bilirsin. Kalgan’a *senin* gitmenin tüm amacı, senin gitmenin ve Katır’ın kayıtlarına bakmak için izin istemenin doğal karşılanacağıydı. Ayrıca, öyle doğal olmalısın ki, hiç dikkat çekmemelisin. Eğer kaçak yolculuk yapan bir kızla geri dönersen, telehaber raporlarına bile çıkabilirsin.”

“Kalgan hakkındaki bu fikirlere ne… nereden kapıldın? Bu… eee… çocukça…” İkna edebilmek için fazla düşüncesizce konuşuyordu, Arcadia’dan daha az bilen birisi için bile.

“Duydum,” gururlanmadan edememişti, “bir ses alıcısıyla. Her şeyi biliyorum, yani seninle gelmeme izin vermelisin.”

“Peki, ya baban?” Çabucak kozunu oynadı. “Onun bildiği kadarıyla, kaçırılmış olabilirsin, ya da ölü.”

“Bir not bıraktım,” dedi daha yüksek bir koz atarak, “ayrıca muhtemelen yaygara falan çıkarmaması gerektiğini biliyor. Ondan herhalde bir uzaygraf alırsın.”

Munn için bunun tek açıklaması büyücülüktü, çünkü kız lafını bitirdikten iki saniye sonra alıcı sinyali öttü.

“Bahse girerim babamdır,” dedi. Öyleydi de.

Mesaj uzun değildi ve Arcadia’ya yönlendirilmişti. Şöyle diyordu: “İyice kullandığına emin olduğum sevimli hediyen için teşekkür ederim. İyi vakit geçir.”

“Görüyorsun ya,” dedi, “talimatlar burada.”

Homir ona alıştı. Bir süre sonra, onun orada olmasından memnundu. En sonunda, onsuz nasıl yapacağını düşünüyordu. O kız gevezelik ediyordu! Heyecanlanıyordu! En önemlisi, hiç umurunda değildi. İkinci Vakıf’ın düşman olduğunu biliyordu, ama bu onu ilgilendirmiyordu. Munn’un, Kalgan’da düşmanca bir bürokrasiyle uğraşacağını biliyordu, ama sabırsızlıktan içi içine sığmıyordu.

Bu belki de on dört yaşında olmaktan kaynaklanıyordu. Öyle ya da böyle bir haftalık yolculuk kendini dinlemekten çok çene çalmakla geçiyordu. Kesinlikle, çok aydınlatıcı konuşmalar değildi, zira neredeyse hepsi, bir kızın Kalgan Lordu’na en iyi nasıl davranılacağı hakkındaki fikirlerini içeriyordu. Eğlenceli ve anlamsızdı, ama bolca kafa yorucu bir şeydi.

Homir, tarihsel kurgunun içindeki hangi cevherin kızın kafasına koca evrenle ilgili bu çarpık düşünceleri soktuğunu düşünerek dinlerken, aslında gülümseyebildiğini de fark etti.

Son sıçramadan önceki akşamdı. Kalgan, galaksinin uzak sınırlarının boşluğunda ipildeyen bir yıldızdı. Geminin teleskopu onu zorlukla seçilen kıvılcımlı bir damlacık olarak gösteriyordu.

Arcadia, rahat sandalyesinde bacak bacak üstüne atmış, oturuyordu. Homir’e ait bol bir pantolon ve hiç de bol olmayan bir gömlek giymişti. Kendi kadınsı kıyafetleri, iniş için yıkanmış ve ütülenmişti.

“Biliyorsun ya, tarihsel romanlar yazacağım,” dedi. Geziden son derece memnundu. En azından Homir Amca onu dinlemeye itiraz etmiyordu ve söyledikleriniz hakkında ciddi olan gerçekten akıllı birisiyle konuşabildiğinizde, konuşma çok daha hoş bir hal alıyordu.

Devam etti: “Vakıf tarihinin tüm büyük kişileri hakkında sürüyle kitap okudum. Bilirsin işte, Seldon, Hardin, Mallow, Dever ve geri kalan hepsi. Hatta senin Katır hakkında yazdıklarının da çoğunu okudum, Vakıf’ın kaybettiği pek de eğlenceli olmayan yerler hariç. Saçma ve trajik kısımları atladıkları bir tarih okumayı tercih etmez miyin?”

“Evet, ederdim,” diye destekledi Munn ciddi bir tavırla. “Ama bu adil bir tarih olmazdı, değil mi Arkady? Bütün hikâyeyi anlatmadıkça asla akademik saygı kazanmazsın.”

“Puff… Akademik saygıyı kim takar ki?” Adamı keyif verici buluyordu. Günlerdir ona Arkady demeyi atlamamıştı. “Benim romanlarım ilgi çekici olacak, satacak ve ün kazanacak. Satıp ünlü olamadıkça kitap yazmanın yararı ne ki? Sadece yaşlı profesörlerin bildiği birisi olmak istemiyorum. Herkes beni bilmeli.”

Kapıldığı düşünceyle gözleri daldı ve daha rahat bir pozisyona kıvrıldı. “Aslında, babamdan izin aldığım anda Trantor’u ziyaret edeceğim ki, Birinci İmparatorluk’un geçmişi hakkında yeterli bilgi edineyim. Trantor’da doğdum, bunu biliyor muydun?”

Homir biliyordu, ama şöyle dedi: “Öyle mi?” Sesine doğru miktarda hayret eklemişti. Kızın gözlerinin içinin gülmesiyle aptal aptal sırıtması arasında bir şey, ödülüydü.

“Hı hı. Büyükannem… biliyorsun ya, Bayta Darell, onu duymuşsundur. Bir zamanlar büyükbabamla beraber Trantor’daymış. Aslında, bütün galaksi Katır’ın ayaklarının altındayken onu durdurdukları yer de tam orası. İlk evlendiklerinde annem ve babam da oradaymış. Ben orada doğmuşum. Hatta annem ölene kadar orada yaşadım, yani üç yaşıma kadar, ama fazla bir şey hatırlamıyorum. Hiç Trantor’a gittin mi, Homir Amca?”

“Hayır, gittiğimi söyleyemem.” Geminin duvarına yaslandı ve aylak aylak dinledi. Kalgan çok yakındaydı ve tedirginliği tekrardan üstüne hücum ediyordu.

“En *romantik* dünya orası, değil mi? Babam diyor ki, Stannel V’in yönetiminde, şimdilerdeki *on dünyadan* daha fazla insan barındırıyormuş. Büyük bir metal dünya olduğunu söylüyor; bütün galaksinin başgezegeni olan tek bir şehir. Trantor’da çektiği resimleri gösterdi. Şimdi yıkıntılar içinde, ama hâlâ *harikulade*. Orayı tekrar görmeyi *çok* isterdim. Aslında… Homir!”

“Evet?”

“Neden Kalgan’da işimizi bitirdiğimizde oraya gitmiyoruz?”

Korkusunun bir kısmı tekrar yüzüne yerleşti. “Ne? Tekrar başlama. Bu iş, eğlence değil. Bunu unutma.”

“Ama *iş* zaten,” diye ciyakladı kız. “Trantor’da inanılmaz miktarda bilgi olabilir. Sen de öyle düşünmüyor musun?”

“Hayır, düşünmüyorum.” Ayağa fırladı. “Şimdi bilgisayardan uzaklaş. Son sıçramayı yapmalıyız, sonra geri dönersin.” İniş hakkında iyi bir şey varsa, o da metal zeminin üstündeki paltosunda uyumaya çalışmaktan bıkmış olmasıydı.

Hesaplamalar zor değildi. “Uzay Rotası El Kitabı”, Vakıf-Kalgan rotasını apaçık belirtmişti. Üstuzaydaki zaman kavramı bulunmayan geçit için anlık geçişler bulunuyordu ve en son ışık yılı gösterilmişti.

Kalgan’ın güneşi gerçek bir güneşti artık: Büyük, parlak, sarımsı beyaz; ışık alan tarafta otomatik olarak kapanan lombarların ardında görünmez olmuştu.

Kalgan sadece bir gecelik uyku kadar uzaktaydı.

6

Efendi

Galaksinin tüm gezegenleri arasında en eşsiz tarihe sahip olanı Kalgan'dır kuşkusuz. Sözgelimi, Terminus'unki neredeyse hiç bölünmemiş bir yükselişin tarihidir. Bir zamanlar galaksinin başgezegeni olan Trantor'unki ise neredeyse hiç bölünmemiş bir düşüşün. Ama Kalgan…

Kalgan adını, ilk kez Hari Seldon'ın doğumundan iki yüz yıl önce, galaksinin zevk merkezi olarak duyurmuştu. O bir zevk dünyasıydı, çünkü eğlenceyi –hem de çok kârlı bir biçimde– bir sanayiye dönüştürmeyi becermişti.

Ayrıca bu kararlı da bir sanayiydi. Hem de galaksinin en kararlısı. Uygarlık tüm galakside yavaş yavaş ölürken, Kalgan'ın başına çöken felaketin bir kuş tüyünden farkı yoktu. Galaksinin komşu sektörlerinde ekonomi ve toplumsal düzen ne yönde değişirse değişsin elit bir kesim her zaman var olacaktı ve bu insanların en büyük özelliği de elitliklerinin büyük ödülü olarak bol bol boş zamana sahip olmalarıydı.

Bu yüzden de Kalgan, İmparator'un sarayından ışıltılı ve azgın hanımefendileriyle gelen bitkin ve parfümlü züppelere, dizginlerinden boşanmış cariyeleriyle gelen ve kan dökerek ele geçirdikleri dünyalarına kaba kuvvetle hükmeden kaba saba derebeylerine, sonradan görme ve habis metresleriyle gelen Vakıflı lüks düşkünü şişman işadamlarına art arda ve başarıyla hizmet etmek zorunda kalmıştı.

Ayrım yapılmıyordu, çünkü hepsinin parası vardı. Kalgan, hiçbir dünyanın politikasına kanşmamak, kimsenin yasalara uymasında ısrar etmemek akıllılığında bulunuyordu; çünkü hammaddesi şaşmaz talepten oluşuyordu; çünkü herkese hizmet veriyor ve kimseye engel koymuyordu; böylece herkes zayıflarken o şişman kaldı.

Bu, Katır'a kadar böyleydi. Sonra her nasılsa, eğlenceden etkilenmeyen, hatta fetih hariç hiçbir şeyden etkilenmeyen bir fatihin önünde o da düşüşe geçti. Katır'a göre tüm gezegenler birbirine benziyordu; Kalgan bile.

Böylece on yıl boyunca, Kalgan kendisini, İmparatorluk'un çöküşünden itibaren en büyük hükümdarın metresi olan garip bir galaktik metropolis

rolünde buldu.

Sonrasındaysa, Katır'ın ölümüyle birlikte sıra ani yükselişi kadar hızlı bir biçimde çöküşe geldi. Vakıf dağıldı. Bu dağılış sırasında ve sonrasında, Katır'ın dominyonlarının çoğu da dağıldı. Elli yıl sonra, tıpkı bir haşhaş rüyası gibi, geriye sadece gücün o kısa döneminin sersemletici anısı kalmıştı. Kalgan asla tam olarak iyileşemedi. Asla, bir zamanlar olduğu o tasasız zevkler dünyasına geri dönemedi, çünkü gücün büyüsü asla gevşemez. Bunun yerine, Vakıf'ın Kalgan'ın Lordları dediği, ama Katır'ın sadece unvanını taklit ederek kendilerine Galaksinin İlk Vatandaşları diyen ve kendilerinin de fatih oldukları kurgusunu sağlayan bir dizi adamın hükmünde yaşadı.

Kalgan'ın o anki efendisi konumunu beş aydır koruyordu. Bunu ilk olarak Kalgan donanmasının başında bulunmasının etkisi ve önceki lordun acınası tedbirsizliği sayesinde kazanmıştı. Buna karşın Kalgan'daki hiç kimse meşruluk konusunu uzun uzadıya veya fazla yakından sorgulayacak kadar aptal değildi. Böyle şeyler olurdu ve en iyisi kabullenmekti.

Ancak, en güçlünün hayatta kalması, vahşet ve kötülüğün prim yapmasına neden olmanın ötesinde bazen yeteneğin öne çıkmasını da sağlıyordu. Lord Stettin yeterince işinin ehliydi ve idare edilmesi kolay biri sayılmazdı.

Hassas bir tarafsızlıkla, bir önceki hükümdara da aynen hizmet etmiş ve yeterince uzun yaşarsa bir sonrakine de sadakatle hizmet edecek olan yüksek danışmanı İlk Bakan için kolay değildi.

Stettin için arkadaştan yüksek ancak eşten aşağı olan Leydi Callia için de kolay değildi.

O akşam üçü, Lord Stettin'in özel dairesinde yalnızdılar. Özenti amiral üniformasının içinde caka satan iri kıyım İlk Vatandaş, döşemesiz sandalyesinin üretildiği plastik gibi kaskatı oturmuş ve kaşlarını çatmıştı. İlk Bakanı Lev Meirus, uzun, endişeli parmaklarını; kanca burnundan başlayıp sıska ve çökmüş yanağından geçerek neredeyse kır sakallı çenesine ulaşan derin çizgide farkında olmadan, ritmik hareketlerle dolaştırıyordu. Leydi Callia, köpükten yapılmış ve kabarık kürk kaplamalı bir kanepenin üzerine zarifçe uzanmıştı; farkında olmadan büktüğü dolgun dudakları hafifçe titriyordu.

"Efendim," dedi Meirus, kendisini yalnızca İlk Vatandaş olarak niteleyen bir lorda uyan tek hitap tarzıydı bu. "Tarihin devamlılığı konusunda ciddi

bir görüş eksikliğiniz var. Heybetli devrimleriyle kendi hayatınız, tüm uygarlığın seyrinin ani değişimlere aynı kolaylıkla açık olduğunu düşünmenize sebep oluyor. Fakat böyle değil.”

“Katır aksini göstermişti.”

“Ama kim onun izinde yürüyebilir ki? O, bir insandan fazlasıydı, unutmayın. Kaldı ki, o bile tamamıyla başarılı olamadı.”

“Cicim,” diye aniden sızlandı Leydi Callia ve İlk Vatandaş’ın hiddetli işaretiyle tekrar kendi içine çekildi.

Lord Stettin sertçe konuştu, “Araya girme Callia. Meirus, hareketsizlikten sıkıldım. Selefim hayatını donanmamızı galakside bir eşi daha bulunmayacak kadar mükemmel biçimde akort edilmiş bir enstrüman haline getirmekle harcadı. Sonra da, bu muhteşem mekanizmayı yararsız bir halde yatarken bırakarak öldü. Buna devam etmek zorunda mıyım? Ben, yani donanmanın bir amirali?

“Mekanizmanın paslanmasına ne kadar kaldı ki? Şu anda, hazine için bir masraf kapısı ve hiçbir getirisi yok. Subayları egemenliği, adamları ise yağmayı arzuluyor. Bütün Kalgan, İmparatorluk’un ve görkemli günlerin dönüşünü arzuluyor. Bunu anlayabiliyor musun?”

“Sadece sözcükler kullanarak anlatılması güç bir şey bu, ama söylemek istediğinizi kavrayabiliyorum. Egemenlik, yağma, şan; hepsi de elde edildiklerinde pek hoş olurlar, ancak elde etme yolları çoğu zaman riskli ve her zaman nahoştur. İlk günlerin ateşli hevesi sürmeyebilir. Tüm tarih boyunca da, Vakıf’a saldırmak asla aklı başında bir hareket olmamıştır. Katır bile daha bilgece davranmış olurdu eğer ki sakınsaydı…”

Leydi Callia’nın boş boş bakan mavi gözlerinde yaşlar vardı. Son zamanlarda Cicisi onu nadiren görür olmuştu ve şimdi de tam akşam için ona söz verdiğinde, her zaman için sanki ona değil de arkasındaki bir yere bakıyora benzeyen bu sevimsiz, zayıf, yaşlı adam içeri zorla girmişti. Cici de buna izin vermişti. Bir şey söylemeye cesaret edememişti, hatta ağzından kaçıveren hıçkırık yüzünden korkmuştu bile.

Ancak Stettin şimdi o nefret ettiği ses tonuyla konuşuyordu, sert ve sabırsız. Diyordu ki: “Sen uzak geçmişin kölesisin. Vakıf gerek genişlik, gerekse nüfus bakımından daha büyük olabilir, ama gevşek bir yapıları var ve tek vuruşta parçalara aynlacaklardtr. Bugünlerde onları bir arada tutan şey sadece durgunluk; benim parçalamak için yeterince güçlü olduğum bir durgunluk. Nükleer gücün sadece Vakıf’ta olduğu o eski günler seni büyülemiş. Onlar, ölmekte olan İmparatorluk’un son vurucu darbelerinden

sakınmayı başarabildiler ve sonrasında sadece diktatörlerin örgütsüz anarşisiyle uğraştılar.

“Fakat Katır, benim sevgili Meirus’um, bunu değiştirdi. Vakıf’ın kendi biriktirdiklerinden yediği bilgisini galaksinin yarısına duyurdu ve bilimdeki tekel sonsuza dek yok oldu. Onlarla boy ölçüşebiliriz.”

“Peki ya İkinci Vakıf?” diye sordu Meirus sakince.

“Peki ya İkinci Vakıf mı?” diye tekrarladı Stettin, aynı sakinlikte. “Amaçlarını biliyor musun? Katır’ı durdurmaları beş yıllarını aldı, eğer işin aslı bu idiyse, ki kesin değil. İkinci Vakıf’ın ruhbilimcileriyle toplumbilimcilerinin büyük çoğunluğunun, Seldon Planı’nın Katır’ın zamanından beri bozulduğu kanısında olduklarının farkında değil misin? Eğer plan bittiyse, benim de sıradaki kişi kadar doldurabileceğim bir boşluk vardır.”

“Bu konudaki bilgimiz, bu kumarı garanti etmeye yetecek kadar değil.”

“Bizim bilgimiz muhtemelen öyledir, fakat gezegende Vakıf’tan bir ziyaretçimiz var. Anladığım kadarıyla, Katır hakkında makaleler yazmış ve Seldon Planı’nın artık kalmadığına dair görüşünü tamamen açıklamış olan Homir Munn adlı birisi.”

Birinci Bakan başıyla onayladı. “Onu duymuştum, en azından yazılarını. İstediği nedir?”

“Katır’ın sarayına girmek için izin istiyor.”

“Gerçekten mi? Reddetmek zekice olacaktır. Bir gezegeni döndüren batıl inançları rahatsız etmek hiçbir zaman tavsiye edilmez.”

“Bunu göz önünde bulunduracağım ve tekrar konuşacağız.”

Meirus eğilip dışarı çıktı.

Lady Callia gözleri dolu dolu, “Bana kızdın mı, Cicim?” diye sordu.

Stettin öfkeyle döndü ona. “Sana daha önce beni başkalarının önünde o saçma isimle çağırmamanı söylememiş miydim?”

“Bunu severdin.”

“Pekâlâ, artık sevmiyorum ve bu bir daha olmayacak.”

Kadına pis pis baktı. Ona bugünlerde nasıl tahammül ettiği bir gizem kaynağıydı. Yumuşak ve boş kafalı bir şeydi, zor bir yaşam için elverişli olan uysal bir düşkünlüğü vardı ve dokunulması hoştu. Ancak, bu uysallığı bile usandıncı olmaya başlamıştı. Evliliği ve İlk Hanımefendi; karısı olmayı düşlemişti.

Ne saçmalık!

Sadece bir amiral olduğu günlerde iyiydi, ama şimdi İlk Vatandaş'tı, geleceğin fatihiydi ve daha fazlasına ihtiyacı vardı. Gelecekteki topraklarını birleştirecek vârisleri olmalıydı. İşte bu Katır'ın asla sahip olamadığı ve imparatorluğunun da insanlıkdışı ve tuhaf hayatının ardından dağılmasına neden olan şeydi. O, Stettin ise, yeni hanedanını kurmak için, Vakıf'ın büyük ve tarihi ailelerinden gelecek birine ihtiyaç duyuyordu.

Callia'dan neden derhal kurtulmadığını şöyle bir geçirdi aklından. Bu hiç sorun olmazdı. Kadın biraz sızlanırdı sadece… Düşünceyi aklından savdı. Callia'nın bazen işe yaradığı da olmuyor değildi.

Callia neşesini yavaş yavaş buluyordu. Kırçıl sakallının etkisini üzerinden atmıştı ve Cicisinin granit yüzü de yumuşamaktaydı. Akıcı bir hareketle kalktı yerinden ve ona doğru süzüldü.

"Beni azarlamayacaksın, değil mi?"

"Hayır." Kadını dalgın bir tavırla okşadı. "Şimdi sessizce otur biraz, olur mu? Düşünmek istiyorum."

"Vakıf'tan gelen adam hakkında mı?"

"Evet."

"Cicisi?" Bir duraksama oldu.

"Ne?"

"Cicisi, adamın yanında küçük bir kız olduğunu söylemiştin. Hatırladın mı? Geldiğinde onu görebilir miyim? Ben hiç…"

"Veledini ne diye yanında getirmesini isteyeceğimi sanıyorsun ki? Huzura kabul salonum bir anaokulu mu olacak? Saçmalıklarının bu kadan yeter, Callia."

"Ama ben onunla ilgilenirim, Cicisi. Onun için canını sıkmana bile gerek kalmayacak. Sadece çocukları ne kadar az görüyorum ve ne kadar seviyorum biliyorsun."

Kadına alay edercesine baktı. Bu girişiminden asla yorulmamıştı. Çocukları seviyordu; örneğin kendi çocuklarını; örneğin meşru çocuklarını; örneğin evliliği. Bir kahkaha attı.

"Bu ufaklık," dedi, "on dört ya da on beşindeki koca bir kız. Boyu herhalde senin kadar uzundur."

Callia bozulmuş görünüyordu. "Gene de izin verir misin? Bana Vakıf'ı anlatabilir. Hep oraya gitmek istedim, biliyorsun. Büyükbabam Vakıf'ın adamıydı. Beni bir gün oraya götürmeyecek misin, Cicisi?"

Stettin bu düşünceye gülümsedi. Muhtemelen götürürdü, bir fatih olarak. Bu düşüncenin aşıladığı yumuşama sözlerine de yansıdı, "Götüreceğim,

götüreceğim. Ayrıca kızı görebilirsin ve Vakıf hakkında da istediğin her şeyi konuşabilirsin. Fakat benim yakınımda değil, anladın mı?”

“Seni rahatsız etmeyeceğim, sahiden. Onu kendi odalarımda ağırlarım.” Tekrar mutlu olmuştu. Bugünlerde istediğinin olması pek de görülen bir şey değildi. Ellerini adamın boynuna doladı ve anlık bir tereddüt sonrasında, kasların gevşediğini ve koca kafanın yavaşça omzuna yaslandığını hissetti.

7

Leydi

Arcadia zafer sarhoşuydu. Pelleas Anthor, o gülünç suratını penceresine yapıştırdığından beri hayat nasıl da değişmişti; hepsi de ne yapılması gerekiyorsa onu yapmak için yeterli cesareti ve önsezisi olması sayesindeydi.

İşte Kalgan'daydı. Galaksideki en büyük tiyatroya gitmiş ve o uzak Vakıf'ta bile ünlü olan yıldız şarkıcıların kimilerini *şahsen* görmüştü. Uzaydaki en neşeli gezegenin moda merkezi olan Çiçekli Patika'da kendi başına alışverişe çıkmıştı. Ayrıca kendi seçimlerini de kendisi yapmıştı, çünkü Homir bu konuda hiçbir şey bilmiyordu. Satıcı kadın, kendisini daha uzun gösteren tüm o dikey desenli, parıltılı ve uzun elbiselere itiraz etmemişti. Böylece Vakıf'ın parası epey uzun bir süre dayandı. Homir ona on kredilik bir harçlık vermişti ve bunu Kalgan parası olan "Kalganid"e çevirdiğinde, müthiş kalın bir deste oluşturmuştu.

Saçını bile yeniden yaptırmıştı; arkası bir bakıma kısa gibiydi ve şakaklarından aşağı parlak iki bukle sallanıyordu. Öyle yapılmıştı ki, her zamankinden daha altın sarısı görünüyordu; tam olarak *yanıyordu*.

Fakat en iyisi, *buydu*. Emin olduğu bir şey varsa, o da Lord Stettin'in sarayı ne tiyatrolar kadar heybetli ve cömertçe süslüydü, ne de Katır'ın eski sarayı kadar tarihi ve gizemli. Gerçi Katır'ın sarayının kulelerini sadece gezegen üzerindeki uçuşları sırasında yalnız bir anlığına seçebilmişti. Ama, düşünün bir kez, gerçek bir lord. Bunun görkemiyle kendisinden geçmişti.

Sadece bu da değildi. Hanımıyla da yüz yüze gelecekti. Arcadia bu sözcüğü gözünde büyütüyordu, çünkü böyle kadınların tarih boyunca aldıkları rolleri, ihtişamlarını ve kudretlerini biliyordu. Aslında, tamamen kudretli ve göz alıcı bir varlık olmayı kendisi de düşünmüştü, ama Vakıf'ta bu sıralar böyle hanımlar moda değildi ve dahası, iş buna kadar dayanırsa, babası da izin vermeyebilirdi.

Elbette, Leydi Callia, Arcadia'nın beklentilerini tam olarak karşılayamadı. Bir kere tombuldu ve pek o kadar lanetli ve tehlikeli

görünmüyordu. Solgun ve miyoptu da. Boğuk bir ses yerine tiz bir sesi vardı ve…

Callia, “Biraz daha çay ister misin, çocuk?” dedi.

“Bir fincan daha alırım, teşekkür ederim, ekselansları.” Yoksa majesteleri mi olacaktı?

Arcadia, işinin ehli birisinin havasıyla devam etti. “Bu taktıklarınız çok güzel inciler, leydim.” (Genel olarak bakılırsa, “leydim” en iyisi görünüyordu.)

“Ah? Öyle mi düşünüyorsun?” Callia belli belirsiz hoşnut kalmış görünüyordu. Onları çıkardı ve beyaz parıltılarıyla ileri geri sallandırdı. “İster miydin? İstersen alabilirsin.”

“Ah, aman… gerçekten de…” Onları avucuna konmuş buldu, sonra da, hüzünlü bir güceniklikle, “Babam bundan hoşlanmazdı,” dedi.

“İncilerden mi? Ama onlar oldukça hoş inciler.”

“Benim onları almamdan, demek istiyorum. Başkalarından pahalı hediyeler almamalısın, der.”

“Almamalı mısın? Fakat… bu da bana Cic… İlk Vatandaş’tan bir hediyeydi. Bunun yanlış olduğunu mu düşünüyorsun?”

Arcadia kızardı. “Bunu demek istememiştim…”

Ama Callia konudan sıkılmıştı. İncilerin parmaklarından yere dökülmesine izin verdi ve, “Bana Vakıf’tan bahsedecektin. Lütfen şimdi öyle yap,” dedi.

Arcadia birden bocaladı. Gözyaşlarına aldırmayan bir dünya hakkında ne söyleyebilirdi ki? Onun için, Vakıf bir banliyö kasabasıydı, rahat bir evdi, eğitimin sinir bozucu gereklilikleriydi ve sessiz bir yaşamın ilgi çekmeyen devamlılıklarıydı. Emin olamadan konuştu: “Tam da filmkitaplarda gördüğünüz gibi bir yer, sanırım.”

“Ah, kitapfilmleri sever misin? Denediğimde benim başımı ağrıtıyorlar. Ama hep sizin tüccarlarınız hakkındaki video hikâyelerini seviyorum. Öyle kocaman ve vahşi adamlar ki. Her zaman çok heyecan verici. Arkadaşın, Bay Munn da onlardan biri mi? Yeterince vahşiye benzemiyor. Tüccarların çoğunun sakalları ve kalın, yüksek sesleri vardı ve kadınlara hakimiyet kurarlardı. Sen de öyle düşünmüyor musun?” Arcadia donuk donuk gülümsedi. “Bu sadece tarihin bir parçası, leydim. Yani Vakıf gençken ve tüccarlar da sınırları genişleterek galaksinin geri kalanına uygarlığı götüren öncülerken, demek istiyorum. Bütün bunları okulda öğrendik. Ama o

zamanlar geride kaldı. Artık tüccarlarımız yok, sadece şirketlerimiz ve bu gibi şeylerimiz var.”

“Gerçekten mi? Çok yazık. Peki öyleyse Bay Munn ne iş yapıyor? Yani, bir tüccar değilse diyorum.”

“Homir Amca bir kütüphane müdürü.”

Callia bir elini dudaklarına koydu ve kıkırdadı. “Yani filmkitaplarla ilgileniyor, diyorsun. Ah, aman! Yetişkin bir adam için çok saçma bir şey gibi gözüküyor.”

“O çok iyi bir kütüphane müdürü, leydim. Vakıf’ta hayli saygı gören bir meslektir.” Minik, yanardöner çay fincanını, masanın süt beyazı metalden yapılmış yüzeyine koydu.

Ev sahibesi son derece ilgiliydi. “Ama benim sevgili çocuğum. Seni aşağılamak istemedim, tabii ki. Çok *zeki* bir adam olmalı. Ona bakar bakmaz bunu gözlerinde görmüştüm. Gözleri çok… çok *zekiydi*. Ayrıca cesur da olmalı, Katır’ın sarayını görmek istediğine göre.”

“Cesur mu?” Arcadia’nın içinde bir şeyler kıpırdar gibi olmuştu. Entrika! Entrika! Başparmağının ucuna büyük bir umursamazlıkla bakarak sordu: “Katır’ın sarayını görmek için cesur olmak niçin gereksin ki?”

“Bilmiyor muydun?” Kadının gözleri tostoparlak açılmış ve sesi bir fısıltıya dönüşmüştü. “Orada bir lanet var. Katır ölürken, Galaksi İmparatorluğu kuruluncaya dek kimsenin oraya girmemesini emretmiş. Kalgan’da hiç kimse bahçesine bile adım atmaya cesaret edemez.”

Arcadia bunu şöyle bir tarttı. “Ama bu batıl bir inanç…”

“Böyle söyleme.” Callia sıkıntılıydı. “Cicisi de hep böyle diyor. Gene de batıl bir inanç olmadığını ileri sürmenin daha uygun olacağını düşünüyor, en azından insanların üzerindeki etkisinin sürmesini sağlamak için. Ama onun da oraya hiç gitmediği de gözümden kaçmıyor. Daha önceki İlk Vatandaş Thallos da hiç gitmemişti.” Callia’nın aklına bir şey geldi ve yine baştan aşağı merak kesildi. “Peki Bay Munn sarayı niçin görmek istiyor?”

İşte Arcadia’nın dikkatli planının uygulamaya konulacağı yer de burasıydı. Okuduğu kitaplardan, hükümdarın hanımının tahtın arkasındaki gerçek güç olduğunu ve asıl sözü geçenin o olduğunu biliyordu. Bu yüzden de, eğer Homir Amca Leydi Stettin konusunda başarısız olursa, kendisi bu başarısızlığı Lady Callia ile telafi etmeliydi. Leydi Callia’nın bir çeşit bulmaca olduğu da kesindi. Pek o kadar da parlak birisi gibi görünmüyordu. Ama ne de olsa, tarih hep kanıtlamıştı ki…

“Bir nedeni var leydim, fakat bunu sır olarak saklar mısınız?”

“Tüm kalbimle,” dedi Callia, elini göğsünün yumuşak, şişkin beyazlığı üzerine koyarak.

Arcadia’nın düşünceleri, sözlerinden bir cümle ileride gidiyordu. “Homir Amca, Katır konusunda büyük bir uzman, biliyorsunuz. Bu konuda sürüyle kitap yazmış ve Katır Vakıf’ı fethettiğinden beri bütün galaktik tarihin değiştiğini düşünüyor.”

“Ah, cidden.”

“Düşünüyor ki, Seldon Planı…”

Callia ellerini çırptı. “Seldon Planı’nı biliyorum. Tüccarlar hakkındaki bütün videolar Seldon Planı’nı anlatıyordu. Plan Vakıf’ın hep kazanmasını sağlamak zorundaydı. Bilimin de bu konuyla bir ilgisi vardı, gerçi hiçbir zaman tam olarak anlayamadım. Açıklamaları dinlemek zorunda kaldığımda hep huzursuz oluyorum. Ama sen devam et, canım. Sen açıkladığında farklı oluyor. Her şeyin daha açık görünmesini sağlıyorsun.”

Arcadia devam etti. “Pekâlâ, Vakıf, Katır tarafından yenildiğinde Seldon Planı artık işe yaramadı ve o zamandan beri de yaramıyor. Öyleyse İkinci İmparatorluk’u kim kuracak?”

“İkinci İmparatorluk mu?”

“Evet, bir gün bir tane kurulması lazım, ama nasıl? Sorun burada, görüyorsunuz ya. Ayrıca şu İkinci Vakıf meselesi var.”

“*İkinci* Vakıf mı?” Kadıncağız konunun içinde kaybolmuştu.

“Evet, onlar tarihi planlıyorlar ve Seldon’ın adımlarını izliyorlar. Katır’ı durdurdular, çünkü zamanından önce gelmişti, ama şimdi Kalgan’ı destekliyor olabilirler.”

“Niçin?”

“Çünkü Kalgan, yeni bir İmparatorluğun çekirdeğini oluşturmak için artık en iyi imkanı sunuyor olabilir.”

Lady Callia, bunu hafiften kavramışa benziyordu. “Demek istiyorsun ki, *Cicisi* yeni bir imparatorluk kuracak.”

“Buna emin olamayız. Homir Amca böyle düşünüyor, ama bunu öğrenmek için Katır’ın kayıtlarına bakmalı.”

“Bu çok karışık,” dedi Leydi Callia emin olamadan.

Arcadia pes etti. Elinden geleni yapmıştı.

Lord Stettin, galeyanın sınırındaydı. Vakıf’tan gelen şu hanım evladıyla görüşmek pek tatmin edici olmamıştı. Hatta, daha da kötüsü, utanç

vericiydi. Yirmi yedi dünyanın mutlak hükümdarı, galaksinin en büyük savaş makinesinin ve evrendeki en yüksek doruğun sahibiydi ve antikanın tekiyle saçma sapan şeyler tartışmak zorunda kalıyordu.

Lanet!

Kalgan'ın geleneklerini bozacaktı, öyle mi? Bir salak başka bir kitap daha yazabilsin diye Katır'ın sarayının yağmalanmasına izin mi verseydi? Bilimin nedeni! Bilginin kutsallığı! Hay galaksi! Bütün bu sloganlar, tüm ciddiyetiyle suratına atılmıştı. Dahası –tüyleri diken diken oldu– şu lanet meselesi vardı. Buna inanmıyordu, aklı olan da inanmazdı. Fakat, eğer buna meydan okuyacaksa, ahmağın öne sürmüş olduğu sebeplerden daha iyisine ihtiyacı vardı.

"Ne istiyorsun?" diye patladı ve Leydi Callia, kapıda gözle görülür biçimde sindi.

"Meşgul müsün?"

"Meşgulüm."

"Ama burada kimse yok ki, Cicisi. Seninle bir dakikalığına konuşamaz mıyım?"

"Galaksi aşkına! Ne istiyorsun? Çabuk ol."

Kadının dili dolaştı. "Küçük kız bana Katır'ın sarayına gireceklerini söyledi. Biz de onunla gidebiliriz diye düşündüm. İçerisi harika olmalı."

"Sana bunu söyledi, öyle mi? Eh, o gitmeyecek ve biz de gitmeyeceğiz. Şimdi git kendi işinle ilgilen. Saçmalıklarını yeterince duydum."

"Ama Cicisi, neden olmasın? Onlara izin vermeyecek misin? Küçük kız, senin bir imparatorluk kuracağını söyledi!"

"Ne dediği umurumda bile değil… Ne dedi?" Callia'ya doğru fırladı ve kollarından sımsıkı yakaladı, öyle ki parmakları kadının yumuşak etine batıyordu. "Sana ne dedi?"

"Canımı yakıyorsun. Bana öyle bakmaya devam edersen ne dediğini hatırlayamam ki."

Kadını saldı ve o da bir anlığına kırmızı izleri mağrurca ovalayarak durdu. "Küçük kız söylememem için bana söz verdirdi," diye sızlandı.

"Bu çok kötü. Söyle! *Şimdi?*"

"Pekâlâ, dedi ki Seldon Planı değişmiş ve bir yerlerde sana bir imparatorluk kurdurmayı ayarlayan bir Vakıf daha varmış. Hepsi bu. Bay Munn'un çok önemli bir bilim adamı olduğunu ve bütün bunların kanıtının Katır'ın sarayında olduğunu söyledi. Dediklerinin hepsi bu kadar. Kızdın mı?"

Fakat Stettin yanıt vermedi. Callia’nın bir ineğinkine benzeyen gözleri ona hüzünle bakarken, acele acele odadan çıktı. Daha bir saat geçmeden, üzerlerinde İlk Vatandaş’ın resmi mührünü taşıyan iki emir yola çıkmıştı bile. Birisi, resmi ismiyle “savaş oyunları” için uzaya beş yüz savaş gemisi yollanması anlamına geliyordu. Diğeri ise, tek bir adamın kafasını karıştırmak içindi.

Bu ikinci emir Homir Munn’a ulaştığında, o da yola çıkmak için hazırlıklarını bitirmiş durumdaydı. Bu emir, elbette, Katır’ın sarayına girmek için resmi izindi. Homir emri, neşesi kaçmış bir şekilde, tekrar tekrar okuyup durdu.

Fakat Arcadia zevkten dört köşeydi. Olup bitenin ne olduğunu biliyordu.

Ya da, öyle ya da böyle, bildiğini sanıyordu.

8

Endişe

Poli, bir gözü günün bültenini sessizce saymakta olan haber ekranındayken, kahvaltıyı masaya kurdu. Bu işin üstesinden, hem de yeterince verimli bir biçimde, bir gözü dışarıdayken de gelinebilirdi. Bütün yiyecekler atılabilir steril kaplar içinde paketlenmiş olduğundan, onun görevi sadece mönüyü seçmek, kapları masaya yerleştirmek ve sonra da artıkları kaldırmaktan ibaretti.

Gördüğü şeyle birlikte dilini damağında şaklattı ve geçmişi düşünerek hafifçe inledi.

“Ah, şu insanlar çok hainler,” dedi ve Darell da yanıt olarak sadece homurdandı.

Sesi dünyadaki kötülüklere hayıflanacağı zamanlarda olduğu üzere otomatik olarak tizleşmişti. “Şimdi bu korkunç Kalganlılar” –ikinci heceyi aksanlı biçimde ve ‘a’yı uzatarak söylemişti– “neden böyle yapıyorlar ki? Rahat bir nefes aldıracaklarını sanırsın. Ama hayır, illa ki sorun.

“Şu başlığa bakın hele: ‘Vakıf Konsolosluğu Önünde Halk Ayaklanması.’ Ah, keşke onlara bir parça akıl verebilseydim. İşte insanların sorunu bu: unutuveriyorlar. Sadece unutuveriyorlar, Dr. Darell; hiç hafızaları yok. Katır öldükten sonraki son savaşa bir bakın, tabii o zamanlar sadece ufak bir kız çocuğuydum ya, of, hep yaygara ve sorun. Daha yirmilerinde ve sadece iki yıllık evli, bir de kız bebeği olan amcam öldürülmüştü. Onu şimdi bile hatırlıyorum; sarışındı ve çenesinde bir gamzesi vardı. Ondan kalan üç boyutlu küp buralarda bir yerde olacaktı…

“Şimdiyse o kızın, bebeğin yani, donanmada bir oğlu var ve bir şey olursa, büyük ihtimalle…

“Bombardıman devriyelerimiz vardı ve bütün yaşlı adamlar sırayla stratosfer savunmasında yer alıyorlardı. Kalganlılar bu kadar çizmeyi aşsa neler yaparlardı hayal edebiliyorum. Annem, biz çocuklara yiyecek karnesini, fiyatları ve vergileri anlatırdı. İnsan iki yakayı bir araya getiremezdi bile..

“Eğer mantıkları olsa bir daha asla başlamak istemezler, bu konudan ellerini ayaklarını çekerler diye düşünüyor insan. Ayrıca, bence bunu yapanlar o insanlar da değil, bence Kalganlılar bile gemilerle etrafta saçma sapan dolanıp öldürülmek yerine aileleriyle evlerinde oturmayı tercih ederler. Şu Stettin korkunç bir adam. Bu tip insanların yaşamalarına neden izin veriliyor, merak konusu doğrusu. Şu yaşlı adamı, adı neydi, Thallos’u öldürdü ve şimdi de her şeyin patronu olmanın cılkını çıkarıyor.

“Ayrıca neden bizimle savaşmak istiyor, bilmiyorum. Kaybetmeye mahkûm, her zamanki gibi. Belki bunların hepsi planda vardır, ama kimi zamanlar, içinde bu kadar kavga ve öldürme olduğu için lanetli bir plan olduğuna emin oluyorum. Ama Hari Seldon hakkında söyleyebileceğim bir şey yok tabii, eminim ki bu konuda benim bildiğimden çok daha fazlasını biliyordur ve ben de muhtemelen onu sorguladığım için tam bir ahmağım. Hem diğer Vakıf da aynı derecede suçlu. Kalgan’ı şimdi durdurabilir ve her şeyi yoluna koyabilirlerdi. Eninde sonunda ne de olsa yapacaklar, insan bari bir zarar görülmeden yapsalardı diye düşünüyor.”

Dr. Darell başını kaldırdı. “Bir şey mi dedin, Poli?”

Poli’nin gözleri kocaman açıldı ve sonra da öfkeyle kısıldılar. “Hiçbir şey doktor, hiçbir şey. Söyleyecek bir sözüm yok. İnsan bu evde sesini duyurana kadar nefessizlikten boğulabilir.”

Dışarı çıkması da, Darell’da ancak konuşması kadar etki bırakmıştı.

Kalgan! Saçmalık! Yalnızca fiziksel bir düşman! Her zaman yenilmişlerdi!

Darell kendisini o anki saçma krizin etkisinden kurtaramıyordu. Yedi gün önce, vali ondan Araştırma ve Geliştirme’nin yöneticisi olmasını istemişti. O da bugün için yanıt vereceğini söylemişti.

Eh…

Rahatsızca kımıldandı. Neden o! Fakat reddedebilir miydi? Tuhaf gözükürdü ve o da tuhaf gözükmeye cesaret edemezdi. Hem sonra, Kalgan ile ilgili neyi kafasına taksındı ki. Onun için her zaman tek bir düşman vardı. Her zaman tek bir düşman olmuştu.

Karısı yaşarken görevden memnuniyetle kaçıyor ve saklanıyordu. Etraflarında geçmişin yıkıntılarıyla, Trantor’daki o uzun, sessiz günler! Harap olmuş bir dünyanın sessizliği ve unutulmuşluğu!

Ama o ölmüştü. Topu topu beş yıldan daha az bir zaman önce olmuştu bu, sonrasındaysa biliyordu ki, yalnızca kendisini insanlığın kaderini elinde

tutmak üstünlüğünden mahrum bırakan o muğlak ve korku veren düşmanla savaşarak yaşayabilirdi; bu da bütün yaşamını alnına önceden yazılmış bir sona karşı bir çabalayışa ve bütün evreni de nefret dolu ve ölümcül bir satranç oyununa dönüştürmüştü.

Dürtülerini bastırıyordu belki de, ama bu kavga hayatına bir anlam kazandırmıştı.

Santanni Üniversitesi'ne, Dr. Kleise'a katıldığı yere gitmişti önce. İyi geçirilmiş bir beş yıl olmuştu.

Gene de, Kleise sadece bir veri toplayıcısıydı. Asıl görevde başarılı olamazdı; Dr. Darell bunu kesin olarak sezdiğinde ise, gitme zamanının geldiğini anlamıştı.

Kleise gizlice çalışabilirdi, ama onun için ve onunla çalışan adamlara ihtiyacı vardı. Beyinlerini araştırdığı denekleri vardı. Ona arka çıkan bir üniversitesi vardı. Bunların hepsi de zayıflıktı.

Kleise bunu anlayamazdı ve Darell'ın kendisi de açıklayamazdı zaten. Düşman olarak ayrıldılar. Hoş, böyle olmak zorundaydı. Umudunu keserek ayrılması gerekiyordu; birisi izliyorsa diye.

Kleise tablolarla çalışırken, Darell da aklının derinliklerinde matematiksel kavramlarla çalıştı. Kleise birçok kişiyle çalışırken, Darell kimseyle çalışmadı. Kleise bir üniversitede çalışırken, Darell bir banliyö evinin sessizliğini seçti.

Darell hedefine neredeyse ulaşmıştı.

Beyin söz konusu olduğunda, bir İkinci Vakıfçı insan değildir. En zeki ruhbilimci, en titiz nörokimyager bile ortaya bir şey çıkaramaz, ama fark orada olmalıdır. Madem ki değişiklik zihinle ilgilidir, ortaya çıkarılabileceği yer de *orası* olmalıdır.

İnsan duygularını denetleme ve sezme yetisine sahip Katır gibi bir adam ele alındığında (sonradan kazanılmış ya da doğuştan, İkinci Vakıflılar'ın da Katır'ın güçlerine sahip oldukları kesindi), gerekli olan elektronik aygıttan ve ensefalografın son ayrıntılarından çıkarsandığı kadarıyla kendisini ele vermekten başka çaresi kalmazdı.

Şimdiyse Kleise hayata geri dönmüştü, genç ve hevesli öğrencisi Anthor olarak.

Ahmaklık! Ahmaklık! Değiştirilmiş insanların grafikleri ve tabloları elindeydi. Bunu ortaya çıkarmayı kendisi yıllar önce öğrenmişti, ama yararı yoktu ki. Maşayı değil, onu tutan eli istiyordu. Gene de Anthor'a katılmaya karar vermişti, çünkü bu daha sessiz olan yoldu.

Tam da Araştırma ve Geliştirme Yöneticisi olacakken! Daha sessiz olan yoldu, öyle mi? Böylece, komplo içinde bir komploda kalakalmıştı.

Arcadia'yı düşünmek onu bir anlığına tedirgin etti; sonra ürpererek düşünceyi kafasından savuşturdu. Ona kalsa, asla böyle olmazdı. Ona kalsa, kendisinden başka kimse tehlikeye düşmezdi. Ona kalsa…

Öfkesinin kabardığını hissetti; ölmüş olan Kleise'a karşı, yaşayan Anthor'a karşı, bütün iyi niyetli ahmaklara karşı…

Eh, kendi başının çaresine bakabilirdi. Olgun bir küçük kızdı.

Kendi başının çaresine bakabilirdi!

Zihninde bir fısıltıydı bu…

Ama gerçekten bakabilir miydi?

Dr. Darell'ın kızın başının çaresine bakabileceğini kendi kendine ızdırapla söylediği anda, Arcadia da Galaksi'nin İlk Vatandaşı'nın yönetim bürosunun soğuk bir yalınlıktaki bekleme odasında oturuyordu. Gözlerini duvarlarda yavaşça gezdirerek yarım saat boyunca oturup durmuştu. Homir Munn'la birlikte içeri girdiklerinde kapıda iki tane muhafız vardı. Başka zamanlarda ise orada olmamışlardı.

Şimdi orada yalnızdı ve odanın döşenmesindeki samimiyetsizliği sezmişti. Hem de ilk kez.

İyi de, niçin böyle olsundu ki?

Homir, Lord Stettin'le idi. Eh, bunun neresi yanlıştı?

Bu onu kızdırdı. Filmkitaplardaki ve videolardaki benzer durumlarda, kahraman sonucu önceden görür ve buna hazırlıklı olurdu, ama o sadece orada oturuyordu. Her şey olabilirdi. Her şey! O ise sadece orada oturuyordu.

Eh, tekrar geriye. Öncesini düşün. Belki bir şey aklına gelirdi.

İki haftadır, Homir neredeyse Katır'ın sarayında yaşıyor denebilirdi. Stettin'in izniyle, onu da bir kez götürmüştü. Saray büyüktü ve kasvetli bir muazzamlığı vardı. Çınlayan anılarıyla uyurken yaşamın temasından ürküyordu, adım seslerine içi boş bir gürültüyle ya da vahşi bir takırtıyla yanıt veriyordu. Arcadia orayı sevmemişti.

Başkentin canlı ve büyük anayolları, aslında Vakıf'tan daha fakir olan ama varlığını gösterişe harcayan bir dünyanın tiyatroları ve görülecek diğer şeyleri daha iyiydi.

Homir akşama huşu içinde dönerdi.

“Benim için bir rüya dünyasıydı,” diye fısıldardı. “Keşke o sarayı, sarayın taşlarının alüminyum köpüklerini kat kat sökebilseydim. Keşke Terminus’a götürebilseydim, ne müze olurdu ama!”

Önceki gönülsüzlüğünü bir kenara bırakmış görünüyordu. Onun yerine hırslanmış, şevklenmişti. Arcadia bunu tek bir kesin işaret sayesinde biliyordu, o da adamın bu süre boyunca hemen hemen hiç kekelememiş olmasıydı.

Bir seferinde şöyle demişti: “General Pritcher’ın kayıtlarının özetleri var.”

“Onu biliyorum. İkinci Vakıf’ı bulabilmek için tüm galaksiyi tarayan bir Vakıf döneğiydi, değil mi?”

“Tam olarak değil, Arkady. Katır onu Dönüştürmüştü.”

“Eh, aynı şey.”

“Galaksi, senin sözünü ettiğin tarama, umutsuz bir görevdi. Beş yüz yıl önce iki Vakıf’ı da kuran Seldon Kongresi’nin kayıtlarında, İkinci Vakıf’a yapılan tek bir gönderme var. Onun, ‘Galaksi’nin öbür ucundaki Yıldız Sonu’nda’ bulunduğunu söylüyorlar. Katır’ın ve Pritcher’ın tek çıkış noktası buydu. İkinci Vakıf’ı bulsalar bile, tanımak için hiçbir yöntemleri yoktu. Ne delilik!”

Homir kendi kendisine konuşuyor olsa da, Arcadia istekle dinliyordu. “Yaklaşık bin gezegeni kapsayan kayıtları var, ama araştırmaya uygun olan gezegenlerin sayısı bir milyona yakın olmalı. Ayrıca, biz de daha iyi bir durumda değiliz…”

Arcadia tedirginlik içinde kesti sözünü, “Şşşşşt,” dedi gergin bir tıslamayla.

Homir donakaldı ve yavaşça kendisine geldi. “Konuşmayalım,” diye mırıldandı.

Şimdi ise Homir Lord Stettin ile beraberdi ve Arcadia, hiçbir neden olmadan kalbinin sıkıştığını hissederek dışarıda bekliyordu.

Kapının öbür tarafında, Homir de bir pelte denizine düşmüşçesine çabalıyordu. Kekelememek için öfkeli bir şiddetle mücadele veriyordu ve sonuç olarak, tabii ki birbirini izleyen iki net sözcük çıkmıyordu ağzından.

Lord Stettin bütün üniformasını giyinip, takıştırmıştı; 1.98 boyundaydı, geniş bir çenesi ve çirkin bir ağzı vardı. Sıktığı azametli yumrukları, cümlelerine kuvvetli bir tempo tutuyordu.

“Eh, iki haftanız vardı ve bana işe yaramaz hikâyelerle geliyorsunuz. Gelin beyefendi, bana en kötüsünü söyleyin. Donanmam parça parça dökülecek mi? Birinci Vakıf’ın adamlarıyla olduğu kadar, İkinci Vakıf’ın hayaletleriyle de mi dövüşeceğim?”

“Te… tekrar ediyorum, lordum, ben kâhin değilim. Konuyu ta… tamamen kaybettim.”

“Ya da vatandaşlarını uyarmak için geri dönmek mi istiyorsun? Rol yaparak uzayın derinliklerine mi döneceksin? Gerçeği bana ya söylersin, ya da onu bağırsaklarının yarısıyla beraber söküp alırım.”

“Ben sa… sadece gerçeği söylüyorum ve ha… hatırlatırım lordum, ben bir Vakıf vatandaşıyım. Ektiğinizden fazlasını b… biçmeden bana dokunamazsınız.”

Kalgan derebeyi gürültülü bir kahkaha attı. “Çocukları korkutacak bir tehdit. Bir salağı sindirecek türden bir korku. Lütfen, Bay Munn, size karşı sabırlı davrandım. Bana, uykusuz gecelerinize mal olmuş usandırıcı saçmalıkları ayrıntısıyla anlatırken sizi yirmi dakika boyunca dinledim. Boşuna bir çabaydı. Sadece Katır’ın küllerini eşelemek ve bulduğunuz cürufla ısınmak için burada olmadığınızı biliyorum. Buraya, itiraf ettiğinizden fazlası için geldiniz. Bu doğru değil mi?”

Homir Munn, soluğunu nasıl bastıramıyorsa, gözlerinde büyüyen korkuyu da aynı şekilde bastıramıyordu. Lord Stettin bunu gördü ve Vakıf’ın adamının omzuna öyle bir vurdu ki, darbenin etkisiyle hem adam hem de altındaki sandalye sarsıldı.

“İyi. Dürüst davranalım. Seldon Planı’nı araştırıyorsun. Planın artık geçerli olmadığını biliyorsun. Muhtemelen, benim ve vârislerimin, kaçınılmaz zaferi elimizde tuttuğumuzun da farkındasındır. Eh, adam, kurulmuş olduğu sürece, İkinci İmparatorluk’u kimin kurduğu ne fark eder ki? Tarih kimseyi kayırmaz, ha? Bana söylemeye korkuyor musun? Görüyorsun ki, görevini biliyorum.”

Munn boğuk bir sesle, “İs… istediğiniz nedir?” diye sordu.

“Senin varlığın. Planın, aşırı güven yüzünden berbat olmasını istemem. Yaptıklarımdan fazlasını anlıyorsun, benim kaçırdığım ufak hataları yakalıyorsun. Gel hadi, sonunda sen de ödüllendirileceksin; yağmadan dolgun bir pay alacaksın. Vakıf’tan ne bekleyebilirsin ki? Muhtemelen kaçınılmaz olan bir yenilgiyi çevirmelerini mi? Savaşı uzatmalarını mı? Ya da seninkisi, sadece ülken için ölmeye duyduğun vatansever bir arzu olmasın?”

“Be… ben…” Sonunda dili tutulana kadar kekeledi. Tek bir sözcük bile çıkaramıyordu.

“Kalacaksın,” dedi Kalgan Lordu, kendinden emin bir biçimde. “Seçimin yok. Bekle,” dedi, neredeyse unutulmuş bir düşüncenin aklına gelmesiyle, “yeğeninin Bayta Darell’ın ailesinden olduğunu öğrendim.”

Homir irkildi: “Evet.” Bu durumda yalın gerçekten başka bir şey söyleyebileceğini sanmıyordu.

“Vakıf’ta kayda değer bir aile midir bu?”

Homir başıyla onayladı. “Bir zarar gelmesine asla tahammül edemeyecekleri bir aile.”

“Zarar ha! Ahmak olmasana be adam, ben tam tersi için uzlaşmaya çalışıyorum. Kız kaç yaşında?”

“On dört.”

“Demek öyle! Pekâlâ, İkinci Vakıf ve hatta Hari Seldon’ın kendisi bile, zamanın geçmesini ya da kızların kadına dönüşmesini engelleyemez.”

Bunu söyledikten sonra, perdeli bir kapıya giderek sertçe açtı. “Uzay aşkına, titrek kadavranı ne demeye sürükledin buraya be?”

Leydi Callia gözlerini kırpıştırarak ona baktı ve alçak bir sesle konuştu. “Senin biriyle beraber olduğunu bilmiyordum.”

“Ama öyle. Seninle bu konuyu sonra tartışacağım, ama şimdi basıp gittiğini görmek istiyorum, çabuk ol.”

Kadının gittikçe uzaklaşan ayak sesleri apar topar bir koşu tutturmuştu. “Fazla uzun süren bir ara dönemin bir kalıntısı. Yakında sona erecek. On dört demiştin, değil mi?”

Homir, adama yepyeni bir korkuyla bakakaldı!

Arcadia, kıpırdadığını gözünün ucuyla gördüğü bir kapının sessizce açılışıyla ürktü. Onu çılgıncasına çağıran parmak, uzun bir an için yanıt alamadı ve sonra kız beyaz ve titrek siluetin uyarılarına yanıt verircesine parmak uçlarına basarak ilerledi.

Adım sesleri koridorda telaşlı birer hışırtıdan ibaretti. Kızın elini canını acıtacak kadar sıkı tutan, elbette, Leydi Callia idi ve her nedense, Arcadia da onu takip etmekten çekinmiyordu. En azından, Leydi Callia’dan korkmuyordu.

Peki, niçin korkmuyordu ki?

Şimdiyse, her şeyin pamuk şekeri renginde ve pembe kürklerle kaplı olduğu bir yatak odasındaydılar. Leydi Callia, sırtını kapıya dayadı.

“Bu bana… benim odama olan gizli yolumuzdu; onun çalışma odasından. O işte, bilirsin.” Başparmağıyla işaret etti, sanki adamı düşünmek bile ruhuna ölümüne eziyet ediyordu. “Çok şanslıydık… çok şanslıydık.” Göz bebeklerinin siyahları büyümüş, mavisini bastırır olmuştu.

“Bana anlatabilirsin…” diye başladı Arcadia çekingence.

Callia ise deli gibiydi. “Hayır, çocuk, hayır. Zaman yok. Elbiselerini çıkar. Lütfen. Lütfen. Sana başkalarını getireceğim ve seni tanımayacaklar.”

Giysi dolabında, bir yandan pervasızca ve yığınla anlamsız söz sarf ediyor, bir yandan da delicesine bir kızın cilveleşmeye canlı bir davet oluşturmadan giyebileceği bir şeyler arıyordu.

“İşte, bu işe yarar. Yaramak zorunda. Paran var mı? İşte, bunların hepsini al ve bunu da.” Kulaklarındakileri ve parmaklarındakileri çıkarıyordu. “Sadece eve git, Vakıf’ına.”

“Ama Homir… Amcam.” Kafasından zorla geçirilmeye çalışılan boğucu, hoş kokulu ve lüks bükümlü metal katmanlarının altından nafile yere itiraz etti.

“O buradan çıkmayacak. Cicisi onu sonsuza dek tutacak, ama sen kalmamalısın. Ah, canım, anlamıyor musun?”

“Hayır.” Arcadia durulmaya çalıştı. “Anlamıyorum.”

Leydi Callia, kızın ellerini birbirine doğru sıkıca bastırarak tuttu. “Geri dönüp insanlarını savaş çıkacağı hakkında uyarmalısın. Bu açık değil mi?” Hissettiği mutlak dehşet, çelişki yaratırcasına, sözlerine ve düşüncelerine, karakterine uymayan bir berraklık getirmişe benziyordu. “Şimdi gel!”

Başka bir yoldan çıktılar! Onlara bakan, ama dokunulmazlığını sadece Kalgan Lordu’nun kaldırabileceği birisini durdurmaya neden görmeyen subayların yanından geçip gittiler. Kapılardan geçerlerken, muhafızlar topuklarını birleştirdiler ve silahlarını kaldırdılar.

Arcadia, beyaz parmağın işaretinden, uzaktaki insanlara, gürültüye ve trafiğe ulaşan dış kapıda durana kadar yıllar geçmiş gibi gelen yolculuk sırasında sadece ara sıra nefes alabildi; aslında topu topu yirmi beş dakika sürmüştü.

Birden, korku dolu bir acıma duygusuyla arkasına baktı. “Ben… ben… bunu neden yapıyorsunuz bilmiyorum leydim, ama teşekkürler. Homir Amca’ya ne olacak?”

“Bilmiyorum,” diye sızlandı diğeri. “Git, olmaz mı? Doğrudan uzaylimanına git. Bekleme. Tam şu anda seni arıyor olabilir.”

Arcadia ise hâlâ oyalanıyordu. Homir'i bırakıyor olacaktı ve çevresinde açık havayı hissettiğinde, gecikmiş bir kuşkuya kapıldı. "Peki ararsa arasın, size ne?"

Leydi Callia alt dudağını ısırıp mırıldandı. "Senin gibi ufak bir kıza açıklayamam. Uygun kaçmaz. Eh, sen de büyüyeceksin ve ben… ben Cicisiyle on altı yaşımdayken karşılaştım. Senin civarda olmana izin veremem, biliyorsun." Gözlerinde yarı yarıya utanç dolu bir düşmanlık vardı.

Arcadia bu imalar karşısında dondu kaldı. Fısıldadı: "Bunu öğrendiğinde size ne yapacak?"

Kadın ise inildedi: "Bilmiyorum," ve koşar adımlarla Kalgan Lordu'nun malikânesine giden geniş yola doğru giderken, elini alnına koydu.

Sonsuz bir saniye için, Arcadia hâlâ kımıldayamamıştı, çünkü Leydi Callia'nın gitmesinden önceki o son anda bir şey görmüştü. O korku dolu, kendinden geçmiş gözler bir saniyeliğine, bir anlığına buz gibi bir keyifle parlamıştı.

Uçsuz bucaksız, merhametsiz bir keyifle.

Bir çift gözde çakan tek bir kıvılcımda görmek için çok fazlaydı, ama Arcadia'nın ne gördüğüyle ilgili hiçbir kuşkusu yoktu.

Şimdi koşuyordu, çılgıncasına koşuyordu ve bir tuşa basıp bir ulaşım aracı çağırabileceği boş bir iletişim kulübesi arıyordu.

Lord Stettin'den kaçmıyordu, ne ondan, ne paçasına dolayabileceği insan av köpeklerinden, ne de tek bir dev gölge halinde bütünleşmiş yirmi yedi dünyasından.

Ona yardım eden kırılgan bir kadından kaçıyordu. Onu paraya ve mücevherlere boğan ve onu kurtarmak için kendi yaşamını tehlikeye atan bir yaratıktan kaçıyordu. Sonunda ve kesin olarak İkinci Vakıf'tan olduğunu anladığı bir kadından kaçıyordu.

Hava taksisi hafif bir tıkırtıyla kundağına yerleşti. Gelişinin rüzgârı, Arcadia'nın yüzünü yaladı ve Callia'nın ona vermiş olduğu yumuşak kürklü kukuletanın altındaki saçlarını dağıttı.

"Nereye gideceğiz, hanımefendi?"

Sesinin bir çocuğunki gibi çıkmaması için pes bir sesle konuşmaya çabaladı. "Şehirde kaç uzaylimanı var?"

"İki. Hangisi olsun?"

"Hangisi daha yakın?"

Adam ona baktı: “Merkezi Kalgan, hanımefendi.”

“Diğerine, lütfen. Param var.” Elinde yirmi Kalganidlik bir banknot tutuyordu. Banknotun miktarı kendisi için pek bir şey ifade etmiyordu, ama adam takdir edercesine sırıttı.

“Siz ne derseniz öyle olsun, hanımefendi. Havayolu taksileri sizi istediğiniz yere bırakır.”

Yanağını koltuğun hafif küf kokan döşemesine dayayıp serinledi. Şehrin ışıkları altında akıp gidiyordu.

Ne yapmalıydı? Ne yapmalıydı?

İşte o anda, babasından uzakta, korkmuş, aptal bir ufak kız olduğunu anladı. Gözleri yaşlarla dolmuştu ve boğazının derinlerinde bir yerde, içini yakan küçük, sessiz bir feryat vardı.

Lord Stettin’in onu yakalamasından korkmuyordu. Leydi Callia bunun icabına bakardı. Leydi Callia! Yaşlı, şişman ve aptaldı, ama her nasılsa lordunu elinde tutabiliyordu. Ah, artık her şey yeterince açıktı. *Her şey* açıktı.

Callia’yla içtikleri ve kendisinin pek de bilmiş göründüğü şu çay. Küçük zeki Arcadia! Arcadia’nın içinde bir şeyler tıkandı ve kendinden nefret etti. O çay bir dolaptan ibaretti ve Stettin’e de bir dolap tezgâhlanmıştı muhtemelen; Homir’in sarayı aramasına izin vermesi için. O, budala Callia, bunun böyle olmasını istemişti ve Arcadia’nın kusursuz bir bahane sağlamasını ayarlamıştı; kurbanların aklında soru işaretleri bırakmayacak ve kendi payına hemen hemen hiç karışmamış olacağı bir bahane.

Öyleyse neden özgürdü? Homir bir tutsaktı, elbette…

Eğer…

Eğer Arcadia Vakıf’a, diğerlerini *onların* avucuna düşürecek bir yem olarak gitmiyorsa.

Öyleyse Vakıf’a geri dönemezdi.

“Havalimanı, hanımefendi.” Hava taksisi durmuştu. Garip! Fark etmemişti bile.

Burası nasıl da bir düş dünyasıydı.

“Teşekkürler.” Gözü hiçbir şey görmeden ücreti adamın eline bırakıp, kendisini tökezleyerek kapıdan dışarıya attı ve esnek kaldırım boyunca koşmaya başladı.

Işıklar. İlgisiz adamlar ve kadınlar. İnen ve kalkan her uzaygemisini hareketli parmaklarla tek tek takip eden ışıltılı kocaman ilan panoları.

Nereye gidiyordu? Umurunda değildi. Bildiği tek şey, Vakıf'a gitmiyor olduğuydu! Başka her yer olurdu.

Ah, Callia'nın, sadece bir çocukla uğraştığı için rolünden yorulmasına ve keyfinin dışarı vurmasına izin verdiği o saniye kırıntısı için Seldon'a şükürler olsundu.

Sonra ise, Arcadia'nın aklına başka bir şey daha geldi. Kaçmaya başlamasından beri aklının derinliklerinde kıpırdanan ve oynaşan bir şey… içindeki on dört yaşı sonsuza dek öldüren bir şey.

Artık, kaçmak zorunda olduğunu biliyordu.

Bu her şeyden önemliydi. Vakıf'taki her komplocunun yerini belirleseler de, kendi babasını yakalasalar da, gene de riske girerek uyarmaya cesaret edemezdi. Bütün Terminus Krallığı için bile, hayatını birazcık olsun tehlikeye atamazdı. O, galaksideki en önemli kişiydi. O, galaksideki *tek* önemli kişiydi.

Bunu, biletmatiğin önünde durup nereye gideceğini merak ederken bile biliyordu.

Çünkü bütün galakside, *onlar* hariç sadece ve sadece kendisi İkinci Vakıf'ın yerini biliyordu.

TRANTOR *— … Aradönemin ortalarına doğru, Trantor bir gölgeden ibaretti. Dev yıkıntıların arasında ufak bir çiftçi toplumu yaşardı…*

GALAKTİK ANSİKLOPEDİ

9

Parmaklıklar Arasından

Kalabalık bir gezegenin başkentinin dış kesimlerindeki işlek bir uzaylimanı gibi hiçbir şey yoktur, hiçbir zaman da olmamıştır. Kundaklarından görkemle dev makineler yükselir. Eğer zamanınızı iyi ayarlarsanız, yere inen bir devin hareketsizleşmesinin etkileyici manzarasına ya da daha tüyler ürperticisi, çelik bir baloncuğun süratle kalkışına denk gelebilirsiniz. Bütün bu işlemler neredeyse gürültüsüzdür. Hareket gücü kaynağını sessiz nükleon dalgalarının daha yoğun bir düzene geçişinden alır.

Alan bakımından, limanın yüzde doksan beşi henüz şimdi anlatıldı. Kilometrekareler, makinelere ve onlara hizmet eden insanlara, ayrıca her ikisine de hizmet eden sayıcılara ayrılmıştır.

Limanın sadece yüzde beşi, orayı galaksinin tüm yıldızları için bir ara durak olarak gören insanların seline bırakılmıştır. Bu adsız kalabalığın içinden çok azı uzay yollarını ören bu teknolojik ağı düşünmek için durur. Belki de üç beş kişi uzaktan bu kadar küçük görünen binlerce tonluk çeliğin inişini düşünerek başlarını kaşıyacaktır. Olasıdır ki, o dev silindirlerden biri kılavuz sinyalini kaçıracak ve beklenen iniş noktasından yarım kilometre uzağa, muazzam bekleme salonlarından birinin cam tavanından aşağı inecektir. Öyle ki, daha önce orada bin küsur insanın olduğunu kanıtlayabilmek için geriye sadece organik bir buhar ve biraz da fosfat tuzu kalmış olacaktır.

Gene de, kullanımdaki güvenlik aygıtları sayesinde böyle bir şey asla olamazdı ve sadece ciddi sinir hastaları hariç kimse bu olasılığı bir andan fazla göz önünde bulundurmazdı.

Peki, ne düşünürdü bunlar? Bakın, bu basit bir kalabalık değildir. Bu, amacı olan bir kalabalıktır. Bu amaç ise limanın üzerinde asılı durur ve havayı ağırlaştırır. Kuyruklar oluşturulur, anne ve babalar çocuklarını

gütmeye çalışırlar, bagajlar kiloyla istiflenir… İnsanlar bir yerlere gitmektedirler!

O zaman, ne yaptığını çok iyi bilen bu güruhun içinde, nereye gideceğini bilemeyen, ama aynı zamanda da diğer hepsinden çok daha maksat sahibi olan tek bir birimin yalnızlığını, neresi olursa olsun bir yerlere gitme ihtiyacını bir düşünün! Ya da, neredeyse neresi olursa olsun…

Telepati ya da zihinden zihne teması sağlayan daha kaba başka herhangi bir yöntem olmasa bile, umutsuzluğa kapılmak ne kelime, batmak, gömülmek, boğulmak için!

Ödünç alınmış giysiler giyen, ödünç alınmışa benzeyen bir hayatın ödünç alınmış bir anında, ödünç alınmış bir gezegende duran Arcadia Darell, ısrarla ana rahminin güvenliğine dönmek istiyordu. İstediği şeyin bu olduğunu da bilmiyordu. Bildiği tek şey, dış dünyanın açıklığının büyük bir tehlike oluşturduğuydu. Bir yerlerde, üstü kapalı bir yer istiyordu… uzaklarda, evrenin keşfedilmemiş bir köşesinde, kimsenin asla bakmayacağı bir yerde.

İşte oradaydı: Yaşı on dördü henüz geçmişti, ama seksenin üzerine yetecek kadar yılmış ve beşin altına yetecek kadar da ürkmüştü.

Ona sürtünerek geçen yüzlerce yabancıdan hangisi –gerçekten de sürtünüyorlardı, çünkü onların temasını hissediyordu– İkinci Vakıfçı idi acaba? İkinci Vakıf'ın yerini bilmek şeklindeki eşsiz bilgisi ve suçu yüzünden hangi yabancı ona yardım etmek yerine dakikasında onu yok edecekti?

Düşüncelerini, boğazındaki çığlığı sessiz bir kamçı izi gibi donduran gökgürültüsü benzeri bir ses böldü.

"Bakın, bayan," diye huysuzlandı ses, "biletmatiği kullanacak mısınız, yoksa öyle dikilmeye devam mı edeceksiniz?"

İlk kez o an bir biletmatiğin önünde durduğunu fark etti. Derhal gözden kaybolan yüksek meblağlı bir banknotu oyuğa koyardınız. Gideceğiniz yönün altındaki düğmeye basardınız ve asla hata yapmayan elektronik bir tarayıcının hesapladığı para üstüyle birlikte biletiniz dışarı çıkardı. Oldukça sıradan bir şeydi ve önünde beş dakika boyunca dikilmek için kimsenin bir nedeni olmazdı.

Arcadia oyuğa iki yüz kredi koydu ve birdenbire "Trantor" yazılı düğmenin farkına vardı. Trantor, ölü İmparatorluk'un ölü başkenti, doğduğu gezegen. Rüyadaymışçasına bastı. Yanıp sönen kırmızı ışıklar dışında bir şey olmadı, şöyle yazıyordu: 172.18… 172.18… 172.18…

Eksik olan miktar buydu. İki yüz kredi daha. Bilet ona doğru çıktı. Dokunduğunda eline geldi ve para üstü de onu izledi.

Bileti aldı ve koştu. Arkasındaki adamın kendi sırası için sıkıştırdığını hissetmişti, ama önünden fırladı ve dönüp arkasına bakmadı.

Fakat kaçacak bir yer yoktu. Hepsi onun düşmanıydı.

Pek de farkında olmadan, havada beliren ışıklı devasa işaretleri izliyordu. Steffani, Anacreon, Fermus… Terminus yazan bir tanesi bile vardı ve onu için için istedi, ama cesaret edemedi…

Önemsiz bir ücret karşılığında, ilgilendiği yöne ayarlanabilen ve çantasına koyduğunda, kalkıştan on beş dakika önce sadece kendisine sesini duyuran bir bildirici kiralayabilirdi. Ancak bu tür aletler sadece makul derecede güvende olan ve onları düşünmek için duraksayabilen insanlar içindi.

Sonrasında, iki yöne de aynı anda bakarak koşmaya kalkıştığında, yumuşak bir karna kafasını geçirdi. Kesilen bir nefes ile bir homurtu hissetti ve bir el kolundan tuttu. Umutsuzca kıvrandı, ama gırtlağının birazcık gerisinde, bir iniltiden fazlası için nefesi kalmamıştı.

Arcadia'yı zapt eden adam onu sıkıca tuttu ve bekledi. Dikkatini yavaşça kıza yöneltti ve kız da adama bakabilmeyi başardı. Tombulca ve biraz da kısaydı. Saçları beyaz ve sıktı, kabarık bir görünüm vermesi için geriye doğru fırçalanmıştı ve köy kökenli olduğunu bas bas bağıran kırmızımsı ve yuvarlak bir suratın üzerinde tuhaf bir uyumsuzluk sergiliyordu.

"Sorun ne?" dedi sonunda, açık sözlü bir merakla. "Korkmuş görünüyorsun."

"Kusura bakmayın," dedi Arcadia cinnet geçirircesine. "Gitmem gerekiyor. Affedersiniz."

Fakat adam bunu tamamen kulak arkası etti ve konuştu: "Dikkat et, küçük kız. Biletini düşüreceksin." Sonra da, kızın karşı koyamayan beyaz parmaklarının arasından bileti çekip aldı ve tatminin her belirtisiyle baktı.

"Ben de öyle düşünmüştüm," diye bir boğanınkine benzer ses tonuyla haykırdı, "*Annnaaa!*"

Dakikasında bir kadın yanına geldi, biraz daha kısa, biraz daha tombul ve biraz daha kırmızımsıydı. Ağarmaya başlamış başıboş bir perçemi, modası epeyce geçmiş bir şapkanın altına sokuşturmak için parmağına doluyordu.

"Baba," dedi azarlamasına, "kalabalığın ortasında öyle neden bağırıp duruyorsun? İnsanlar sana deliymişsin gibi bakıyorlar. Çiftlikte olduğunu

mu sanıyorsun?” Tepkisiz duran Arcadia’ya ise, neşeli bir tavırla gülümsedi. “Bir ayı gibi davranıyor.” Sonra sertçe, “Baba, küçük kızı bırak gitsin. Ne yapıyorsun?” diye ekledi.

Fakat Baba sadece bileti kadına doğru salladı. “Bak,” dedi, “Trantor’a gidiyor.”

Ana’nın yüzü aniden aydınlandı, “Trantor’dan mısın? Sana kolunu bırak diyorum, Baba.” Taşıdığı tıka basa dolmuş valizin yan yüzünü çevirdi ve Arcadia’yı nazik ama amansız bir baskıyla oturttu. “Otur,” dedi, “ve minik ayaklarını dinlendir. Bir saat boyunca gemi olmayacak ve banklar da uykucu aylaklarla dolu. Sen Trantor’dan mısın?”

Arcadia derin bir nefes alıp verdi. Boğuk bir sesle, “Orada doğdum,” dedi.

Ana ellerini neşeyle çırptı. “Bir aydır buradayız ve şimdiye kadar memleketten kimseyle karşılaşmadık. Bu çok güzel. Annenle baban…” Etrafa kaçamak bir bakış attı.

“Ebeveynlerimle beraber değilim,” dedi Arcadia dikkatle.

“Yalnız mısın yani? Senin gibi ufak bir kız?” Ana aynı anda hem kınama, hem de sempati hissetti. “Bu nasıl oluyor böyle?”

“Ana,” Baba, kadının elbisesinin kolunu çekiştiriyordu, “sana söyleyeyim. Yolunda olmayan bir şey var. Sanırım korkmuş.” Sesi, fısıldayarak çıkması için oldukça amaçlanmışsa da, Arcadia açıkça duyabiliyordu. “Onu izliyordum da, koşuyordu ve nereye gittiğine de bakmıyordu. Ben yoldan çekilemeden bana çarptı. Üstelik bil bakalım ne? Sanırım başı belada.”

“Öyleyse çeneni kapa, Baba. Sana herkes çarpabilir.” Gene de, Arcadia’nın yanına, eklenen ağırlığın altında yorgunca gıcırdayan valizin üstüne oturdu ve kızın titreyen omzuna bir elini koydu. “Birisinden mi kaçıyorsun, hayatım? Bana söylemekten çekinme. Sana yardım edeceğim.”

Arcadia, kadının nazik, gri gözlerinin içine baktı ve dudaklarının titrediğini hissetti. Aklının bir kısmı ona, Trantor’dan olduklarını, beraberce gidebileceklerini, ne yapacağına ve nereye gideceğine karar verene dek gezegende kalmasına yardım edebileceklerini söylüyordu. Diğer bir kısmı ise, daha yüksek bir sesle, karmakarışık anlaşılmazlığında annesini hatırlamadığını, evrenle mücadele etmekten ölesiye yorulduğunu, etrafındaki güçlü, kibar kolların arasında bir top oluncaya dek kıvrılmak istediğini ve eğer annesi yaşıyor olsaydı belki de onun… onun…

O gece ilk defa ağlıyordu, tıpkı küçük bir bebek gibiydi ve bundan da memnundu, yumuşak kollar onu sıkıca sarar ve kibar bir el buklelerini okşarken, modası geçmiş elbiseye sıkıca tutunmuştu ve bir köşesini boydan boya ıslatıyordu.

Baba ise çifte bakarak çaresizce dikiliyor ve sonunda tutmayı becerince elinden kapılan bir mendili nafile yere arıyordu. Ana, adama sessizce tembih verircesine baktı. Kalabalıklar, tüm kalabalıkların tepkisizliğiyle, küçük grubun etrafından akıp gidiyordu. Fiilen yapayalnızdılar.

Sonunda ağlaması damla damla azaldı ve durdu, ödünç aldığı mendille kızarmış gözlerine hafifçe bastırırken, halsizce gülümsedi. “Ah,” diye sızlandı, “ben…”

“Şşşşt. Şşşşt. Konuşma,” diye titizlendi Ana, “sadece otur ve biraz dinlen. Nefesini toparla. Sonra da bize yanlış gidenin ne olduğunu söyle ve göreceksin düzelteceğiz ve her şey yoluna girecek.”

Arcadia, aklından geriye ne kaldıysa bir araya toparladı. Onlara gerçeği söyleyemezdi. Hiç kimseye gerçeği söyleyemezdi. Fakat, işe yarayacak bir yalan uydurmak için de fazlasıyla bitkindi.

Fısıldamasına, “Şimdi, daha iyiyim,” dedi.

“İyi,” dedi Ana. “Şimdi başın niye dertte söyle. Yanlış bir şey yapmadın, değil mi? Elbette, ne yapmış olursan ol sana yardım edeceğiz, ama bize gerçeği söyle.”

“Trantorlu bir dost için ne olursa,” diye ekledi Baba içtenlikle, “ha, Ana?”

“Kapa çeneni, Baba,” diye geldi sevecen yanıt.

Arcadia çantasını tutuyordu. En azından bu hâlâ onundu, Leydi Callia’nın dairesinde zorunlu bırakıldığı hızlı kıyafet değişimine rağmen. Aradığını buldu ve Ana’ya uzattı.

“Bunlar benim belgelerim,” dedi sıkılgan bir tavırla. Vakıf’ın büyükelçisi tarafından geldiği gün çıkarılan ve uygun Kalgan memuru tarafından onaylanan parlak ve sentetik bir parşömendi. Büyük, gösterişli ve etkileyiciydi. Ana çaresizce baktı ve içeriğini, dudaklarını etkileyici bir biçimde büzerek okuyan Baba’ya uzattı.

“Vakıf’tan mısın?” dedi.

“Evet. Ama Trantor’da doğdum. Bakın burada diyor ki…”

“Ahah. Bana oldukça düzgün görünüyor. Adın Arcadia, ha? İyi bir Trantorlu adı. Fakat amcan nerede? Burada, buraya Amcan Homir Munn’un

eşliğinde geldiğin yazıyor."

"Tutuklandı," dedi Arcadia kasvetle.

"Tutuklandı mı?" Ses ikisinden de aynı anda çıkmıştı. "Neden?" diye sordu Ana. "Bir şey mi yaptı?"

Arcadia başını salladı. "Bilmiyorum. Sadece bir ziyarete gelmiştik. Homir Amca'nın Lord Stettin ile bir işi vardı, ama…" Bir titreme taklidi yapmak için çabalamasına gerek yoktu. Titriyordu.

Baba etkilenmişti. "Lord Stettin ile. Hmm, amcan büyük birisi olmalı."

"Neyle ilgiliydi bilmiyorum, ama Lord Stettin benim kalmamı istedi…" Leydi Callia'nın, sözde yararına sarf ettiği son sözlerini aklına getiriyordu. Artık bildiği üzere Leydi Callia bir uzman olduğuna göre, bu hikâye ikinci kez işe yarayabilirdi.

Duraksadı ve Ana ilgiyle sordu: "Peki neden sen?"

"Emin değilim. O… o benimle yapayalnız akşam yemeği yemek istiyordu, ama ben hayır dedim, çünkü, ben Homir Amca'yı yanımda istiyordum. Bana tuhaf bir bakışla baktı ve omzumu tutmaya devam etti."

Baba'nın ağzı biraz açılmıştı ki, Ana birdenbire kızardı ve öfkelendi. "Kaç yaşındasın, Arcadia?"

"Hemen hemen on dört buçuk."

Ana derin bir nefes aldı ve, "Böyle insanların yaşamasına izin verilmesi! Sokaklardaki köpekler daha iyidir. Ondan kaçıyorsun, canım, değil mi?" dedi.

Arcadia başıyla onayladı.

Ana, "Baba, doğruca danışmaya git ve Trantor gemisi ne zaman limana giriyor öğren. Çabuk!"

Fakat Baba bir adım attı ve durdu. Yüksek, metalik bir ses tepelerinde gürlüyordu ve beş bin çift göz irkilerek yukarıya baktı.

"Baylar bayanlar," dedi keskin bir kuvvetle. "Havalimanı, tehlikeli bir kaçak için aranmaktadır ve etrafı sarılmıştır. Hiç kimse giriş ya da çıkış yapamaz. Ancak, arama son derece hızla yürütülecektir ve bu süre zarfında hiçbir gemi limana yanaşmayacak ve limandan kalkmayacaktır, dolayısıyla kimse gemisini kaçırmayacaktır. Tekrar ediyorum, kimse gemisini kaçırmayacaktır. Parmaklık aşağı inecektir. Parmaklık tekrar kalkana dek kimse karesinin dışına çıkmayacaktır, yoksa sinir kamçılarını kullanmak durumunda kalacağız."

Sesin, uzaylimanının bekleme salonunun devasa kubbesine hakim olduğu en fazla bir dakikalık süre boyunca, galaksideki tüm kötülükler bir topun

içine sığışıp üzerine savrulsaydı, Arcadia gene de hareket edemezdi.

Sadece onu kastediyor olabilirlerdi. Bu fikri özel bir düşünce olarak biçimlendirmeye bile gerek yoktu. Ama neden…

Kaçışını Callia ayarlamıştı. Callia da İkinci Vakıf'tandı. Öyleyse neden şimdi arama vardı? Callia başarısız mı olmuştu? Callia başarısız olabilir miydi? Yoksa bu da, kaçtığı karmaşıklıklardan biri, planın bir parçası mıydı?

Baş döndürücü bir an için, zıplayarak pes ettiğini haykırmak onlara teslim olmak, onlarla..

Fakat Ana'nın eli belini kavramıştı. "Çabuk! Çabuk! Onlar başlamadan önce kadınlar tuvaletine gideceğiz."

Arcadia anlamadı. Sadece körlemesine takip etti. Ses son sözlerini gürlerken, kümeler halinde donup kalmış kalabalığın arasından süzüldüler.

Parmaklık şimdi iniyordu ve Baba ağın inmesini ağzı açık seyretmeye koyuldu. Bunu duymuş ve okumuştu, ama başına hiç gelmemişti. Birbirini çaprazlayan bir dizi ışından oluşuyor ve havaya zararsız bir parlaklık veriyordu.

Düşen bir ağ gibi yavaşça alçalarak, aşağıdakileri kapana kısılmış bir ruh haline sokacak tarzda tasarlanmıştı.

Işın çizgileri, aralarında üçer metrelik aralıklarla artık bel hizasına kadar inmişti. Baba, kendine ait yaklaşık on metrekarelik boşlukta yalnız olduğunu gördü, ama bitişikteki kareler kalabalıktı. Dikkati çekecek biçimde soyutlanmış olduğunu hissetti, ama daha kalabalık bir gruba katılmaya kalkışmanın o parlak çizgilerden birini aşmak, alarmı harekete geçirmek ve sinir kamçısının inmesine neden olmak anlamına geleceğini de iyi biliyordu.

Bekledi.

Uzaktaki kaynaşmanın, bir satranç tahtası gibi ışıltılı karelere bölünmüş geniş alanı araştırmaya başlayan polis hattı olduğunu, ürkütücü bir sessizlikte bekleyen kalabalığın kafaları üzerinden görebiliyordu.

Bir üniformalı kendi karesine gelip de koordinatlarını dikkatle not alana kadar epey bir süre geçti.

"Belgeler!"

Baba uzattı ve kağıtlar, uzman bir tavırla karıştırıldı.

"Siz Trantor yerlisi Preem Palver'sınız, bir aydır Kalgan'dasınız, Trantor'a dönüyorsunuz. Yanıtlayın, evet ya da hayır."

"Evet, evet."

“Kalgan’daki meşguliyetiniz nedir?”
“Çiftlik kooperatifimizin temsilcisiyim. Kalgan’daki Tarım Şubesi ile koşulları düzenliyordum.”
“Hımm… Eşiniz sizinle mi? Nerede? Belgelerinizde o da belirtilmiş.”
“Lütfen. Karım şeyde…” İşaret etti.
“Hanto,” diye kükredi polis. Başka bir üniformalı ona katıldı.
Birincisi bıkkınlıkla konuştu: “Tuvalette bir kadın daha, galaksi adına. Orası onlarla dolup taşmış olmalı. Adını yaz.” Belgelerde, ismi gösteren kaydı işaret etti.
“Başka biri var mı?”
“Yeğenim var.”
“Belgelerde belirtilmemiş.”
“Ayrı olarak geldi.”
“Nerede? Neyse, biliyorum. Yeğenin adını da yaz, Hanto. Adı neydi? Arcadia Palver yaz. Siz tam burada kalın, Palver. Ayrılmadan önce kadınla ilgileniriz.”
Baba, bitmek tükenmek bilmez bir süre boyunca bekledi. Sonra, oldukça uzun bir sürenin sonunda, Ana ona doğru emin adımlarla ilerliyordu. Arcadia’nın elini sımsıkı tutuyordu ve iki polis de ardından geliyordu.
Baba’nın karesine girdiler ve birisi sordu: “Bu gürültücü yaşlı kadın senin karın mı?”
“Evet, efendim,” dedi Baba, teskin edercesine.
“O zaman ona, İlk Vatandaş’ın polisleriyle böyle konuşmaya devam ederse başının belaya girebileceğini söylesen iyi olur.” Kızgınlıkla omuzlarını doğrulttu. “Bu senin yeğenin mi?”
“Evet, efendim.”
“Onun belgelerini istiyorum.”
Doğrudan kocasına bakan Ana, başını hafifçe ama kesinliğini kaybetmeden salladı.
Kısa bir duraksamanın ardından Baba zayıf bir tebessümle şöyle dedi: “Bunu yapabileceğimi sanmıyorum.”
“Ne demek bunu yapamazsın?” Polis, sertçe açtığı avucunu uzattı. “Ver.”
“Diplomatik dokunulmazlık,” dedi Baba yavaşça.
“Ne demek istiyorsun?”
“Çiftlik kooperatifimin ticari temsilcisi olduğumu söyledim. Resmi bir yabancı temsilci olarak Kalgan devletinin bana verdiği bir itibarım var ve

belgelerim de bunu kanıtlıyor. Size onları gösterdim ve daha fazla alıkonulmak istemiyorum."

Polis bir anlığına şaşakaldı. "Belgelerinizi görmek zorundayım. Emirler böyle."

"Sen git," diye aniden araya girdi Ana. "Seni istersek çağırtırız, seni… seni *serseri*."

Polisin dudakları gerildi. "Gözünü üzerlerinden ayırma, Hanto. Ben teğmeni çağırayım."

"Boyun devrilsin!" diye seslendi Ana ardından. Birisi güldü, sonra aniden tıkanıverdi.

Aramanın sonuna geliniyordu. Kalabalık tehlikeli bir şekilde huzursuzlaşıyordu. Parmaklık inmeye başladığından beri kırk beş dakika geçmişti ve bu iyi bir etki bırakmak için fazlasıyla uzun bir süredir. Teğmen Dirige de, bu yüzden, kalabalığın yoğun olduğu ortalara doğru yolunu hızlı hızlı açtı.

"Kız bu mu?" diye sordu bıkkınca. Kıza baktı, tanıma açıkça uyuyordu. Hepsi bir çocuk için.

"Belgeler, izin verirseniz?"

Baba başladı, "Daha önce de size açıkladım…"

"Ne açıkladığınızı biliyorum ve özür dilerim," dedi teğmen, "ama bana verilen emirler böyle ve bu konuda bir şey yapamam. Sonrasında itiraz etmek isterseniz, edebilirsiniz. Bu esnada, gerekli olursa, zor kullanmak zorundayım."

Bir duraksama oldu ve teğmen de sabırla bekledi.

Baba, boğuk bir ses tonuyla, "Belgelerini bana ver, Arcadia," dedi.

Arcadia panik içinde itiraz edecek oldu, ama Baba başıyla onayladı. "Korkma. Bana ver hadi."

Çaresizce elini uzattı ve belgeleri almasına izin verdi. Baba, kağıtları beceriksizce açtı ve dikkatle inceledi, sonra da adama verdi. Teğmen de dikkatle inceledi. Uzun bir dakika boyunca Arcadia'yı süzdü ve sonra da kitapçığı sert bir şaklamayla kapattı.

"Her şey yolunda," dedi. "Tamam, beyler."

Alanı terk etti ve en fazla iki dakikadan biraz daha fazla bir süre içinde parmaklık kaldırılmış, yukarıdan gelen ses de her şeyin normale döndüğünü belirtmişti. Serbest kalan kalabalığın gürültüsü birdenbire yükseldi.

Arcadia konuştu: "Nasıl… nasıl…"

Baba ise, “Şşş. Tek kelime etme. Gemiye gitsek iyi olacak. Yakında limanda olur,” dedi.

Gemideydiler. Kendilerine özel bir odaları ve yemek salonunda masaları vardı. Daha şimdiden Kalgan’dan iki ışık yılı uzaktaydılar ve Arcadia konuyu yeniden gündeme getirmeye cesaret edebildi.

“Ama aradıkları bendim, Bay Palver ve benim tanımım da bütün ayrıntılarıyla ellerinde olmalıydı. Neden gitmeme izin verdi?”

Kızarmış bifteğine eğilmiş olan Baba genişçe gülümsedi. “Arcadia, çocuğum, kolay oldu. Vekillerle, alıcılarla ve rekabet halindeki kooperatiflerle uğraştığında, sen de birkaç numara kaparsın. Bunları öğrenmek için yirmi yıldan fazla vaktim oldu. Görüyorsun ya çocuğum, teğmen belgelerini açtığında, arasında küçükçe katlanmış beş yüz kredilik bir para buldu. Basit, ha?”

“Size geri ödeyeceğim. Cidden, bir sürü param var.”

“Yani…” Baba’nın geniş yüzü utangaçça gülümserken, elini ‘boş ver’ anlamında salladı. “Bizim memleketten bir kız için…”

Arcadia vazgeçti. “Ya parayı cebe indirip beni de teslim alsaydı ve rüşvetle suçlasaydı?”

“Sonra da beş yüz krediyi öylece bıraksaydı, ha? Bu tipleri senden iyi bilirim, kızım.”

Fakat Arcadia, adamın bu tipleri daha iyi bilmediğinin farkındaydı. Bu adamları değil. O gece yatağında durumu dikkatlice gözden geçirdi ve bu planlanmış olmadığı sürece, hiçbir rüşvetin bir polis teğmenini onu yakalamaktan alıkoymayacağını düşündü. Onu yakalamak istemiyorlardı, ama buna rağmen, bunu yapmak için her harekete girişmişlerdi.

Neden? Gittiğine emin olmak için mi? Trantor’a mı? Şimdi beraber olduğu anlayışı kıt ve yufka yürekli çift de, İkinci Vakıf’ın ellerindeki, kendisi kadar çaresiz bir çift araç mıydı?

Öyle olsalar gerekti!

Acaba öyle miydiler?

Her şey boşunaydı. Onlarla nasıl mücadele edebilirdi ki? Ne yaparsa yapsın, sadece o her şeye gücü yeten korkunç adamların yapmasını istediklerini yapıyor olabilirdi.

Fakat onlara üstün gelmek zorundaydı! *Zorundaydı. Zorundaydı! Zorundaydı!!!*

10

Savaşın Başlangıcı

Söz konusu olan çağ sırasında, galaksinin üyelerinin bilmedikleri bir ya da birden fazla nedenden dolayı, İntergalaktik Standart Zaman, esas olarak, ışığın 299.776 kilometre yol aldığı saniyeyi birim alırdı. İhtiyari olarak, 86.400 saniye bir İntergalaktik Standart Güne eşit sayılırdı ve bu günlerin de 365'i, bir İntergalaktik Standart Yıl ederdi.

Neden 299.776? Ya da 86.400? Ya da 365?

Soruya yanıt olarak, gelenek der tarihçiler. Mistikler, müritler, numerologlar ve metafizikçiler ise belli başlı birçok gizemli sayısal ilişkiden dolayı, derler. Küçük bir azınlık ise, insanlığın asıl ana gezegeni bu ilişkilerin kökünün öğrenilebileceği belli doğal devir ve döngü sürelerine sahipti, der.

Hiçbiri de gerçekten bilmiyordu.

Bununla birlikte, Vakıf kruvazörü *Hober Mallow*'un *Korku*'sunun öncülük ettiği Kalgan hava filosuyla karşılaştığı ve bir arama grubunun güverteye alınmasının reddedilmesi üzerine içten içe yanan bir enkaz haline döndürülerek patlatıldığı tarih, G.D. 185; 11692 idi. Bu da, geleneksel Kamble hanedanının ilk imparatorunun tahta geçişinin milat kabul edildiği Galaktik Dönem'in 11.692'nci yılının 185. günü olduğu anlamına geliyordu. Aynı zamanda, Seldon'ın doğumunu milat alınca 185; 455 S.D. ve Vakıf'ın kuruluşunu milat alınca 185; 376 V.D. oluyordu. Kalgan'da ise 185; 76 İ.V. idi ki bu da, Katır tarafından İlk Vatandaşlık'ın kuruluşuna denk geliyordu. Tabii ki her durumda da, kolaylık sağlaması için, yıllar çağın başladığı gün hesaba katılmadan aynı güne denk gelecek şekilde ayarlanmıştı.

Ayrıca, galaksideki milyonlarca dünya için, kendi göksel komşularının hareketlerini temel alan milyonlarca da yerel zaman vardı.

Fakat ister 185; 11692 deyin, ister 455, 376 ya da 76, tarihçiler bir gün bu günü Stettin savaşının başlangıcı olarak ele alacaklardı.

Dr. Darell'a göre ise, bu, hiçbirisi değildi. Basitçe ve oldukça da kesin olarak, Arcadia'nın Terminus'u terk edişinin otuz ikinci günüydü.

Darell'ın bu günler boyunca sağlam kalabilmesinin nelere mal olduğu herkesçe bilinmemektedir.

Fakat Elvett Semic, bunu tahmin edebileceğini düşünüyordu. Yaşlı bir adamdı ve sinirsel zırhının, düşünce süreci kaskatı kesilip hantallaşana dek kireçlendiğini söylemeyi pek severdi. Zayıflayan kuvvetine ilk gülen yine o olur ve neredeyse ona kucak açardı. Fakat gözleri yine de daha az görüyordu; aklı tecrübeli ve arif de olsa, çevikliğini kaybediyordu.

Dudaklarını büzdü ve, "Bu konuda niçin bir şeyler yapmıyorsun?" dedi.

Ses Darell için altında sakındığı bir darbe gibiydi. "Nerede kalmıştık?" diye homurdandı.

Semic onu ciddi gözlerle süzdü. "Kız hakkında bir şeyler yapsan iyi edersin." Soruştururcasına açtığı ağzında seyrek, sarı dişleri görülüyordu.

Ama Darell soğuk bir sesle yanıtladı. "Sorun şu: İstenilen erimde bir Symes-Molff Rezonatörü bulabilir misin?"

"Eh, bulabileceğimi söyledim, ama sen dinlemiyordun ki…"

"Kusura bakma, Elvett. Bu işler böyle. Yaptığımız şey, galaksideki herkes için, Arcadia'nın güvende olup olmadığı sorusundan daha önemli olabilir. En azından, Arcadia ve ben hariç herkes için ve bu durumda çoğunluğa katılmak istiyorum. Rezonatör ne kadar büyüklükte olur?"

Semic kararsız görünüyordu. "Bilmiyorum. Kataloglarda bir yerde bulabilirsin."

"Yaklaşık olarak ne kadar büyük? Bir ton mu? Bir kilogram mı? Bir apartman uzunluğunda mı?"

"Ah, ben de tam olarak soruyorsun sanmıştım. Minik bir zımbırtı." Başparmağının ilk boğumunu işaret etti. "Yaklaşık bu kadar."

"Tamam o zaman, şuna benzer bir şey yapabilir misin?" Kucağındaki bloknota çabucak bir şeyler karaladı ve yaşlı fizikçiye uzattı. Adam da dikkatle baktı ve kıkırdadı.

"Biliyorsun ya, benim kadar yaşlandığında beynin kireçleniyor. Ne yapmaya çalışıyorsun?"

Darell tereddüt etti. O anda, diğerinin beynindeki fizik bilgisine sahip olmayı ümitsizce arzuluyordu, böylece düşüncelerini söze dökmesine gerek kalmazdı. Fakat bu arzu bir işe yaramazdı ve açıklamaya koyuldu.

Semic başını sallıyordu. "Üströlelere ihtiyacın olacak. Yeterince hızlı çalışacak tek şey bu. Kayda değer çoklukta üströle."

"Ama yapılamaz mı?"

"Tabii."

“Bütün parçaları bulabilir misin? Yani, dedikodu konusu olmadan diyorum. Genel olarak işinle ilgiliymiş gibi.”

Semic üst dudağını çekiştirdi. “Elli üströle alabilir miyim acaba? Bütün yaşamım boyunca o kadar çoğuna ihtiyacım olmazdı.”

“Bir savunma projesi üzerindeyiz artık. Onlara gerek duyacak zararsız bir şey düşünemez misin? Paramız var.”

“Hramm. Belki bir şey düşünebilirim.”

“Tüm aygıtı ne kadar küçük yapabilirsin?”

“Üströlelerin mikro boyları olabilir… kablolar… çipler… Uzay aşkına, orada birkaç yüz devren var.”

“Biliyorum. Ne kadar büyük?”

Semic elleriyle gösterdi.

“Fazlasıyla büyük,” dedi Darell. “Belime takabilmem gerek.”

Karalama kağıdını sıkı bir top haline gelinceye dek yavaş yavaş buruşturdu. Sarı ve sert bir yuvarlağa dönüştüğünde kül tablasına attı ve kağıt moleküler dağılma ile ufak beyaz bir alev saçarak yok oldu.

“Kapında kim var?” dedi.

Semic, kapı sinyalinin üstündeki ufak beyaz ekrana doğru eğildi. “Genç dostumuz Anthor. Yanında da biri var,” dedi.

Darell sandalyesini geriye itti. “Şimdilik bu konuda diğerlerine hiçbir şey söyleme, Semic. *Onlar* ortaya çıkarırlarsa, ölümcül bir bilgi olur ve riske atmak için iki hayat yeter.”

Pelleas Anthor, Semic’in, bir şekilde sahibinin yaşını paylaşıyor görünen ofisinde nabız gibi atan bir hareket girdabıydı. Sessiz odanın yavaş akıntısının ortasında Anthor’un ceketinin rahat, yazlık kolları dışarıdan getirdiği esintilerle hâlâ titrer gibiydi.

“Dr. Darell, Dr. Semic… bu Orum Dirige,” dedi.

Diğer adam uzundu. Uzun ve düz burnu, zayıf yüzüne somurtkan bir ifade veriyordu. Dr. Darell elini uzattı.

Anthor hafifçe gülümsedi. “Polis Teğmen Dirige,” diye ayrıntılara girdi. Sonra, manalı bir tavırla ekledi, “Kalgan’dan.”

Darell ise, adama dikkatle bakmak için döndü. “Kalgan’dan Teğmen Polis Dirige,” diye tekrarladı tek tek. “Sen de onu buraya getirdin. Neden?”

“Çünkü kızını Kalgan’da son gören oydu. Dursana!”

Anthor’un muzaffer bakışı bir anda kaygıya dönüşmüştü. Darell’a engel olmaya çalışarak iki adamın arasına girdi. Daha yaşlı olan adamı zorla

koltuğuna oturttu.

“Ne yapmaya çalışıyorsun?” Anthor, alnına düşen kahverengi saç buklesini geriye attı, kalçasını hafifçe masaya dayadı ve bacağını düşünceli bir tavırla sallamaya başladı. “Sana iyi haberler getirdiğimi sanıyordum.”

Darell doğrudan polise konuştu. “Kızımı gören son kişi olduğunu söylerken neyi kastediyor? Kızım öldü mü? Lütfen alıştırmadan hemen söyleyin.” Yüzü endişeyle bembeyaz olmuştu.

Teğmen Dirige, ifadesizce şöyle dedi: “Tam olarak söylenen, ‘Kalgan’da gören son kişi’ idi. Şu anda Kalgan’da değil. Bunun ötesinde bir bilgim yok.”

“İşte,” diye araya girdi Anthor, “durumu biraz düzeltmeme izin verin. Biraz fazla dramatik olduysam kusura bakma, doktorcuğum. Bu konuda insanlıktan öyle çıkmıştın ki, duyguların olduğunu unuttum. Öncelikle, Teğmen Dirige bizden biri. Kalgan’da doğmuş, ama babası, o gezegene Katır’a hizmet için getirilmiş bir Vakıf adamı. Teğmenin Vakıf’a karşı sadakatinden ben sorumluyum.

“Munn’dan gelen günlük raporların kesilmesinin iki gün sonrasında onunla temasa geçtim…”

“Neden?” diye hiddetle araya girdi doktor. “Bu konuda harekete geçmeyeceğimiz kararının kesin olarak verildiğini sanıyordum. Onların ve bizim yaşamlarımızı tehlikeye atmışsın.”

“Çünkü,” diye geldi aynı derecede hiddetli karşılık, “bu oyunu senden daha uzun süredir oynuyorum. Çünkü senin hakkında hiçbir şey bilmediğin Kalgan’da kesin bağlantılarım var. Çünkü ben daha derin bir bilgiyle hareket ediyorum, anlıyor musun?”

“Bence zırdelisin.”

“Dinleyecek misin?”

Bir duraksamanın ardından Darell bakışlarını indirdi. Anthor’un dudakları, yarı tebessüm edene dek kıvrıldı. “Tamam, doktor. Bana birkaç dakika ver. Anlat ona, Dirige.”

Dirige rahatça konuştu: “Bildiğim kadarıyla, Dr. Darell, kızınız Trantor’da. En azından, Batı Uzaylimanı’ndayken Trantor’a bir bileti vardı. Kendisinin yeğeni olduğunu iddia eden Trantorlu bir Ticaret Temsilcisi ile beraberdi. Kızınızın acayip bir akraba topluluğu var, doktor. Bu, iki haftalık bir süre içinde ikinci amcasıydı, ha? Trantorlu bana rüşvet vermeye bile çalıştı. Muhtemelen, uzaklaşabilmelerinin sebebinin bu olduğunu sanıyor.” Bu düşünceyle beraber tatsız biçimde sırıttı.

“Nasıldı?”

“Görebildiğim kadarıyla bir zarar gelmemişti. Korkmuştu. Bunun için onu suçlayamam. Bütün şube onun peşindeydi. Nedenini hâlâ bilmiyorum.”

Darell derin bir nefes aldı, görünüşe bakılırsa sanki dakikalardır aldığı ilk nefes buydu. Ellerinin titremesinin farkına vardı ve çaba harcayarak onları kontrol edebilmeyi başardı. “Arcadia iyi demek ki. Şu Ticaret Temsilcisi, o kimdi? Onu tekrar anlat. Onun rolü neydi?”

“Bilmiyorum. Trantor hakkında bir şey biliyor musun?”

“Bir zamanlar orada yaşadım.”

“Artık bir tarım dünyası oldu. Çoğunlukla hayvan, hayvan yemi ve tahıl ihraç ediyor. Yüksek kalitede! Bunları bütün galaksiye satıyorlar. Gezegende bir iki düzine kadar tarım kooperatifi mevcut ve her birinin de kendi denizaşırı temsilcileri var. Kurnaz tipler aynı zamanda. Bu adamın kayıtlarını biliyorum. Daha önce de Kalgan’da bulunmuş, genelde karısıyla. Kesinlikle dürüst. Kesinlikle zararsız.”

“Hmm,” dedi Anthor. “Arcadia Trantor doğumluydu, değil mi doktor?”

Darell başıyla onayladı.

“Parçalar birbirine uyuyor, görüyorsun. Çabucak uzaklara gitmek istedi ve Trantor da iyi bir seçenekti. *Sen* de öyle düşünmüyor musun?”

Darell sordu: “Neden buraya geri gelmedi peki?”

“Herhalde takip ediliyordu ve farklı bir yöne sapmak istedi, ha?”

Dr. Darell’ın daha fazla soru soracak takati kalmamıştı. Pekâlâ, Trantor’da güvende olsundu, bu korkunç ve karanlık galakside bir insan ne kadar güvende olabilirse. Kapıya elini attı, giysisinin kolunda Anthor’un hafif dokunuşunu hissetti, durdu, ama dönmedi.

“Eve seninle gitmem sorun olur mu, doktor?”

“Olmaz tabii,” diye geldi otomatik yanıt.

Akşama doğru, Dr. Darell’ın kişiliğinin, diğer insanlarla temasa geçen uzantıları tekrardan kaskatı kesilmişti. Akşam yemeğini yemeyi reddetmişti ve bunun yerine, hararetli bir ısrarla, ensefalografik analizin karmakarışık matematiğinde bir arpa boyu ilerlemeye geri döndü.

Yeniden oturma odasına girdiğinde henüz gece yarısı olmamıştı.

Pelleas Anthor hâlâ oradaydı, videonun kontrol düğmelerini döndürüyordu. Arkasındaki adım sesleri, omzunun üstünden geriye bakmasına sebep oldu.

“Selam. Hâlâ uyumadın mı? Saatlerdir videoda haberlerden başka bir şeyler bulmaya çalışıyorum. Öyle görünüyor ki, Vakıf gemisi *Hober Mallow* rötar yapmış ve hâlâ haber alınamamış.”

“Gerçekten mi? Neden şüpheleniyorlar?”

“Sen ne düşünüyorsun? Kalganlı eşkıyalar mı? *Hober Mallow*’dan son haber alınan uzay sektöründe Kalgan araçlarının görüldüklerine dair raporlar var.”

Darell omuzlarını silkti ve Anthor kararsızlıkla alnını ovaladı.

“Bak doktor,” dedi, “neden Trantor’a gitmiyorsun?”

“Neden gideyim?”

“Çünkü burada bize yararın yok. Sen kendinde değilsin. Ayrıca Trantor’a giderek bir amacı da yerine getirmelisin. Seldon Komisyonu Tutanaklarının tüm kayıtlarını barındıran eski İmparatorluk Kütüphanesi orada…”

“Hayır! Kütüphane toplatıldı ve kimseye de yararı dokunmadı.”

“Ebling Mis’e bir kez dokunmuştu.”

“Nereden biliyorsun? Evet, İkinci Vakıf’ı bulduğunu söyledi ve annem de onu, istemeyerek Katır’a yerini açık etmeyi önlemenin tek yolu olarak bundan beş saniye sonra vurdu. Fakat bunu yaparak, o da, fark edebileceğin gibi, Mis’in gerçekten yeri bilip bilmediğini söyleyebilmeyi imkânsızlaştırdı. Sonuç olarak o kayıtlardan gerçeği kimse çıkaramadı.”

“Hatırlayacak olursan, Ebling Mis, Katır’ın zihninin yönettiği bir gücün etkisinde çalışıyordu.”

“Bunu da biliyorum; ama Mis’in zihni, tam da bu yüzden, anormal bir durumdaydı. Sen ya da ben, duygusal denetim altındaki bir zihnin özelliklerini, yani yeteneklerini ve kusurlarını biliyor muyuz? Her halükârda, Trantor’a gitmiyorum.”

Anthor kaşlarını çattı. “Neden bu kadar öfkelisin? Bunu sadece önermiştim… eh, uzay adına, seni anlamıyorum. On yaş yaşlanmış görünüyorsun. Açıkçası cehennem azabı çekiyorsun. Burada kayda değer hiçbir şey yapmıyorsun. Senin yerinde olsaydım, gider kızı alırdım.”

“İşte bu! Benim yapmak istediğim de bu. *Yapmayacak olmamın sebebi de bu*. Bak Anthor, anlamaya çalış. Mücadele gücümüzden çok daha üstün bir şeyle yarışıyorsun… yarışıyoruz. Romantik kahramanlık anlarında nasıl düşünürsen düşün, serinkanlı olduğunda –olabilirsen eğer– bunun böyle olduğunu biliyorsun.

“Elli yıldır biliyoruz ki, Seldon matematiğinin asıl öğrencisi ve vârisi, İkinci Vakıf’tır. Bunun anlamı, senin de bildiğin gibi, onlar hesaba

katmadan bu galakside hiçbir şeyin olmayacağıdır. Bizim için hayat, doğaçlama karşılanacak bir dizi kazadan ibaret. Onlar içinse, bütün yaşam maksatlı ve önceden hesaplamalarla karşılanmalı.

“Ama onların da zayıf bir noktaları var. İşleri istatistiksel ve sadece insanlığın kitlesel hareketleri gerçekten kaçınılmaz. Şimdi, bir birey olarak, tarihin öngörülen çizgisinde nasıl bir rol oynuyorum bilmiyorum. Muhtemelen özel bir rolüm yok, çünkü plan bireyleri belirsizliğe ve özgür iradeye bırakıyor. Fakat ben önemliyim ve onlar –onlar, anlıyor musun– benim en azından muhtemel tepkimi hesaplamışlardır. O yüzden dürtülerime, arzularıma ve muhtemel tepkilerime güvenmiyorum.

“Onları, *olası olmayan* bir tepkiyle karşılamayı tercih ederim. Gitmek için umutsuzca yanıp tutuşsam da, burada kalacağım. *Hayır!* Çünkü gitmek için umutsuzca yanıp tutuşuyorum.”

Genç adam, “Kendi zihnini, onların bilebileceği kadar iyi bilmiyorsun. Farz et ki, seni bildiklerinden, düşündüğünü, sadece *düşündüğünü* olası olmayan bir tepki olarak hesaba katmışlar; sadece neden-sonuç ilişkisinin seni götüreceği çizgiyi bildiklerinden dolayı.”

“Böyle bir durumda, kaçış yolum kalmaz. Çünkü, eğer senin az önce belirttiğin neden-sonuç ilişkisini izler ve Trantor’a gidersem, bunu da önceden görmüş olabilirler. Sonsuza kadar giden bir aldatma döngüsü var. Bu döngüyü ne kadar izlersem izleyeyim, sadece ya gidebilirim, ya da kalabilirim. Kızımı galaksinin diğer ucuna giden yolun yarısındaki bir yere yem olarak koymaları, benim olduğum yerde durmam için yapılmış olamaz, zira hiçbir şey yapmasalardı zaten kesinlikle burada kalırdım. Beni sadece harekete geçirmek için yapılmış olabilir, bu yüzden de kalacağım.

“Bunun yanı sıra, Anthor, her şeyin üstünde İkinci Vakıf’ın damgası yok, bütün olaylar onların kukla oyununun bir sonucu değil. Arcadia’nın ayrılmasıyla hiçbir ilgileri olmayabilir ve burada hepimiz ölürken, o orada güvende olabilir.”

“Hayır,” dedi Anthor sertçe, “şimdi izi kaybettin işte.”

“Başka bir yorumun mu var?”

“Var, eğer dinlersen.”

“Ah, anlat haydi. Ben sabırsız biri değilim.”

“Peki öyleyse, kızını ne kadar iyi tanıyorsun?”

“Bir birey diğerini ne kadar iyi tanıyabilir? Açıkça, benim bilgim yetersiz.”

“Benimki de öyle, muhtemelen daha da yetersiz; ama en azından, onu yeni gören birinin bakış açısıyla tanıdım. Madde bir: O insafsız bir küçük romantik, bir fildişi kulesi akademisyeninin tek çocuğu ve video ve filmkitap maceralarının ortasındaki sahte bir dünyada büyüyor. Kendi kafasında, casusluk ve entrika üzerine kurduğu tuhaf bir hayal dünyasında yaşıyor. Madde iki: Bu konuda oldukça akıllı, her durumda bizden üstün gelecek kadar akıllı hem de. İlk görüşmemize kulak misafiri olmayı dikkatle planladı ve bunu gerçekleştirdi de. Munn’la Kalgan’a gitmeyi planladı ve bunu da başardı. Madde üç: Melün bir kahramanı var; Katır’ı yenen büyükannesine, yani senin annene taparcasına hayranlık besliyor.

“Şu ana dek haklıyım sanırım. Tamam öyleyse. Şimdi, senin aksine, Teğmen Dirige’den tam bir rapor aldım ve ek olarak da Kalgan’daki bilgi kaynaklarım daha yeterli, hepsi de kontrol ediyorlar. Örneğin, Homir Munn’un, Kalgan Lordu ile yaptığı görüşme sırasında Katır’ın sarayına girişinin reddedildiğini ve bu reddedişin, Arcadia İlk Vatandaş’ın son derece yakın dostu olan Leydi Callia ile konuştuktan sonra ortadan kalktığını biliyoruz.”

Darell sözünü kesti. “Peki, tüm bunları nasıl biliyorsun?”

“Bir kere, Dirige, Arcadia’nın yerini saptayacak polis grubunun içinde olduğundan Munn’la görüştü. Yani soru ve yanıtların tam bir kopyası elimizde bulunuyor.

“Ayrıca Leydi Callia’yı ele alalım. Stettin’in ilgisini kaybetmiş olduğu dedikoduları dolaşıyor, ama doğruluğu tasdik edilmedi. Hem yerine başkası gelmeden kalmayı başarıyor, hem Munn’un reddedilişini kabul edilişe çevirmek için arabuluculuk yapabilir, hem de Arcadia’nın kaçışını açıkça düzenleyebilir. Stettin’in idari malikânesindeki bir düzine asker, o ikisinin son akşam beraber görüldüklerine tanıklık etmişler. Fakat kadın hâlâ cezalandırılmıyor. Hem de, Arcadia’nın titiz bir çalışmayla didik didik aranmasına rağmen.”

“Bu saçma bağıntı selinden elde ettiğin sonuç nedir peki?”

“Arcadia’nın kaçışının ayarlanmış olduğu.”

“Dediğim gibi.”

“Bir eklemeyle beraber: Arcadia bunun ayarlanmış olduğunu biliyor olmalıydı, o ki her yerde komplolar gören küçük zeki bir kız. Yani bunu da gördü ve senin sebep sonuç ilişkini izledi. Onun Vakıf’a dönmesini istiyorlardı, o yüzden de Vakıf yerine Trantor’a gitti. Ama niçin Trantor?”

“Eh, niçin?”

“Çünkü orası, idolü olan büyükannesinin, Bayta’nın, kaçtığı yer. Bilinçli olarak ya da olmayarak, Arcadia da onu taklit etti. O yüzden de merak ediyorum, acaba kaçtığı düşman da aynı mıydı diye.”

“Katır mı?” diye sordu Darell kibar bir alaycılıkla.

“Tabii ki hayır. Düşman derken, dövüşemeyeceği zihinsel bir gücü kastediyorum. İkinci Vakıf’tan ya da onun Kalgan üzerindeki etkisinden kaçıyordu.”

“Bu bahsettiğin etki ne?”

“Kalgan’ın, her yerde bulunan bu tehdide bağışıklığı olduğunu mu sanıyorsun? İkimiz de, bir şekilde, Arcadia’nın kaçışının ayarlandığı sonucuna vardık. Buraya kadar tamam mı? Arandı ve bulundu, fakat kaçmasına Dirige tarafından özellikle izin verildi. Dirige tarafından, anlıyor musun? Ama bu nasıl oldu? Çünkü o bizim adamımız. Fakat bunu nereden biliyorlardı? Onun bir hain olduğuna kesinlikle inanıyor olamazlardı. Eh, doktor?”

“Şimdi diyorsun ki, onlar gerçekten de onu yeniden ele geçirmeye çalışıyorlardı. Dürüst olmak gerekirse beni biraz yoruyorsun Anthor. Sözünü bitir, yatmak istiyorum.”

“Sözüm çabucak bitecek.” Anthor iç cebindeki birkaç fotokayda uzandı. Kayıtlar ensefalografın tanıdık kıvrımlarıyla doluydu. “Dirige’in beyin dalgaları,” dedi Anthor teklifsizce, “o döndüğünde çekildi.”

Darell’ın çıplak gözlerine bile yeterince görünür durumdaydı ve başını tekrar kaldırdığında yüzü kül gibiydi. “O Denetimli.”

“Tam olarak öyle. Arcadia’nın kaçmasına, bizim değil de İkinci Vakıf’ın adamı olduğu için izin verdi.”

“Terminus’a değil de Trantor’a gittiğini öğrendikten sonra bile izin verdi.”

Anthor omuzlarını silkti. “Onun gitmesine izin vermeye koşullandırılmıştı. Bunu o değiştiremezdi ki. Gördüğün gibi, sadece bir araçtı. En az olası ve muhtemelen en güvenli yolu seçen Arcadia’ydı. Ya da, en azından İkinci Vakıf, bu değişen duruma göre kendi planlarını uyarlayana dek güvenli.”

Bir ara verdi. Videonun ufak uyarı lambası yanıp sönüyordu. Serbest bir devre son dakika haberlerini bildirdi. Darell da bunu görmüştü. Uzun zamandır süregelen alışkanlığın verdiği mekanik hareketlerle videoyu açtı. Haberler bir cümlenin ortasındaydı, fakat o cümle bitmeden önce, *Hober*

Mallow’un ya da onun enkazının bulunduğunu ve yarım yüzyıldır ilk kez Vakıf’ın tekrar savaşta olduğunu öğrendiler.

Anthor’un çenesi kasılmıştı. “Tamam, doktor, duydun işte. Kalgan saldırdı ve Kalgan da İkinci Vakıf’ın denetimi altında. Kızının rehberliğini izleyerek Trantor’a gidecek misin?”

“Hayır. Riski göreceğim. Burada.”

“Dr. Darell. Kızın kadar zeki değilsin. Nereye kadar güvenilirsin, merak ediyorum.” Bakışlarıyla Darell’ı bir anlığına süzdü ve sonra bir söz etmeden çekip gitti.

Darell belirsizlik ve neredeyse umutsuzluğa batmış durumdaydı.

Köşede kalan video ise, Kalgan ve Vakıf arasındaki savaşın ilk saatini endişeli ayrıntılarla aktarırken, heyecanlı bir ses ve görüntü karmaşasıydı.

11

Savaş

Vakıf valisi, kafasını bir çit gibi çevreleyen saçı boşu boşuna fırçaladı. İç geçirdi. “İsraf ettiğimiz yıllar, fırlatıp attığımız şanslar. Karşılıklı suçlama yapmıyorum, Dr. Darell, fakat yenilgiyi hak ediyoruz.”

Dr. Darell sessizce, “Olaylarda güvenimizi kaybetmek için neden göremiyorum, efendim,” dedi.

“Güvenimizi kaybetmek! Güvenimizi kaybetmek! Galaksi adına, Dr. Darell, başka herhangi bir tutumu neye dayandırırdınız ki? Buraya gelin.”

Darell’ı, ufak bir güç alanı desteğinin üzerine zarifçe oturtulmuş yumurta biçimli nesneye doğru yarı zorlamasına yönlendirdi. Valinin elinin hafif bir temasıyla nesnenin içinde galaktik ikili sarmalın üç boyutlu, minyatür bir modeli parlamaya başladı.

“Uzayın Vakıf denetimi altındaki bölgesi sarı renkte,” dedi vali heyecanla, “Kalgan’ınki ise kırmızı.”

Darell’ın gördüğü ise, galaksinin merkezine doğru olan yön hariç, kırmızı bir küreyi çepeçevre saran sarı bir yumruktu.

“En büyük düşmanımız galaktografyadır,” dedi vali. “Amirallerimiz neredeyse umutsuz olan stratejik durumumuzu açıkça dile getiriyorlar. Baksanıza. Düşmanın iç iletişim hatları var. Düşman eşgüdüm halinde, bizi her taraftan eşit rahatlıkla göğüsleyebilir. Kendini en az güçle savunabilir.”

“Biz ise yayılmış durumdayız. Vakıf’ın içindeki sistemler arası uzaklık, Kalgan’ınkilerin neredeyse üç katı. Eğer kendi bölgelerimiz içinde hareket edersek, örneğin Santanni’den Locris’e gidiş bizim için iki bin beş yüz parsek demek, onlar için ise sadece sekiz yüz parsek.”

Darell, “Hepsini anlıyorum efendim,” dedi.

“Ama bunun yenilgi anlamına gelebileceğini anlamıyorsunuz.”

“Savaşta mesafelerden fazlası söz konusudur. Kaybedemeyiz diyorum. Bu imkansız.”

“Peki, neden böyle diyorsunuz?”

“Seldon Planı’nı kendi yorumlayışını sayesinde.”

“Ah!” Valinin dudakları büküldü ve sırtının arkasında bir eliyle diğerine vurdu. “O zaman siz de İkinci Vakıf’ın gizemli yardımına inanıyorsunuz.”

“Hayır. Sadece kaçınılmazlığın, cesaretin ve inatçılığın yardımına inanıyorum.”

Yine de, bu rahat güvenin ardında, merak ediyordu.

Ya eğer…

Eh… Ya eğer Anthor haklıysa ve Kalgan da zihinsel büyücülerin doğrudan bir aracıysa? Peki ya onların amacı Vakıf’ı yenip yerle bir etmekse? Hayır! Bunun hiçbir anlamı yoktu!

Ama…

Acı acı gülümsedi. Her zaman aynısıydı. Her zaman düşman için çok şeffaf olan opak bir garanti içinden bakmak zorunda kalıyordu.

Durumun galaktografik gerçekleri Stettin’den de kaçmıyordu.

Kalgan Lordu, vali ve Darell’ın incelemiş olduğu galaktik modelin bir eşinin önünde duruyordu. Valinin kaşlarını çatması yerine, Stettin gülümsüyordu.

Amiral üniforması, iri cüssesinin üstünde heybetli bir şekilde parıldıyordu. Altı ay önce biraz zorla da olsa yerine geçtiği önceki İlk Vatandaş tarafından verilen Katır Nişanı’nın kızıl kuşağı, sağ omzundan beline kadar, göğsünde gerilmişti. İkiz Kuyrukluyıldızlar ile Kılıçlar ve Gümüş Yıldız da, sol omzunda pırıl pırıl yanıyordu.

Üniformaları kendisinden sadece biraz daha az cafcaflı generallerinin altısıyla, ince ve kırçıllaşmış görünümüyle parıltıların arasında kaybolmuş karanlık bir örümcek ağını andıran Birinci Bakan’ına hitap etti.

“Sanırım kararlar yeterince açık. Beklemeye gücümüz yeter. Onlar için, geciken her gün morallerine indirilen başka bir darbe olacaktır. Eğer krallıklarının her tarafını savunmaya kalkışırlarsa, yayılarak zayıflayacaklardır ve o zaman da buraya ve buraya aynı anda iki hamle yapabiliriz,” dedi. Galaktik modelde yönleri gösterdi. Sarı yumruktan çıkan, saf beyaz mızraklar halinde iki saldırı. Terminus’u iki taraftan da dar bir kavisle vuruyordu. “Böyle yaparak, donanmalarını etraflıca yenilebilecek üç parçaya bölmüş oluruz. Eğer yoğunlaşırlarsa, hükümdarlıklarının üçte ikisinden gönüllü olarak vazgeçmiş ve büyük olasılıkla da isyan riskini göze almış olurlar.”

Bunu izleyen sessizliğin içinden Birinci Bakan’ın ince sesi sızdı. “Altı ay içinde,” dedi, “Vakıf altı ay daha güçlenmiş olur. Hepimizin de bildiği

üzere, kaynakları daha fazla ve donanmaları da sayısal olarak daha üstün, işgücü ise fiilen tükenmez durumda. Hızlı bir darbe büyük olasılıkla daha güvenli olurdu.”

Sesi odadakilerin arasında açık arayla en az etkileyici olanıydı. Lord Stettin güldü ve eliyle kesip attı. “Altı ay ya da gerekirse bir yıl, bize hiçbir şeye mal olmaz. Vakıf’ın adamları hazırlanamazlar, ideolojik olarak buna yeterli değiller. Kendi felsefelerinde, İkinci Vakıf’ın onları kurtaracağı düşüncesi var. Fakat bu kez böyle olmayacak, ha?”

Odadaki adamlar huzursuzca kıpırdandılar.

“Güveniniz yeterli değil, bence,” dedi Stettin buz gibi bir tavırla. “Bir kez daha Vakıf topraklarındaki ajanlarımızın raporlarını tanımlamak ya da artık bizim… eee… hizmetimizde olan Vakıf ajanı Homir Munn’un bulgularını tekrarlamak mı gerekiyor? Artık oturuma son verelim, beyler.”

Stettin, hâlâ yüzüne sabitlenmiş bir gülümseyle özel odasına geri döndü. Bazen bu Homir Munn’u merak ediyordu. Kesinlikle kalıbını doldurmayan, tuhaf ve gölgesinden korkan bir adamdı. Fakat, inandırıcı kimi bilgileri de eksik olmuyordu, özellikle de Callia etraftayken.

Gülümsemesi genişledi. O şişko salağın sonuçta bazı yararları da vardı. En azından, kendisinin alabileceğinden fazlasını tatlılıkla Munn’dan alıyordu; hem de daha sorunsuz bir şekilde. Kadını neden Munn’a bırakmıyordu ki? Kaşlarını çattı. Callia. O ve onun aptal kıskançlığı. Uzay aşkına!

Eğer Darell kızı hâlâ elinde olsaydı… Neden Callia’nın kafasını bu yüzden un ufak etmemişti?

Pek bir neden de bulamıyordu.

Belki de Munn’la anlaştığı için. Hem kendisi Munn’a ihtiyaç duyuyordu. Örneğin, en azından, Katır’ın inandığı şekilde bir İkinci Vakıf olmadığını kanıtlayan Munn’du. Amirallerinin bu teminata ihtiyaçları vardı.

Kanıtları halka duyurmayı isterdi, ama Vakıf’ın, onların asla gelmeyecek yardımına inanmasına izin vermek daha iyiydi. Buna parmak basan aslında Callia değil miydi? Evet öyleydi. Demişti ki…

Ah, saçmalık! O hiçbir şey söyleyemezdi.

Fakat…

Düşünceyi aklından atmak için kafasını salladı ve konuyu kapattı.

12

Bir Dünyanın Hayaleti

Trantor, süprüntüler arasından yeniden uyanan bir dünyaydı. Amaçsız bir savurganlıkla üst üste yığılan yıldız öbeklerinin içinde, galaksinin merkezindeki sersemletici güneş kümesinin ortasında solmuş bir mücevher gibiydi; geçmişin ve geleceğin hayalini dönüşümlü olarak kuruyordu.

Bir zamanlar denetim gücünü metal gövdesinden yıldızlara hayali şeritler halinde uzatmıştı. Dört yüz milyar yöneticiyi barındıran tek bir şehirdi; gelmiş geçmiş en kudretli başkentti.

Bu, ta ki İmparatorluk'un çürüyüşü er geç kendisine ulaşana ve yüz yıl önceki Büyük Talan sırasında, zayıflayan güçleri kendilerine dönerek ebediyen kırılana dek böyle olmuştu. Etrafı kavuran ölümcül yıkımda, gezegeni çevreleyen metal kabuk buruşmuş ve kendi ihtişamının acılı bir taklidi olana dek örselenmişti.

Hayatta kalanlar, metal kaplamayı söktüler ve diğer gezegenlere tohum ve büyükbaş hayvan karşılığında sattılar. Toprak bir kez daha örtüsünden sıyrıldı ve gezegen en başa döndü. İlkel tarımın yayılan alanları içinde, karmaşık ve muazzam geçmişini unuttu.

Ya da, dev yıkıntılarını gökyüzüne dingin bir kudret ve vakur bir sessizlikle uzatmıyor olsaydı unuturdu.

Arcadia, ufkun madeni çizgisini kalbi çarparak seyretti.

Palverlar'ın yaşadığı köy onun için gelişigüzel bir evler topluluğuydu; küçük ve ilkel. Onu çevreleyen tarlalar altın sarısı buğdayla işgal edilmiş alanlardı.

Ama orada, gözünün ulaşabildiği yerin tam ilerisinde, geçmişin hâlâ paslanmamış bir görkem içinde parıldayan ve Trantor'un güneşinin yakaladığı yerlerde alev alev yanan anıları duruyordu. Trantor'a geldiğinden beri geçen aylar boyunca bir kez oraya gitmişti. Ek yerleri olmayan pürüzsüz kaldırımlara tırmanmış ve bir cesaretle, kırık duvarların gediklerinden ışığın içeri süzüldüğü, tozla yol yol lekelenmiş sessiz yapılara girmişti.

Yüreğinin acısı katlanmıştı. Sanki bir küfür gibiydi.

Ayakları yumuşak toprağa basıncaya dek tangırdayarak koşmuştu.

Sonra ise sadece için için yanarak ardına bakabildi. O kudretli inzivayı bir kez daha bozmaya cesaret edemedi.

O dünyada bir yerlerde, Trantor’un en çok Trantor olduğu eski İmparatorluk Kütüphanesinin yakınlarında doğduğunu biliyordu. Orası kutsalların kutsalı, azizlerin aziziydi! Tüm dünyada sadece orası Büyük Talan’dan kurtulmuştu ve evrene meydan okurcasına, bir asır boyunca dokunulmadan kalmıştı.

O hayal edilemez ağı, Hari Seldon ve grubu orada örmüşlerdi. Ebling Mis gerçeğe orada ulaşmış ve şaşkınlıktan uyuşmuş bir halde oturmuştu, ta ki sırrın daha ileriye gitmesini engellemek için öldürülene dek.

İmparatorluk Kütüphanesinin orada, Katır ölene dek on yıl boyunca yaşamışlardı, sonra da yeniden doğan Vakıf’a dönebilmişlerdi.

İmparatorluk Kütüphanesi’ne kendi babası İkinci Vakıf’ı bulmak için bir kez daha gelmişti, ama başarısız olmuştu. O orada doğmuştu ve annesi orada ölmüştü.

Kütüphaneyi tekrar ziyaret edebilmeyi isterdi, ama Preem Palver o yuvarlak başını salladı. “Orası binlerce mil uzakta Arkady ve burada yapılacak çok şey var. Ayrıca, orayı rahatsız etmek iyi olmaz. Biliyorsun, orası kutsal bir yer.”

Fakat Arcadia adamın kütüphaneyi ziyaret etmeyi istemediğini ve bunun da bir Katır’ın Sarayı durumu olduğunu biliyordu. Şimdiki zamanın cücelerinde, geçmişin devlerinin kalıntılarına karşı bu batıl korku vardı.

Ama o tatlı, küçük adama bunun için bir garez beslemek korkunç olurdu. Üç ayı aşkın süredir Trantor’daydı ve Ana ile Baba ona karşı harika davranmışlardı.

Peki dönüşü neydi ki? Onları genel yıkıma sürüklemekti. Yok edilmek için işaretlendiğini onlara söylese miydi acaba? Hayır! Onların ölesiye koruyucu rollerine devam etmelerine izin verdi.

Vicdanı dayanılmaz şekilde sızladı. Ama ne seçeneği vardı ki?

İsteksizce merdivenlerden aşağı, kahvaltıya indi. Sesler ona ulaştı.

Preem Palver tombul boynunu bükerek peçeteyi gömleğinin yakasına kıstırmış, sütte haşlanmış yumurtalarına bastırılmamış bir tatminle uzanmıştı.

“Dün şehre indim, Ana,” dedi, çatalını elinde tutarak ve tıka basa dolu ağzıyla neredeyse boğularak.

“Peki şehirde ne varmış, Baba?” diye ilgisizce sordu Ana, oturup, masaya sertçe bir göz atıp, tuzu almak için tekrar kalkarken.

“Ah, pek iyi şeyler değil. Kalgan yolundan bir gemi, oradaki gazetelerle geldi. Orada savaş çıkmış.”

“Savaş! Öyle mi? Eh, içinde bir gıdım akılları yoksa, bırak kafalarını kırsınlar. Maaş çekin hâlâ gelmedi mi? Baba, sana tekrar söylüyorum. Şu yaşlı adamı, Cosker’ı dünyadaki tek kooperatifin bu olmadığı hakkında uyar. Arkadaşlarıma söylemeye utandığım bir miktar ödemeleri yeterince kötüyken, bari zamanında ödesinler!”

“Sabır, sabır,” dedi Baba sinirli sinirli. “Bak, kahvaltıda saçma sapan konuşma, her lokma boğazımda kalıyor,” ve bunu söylerken de hırsını tereyağlı kızarmış ekmekten çıkardı. Biraz daha ılımlı olarak ekledi: “Savaş Kalgan ve Vakıf arasında, iki aydır da bunun içindeler.”

Bir uzay savaşını temsil eden elleri birbirlerine hamle yapıyordu.

“Hmm. Peki nasıl gidiyor?”

“Vakıf için kötü. Eh, Kalgan’ı görmüştün, hepsi de asker. Hazırdılar. Vakıf ise değildi, yani *puffff!*”

Ana, çatalını aniden bırakıp tısladı: “Aptal!”

“Ha?”

“Kalın kafalı! Koca ağzın habire çan çan edip duruyor.” Çabuk çabuk işaret ediyordu ve Baba omzunun üstünden arkaya baktığında, Arcadia’nın kapıda donup kaldığını gördü.

“Vakıf savaşta mı?” dedi kız.

Baba, Ana’ya çaresizce baktı ve başını salladı.

“Hem de yeniliyorlar.”

Tekrar başını salladı.

Arcadia, yüreğinin sıkıştığını hissetti ve masaya yavaşça yaklaştı. “Hepsi bitti mi?” diye fısıldadı.

“Bitti mi?” diye tekrarladı Baba, yapmacık bir samimiyetle. “Kim demiş bitti diye? Savaşta bir sürü şey olabilir ve… ve…”

“Otur, canım,” dedi Ana yatıştırarak. “Kimse kahvaltıdan önce bunu konuşmamalı. Midende yiyecek bir şeyler olmadan sağlıklı olamazsın.”

Fakat Arcadia onu duymazlıktan geldi. “Kalganlılar Terminus’ta mı?”

“Hayır,” dedi Baba ciddi bir tavırla. “Haberler geçen haftadan ve Terminus hâlâ savaşıyor. Bu gerçek. Doğruyu söylüyorum. Vakıf da hâlâ güçlü. Sana gazeteleri getirmemi ister misin?”

“Evet!”

Bir şeyler atıştırmaya çalışıp gazeteleri okurken gözleri bulandı. Santanni ve Korell düşmüştü, direniş olmadan. Vakıf ordusundan bir hava filosu, seyrek güneşli Ifni sektöründe kıstırılmış ve neredeyse son gemiye kadar temizlenmişti.

Şimdiyse Vakıf, ilk başkan Salvor Hardin'in yönetiminde kurulmuş olan asıl çekirdeğe, Dört Krallık'a geri çekilmişti. Fakat hâlâ mücadele veriyordu ve hâlâ bir şansı olabilirdi. Ne olursa olsun, babasını bilgilendirmeliydi. Bir şekilde ona sesini duyurmalıydı. Bunu *yapmalıydı!*

Fakat nasıl? Yolunun üstünde bir savaş vardı.

Kahvaltıdan sonra Baba'ya sordu. "Yakınlarda başka bir göreve çıkacak mısın, Bay Palver?"

Baba, ön taraftaki çimenlikte büyük bir sandalyeye oturmuş güneşleniyordu. Tombul parmaklarının arasında iri bir puro tütüyordu ve mutluluk içindeki bir buldog köpeğine benziyordu.

"Bir görev mi?" diye uyuşukça tekrarladı. "Kim bilir? Hoş bir tatildeyim ve yola çıkmam gündemde değil. Neden yeni görevlerden bahsedelim ki? Huzursuz musun, Arkady?"

"Ben mi? Hayır, burayı seviyorum. Bana çok iyi davranıyorsunuz, siz ve Bayan Palver."

Kızın sözlerine "boş ver" dercesine elini salladı.

Arcadia, "Savaşı düşünüyordum," dedi.

"Fakat ben düşünmüyorum. *Sen* ne yapabilirsin ki? Eğer elinden bir şey gelmiyorsa, niye bu konuda kendini incitesin?"

"Ama Vakıf'ın, tarım dünyalarının çoğunu kaybettiğini düşünüyordum. Büyük olasılıkla orada yiyecekleri karne ile dağıtıyorlardı. "

Baba rahatsız göründü. "Endişelenme. Her şey yoluna girecek."

Kız pek dinlemiyordu. "Onlara yiyecek taşıyabilmek isterdim, bunu diyordum. Biliyorsun ki, Katır öldükten ve Vakıf da isyan ettikten sonra, Terminus bir süre için yalıtılmış ve bir süreliğine Katır'ın emrinde olan Han Pritcher orayı da kuşatma altına almış. Yiyecek çok azmış ve babamın dediğine göre, *onun* babası ona sadece tadı korkunç kuru aminoasit konsantreleri olduğunu söylemiş. Hem bir yumurta da iki yüz krediymiş. Sonra kuşatmayı tam zamanında bozmuşlar ve Santanni'den yiyecek gemileri gelmiş. Korkunç bir dönem olmalı. Büyük olasılıkla da tüm bunlar oluyor, hem de şimdi."

Bir duraksama oldu ve Arcadia, "Bahse girerim Vakıf şu aralar yiyecek için kaçakçıların ücretlerini ödemeye razıdır" dedi. "İki katı, üç katı ve hatta

daha fazlası. Burada, Trantor’daki herhangi bir kooperatif bu işi üstlenirse birkaç gemi kaybedebilirler, ama eminim savaş bitmeden milyoner olurlar. Eski zamanlarda, Vakıf tüccarları bunu hep yaparlarmış. Bir savaş olduğunda, en acil ne isteniyorsa onu satarlar ve şanslarını kullanırlarmış. Of, tek bir turdan iki milyon kredi kazanırlarmış; *net kâr*. Hem bu da tek bir gemide taşınabilecekler üzerinden hesaplanmış haliydi.”

Baba yerinde kımıldandı. Purosu o farkına varmadan sönmüştü. “Yiyecek için bir anlaşma, ha? Hmm… Ama Vakıf çok uzakta.”

“Eh, yani. Sanırım buradan halledemezsin. Eğer uygun bir gemiye binersen herhalde Massena ya da Smushyk’ten yakına gidemezsin, ondan sonra da hatların arasından sızmak için de bir keşif gemisi kiralaman gerekir.”

Baba hesap yaparken, bir yandan da ellerini saçında gezdiriyordu.

İki hafta sonra ise, görev için her şey ayarlanmıştı. Ana, zamanının çoğunu bağırıp çağırarak geçiriyordu. İlk zamanlar göz göre göre intihar etmesine yol açan çaresi bulunmaz dik kafalılığı, sonra da kendisinin de ona eşlik etmesine izin vermediği inanılmaz dik kafalılığı için.

Baba, “Ana, niye yaşlı bir kadın gibi davranıyorsun?” dedi. “Seni götüremem. Bu erkek işi. Savaşın ne olduğunu sanıyorsun? Eğlence mi? Çocuk oyunu mu?”

“Madem öyle *sen* neden gidiyorsun? Sen bir erkek misin ki, yaşlı ahmak? Tek ayağın çukurda. Bırak bazı gençler gitsinler, ama senin gibi şişko bir kel kafa olmaz.”

“Ben kel falan değilim,” diye lafı iade etti Baba onuru kırılmış bir tavırla. “Hâlâ bir sürü saçım var. Hem neden komisyon ücretini alan ben olmayayım? Neden genç biri olsun? Dinle bak, bu milyonlar demek.”

Ana da bunu biliyordu ve yatışıverdi.

Arcadia, adam yola çıkmadan önce onu bir kez gördü. “Terminus’a mı gidiyorsun?” dedi.

“Neden olmasın? Ekmek, pirinç ve patatese ihtiyaçları olduğunu sen kendin söylüyorsun. Eh, biz onlarla bir anlaşmaya varacağız ve onlar da istediklerini alacaklar.”

“İyi o zaman, sadece tek bir şey var: Eğer Terminus’a gidiyorsan, babamı görebilir miydin?”

Baba’nın yüzü kırıştı ve şefkatle yumuşadı. “Ah, senin bana söylemeni beklememe gerek yoktu. Tabii onu göreceğim. Senin güvende ve her şeyin

de iyi olduğunu söyleyeceğim ve savaş bittiğinde de seni oraya geri götüreceğim.”

“Teşekkürler. Sana onu nasıl bulacağını anlatayım. Adı Dr. Toran Darell ve Stanmark’ta yaşıyor. Terminus şehrinin hemen dışında. Oraya bir banliyö uçağına binip gidebilirsin. 55 Kanal Yolu’ndayız.”

“Bekle de yazayım.”

“Yok, yok,” Arcadia’nın kolu ileriye fırladı. “Hiçbir şeyi yazmamalısın. Hatırlamalısın ve kimsenin yardımı olmadan bulmalısın.”

Baba şaşırmış görünüyordu. Sonra omuzlarını silkti. “Tamam öyleyse. Stanmark’ta 55 Kanal Yolu, Terminus şehrinin dışında ve oraya banliyö uçağıyla gidiliyor. Tamam mı?”

“Bir şey daha var.”

“Evet?”

“Bir şey söylesem ona iletir misin?”

“Tabii.”

“Sana fısıldayarak söyleyeceğim.”

Tombul yanağını kıza doğru yatırdı ve hafif fısıltı birinden diğerine geçti.

Baba’nın gözleri yusyuvarlak olmuştu. “Söylememi istediğin şey bu mu? Ama bir anlamı yok ki?”

“Senin ne demek istediğini o anlayacaktır. Sadece benim gönderdiğimi ve onun ne demek istediğimi bileceğini söyle. Ayrıca tam olarak sana söylediğim biçimde söyle. Değişiklik yapma. Unutmazsın değil mi?”

“Nasıl unutabilirim ki? Dört minik sözcük. Bak…”

“Hayır, hayır.” Hissettiklerinin yoğunluğuyla olduğu yerde yaylandı. “Tekrar etme. Sakın kimseye tekrarlama. Söz konusu babam olmadıkça bunu tamamen unut. Söz ver.”

Baba gene omuzlarını silkti. “Söz veriyorum! Tamam!”

“Tamam,” dedi hüzünle ve adam onu uzaylimanına götürmek için bekleyen hava taksisine ilerlerken, onun ölüm fermanını imzalayıp imzalamadığını merak etti. Onu bir daha hiç görebilecek miydi, merak ediyordu.

Eve yürüyüp iyi ve nazik Ana’nın yüzüne bakacak cesareti yoktu. Belki, tüm bunlar bittiğinde, onlara yaptığı şey yüzünden kendini öldürse iyi olurdu.

***QUORISTON SAVAŞI** — … 1, 3, 377 V.D.'de, Kalgan'ın derebeyi Lord Stettin ve Vakıf arasında meydana gelen bu savaş, Aradönem sırasındaki son önemli savaştı…*

GALAKTİK ANSİKLOPEDİ

13

Savaşın Sonu

Jole Turbor, savaş muhabirliği olan son görevi sırasında, iri kıyım gövdesini hava kuvvetleri üniformasının içinde buldu, bu hoşuna da gidiyordu. Tekrar canlı yayında olmaktan hoşlanıyordu ve İkinci Vakıf'a karşı olan ümitsiz mücadelenin öfkeli çaresizliği, onu, kıymetli gemiler ve sıradan insanlarla dolu yeni bir tür mücadelenin heyecanıyla baş başa bırakmıştı.

Kesin olan bir şey varsa, o da Vakıf'ın mücadelesinin zaferlerle taçlanmadığıydı, ama konu üzerinde felsefe yapabilmek hâlâ mümkündü. Altı ay sonra, Vakıf'ın özüne hâlâ dokunulmamıştı ve donanmanın da çekirdeği yerinde duruyordu. Savaşın başından beri yapılan yeni eklemelerle, sayısal olarak neredeyse Ifni'deki yenilgi öncesi kadar kalabalık ve teknik olarak da daha güçlüydü.

Bu esnada, gezegen savunmaları güçlendiriliyor, silahlı kuvvetler daha iyi eğitiliyor, idari verimlilik biraz toparlanıyor ve Kalgan'ın muzaffer donanması da "alınan" bölgeyi zapt etmek uğruna kendisini sefahate veriyordu.

O sırada Turbor, Anacreon sektörünün dış kesimlerindeki Üçüncü Donanma ile birlikteydi. Kendisinin bunu bir "küçük adamın savaşı" yapma politikası doğrultusunda, gönüllü Üçüncü Sınıf Mühendis Fennel Leemor ile röportaj yapıyordu.

"Bize biraz kendinden bahset, tayfa," dedi Turbor.

"Söyleyecek pek bir şey yok." Leemor ayağını olduğu yerde sürüdü ve sanki onu o sırada hiç şüphesiz gören milyonları o da görebiliyormuş gibi, utangaç ve silik bir tebessümün yüzüne yayılmasına izin verdi. "Locrisliyim. Hava aracı fabrikasında bölüm başkanı olarak çalışıyorum, maaşı da iyi. Evliyim, iki çocuğum var, ikisi de kız. Şey, onlar dinliyorlarsa diye bir merhaba diyebilir miyim?"

"Devam et dostum, video tamamen senin."

“Ah, teşekkürler.” Ağzında lafı geveleyerek, “Merhaba Milla, eğer dinliyorsan,” dedi. “Ben iyiyim. Sunni nasıl? Ya Tomma? Hep sizi düşünüyorum ve belki de limana geri döndüğümüzde sıla izni alacağım. Yiyecek kolini aldım, ama geri yolluyorum. Biz düzenli olarak karavana yiyoruz, ama sivillerin biraz darda olduklarını söylüyorlar. Sanırım hepsi bu kadar.”

“Gelecek sefer Locris’te olduğumda onu bir yoklayıp yiyecek sıkıntısı çekmediğinden emin olacağım. Tamam mı?”

Genç adam geniş bir tebessüm etti ve başını salladı. “Teşekkür ederim, Bay Turbor. Buna çok memnun olurdum.”

“Tamam. Sanırım söylemiştin. Gönüllüsün değil mi?”

“Evet öyle. Eğer biri benimle kavgaya girerse, birisinin beni sürüklemesini beklemeye ihtiyacım yok. *Hober Mallow*’u duyduğum gün katıldım.”

“Örnek birisin. Çok çarpışma gördün mü? Fark ettiğim üzere, iki savaş yıldızı takıyorsun.”

“Pehh.” Adam tükürdü. “Onlar savaş değil kovalamacaydı. Kalganlılar, kendi lehlerine beşe bir ya da daha iyi bir oran yakalamadıkça saldırmazlar. O zaman bile kenardan sokulup, gemileri teker teker indirmeye çalışıyorlar. Kuzenim İfni’deydi, şu onları atlatan eski *Ebling Mis* gemisinde. Orada da aynı olduğunu söylüyor. Bizim kanat bölüğümüze karşı ana donanmaları vardı ve sadece beş gemimiz kalana kadar, dövüşmek yerine gizlice sokulmaya devam ettiler. O çatışmadaki gemilerin iki katı kadarını indirdik.”

“O zaman savaşı kazanacağımızı düşünüyorsun?”

“Elbette, şimdi geri çekilmediğimize göre. İşler çok kötü gitse bile, İkinci Vakıf duruma el koyar. Seldon Planı hâlâ devrede ve *onlar* da bunu biliyorlar.”

Turbor’un dudakları biraz büküldü. “İkinci Vakıf’a güveniyorsun öyleyse?”

Yanıt, dürüst bir şaşkınlıkla geldi. “Eh, herkes öyle yapmıyor mu?”

Astsubay Tippellum, viziprogramdan sonra Turbor’un odasına girdi. Muhabire bir puro uzattı ve kepini, kafasının arkasına doğru riskli bir dengeye oturtana dek itti.

“Bir mahkûm yakaladık.”

“Evet?”

“Ufak, deli bir tip. Tarafsız olduğunu iddia ediyor, diplomatik dokunulmazlıktan bahsediyor. Ona ne yapacaklarım bildiklerini sanmıyorum. Adı Palvro, Palver, ona benzer bir şey ve Trantor’dan olduğunu söylüyor. Savaş alanında ne yapıyor bilmiyorum.”

Fakat Turbor ranzasında oturur pozisyona geçmişti ve uyuklamak üzere olduğu aklından çıkıvermişti. Darell ile son görüşmesini çok iyi hatırlıyordu, savaşın ilan edilmesinden bir gün sonrasıydı ve kendisi de uzaya açılmak üzereydi.

“Preem Palver,” dedi. Bu bir açıklamaydı.

Tippellum duraksadı ve dumanın, ağzının kenarından süzülmesine izin verdi. “Öyle,” dedi. “Uzay aşkına nereden bildin peki?”

“Boş ver. Onu görebilir miyim?”

“Ah, uzay aşkına, bunu ben söyleyemem. İhtiyar onu sorgulamak için kendi odasına aldı. Herkes onun bir casus olduğunu düşünüyor.”

“Eğer adam söylediği kişiyse, onu tanıdığımı ihtiyara söyle. Sorumluluğu ben üstlenirim.”

Üçüncü Donanma’nın amiral gemisindeki Kaptan Dixyl, gözünü ayırmadan büyük dedektörü seyrediyordu. Hiçbir gemi, hareketsiz yatıyor olsa da, bir nükleer radyasyon kaynağı olmayı engelleyemezdi ve bu radyasyonun odak noktası, üç boyutlu bir alandaki ufak bir pırıltıydı.

Vakıf gemilerinin her biri de gösteriliyordu ve tarafsız olduğunu iddia eden şu ufak tefek casus da yakalandığına göre, geriye, atlanan hiçbir pırıltı kalmamıştı. O dışarıdan gelen gemi, kaptanın bölgesinde bir süreliğine koşuşturmacaya neden olmuştu. Taktiklerin kısa vadede değişmesi gerekebilirdi.

“Saptadığına emin misin?” diye sordu.

Kumandan Cenn başıyla onayladı. “Hava filomu üstuzaya çıkaracağım: yarıçap, 10,00 parsek; teta, 268,52 derece; pi, 84,15 derece. Başlangıç noktasına dönüş 1330’da. Toplam yokluk 11,83 saat.”

“Doğru. Artık tam saptanan dönüşe hem zaman, hem de uzay açısından güvenmek zorundayız. Anlaşıldı mı?”

“Evet, kaptan.” Kol saatine baktı, “0140’ta gemilerim hazır olacak.”

“İyi,” dedi Kaptan Dixyl.

Kalgan hava filosu, henüz dedektörün menzilinde değildi, ama yakında öyle olacaktı. Bu etkiden bağımsız bir bilgi vardı. Cenn’in filosu olmadan,

Vakıf’ın kuvvetleri sayıca epey azınlıkta olurdu, ama kaptan kendisine epey güveniyordu. *Fazlasıyla* güveniyordu.

Preem Palver, üzgün üzgün etrafına bakındı. Önce şu uzun, cılız amirale; sonra da hepsi üniformalı olan diğerlerine; en son olarak da, kendisiyle konuşmak istediğini söyleyen ve diğerlerinin aksine yakası açık olan ve boyunbağı takmayan şu sonuncusuna, iri yarı ve şişman adama baktı.

Jole Turbor şöyle diyordu: “Bu durumdaki ciddi olasılıkların tamamen farkındayım amiral, ama size, eğer onunla birkaç dakikalığına konuşabilirsem, bu belirsizliği ortadan kaldırabileceğimi söylüyorum.”

“Onu benim önümde sorgulamaman için bir neden var mı?”

Turbor dudaklarını büzdü ve ayak direyerek baktı.

“Amiral,” dedi, “sizin geminize bağlı çalışmaya başladığımdan beri, Üçüncü Donanma harikulade bir basın mensubu kazandı. İsterseniz, adamlarınızı kapının dışında nöbete koyabilirsiniz ve beş dakika içinde geri dönebilirsiniz. Ama bu esnada, bana biraz ayak uydurunuz ve halkla olan ilişkinizde buna pişman olmayacaksınız. Beni anlıyor musunuz?”

Anlamıştı.

Sonra Turbor, baş başa kaldıklarında, Palver’a dönüp sordu, “Çabuk, kaçırdığın kızın adı ne?”

Palver ise sadece iri iri açılmış gözlerle bakıp başını sallayabildi.

“Sana bir şey ifade etmiyor olamaz,” dedi Turbor. “Eğer yanıtlamazsan, bir casus olursun ve savaş zamanında casusların icabına mahkeme yapılmadan bakılır.”

“Arcadia Darell!” diye zorlukla soludu Palver.

“*Güzel!* Öyleyse tamam. Güvende mi?”

Palver başıyla onayladı.

“Buna emin olsan iyi edersin, yoksa senin için hiç de iyi olmaz.”

“Sağlığı iyi ve tamamen güvende,” dedi Palver, yemi atarak.

Amiral döndü. “Eee?”

“Bu adam, efendim, bir casus değil. Size söylediklerine inanabilirsiniz. Onun için ben kefilim.”

“Öyle demek?” Amiral kaşlarını çattı. “O zaman, Trantor’da, Terminus ile tahıl ve patates sevkiyatı ile ilgili bir anlaşma yapmak isteyen bir tarım kooperatifini temsil ediyor. Eh, tamam ama şimdi gidemez.”

“Neden gidemem?” diye sordu Palver çabucak.

“Çünkü bir savaşın tam ortasındayız. Savaş bittikten sonra, eğer hâlâ sağ olursak, sizi Terminus’a götüreceğiz.”

Uzaya yayılan Kalgan donanması, inanılmaz bir uzaklıktan Vakıf gemilerini fark etti ve kendileri de aynı şekilde fark edildiler. Her biri diğerinin büyük dedektöründeki ateş böcekleriymiş gibi, boşluğun içinde birbirlerine yaklaştılar.

Vakıf amirali kaşlarını çattı ve, “Bu onların ana hücumu olmalı. Sayılarına baksanıza,” dedi. Sonra da, “Gerçi bizim önümüzde yıkılmadan duramazlar, eğer Cenn’in müfrezesine güvenebilirsek tabii,” diye ekledi.

Kumandan Cenn saatler önce, yaklaşan düşman ilk fark edildiğinde donanmayı terk etmişti. Artık planı değiştirebilmenin bir yolu yoktu. İşe yarasın ya da yaramasın, gene de amiral kendini oldukça rahat hissediyordu. Subaylar da öyle. Ve adamlar da.

Tekrar ateş böceklerini seyrettiler.

Ölümcül bir bale gibi, kusursuz bir düzende kıvılcımlar saçıyorlardı.

Vakıf donanması yavaşça geriledi. Saatler geçti ve donanma, yine yavaşça yön değiştirdi, sanki rotasının hafif dışına çıkan düşmanı kızdırıyordu. Sonra biraz daha yön değiştirdi.

Savaş planının diktatörlerine göre, Kalgan gemileri tarafından işgal edilmesi gereken belli bir hacim vardı. Vakıfçılar o hacmin dışına ağır ağır çıktıkça, açtıkları bu boşluğa Kalganlılar kayıyordu. Dışarı tekrar çıkanlara hararetle ve aniden saldırılıyordu. Yerinde duranlara dokunulmuyordu.

Her şey, Lord Stettin’in gemilerinin önceliği almaya gönülsüzlüğüne ve kimsenin saldırmadığı yerde kalmayı istemelerine bağlıydı.

Yüzbaşı Dixyl kol saatine duygusuzca baktı. Saat 1310’u gösteriyordu.

“Yirmi dakikamız var,” dedi.

Yanındaki teğmen başını gerginlik içinde salladı. “Şu ana kadar her şey yolunda görünüyor, yüzbaşım. Yüzde doksandan fazlasını çevirmiş durumdayız. Eğer onları bu şekilde tutabilirsek…”

“Evet! Eğer…”

Vakıf gemileri bir kez daha çok yavaşça, süzülürcesine ilerliyorlardı. Kalganlılar’ı geri çekilmeye zorlayacak kadar değil, tam da onları ilerlemeye cesaretlendirecek kadar hızlıydılar. Kalganlılar beklemeyi tercih ettiler.

Dakikalar akıp gitti.

Saat 1325’te, amiralin zili Vakıf hattının yetmiş beş gemisinde birden çaldı ve onlar da, Kalgan donanmasının üç yüz gemilik ön cephesine doğru en üst ivmeyle harekete geçtiler. Kalgan kalkanları devreye girdi ve dev enerji sütunları uzandı. Üç yüz geminin tamamı aynı noktaya kilitlenmişti, üzerlerine amansızca, kaygısızca saldıran gemilere…

Cenn’in kumandasındaki elli gemi, saat 1330’da, hesaplanmış bir noktaya, hesaplanmış bir zamanda yapılan tek bir üstuzay sıçramasıyla boşlukta belirivermiş ve Kalgan artçılarına yırtıcı bir öfkeyle saldırmışlardı.

Tuzak mükemmel çalıştı.

Kalganlılar sayıca hâlâ üstündü, ama sayı sayacak halleri kalmamıştı. İlk çabalamaları kaçmak içindi, düzen bir kez bozulup düşman gemileri birbirlerinin yollarına acemice çıktıkça, darbeye daha açık hale gelmişlerdi.

Bir süre sonra, olayın boyutu bir fare avına dönmüştü.

Donanmalarının çekirdeği ve gururu olan üç yüz Kalgan gemisinin altmış kadarı, çoğu neredeyse umutsuzca tamir edilemez durumda Kalgan’a geri dönebildi. Vakıf’ın kaybı ise, yüz yirmi beş gemiden sekiziydi. 377 yılının üçüncü günüydü.

Kutlamanın zirveye ulaştığı sırada, Preem Palver, Terminus’a iniş yaptı. Bu taşkınlığı rahatsız edici bulmuştu, ama gezegeni terk etmeden önce, iki şey başarmış ve bir de istek almıştı.

Başardığı iki şey şunlardı: 1) Palver’ın kooperatifinin, gelecek yıla kadar ayda yirmi gemi yükünde belirlenmiş gıda maddesini savaş fiyatından getireceğine dair bir antlaşma yapmıştı, hem de, son çarpışma sayesinde, savaş riski olmadan. 2) Arcadia’nın dört kısa sözcüğünü Dr. Darell’a iletmişti.

Şaşkınlık dolu bir an için, Darell koca gözlerle ona bakmış ve sonra da ricasını belirtmişti. Bu, Arcadia’ya bir yanıt götürmekti. Palver’ın hoşuna gitmişti; basit bir yanıttı ve bir anlamı vardı. Şöyleydi: “Artık geri dön. Hiçbir tehlike kalmadı.”

Lord Stettin öfkeden kuduruyordu. Tüm silahlarının ellerinde kırılmasını seyretmek, ordusunun sıkı saflarının aniden dağılan çürük bir ipliğe dönüşmesini hissetmek, ağırkanlılığı kaynayan bir lava çevirirdi. Ayrıca çaresizdi de ve bunu biliyordu.

Haftalardır iyi uyumamıştı. Üç gündür tıraş olmamıştı. Bütün görüşmelerini iptal etmişti. Amiralleri kendi başlarına bırakılmışlardı ve iç

isyanla uğraşmak zorunda kalması için başka bir yenilgiye ihtiyacı olmadığını ve çok az zamanı kaldığını Kalgan Lordu'ndan daha iyi hiç kimse bilemezdi.

Birinci Bakan Lev Meirus'un bir faydası yoktu. Orada öylece dikiliyordu, sakindi ve çirkin bir yaşlılıktaydı; ince, sinirli parmağı her zamanki gibi burnundan çenesine inen çizginin üstünde geziniyordu.

"Eee," diye bağırdı Stettin, "bir şeylere katkıda bulunsana. Burada yenilmiş kalmış durumdayız, anlıyor musun? *Yenilmiş*. Peki neden? Neden olduğunu bilmiyorum. İşte burada sen devreye giriyorsun. Ben neden olduğunu bilmiyorum. *Sen* biliyor musun?"

"Sanırım evet," dedi Meirus sakince.

"İhanet!" Sözcük alçak bir sesle çıkmıştı, diğerleri de öyle devam etti. "İhanetten haberin vardı, ama bunu gizli tuttun. İlk Vatandaşlık'tan kapı dışarı ettiğim o ahmağa hizmet etmiştin ve benim yerime geçen herhangi bir rezil sıçana da hizmet edebileceğini düşünüyorsun. Eğer öyle davrandıysan bunun için iç organlarını sökeceğim ve senin canlı gözlerinin önünde yakacağım."

Meirus etkilenmemişti. "Size kendi şüphelerimi birden çok kez aşılamaya çalıştım. Kulağınızın dibinde tekrar tekrar söyledim ve siz diğerlerinin tavsiyesine uymayı tercih ettiniz, çünkü bu egonuzu daha çok tatmin ediyordu. Olaylar benim korktuğumdan da beter çıktı. Şimdi de dinlemek umurunuzda değilse, söyleyin efendim ve zamanı geldiğinde de, hiç şüphesiz ilk işi barış anlaşması imzalamak olacak ardılınızla ilgileneceğim."

Stettin kırmızı gözlerle adama baktı, koskoca yumruklarını yavaşça sıkıp bırakıyordu. "Konuş, seni kırçıl sümüklüböcek. *Konuş?*"

"Size sık sık, Katır olmadığınızı söylemiştim, efendim. Gemiler ve silahlar denetiminiz altında olabilir, ama uyruklarınızın zihinlerini denetleyemezsiniz. Kiminle savaştığınızın farkında mısınız, efendim? Hiç yenilmemiş olan, Seldon Planı tarafından korunan Vakıf'la savaşıyorsunuz, yeni bir imparatorluk kurması kaderinde yazılı olan Vakıf'la."

"Plan falan yok. Artık yok. Munn öyle dedi."

"Öyleyse Munn yanılıyor. Eğer haklı olsaydı ne olacaktı ki? Siz ve ben, efendim, o insanlar değiliz. Kalgan'ın kadınları ve erkekleri ve uyruğundaki diğer dünyaları, Seldon Planı'na büsbütün ve şaşmaz bir inanç besliyorlar, tıpkı galaksinin bu yakasının tüm sakinleri gibi. Yaklaşık dört yüz yıllık tarih, Vakıf'ın yenilmez olduğunu öğretiyor. Eski Galaksi İmparatorluğu'nun ne krallıkları, ne de diktatörleri bunu yapabilirdi."

“Katır yaptı ama.”

“Kesinlikle ve o hesaplamaların ötesindeydi, siz ise değilsiniz. Daha kötüsü, insanlar da sizin böyle olmadığınızı biliyorlar. Böylece de, gemileriniz, bilinmeyen bir yolla yenilmekten korkarak savaşa gidiyor. Planın hayali dokusu üzerlerine öyle bir çöküyor ki, sakınıyorlar, saldırmadan önce bakıyorlar ve biraz fazla şüpheye düşüyorlar. Öte yandan, aynı hayali doku, düşmanı güvenle dolduruyor, korkuyu ortadan kaldırıyor ve önceki yenilgilerin koşulları altında moralini yerine getiriyor. Neden olmasın? Vakıf, her zaman için önce yenilmiş ve sonunda da kazanmıştır.

“Peki sizin moraliniz, efendim? Düşman bölgesinin her yerinde duruyorsunuz. Kendi hükümdarlıklarınız işgal edilmedi ve hâlâ da böyle bir tehlike söz konusu değil, fakat yenildiniz. Zafer için bir olasılık bulunduğuna bile inanmıyorsunuz, çünkü böyle bir şey olmadığını biliyorsunuz.

“Öyleyse önlerinde eğilin, yoksa yenilip dibe vuracaksınız. Gönüllü olarak eğilin, belki birkaç kalıntıyı kurtarabilirsiniz. Akıl ve morali göz ardı ettiniz ve onlar da sizi başarısızlığa uğrattı. Şimdi tavsiyemi dinleyin. Sizde Vakıf’ın adamı, Homir Munn var. Onu serbest bırakın. Terminus’a geri yollayın ki, barış önerinizi de beraberinde götürsün.”

Stettin, kaskatı kesilmiş solgun dudaklarının ardından dişlerini gıcırdattı. Ama başka ne seçeneği vardı ki?

Yeni yılın sekizinci gününde, Homir Munn Kalgan’dan ayrıldı. Terminus’tan yola çıktığından beri altı aydan fazla olmuştu; bu süre zarfında ise, bir savaş etrafı kasıp kavurmuş ve sona ermişti.

Tek başına gelmişti, ama refakat edilerek ayrıldı. Özel yaşamına kapanmış basit bir adam olarak gelmişti; tayin edilmemiş olmasına rağmen, barışın gerçek elçisi olarak gidiyordu.

En çok değişmiş olan şey ise, İkinci Vakıf hakkındaki önceki tasalarıydı. Sonunda Dr. Darell’a; şu ehil, girişken genç Anthor’a; hepsine gerçeği anlatışını en ince ayrıntısına kadar aklında canlandırıyor ve kahkahalara boğuluyordu.

Biliyordu. O, Homir Munn, en sonunda gerçeği biliyordu.

14

“Biliyorum…”

Kalgan savaşının son iki ayı, Homir’e hiç zaman kaybettirmedi. Özel Arabulucu göreviyle yerleştiği olağandışı ofisinde, kendisini yıldızlararası ilişkilerin merkezinde buluverdi; bu rolü de hoş bulmaktan başka bir şey yapamıyordu.

Artık büyük savaşlar olmuyordu ve kazara meydana gelen birkaç çatışma da önemsizdi. Antlaşmanın şartları, Vakıf’a tanınması gereken birkaç imtiyazla birlikte oluşturulmuştu. Stettin ofisini elinde tutuyordu, ama bunun dışında geriye pek bir şey kalmamıştı. Donanmasının silahları sökülmüştü, asıl sistemin dışındaki sömürgeleri özerkleştirilmişti ve önceki durumlarına geri dönmek, tam bağımsızlık ya da Vakıf ile ittifak arasında seçim yapmak için oylamaya gitmelerine izin verilmişti.

Savaş resmi olarak Terminus’un kendi yıldız sistemindeki bir asteroitte, Vakıf’ın en eski donanma üssünde sona erdirildi. Lev Meirus Kalgan adına imzaladı ve Homir Munn da ilgili bir gözlemci olarak hazır bulundu.

Tüm bu zaman boyunca Dr. Darell’ı ya da diğerlerini görmedi. Fakat bunun önemi yoktu. Haberler bekleyebilirdi ve bunu düşünürken, her zamanki gibi, yüzünde bir tebessüm belirdi.

Dr. Darell, 62.377’de, VK gününden birkaç hafta sonra Terminus’a döndü ve aynı akşam evi, on ay önce planlarım ilk kez masaya yatırmış beş adama toplantı yeri olarak hizmet verdi.

Sanki eski konuyu tekrar açmak istemiyormuş gibi, önce akşam yemeğiyle ve ardından da şarapla oyalandılar.

Bir gözüyle şarap kadehinin mor derinliklerine dalmış olan Jole Turbor, konuşmaktan çok mırıldanarak, “Eh, Homir, gördüğüm kadarıyla artık finansal yönetim alanında bir işadamısın. İşlerle iyi başa çıktın,” dedi.

“Ben mi?” Munn neşeyle bir kahkaha attı. Her nedense, aylardır hiç kekelememişti. “Benim bu işle bir ilgim yoktu. Asıl yapan Arcadia’ydı. Sırası gelmişken, o ne alemde? Trantor’dan geri geliyormuş diye duydum.”

“Doğru duymuşsun,” dedi Darell sessizce. “Bu hafta içinde gemisi limana girecek.” Kaçamak bakışlarla diğerlerine bir göz attı, ama özelliksiz

ve hayret içindeki hoşnutluk nidaları dışında bir şey yoktu.

Turbor lafa girdi: "Öyleyse gerçekten de hepsi bitti. Tüm bunların olacağını geçen bahar kim aklına getirirdi ki? Munn Kalgan'a gitti ve döndü. Arcadia Kalgan'a ve Trantor'a gitti, geri dönüyor. Başımızdan bir savaş geçti ve kazandık, uzay hakkı için. Tarihin büyük dönemeçlerinin tahmin edilebileceğini söylerler, ama bunu yaşayan hepimize su götürmez bir şaşkınlık veren tüm bu olanların önceden tahmin edilebileceği akla yatkın görünmüyor."

"Saçmalık," dedi Anthor iğneleyici bir sesle. "Sizi ne bu kadar muzaffer yapıyor ki? Aslında, sadece akıllarımızı asıl düşmandan başka tarafa çekmeye yarayan önemsiz bir dalaşı kazanmışken, sanki bir savaş kazanmış gibi konuşuyorsunuz."

Homir Munn'un gülümseyişinin uyumsuz bir nota gibi kaldığı, rahatsız bir sessizlik oluştu.

Anthor ise, koltuğunun koluna öfke dolu sımsıkı bir yumruk indirdi. "Evet, İkinci Vakıf'ı kastediyorum. Sözü bile geçmiyor ve yanlış bir sonuca varmadıysam, herkes onu aklına getirmemek için çabalıyor. Bu ahmaklar dünyasının üstüne çöken aldatıcı zafer atmosferi öyle çekici ki, siz de katılmak istiyorsunuz, yoksa bu yüzden mi? Taklalar atın o zaman, ellerinizin üzerinde bir duvara doğru perendeler atın, birbirinizin sırtını sıvazlayın ve pencereden dışarı konfeti saçın. Canınız ne isterse onu yapın, yeter ki düşüncelerinizden bunu çıkarın; sonra da işiniz bittiğinde ve tekrar kendinize geldiğinizde geri dönün de, geçen bahar burada otururken ne olduğunu bilmediğiniz bir şeyin korkusundan gözlerinizi yuvalarından fırlatan ve hâlâ kesin olarak varlığını sürdüren sorunu tartışalım. Budala bir uzaygemisi sahibini yendiniz diye İkinci Vakıf'ın zihin ustalarından daha az korkmanız gerektiğini mi sanıyorsunuz?"

Durakladı, yüzü kıpkırmızıydı ve nefes nefese kalmıştı.

Munn sessizce, "Artık *benim* konuşmamı dinleyecek misin, Anthor?" dedi. "Ya da, ağız kalabalığı yapan bir komplocu olarak rolüne devam etmek mi istiyorsun?"

"Ne diyeceksen söyle, Homir," dedi Darell, "ama hepimiz de fazla cafcaflı konuşmaktan sakınalım. Yerinde olduğu zaman iyi bir şeydir, ama şu anda canımı sıkıyor."

Homir Munn, koltuğunda arkaya yaslandı ve dirseğinin yanındaki şarap sürahisinden kadehini doldurdu.

“Kalgan’a,” dedi, “Katır’ın Sarayı’ndaki kayıtlardan ne bulabileceğime bakmak üzere yollanmıştım. Bunu yaparak birçok ayımı geçirdim. Bu başarıdan kendime pay çıkarmak istemiyorum. Kaydı bulmamı sağlayan, Arcadia’nın safça müdahalesiydi. Bununla beraber, Katır’ın zamanı ve yaşamıyla ilgili bildiğim kalıntılara, ki az olmadıklarını iddia ediyorum, ana kanıt ile ilgili harcadığım emeğin başka kimseye nasip olmamış meyvelerini de ekleyebildim.

“O halde, İkinci Vakıf’ın gerçek tehlikesine, buradaki heyecanlı arkadaşımızdan daha ehil bir değer biçebilmenin eşsiz konumundayım.”

“Peki,” diye sinirlendirici bir sesle konuştu Anthor, “bu tehlikeye biçtiğin değer nedir?”

“Eh, sıfır.”

Kısa bir duraksamanın ardından, Elvet Semic, inanamayan bir şaşkınlık içinde sordu: “Sıfır tehlike mi demek istiyorsun?”

“Kesinlikle. Arkadaşlar, *İkinci Vakıf yok!*”

Anthor’un göz kapakları yavaşça kapandı ve orada, yüzü ifadesiz ve solgun bir halde oturdu kaldı.

İlginin merkezi olan ve bundan oldukça da hoşlanan Munn devam etti. “Dahası, hiçbir zaman da olmamış.”

Darell, “Bu şaşırtıcı sonucu neye dayandırıyorsun?” diye sordu.

“Bunun,” dedi Munn, “şaşırtıcı olduğunu reddediyorum. Hepiniz, Katır’ın İkinci Vakıf’ı arayışının hikâyesini biliyorsunuz. Fakat bu arayışın şiddeti ve tek amaçlılığı hakkında ne biliyorsunuz? Elinin altında devasa kaynakları vardı ve hiçbirini kullanmadı. Bir at gözlüğü takıyordu ve başarısız oldu. İkinci Vakıf bulunamadı.”

“Onu bulmayı kimse zaten pek isteyemezdi,” diye vurguladı Turbor huzursuzca. “Meraklı zihinlere karşı kendini koruyabiliyordu.”

“Koca galaksi, zihin Katır’ın mutant zihni olsa bile mi? Sanmıyorum. Ama lütfen, elli ciltlik raporun özetini size beş dakikada çıkarmamı beklemiyorsunuz ya? Hepsi, barış antlaşmasının şartlarına göre, Seldon Tarih Müzesi’nin bir parçası olacak ve hepiniz de bunu analiz etmekte benim kadar rahat olacaksınız. Katır’ın sonucunun açıkça belirtildiğini göreceksiniz ve benim de az önce belirtmiş olduğum şeyi de. İkinci Vakıf diye bir şey yok ve hiçbir zaman da olmadı.”

Semic araya girdi. “Peki o zaman Katır’ı durduran neydi?”

“Koca galaksi, sen ne durdurdu sanıyorsun? Ölüm durdurdu, tıpkı hepimizi bir gün durduracağı gibi. Çağın en büyük batıl inancı, Katır’ın her

nasılsa tüm fetih kariyerinin kendisinden bile üstün kimi gizemli varlıklar tarafından durdurulduğu yönündedir. Bu da her şeye yanlış noktadan bakmanın bir sonucu.

"Kesinlikle galaksideki herkes bilir ki, Katır bir ucubeydi; zihinsel olduğu kadar fiziksel olarak da. Otuz yaşlarındayken öldü, çünkü hastalıklı vücudu, paslı mekanizmasıyla daha fazla başa çıkamadı. Ölümünden önceki birçok yıl boyunca zayıftı. En iyi sağlığı, sıradan bir adamın takatsizliğinden fazlası değildi. Tamam öyleyse. Galaksiyi fethetti ve doğanın olağan ilerleyişine göre, ölümün belirtileri onda baş gösterdi. Neden bu kadar uzun sürdü bilinmez. Arkadaşlar, bu en temiz baskıda yazıyor. Sadece sabırlı olmanız gerek. Tüm gerçeklere farklı bir odak noktasından bakmanız gerek."

Darell, düşünceli bir halde, "İyi, deneriz Munn," dedi. "İlginç bir deneme olur ve başka hiçbir şey olmasa bile, en azından düşüncelerimizi çalıştırmamıza yardım eder. Bu değiştirilmiş kişiler, yani bundan yaklaşık bir yıl önce Anthor'un bize getirdiği kayıtlar, onlara ne olacak? Odaklanarak bakmamıza yardım et," dedi.

"Kolay. Ensefalografik analiz kaç yıllık bir bilim? Ya da, başka bir deyişle, sinirsel yolların çalışması ne kadar gelişmiş durumda?"

"Bu konudan başlıyoruz. Harika," dedi Darell.

"Tamam. Anthor'un ve senin Değiştirilmiş Yükseklik dediğiniz şeyin yorumundan ne kadar emin olabiliriz? Teorilerinizi duydum, fakat ne kadar emin olabilirsiniz? Diğer tüm kanıtların olumsuz olduğu kudretli bir gücün varlığına kesin bir dayanak olarak görecek kadar kesin mi? Bilinmeyeni, üstün bir insanın ve keyfe bağlı bir kararın varsayımıyla açıklamak her zaman kolaydır.

"Bu çok insansı bir fenomen. Galaktik tarih boyunca, yalıtılmış gezegen sistemlerinin yabaniliğe geri döndüğü vakalar olmuştur, ama bundan ne öğrendik? Her vakada, fırtınalar, salgınlar, kuraklıklar gibi doğanın onlar için anlaşılamaz güçlerini, insanlardan daha güçlü ve daha yüksek iradeli sezgisel varlıklara yormuşlardır.

"Buna insanbiçimcilik denir sanırım ve bu bakımdan, biz de vahşileriz ve buna hoşgörü gösteriyoruz. Zihinsel bilimin çok azından haberdar olarak, bilmediğimiz her şeyde bu üstün insanları, ya da bu durumda, Seldon'ın bize ima ettiği ipucuna dayanarak İkinci Vakıf'ı suçluyoruz."

"Ah," diye sözünü kesti Anthor, "öyleyse Seldon'ı *hatırlıyorsun.* Unuttuğunu sanmıştım. Seldon, bir İkinci Vakıf'ın olduğunu söyledi. *Bu*

odak noktasından bak.”

“Öyleyse *sen* de Seldon’ın amaçlarının farkındasın. Hesaplamalarına hangi gereklilikler dahil edilmişti biliyor musun? İkinci Vakıf, görünüşte hayli belirli bir son için gerekli bir bostan korkuluğu olabilir. Kalgan’ı nasıl yendik, örneğin? Son yazı dizinde ne diyordun, Turbor?”

Turbor iri cüssesiyle kımıldandı. “Evet, nereye varmaya çalıştığını görebiliyorum. Sonlara doğru Kalgan’daydım, Darell ve gezegendeki moralin inanılmaz derecede kötü olduğu epey açıktı. Haber kayıtlarına baktım ve… Eh, yenilmeyi bekliyorlarmış. Aslında, İkinci Vakıf’ın, doğal olarak Birinci’nin yanında olaylara el atacağı düşüncesiyle tamamen terk edilmişlerdi.”

“Oldukça doğru,” dedi Munn. “Bütün savaş boyunca oradaydım. Lord Stettin’e İkinci Vakıf olmadığını söyledim ve bana inandı. O kendini güvende hissetti. Fakat insanları, tüm yaşamları boyunca inandıkları bir şeyden birdenbire vazgeçirmenin bir yolu yoktu ve bu efsane de Seldon’ın kozmik satranç oyununda epey yararlı oldu.”

Fakat Anthor’un gözleri birdenbire açıldı ve alaycı bir bakışla Munn’un çehresine kilitlendi. “*Yalan söylüyorsun*.”

Homir’in benzi soldu. “Bir yanıttan çok bir suçlama olan bu sözü kabul etmek zorunda olduğumu sanmıyorum.”

“Bunu, kişisel bir aşağılama amacı olmaksızın söylüyorum. Elinden yalan söylemekten başka bir şey gelemez, yalan söylediğinin farkına varmıyorsun. Ama gene de yalan söylüyorsun.”

Semic, solgun elini genç adamın koluna koydu. “Biraz nefes al, genç dostum.”

Anthor onu pek de kibar olmayan bir tavırla silkeledi ve şöyle dedi: “Hepinize karşı sabrım tükendi. Bu adamı hayatım boyunca üç beş kereden fazla görmedim, ama ondaki şansı inanılmaz buluyorum. Geri kalanınız onu yıllardır tanıyorsunuz ama es geçiyorsunuz. İnsanı deli etmeye yeter. Şu dinlediğiniz adama Homir Munn mu diyorsunuz yani? O, *benim* bildiğim Homir Munn değil.”

Şiddetli şaşkınlıktan kaynaklanan bir anlık karışıklık oldu, aradan sıyrılıp yükselen ses ise Munn’a aitti. “Beni bir sahtekâr olmakla mı suçluyorsun?”

“Muhtemelen olağan anlamıyla değil,” diye bağırdı Anthor gürültü patırtının üstünden, “ama her halükârda bir sahtekârsın. Sessizlik, lütfen! Duyulmak istiyorum.”

Onlara sözünü dinlemeleri için sert bir tavırla kaşlarını çattı. “Aranızda Homir Munn’u benim hatırladığım gibi hatırlayan var mı? Gözle görülür bir utangaçlık yaşamadan asla konuşamayan, içine dönük kütüphaneci, gergin ve sinirli sesiyle, emin olmadığı cümlelerde kekeleyen adam? *Bu* adam, kulağınıza oymuş gibi geliyor mu? Akıcı konuşuyor, kendine güveniyor, teorilerle dolu ve uzay adına, kekelemiyor. O aynı adam mı?”

Munn’un bile kafası karışmışa benziyordu ve Pelleas Anthor devam etti. “Pekâlâ, onu test edelim mi?”

“Nasıl?” diye sordu Darell.

“Nasıl diye *sen* mi soruyorsun? Açıkça belli bir yol var. Onun on ay önceki ensefalografik kayıtları sende duruyor, değil mi? Tekrar bir tane çek ve karşılaştır.”

Kaşlarını çatan kütüphaneciyi işaret etti ve şöyle dedi: “Analize maruz kalsın da görelim.”

“Karşı çıkmıyorum,” dedi Munn küstahça. “Her zaman olduğum kişiyim.”

“*Sen* bilebilir misin ki?” diye sordu Anthor, hor görerek. “Daha ileriye gideceğim. Buradaki kimseye güvenmiyorum. Herkesin analizden geçmesini istiyorum. Bir savaş oldu. Munn Kalgan’a gitti, Turbor gemideydi ve tüm savaş alanlarından geçti. Darell ve Semic de burada değillerdi; nerede olduklarına dair bir fikrim yok. Burada inzivaya çekilen bir tek ben vardım ve artık hiçbirinize güvenmiyorum. Adil oynamak için, ben de teste gireceğim. O zaman anlaştık mı? Ya da, şimdi çıkıp kendi yoluma mı gideyim?”

Turbor omuzlarını silkti ve, “Bir itirazım yok,” dedi.

“Benim de olmadığını çoktan söyledim,” dedi Munn.

Semic, sessiz bir onay ifadesiyle elini salladı ve Anthor Darell’ı bekledi. Sonunda, Darell başını salladı.

“Önce beni al,” dedi Anthor.

Nörolog, yatar koltukta yarı kapalı gözlerle düşünerek hareketsizce otururken, iğneler ince yollar tarayarak ilerledi. Darell, dosyaların arasından Anthor’un eski ensefalografik kaydını içeren klasörü çıkardı. Onları Anthor’a gösterdi.

“Bu senin kendi imzan, değil mi?”

“Evet, evet. Bu benim kaydım. Karşılaştırmayı yap.”

Tarayıcı, yeni ve eskiyi ekrana yansıttı. Her kayıttaki altı eğri de oradaydı ve karanlıkta, Munn'un sesi huysuz bir berraklıkla geldi. "Hele şuraya bir bak. Bir değişiklik var."

"Bunlar, ön lobun ana dalgaları. Bir anlamı yok, Homir. İşaret ettiğin o fazladan çentikler sadece öfke. Önemli olan diğerleri."

Bir kontrol düğmesine dokundu ve altı çift üst üste çakıştı. Sadece, ilkinin daha derin açıklıkları, iki tane olduğunu belli ediyordu.

"Tatmin oldunuz mu?" diye sordu Anthor.

Darell başını sertçe salladı ve koltuğa kendisi oturdu. Semic onu izledi ve ardından da Turbor geldi. Eğriler sessizce toplanıyor, sessizce karşılaştırılıyordu.

Munn, koltuğa oturan son kişiydi. Bir anlığına tereddüt etti, sonra ise, sesinde bir umutsuzluk tınısıyla, "Şimdi bana bakın, sonuncu olarak geliyorum ve baskı altındayım. Bunun için hoşgörü gösterilmesini istiyorum," dedi.

"Bilinçli olduğun hiçbir duygun öncekinden daha fazla etki etmeyecek ve önemli de değil," diye temin etti Darell.

Bunu izleyen sessizlikte sanki saatler geçmiş gibiydi.

Sonra, karanlığın ortasındaki karşılaştırmada, Anthor boğuk bir sesle konuştu: "Tabii, tabii, bu sadece bir kompleksin başlangıcı. Bize böyle dememiş miydi? Değiştirilme diye bir şey yok, hepsi de saçma bir insanbiçimci fikirden kaynaklanıyor… Ama şuna baksanıza! Bir tesadüf, sanırım."

"Sorun ne?" diye feryat etti Munn.

Darell'ın kütüphanecinin omzuna koyduğu eli kasılmıştı. "Sessiz ol, Munn, değiştirilmişsin, *onlar* tarafından ayarlanmışsın."

Sonra ışık açıldı; Munn ona kırgın gözlerle bakıyor ve gülümsemek için kendini zorluyordu.

"Ciddi olamazsın, gerçekten. Bunun bir amacı var. Beni sınıyorsun."

Fakat Darell başını salladı. "Hayır, hayır Homir. Bu doğru."

Kütüphanecinin gözleri birden yaşla doldu. "Hiçbir değişiklik hissetmiyorum. Buna inanamıyorum." Birden: "Hepiniz bu işin içindesiniz. Bu bir komplo," diye bağırdı.

Darell yatıştırıcı bir hareket yapmaya kalkıştı ve eli bir darbeyle savruldu. Munn homurdandı. "Beni öldürmeyi planlıyorsunuz. Uzay aşkına, beni öldürmeyi planlıyorsunuz."

Bir hamleyle, Anthor adamın üstüne çıktı. Kemiğin kemiğe çarpışından çıkan sert bir ses duyuldu ve Homir, yüzünde sabitlenmiş o korku ifadesiyle gevşek ve güçsüz yığıldı kaldı.

Anthor titreyerek kalktı ve, “Onu bağlayıp, susturmak için ağzına bir şeyler tıksak iyi olacak. Sonra ne yapacağımıza karar verebiliriz,” dedi. Uzun saçlarını düzeltti.

Turbor, “Onda yanlış bir şeyler olduğunu nasıl tahmin ettin?” dedi.

Anthor küçümser bir tavırla ona döndü. “Zor olmadı. Zira, *İkinci Vakıf’ın gerçekten nerede olduğunu biliyorum.”*

Birbirini izleyen şokların, azalan bir etkisi olur…

Semic, gerçek bir ılımlılıkla sordu, “Emin misin? Demek istiyorum ki, Munn’la daha henüz bu tür bir şey yaşadık…”

“Bu pek aynı şey değil,” diye tekrar döndü Anthor. “Darell, savaşın başladığı gün, seninle çok ciddi olarak konuştum. Seni Terminus’tan gitmeye zorlamaya çalıştım. O zaman, sana şimdi söyleyeceğim şeyi söyleyecektim, eğer sana güvenebilseydim.”

“Bu, yanıtı yarım yıldır bildiğin anlamına mı geliyor?” diye gülümsedi Darell.

“Arcadia’nın Trantor’a gitmek için ayrıldığını öğrendiğimden beri biliyordum.”

Darell ani bir dehşet içinde, ayağa kalkıverdi. “Arcadia’nın bu işle ne ilgisi vardı? Ne ima ediyorsun?”

“Oldukça iyi bildiğimiz olayların görünüşünde açık olmayan hiçbir şeyi kesinlikle ima etmiyorum. Arcadia Kalgan’a gidiyor ve eve dönmektense, galaksinin geleneksel merkezine dehşet içinde kaçıyor. Teğmen Dirige, Kalgan’daki en iyi casusumuz, değiştiriliyor. Homir Munn Kalgan’a gidiyor ve *o* da değiştiriliyor. Katır galaksiyi fethetti, ama gariptir ki, Kalgan’ı merkezi yaptı ve onun fatih mi, yoksa bir araç mı olduğunu merak ediyorum. Her seferinde Kalgan karşımıza çıkıyor, Kalgan, Kalgan, başka hiçbir şey yok. Diktatörlerin tüm uğraşlarına rağmen bir asır boyunca el sürülmeden sağ salim kalan dünya, Kalgan.”

“Öyleyse, bu senin sonucun.”

“Yeterince açık.” Anthor’un gözleri hararetliydi. “İkinci Vakıf Kalgan’da.”

Turbor sözünü kesti. “Ben Kalgan’daydım, Anthor. Üç hafta boyunca oradaydım. Eğer orada bir İkinci Vakıf var idiyse, ben deliyim. Kişisel olarak, ben senin deli olduğunu düşünüyorum.”

Genç adam, ona doğru öfkeyle dönüverdi. “Öyleyse sen şişko bir budalasın. İkinci Vakıf’ı ne sanıyorsun? Bir dilbilgisi okulu mu? Bir sürü ışık huzmesiyle dolu parlak bölgelerin, uzaygemisi yolları boyunca yeşil ve mor yazılarla ‘İkinci Vakıf’ yazdığını mı sanıyorsun? *Beni* dinle, Turbor. Her neredelerse, sıkı bir oligarşi kurmuşlar. Dünyaları galakside ne kadar iyi gizlendiyse, onlar da bulundukları dünyada o kadar iyi gizlenmiş olmalılar.”

Turbor’un çene kasları kasıldı. “Davranışını beğenmiyorum, Anthor.”

“Emin ol bu beni rahatsız ediyor,” diye geldi iğneleyici yanıt. “Burada, Terminus’ta etrafına bir göz at. Tüm pozitif bilimleri ve bilgisiyle, Birinci Vakıf’ın başlangıç noktasında, çekirdeğinde, merkezindeyiz. Peki nüfusun kaçı pozitif bilim adamı? Bir Enerji İleti İstasyonu’nu işletebilir misin? Bir hipernükleer motorun işleyişi hakkında ne biliyorsun? Ha? Terminus’ta bile gerçek bilim adamlarının sayısı, nüfusun yüzde birinden az.

“Peki o zaman gizliliğinin muhafaza edilmesi gereken İkinci Vakıf ne yapar? Hâlâ uzmanlık bilgisi olanlar daha az olacak ve bunlar da kendi dünyalarından bile saklı tutulacaklar.”

“Yani,” dedi Semic dikkatlice, “biz Kalgan’ı sadece temizledik…”

“Öyle yaptık, öyle yaptık,” dedi Anthor alaycı bir tavırla. “Ah, o zaferi kutluyoruz. Şehirler hâlâ aydınlatılmış durumda, hâlâ havai fişek atıyorlar ve televizörler hâlâ bağrışıp duruyor. Fakat şimdi, *şimdi*, İkinci Vakıf’ı bir kez daha aramaya kalkıştığımızda, bakacağımız son yer neresi olacak? Evet? Kalgan!

“Onlara gerçekten zarar veremediğimizi biliyorsunuz. Birkaç gemiyi yok ettik, birkaç bin kişi öldürdük, imparatorluklarını darmadağın ettik, ekonomik ve ticari güçlerine kısmen el koyduk; ama bütün bunların bir anlamı yok. Bahse girerim ki, Kalgan’ın asıl yönetici sınıfından bir kişinin bile kılına zarar gelmemiştir. Tam tersine, artık merak açısından da güvendeler. Ama benim merakımdan değil. Sen ne dersin, Darell?”

Darell omuz silkti. “İlginç. Bunu iki ay önce Arcadia’dan aldığım bir mesaja uydurmaya çalışıyorum.”

“Ah, bir mesaj demek!” dedi Anthor. “Nasıldı peki?”

“Yani, pek emin değilim. Dört kısa sözcük. Ama ilgi çekici.”

“Baksana,” diye sözünü kesti Semic, endişeli bir ifadeyle, “anlamadığım bir şey var.”

“Neymiş o?”

Semic sözlerini özenle seçti; her sözcük yaşlı dudaklarının arasından sanki gönülsüzce, teker teker çıkıyordu. “Bakalım, şimdi… Homir Munn, bir süre önce, Hari Seldon’ın İkinci Vakıf’ı kurduğunu iddia ederken yalan söylemiş olduğu fikrindeydi. Şimdiyse sen bunun böyle olmadığını, Hari Seldon’ın uydurmadığını ileri sürüyorsun.”

“Doğrudur, uydurmamıştı. Hari Seldon İkinci Vakıf’ı kurduğunu söyledi ve öyle de yapmıştı.”

“Tamam, ama söylediği bir şey daha vardı: İki Vakıf’ı galaksinin iki zıt ucuna kurmuştu. Şimdi, genç adam, işte bu bir uydurmadır, çünkü Kalgan galaksinin zıt bir ucunda falan değil.”

Anthor’un canı sıkılmışa benziyordu. “Bu önemsiz bir nokta. O sözler koruyucu bir örtbas olabilir. Ama bir düşünsenize… Zihin ustalarını galaksinin ta öteki ucuna yerleştirmenin ne yararı olabilir? İşlevleri nedir? Planın sürekliliğini sağlamak. Peki, planın görünürdeki asıl oyuncuları kimlerdir? Biziz, yani Birinci Vakıf. Bizi amaçları doğrultusunda en iyi nereden gözetleyebilirler? Galaksinin öteki ucundan mı? Boş versenize! Aslında çok yakınımızdalar ve bu çok daha makul.”

“İşte bundan hoşlandım,” dedi Darell. “Mantıklı görünüyor. Buraya bakın, Munn’un bilinci yerinde ve ben onu analiz etmemizi öneriyorum. Gerçekten de bir zararı olmaz.”

Anthor itiraz edecekmiş gibi oldu, ama Homir başıyla hevesle onaylıyordu. Beş saniye sonra ise bileklerini aynı hevesle ovalamaktaydı.

“Nasıl hissediyorsun?” diye sordu Darell.

“Çürük çarık,” dedi Munn somurtarak, “ama boş verin. Buradaki şu zeki gence bir sorum olacak. Söylediklerini duydum ve bundan sonra ne yapılacağını merak etmek için izin istiyorum.”

Tuhaf ve yersiz bir sessizlik oldu.

Munn acı acı tebessüm etti. “Eh, Kalgan’ın İkinci Vakıf olduğunu farz edin. Peki Kalgan’dakiler kimin nesi? Onları nasıl bulacaksınız? Haydi buldunuz diyelim, haklarından nasıl geleceksiniz, ha?”

“Ah,” dedi Darell, “gariptir ki buna yanıt verebilirim. Semic ve benim şu geçtiğimiz yarım yılda ne yapıyor olduğumuzu söyleyeyim mi? Bu, niçin Terminus’ta kalmaya istekli olduğuma başka bir açıklama getirebilir, Anthor.”

“İlkin,” diye devam etti, “hepinizin şüphe duyabileceğinden de daha amaçlı olarak ensefalografik analiz üzerinde çalışıyordum. İkinci Vakıf zihinlerini

saptamak, bir Değiştirilmiş Yükseklik bulmaktan daha güç ve ben tam olarak başarılı olamadım. Fakat yeterince yaklaştım.

“Hiçbiriniz, duygusal denetimin nasıl çalıştığını biliyor musunuz? Katır’ın zamanından beri kurgu yazarlarının popüler konusu budur ve bununla ilgili bol bol saçmalık yazılmış, konuşulmuş ve kaydedilmiştir. Çoğunda, gizemli ve büyülü bir şey olarak alınmıştır. Elbette, öyle değil. Beynin, sayısız minik elektromanyetik alanların kaynağı olduğu herkesçe bilinir. Her duygu değişimi, bu alanı az çok karmaşıklaştırır ve bu da herkes tarafından bilinen bir şey olmalı.

“Artık, bu değişken alanları sezebilen ve hatta onlarla birlikte tınlayabilen bir zihni kavrayabilmek mümkün. Bu da, beynin, keşfettiği her alan örüntüsünü ele alabilen özel bir organının var olabileceği anlamına gelir. Bunu tam olarak nasıl yapar, bir fikrim yok, ama bu önemli değil. Örneğin, ben kör olsaydım, fotonların ve enerji kuantasının önemini yine de öğrenebilirdim ve böylesi bir enerji fotonunun emilmesinin vücudun kimi organlarında, varlığı fark edilebilecek bir kimyasal değişime neden olabileceği bana makul gelirdi. Ama, elbette, renkleri bu sayede tanıyamazdım.

“Hepiniz takip ediyor musunuz?”

Anthor emin bir ifadeyle, diğerleri şüpheyle başlarını salladılar.

“Böylesi bir kuramsal Zihin Tınılayıcı Organ, diğer zihinlerden yayılan alanlara kendisini ayarlayarak, halkça ‘duyguları okuma’, hatta ‘zihin okuma’ diye tabir edilen, ama aslında biraz daha incelikleri olan işi yapabilirdi. Ancak, diğerine zorla kimi uyarlamalarda bulunan benzer bir organ kurgulamak, kolay bir adım. Kendisinin daha güçlü alanıyla bir zihin, başka bir zihnin daha güçsüz alanını yönlendirebilir; tıpkı, güçlü bir mıknatısın, demir bir çubuktaki atomik ikiz kutupları yönlendirerek, manyetize olmuş bir halde bırakabileceği gibi.

“İkinci Vakıfçılığın matematiğini, tam da tarif ettiğim gibi, bir organın sinirsel yollarının gerekli kombinasyonunu tahmin edecek bir fonksiyondan hareket ederek çözdüm; fakat, ne yazık ki bu fonksiyon, şu anda bilinen matematiksel araçlarla çözülmesi için fazla karmaşık. Bu çok kötü, çünkü bir zihin çalışanını, sadece ensefalografik deseninden tanıyamayacağım anlamına geliyor.

“Ama başka bir şey yapabildim. Semic’in yardımıyla, Zihinsel Statik aygıtı olarak tanımlayacağım bir aygıt geliştirebildim. Elektromanyetik alanın ensefalograf tipinden deseninin kopyasını çıkaracak bir enerji

kaynağı yaratmak, modern bilimin olanaklarının ötesinde değil. Dahası, tamamen rastgele işleyerek, bu özel zihin algısıyla ilgili, temas halinde olduğu diğer zihinleri kamufle eden bir tür ‘gürültü’ ya da ‘statik’ yaratabilir.

“Hâlâ takip ediyor musunuz?”

Semic kıkırdadı. Körlemesine tahmin etmiş ve tahmini doğru çıkmıştı. Yaşlı adamda hâlâ iş vardı.

Anthor, “Sanırım ediyorum,” dedi.

“Aygıtın,” diye devam etti Darell, “üretimi gayet kolay ve savaş araştırması çerçevesine girdiği için, Birinci Vakıf’ın tüm kaynakları da kontrolümdeydi. Şimdiyse, valinin ofisleri ve yasama meclisleri hep Zihinsel Statik ile çevrili. Kilit fabrikalarımızın birçoğu da öyle. Bu bina da. Şimdi bir bakıma gizliler. Nihayet, istediğimiz herhangi bir yer, İkinci Vakıf’tan ya da geleceğin bir Katır’ından tamamen güvende olabilir. Olay bu.”

Eliyle yaptığı bir hareketle bitirdi.

Turbor afallamışa benziyordu. “Öyleyse hepsi bitti. Büyük Seldon, hepsi bitti.”

“Eh,” dedi Darell, “tam olarak değil.”

“Nasıl yani tam olarak değil? Bir şeyler daha mı var?”

“Evet, İkinci Vakıf’ın yerini henüz saptamadık!”

“Ne,” diye kükredi Anthor, “demeye çalıştığın şey…”

“Evet, Kalgan’ın İkinci Vakıf olmadığı.”

“*Sen* nereden biliyorsun?”

“Kolay,” diye homurdandı Darell. “Gördüğünüz üzere, *İkinci Vakıf’ın gerçekten nerede olduğunu biliyorum*.”

15

Tatmin Eden Yanıt

Turbor aniden, duvarlarda çınlayan kasırga misali bir kahkaya attı. Halsizce başını salladı ve, “Büyük Galaksi, bu bütün gecedir sürüyor,” dedi. “Birbiri üstüne, yıkılmaları için çöpten adamlar dikiyoruz. Eğleniyoruz, ama bir yere varamıyoruz. Uzay aşkına! Belki de tüm gezegenler İkinci Vakıf’tır. Belki de gezegenleri yoktur, sadece bütün gezegenlere yayılmış kilit adamları vardır. Ne fark eder ki, Darell bizde mükemmel savunmanın olduğunu söylediği sürece?”

Darell keyifsizce gülümsedi. “Mükemmel savunma yeterli değil, Turbor. Zihinsel Statik aygıtım mükemmeliyetten çok uzakta ve öyle olsaydı bile, bizi sadece yerimizde saydıran bir şey olurdu. Sonsuza dek yumruklarımız sıkılı halde, bilinmeyen düşman için çılgıncasına her yöne bakarak kalamayız. Sadece nasıl kazanacağımızı değil, aynı zamanda kimi yeneceğimizi de bilmeliyiz. Ayrıca, düşmanın bulunduğu belirli bir gezegen var.”

“Sadede gel,” dedi Anthor bıkkınlıkla, “sendeki bilgi nedir?”

“Arcadia,” dedi Darell, “bana bir mesaj yolladı ve onu alana dek, açıkça meydanda olanı asla görmedim. Muhtemelen hiçbir zaman göremezdim de. Fakat basit bir mesajdı, şöyle: ‘Bir çemberin ucu yoktur.’ Görüyor musunuz?”

“Hayır,” dedi Anthor dik kafalılıkla ve besbelli diğerleri adına da konuşmuştu.

“Bir çemberin ucu yoktur,” diye düşünceli bir ifadeyle tekrar etti Munn ve alnını kırıştırdı.

“Pekâlâ,” dedi Darell sabırsızca, “benim için oldukça açıktı. İkinci Vakıf hakkında bildiğimiz tek mutlak gerçek nedir, hı? Söyleyeyim! Hari Seldon’ın onu galaksinin zıt ucuna yerleştirdiğini biliyoruz. Homir Munn, Seldon’ın Vakıf’ın varlığı hakkında yalan söylediği kuramını oluşturdu. Pelleas Anthor, Seldon’ın bu konuda doğruyu, ancak Vakıf’ın yeri hakkında yalan söylediği kuramını öne sürdü. Ben, Hari Seldon’ın hiçbir konuda yalan söylemediğini, kesinkes doğru söylediğini söylüyorum.

“*Ama*, diğer uç nedir? Galaksi düzdür ve mercek şeklindedir. Düzlüğü boyunca alınan bir kesit çemberdir ve Arcadia’nın fark ettiği gibi, bir çemberin ucu yoktur. Biz, yani Birinci Vakıf, bu çemberin kenarındaki Terminus’ta bulunuyoruz. Başka bir deyişle, galaksinin bir uçundayız. Şimdi çemberin bu kenarını izleyerek diğer ucu bulun. İzleyin, izleyin ve izleyin, diğer ucu bulamazsınız. Sadece, başlangıç noktasına geri dönersiniz.

“*Orada* da İkinci Vakıf’ı bulacaksınız.”

“Orada?” diye tekrarladı Anthor. “*Burada* mı demek istiyorsun?”

“Evet, burada diyorum!” diye haykırdı Darell şiddetle. “Yani, başka nerede olabilirdi ki? İkinci Vakıfçıların, eğer plana bekçilik ediyorlarsa, makul olduğu kadar da yalıtılmış olacakları yerde, galaksinin sözde öteki ucunda olamayacaklarını kendiniz söylediniz. Kalgan’ın uzaklığının daha akla yatkın olacağını düşündünüz. Size, orasının da fazla uzak olduğunu söylüyorum. Hiçbir uzaklık akla yatkın değil. Peki nerede en çok güvende olurlardı? Kim onları burada arardı ki? En meydanda olan yerin en az şüphe çeken yer olmasıyla ilgili eski bir ilke bu.

“Zavallı Ebling Mis, İkinci Vakıf’ın yerinin keşfiyle neden o kadar şaşırmış ve kendisini kaybetmişti? Orada, Katır’ın gelişini bildirmek için Vakıf’ı umutsuzca arıyordu, ama tek bulabildiği, Katır’ın bir hamleyle iki Vakıf’ı da çoktan ele geçirmiş olduğuydu. Peki Katır’ın kendisi niçin arayışında başarısız oldu? Neden olmasındı ki? Eğer bir kişi zapt edilemeyen bir tehdit arıyorsa, zaten zapt edilmiş olan düşmanların arasına bakmaz. Böylece zihin ustaları, boş vakitlerinde Katır’ı durdurmak için plan yapabildiler ve onu durdurmakta da başarılı oldular.

“Of, çıldırtacak kadar basit! Kendi komplolarımız ve çevirdiğimiz dolaplarımızla burada güvende olduğumuzu sanırken, meğerse düşmanın kalesinin kalbinde ve özünde duruyormuşuz. Gülünç!”

Anthor’un yüzündeki kuşku ifadesi silinmemişti. “Bu teoriye sahiden inanıyor musun, Dr. Darell?”

“Sahiden de inanıyorum.”

“O zaman komşularımızın herhangi biri, yanından geçtiğimiz öylesine bir adam, zihni seninkini izleyen ve düşüncelerinin nabzını yoklayan İkinci Vakıf’tan üstün bir insan olabilir.”

“Tam olarak öyle.”

“Ayrıca, tüm bu süre boyunca, rahatsız edilmeden ilerlememize izin verildi?”

“Rahatsız edilmeden mi? Rahatsız edilmediğimizi sana kim söyledi ki? Munn’un değiştirildiğini sen kendin gösterdin. Onu ilkin Kalgan’a kendi rızamızla yolladığımızı, ya da Arcadia’nın bize kulak misafiri olup, onu kendi rızasıyla takip ettiğini düşünmeni sağlayan ne? Hah! Büyük olasılıkla hiç durmadan rahatsız edildik. Hem ne de olsa, neden yaptıklarından fazlasını yapsınlar ki? Bizi yanlış yönlendirmeleri, basitçe durdurmalarından çok daha işlerine geliyor.”

Anthor düşünceye daldı ve tatmin olmamış bir ifadeyle, “Pekâlâ, bundan hoşlanmadım,” dedi. “Senin şu Zihinsel Statik, beş para edecek bir düşünce değil. Evde sonsuza dek kalamayız ve dışarı çıktığımız anda da şu anda bildiğimiz şeyle işimiz biter. Tabii galaksinin her sakini için ufak birer makine yapamazsan.”

“Evet, ama pek fazla çaresiz de değiliz, Anthor. İkinci Vakıf’taki bu adamlarda, bizde olmayan bir sezgi var. Bu onların hem gücü, hem de zayıflığı. Örneğin, kör bir adamda işe yaramayacak ama normal bir insana karşı etkili olacak bir silah var mıdır?”

“Muhakkak,” dedi Munn derhal. “Gözlere tutulan ışık.”

“Aynen öyle,” dedi Darell. “Güçlü ve kör edici bir ışık.”

“Eee, ne olmuş yani?” diye sordu Turbor.

“Ama kıyas oldukça açık. Bende bir Zihinsel Statik aygıtı var. Yapay bir elektromanyetik alan yayıyor, ki bu İkinci Vakıf’tan birisi için bir ışın demeti gibidir. Ama Zihinsel Statik aygıtının kaleydoskopik bir özelliği var. Hızlı ve sürekli bir değişim halinde, alıcı zihnin takip edebileceğinden de hızlı. Ya da diyelim ki, bunun devam ederse başınızı ağrıtacak, sürekli yanıp sönmekte olan bir ışık olduğunu farz edin. Şimdi bu ışığı, ya da elektromanyetik alanı, kör edici ve dayanılmaz bir acı verinceye dek yoğunlaştırın. Ama bu acı sadece özel sezgisi olanlar içindir, olmayanlar için değil.”

“Gerçekten mi?” diye sordu Anthor baş gösteren bir hevesle. “Bunu denedin mi?”

“Kimin üstünde? Elbette denemedim. Ama işe yarayacak.”

“Evi çevreleyen alanın kontrolleri nerede? Bunu görmek isterim.”

“Burada.” Darell ceketinin cebine uzandı. Küçük bir şeydi, cebinde hemen hemen hiç şişkinlik yaratmıyordu. Üstüne bir düğme iliştirilmiş siyah silindiri diğerinin eline attı.

Anthor dikkatle inceledi ve omuzlarını silkti. “Buna bakmak beni daha zeki yapmıyor. Baksana Darell, neye dokunmamalıyım? Kazara evin

savunmasını kapatmak istemiyorum da.”

“Kapatmazsın,” dedi Darell tepkisizce. “O kontrol içinde kilitli.” Hareket etmeyen bir şaltere bir fiske attı.

“Peki bu düğme nedir?”

“Alanın değişim oranını ayarlıyor. Bak, şu yoğunluğu arttırır. Benim bahsettiğim de buydu.”

“İzin verirsen?” diye sordu Anthor, parmakları yoğunluk düğmesinin üstündeydi. Diğerleri de yakına toplanıyorlardı.

“Neden olmasın?” diye omuzlarını silkti Darell. “Bize etkisi olmayacak.”

Yavaşça, neredeyse ürkercesine, Anthor düğmeyi çevirdi; önce bir yöne, sonra da tam tersine. Munn gözlerini hızla kırpıştırırken, Turbor da dişlerini gıcırdatıyordu. Sanki kendi yetersiz duyumsal donanından, onları etkileyemeyecek bu kuvveti saptayacakmış gibi gayret içindeydiler.

Sonunda, Anthor omuzlarını silkti ve kontrol kutusunu tekrardan Darell’ın kucağına attı. “Eh, sanırım bu konuda söylediğine inanabiliriz. Fakat düğmeyi açtığımda bir şey olduğunu tasavvur etmek zor.”

“Fakat bu doğaldı, Pelleas Anthor,” dedi Darell gergin bir tebessümle. “Sana vermiş olduğum, sahtesiydi. Görüyorsun ya, bende başka bir tane daha var.” Ceketini kenara attı ve Anthor’un incelediği kontrol kutusunun kemerinden sallanan bir eşini eline aldı.

“Görüyorsun ya,” dedi Darell ve tek bir hareketle yoğunluk düğmesini maksimuma getirdi.

Müthiş bir feryatla, Pelleas Anthor zemine yığılıverdi. Istırapla yuvarlanıyordu, bembeyaz olmuştu, saçlarını sımsıkı parmaklarla kavrayıp koparıyordu.

Munn, kıvranan bedenin temasını önlemek için alelacele ayaklarını çekti, gözleri iki korku çukuruydu. Semic ve Turbor bir çift alçıdan heykeldi; kaskatı ve beyaz.

Darell, kasvetle, düğmeyi bir kez daha çevirdi. Anthor bir ya da iki kez halsizce kasıldı ve hareketsiz yatakaldı. Yaşıyordu, aldığı her nefes bedenine ıstırap çektiriyordu.

“Onu kanepeye kaldırın,” dedi Darell, genç adamın başını tutarken. “Bana yardım edin.”

Turbor ayaklarına uzandı. Bir çuval un kaldırıyorlardı sanki. Sonra, uzun dakikalar sonunda, Anthor’un nefesi sessizleşti ve göz kapakları titreşerek yukarı kalktı. Yüzü çirkin bir sarıydı, bedeni ter içinde kalmıştı ve konuştuğunda sesi çatlak ve tanınmaz haldeydi.

“Yapma,” diye mırıldandı. “Yapma! Onu tekrar yapma! Bilmiyorsunuz… Bilmiyorsunuz… Ah-h-h.” Uzun ve ürperten bir iniltiydi.

“Tekrar yapmayacağız,” dedi Darell, “eğer bize gerçeği söylersen. Sen İkinci Vakıf’ın bir üyesi misin?”

“Bırakın biraz su içeyim,” diye yalvardı Anthor.

“Biraz su al da gel, Turbor,” dedi Darell, “ve viski şişesini de getir.”

Anthor’a iki bardak su ve bir ölçü de viski içirdikten sonra soruyu tekrarladı. Genç adam rahatlamışa benziyordu.

“Evet,” dedi bitkince. “İkinci Vakıf’ın bir üyesiyim.”

“Yani,” diye devam etti Darell, “burada, Terminus’ta olan, değil mi?”

“Evet, evet. Her hususta haklısınız, Dr. Darell.”

“İyi! Şimdi bu son yarım yıldır neler olduğunu açıkla. Anlat!”

“Uyuyabilseydim,” diye fısıldadı Anthor.

“Sonra! Şimdi konuş!”

Titrekçe iç geçirdi. Sonra sözcükler, alçak sesle ve hızlı hızlı dökülmeye başladı dudaklarından. Diğerleri, sesini duyabilmek için üstüne eğildiler. “Durum gittikçe tehlikeli oluyordu. Terminus’un ve onun bilim adamlarının beyin dalgası desenlerine ilgi duymaya başladıklarını ve Zihinsel Statik aygıtı gibi bir şeyin yapılabileceği zamanın geldiğini biliyorduk. İkinci Vakıf’a karşı da artan bir düşmanlık vardı. Seldon’ın Planı’nı mahvetmeden önce bunu durdurmak zorundaydık.

“Biz… biz hareketi kontrol etmeye çalıştık. Arasına katılmaya çalıştık. Şüpheyi kendimizden uzağa çekecektik. Ek bir dikkat dağıtıcı unsur olarak, Kalgan’ın savaş ilan etmesini sağladık. Bu yüzden Munn’u Kalgan’a yollamıştım. Stettin’in sözde metresi de bizden biriydi. Munn’un doğru adımları atmasıyla yakından ilgilendi.”

“Callia…” diye feryat etti Munn, ama Darell elini sallayarak onu susturdu.

Anthor, araya girenlerin farkına varmaksızın devam etti. “Arcadia takip etti. Bunu hesaba katmamıştık, her şeyi önceden göremeyiz. Bu yüzden de, karışıklığı önlemek için, Callia onu Trantor’a yönlendirdi. Hepsi bu. Kaybettiğimizin dışında.”

“Beni Trantor’a gitmek için zorladın, değil mi?” diye sordu Darell.

Anthor başını salladı, “Seni yolun üstünden çekmek zorundaydım. Aklında gittikçe büyüyen zafer oldukça açıktı. Zihinsel Statik aygıtının problemlerini çözüyordun.”

“Neden beni denetim altına almadın?”

“Yapamadım… yapamadım. Emirler almıştım. Bir plana göre çalışıyorduk. Eğer doğaçlama yapsam, her şeyi bir kenara atmış olurdum. Plan sadece olasılıkları tahmin eder… bunu biliyorsunuz… Seldon Planı gibi.” Istırap dolu kesik soluklarla ve hemen hemen manasız konuşuyordu. Başı, rahatsız bir hummayla bir o yana bir bu yana dönüyordu. “Bireylerle çalıştık… gruplarla değil… çok düşük olasılıklar vardı… başarısız oldu. Ayrıca… sizi kontrol etsem… başka biri aygıt keşfeder… yararsız… *zamanları* kontrol etmek gerekti… daha muğlak… Birinci Sözcü’nün kendi planı… tüm açıları bilmiyord… çalışmaması hariç… iç… iç…” Pili bitmişti.

Darell onu kabaca sarstı. “Daha uyuyamazsın. Kaç kişisiniz?”

“Hı? Ne diyosun… ah… çok değil… şaşırsana… elli… fazlası lazım değil.”

“Hepsi Terminus’ta mı?”

“Beş… altısı dışarıda… Callia uyumalı…”

Devasa bir çabalayışla birden canlandı ve ifadesi berraklık kazandı. Yenilgisini hafifleterek, kendisini mazur göstermeye son kez yeltendi.

“Seni sonunda az kalsın yakalamıştım. Savunmaları kapatıp seni ele geçirecektim. Kimin patron olduğunu görecektin. Ama bana sahte kontrol verdin… en baştan beri şüphelenmişsin..”

Sonunda uyumuştu.

Turbor, huşu dolu bir ses tonuyla, “Ondan ne kadardır şüpheleniyordun, Darell?” dedi.

“O buraya ilk geldiğinden beri,” diye geldi alçak sesli yanıt. “Kleise’dan geldiğini söylemişti. Ama Kleise’ı tanıyordum ve fikir ayrılığına düştüğümüz konuları da biliyordum. İkinci Vakıf konusunda tam bir fanatikti ve ben de onu terk etmiştim. Amaçlarım akla yatkındı, kendi fikirlerimin peşine kendi kendime düşmenin en iyisi ve güvenlisi olacağını düşünmüştüm. Ama Kleise’a bunu söyleyemezdim ve ben söylesem de o dinlemezdi. Ona göre, ben bir korkak ve haindim, hatta muhtemelen İkinci Vakıf’ın ajanıydım. Kinci bir adamdı ve o günden neredeyse öldüğü güne kadar benimle hiçbir bağı olmadı. Sonra, aniden, yaşamının son birkaç haftasında ‘eski bir dost olarak’, en iyi ve en başarılı öğrencisini bir meslektaş olarak karşılamamı ve eski soruşturmaya tekrardan başlamamı yazıyor.

“Bu kişiliğine aykırıydı. Etki altında olmadan böyle bir şeyi nasıl yapabilirdi, diye düşündüm ve tek amacın benim mahremiyetime bir İkinci Vakıf ajanı sokmak olmasından şüphelenmeye başladım. Of, bu çok…”

İç çekti ve bir anlığına gözlerini kapadı.

Semic tereddüt ederek, “Onlarla… bu İkinci Vakıf’taki ahbaplarla ne yapacağız?” dedi.

“Bilmiyorum,” dedi Darell üzüntü içinde. “Onları sürgüne yollayabiliriz, sanırım. Örneğin Zoranel’e. Oraya yerleştirilirler ve gezegen de Zihinsel Statik ile doldurulur. Cinsiyetler ayrılabilir ya da daha iyisi, kısırlaştırılabilirler. Elli yıl içinde, İkinci Vakıf tarih olur. Veya belki de hepsi için sessiz bir ölüm daha hayırlısıdır.”

“Sence,” dedi Turbor, “onlardaki bu sezgiyi kullanmayı öğrenebilir miyiz? Yoksa Katır gibi bununla mı doğuyorlar?”

“Bilmiyorum. Sanırım uzun çalışmalar sonucu oluşturuluyor, zira ensefalografide, bunun potansiyelinin insan zihninde gelişmeden durduğunun belirtileri var. Ama bu sezgiyi niçin istiyorsun ki? *Onlara* bir yararı dokunmadı.” Kaşlarını çattı.

Hiçbir şey söylememesine karşın, düşünceleri çığlık çığlığaydı.

Çok kolay olmuştu; fazlasıyla kolay. Yenilmez olanlar, kitaplardaki hainler gibi mahvolmuşlardı ve bunu sevmemişti.

Galaksi! Bir kişi, kukla olmadığını ne zaman bilebilir? Bir kişi, kukla olmadığını nasıl bilebilir?

Arcadia eve dönüyordu ve Darell düşüncelerini, sonunda yüzleşmek zorunda olduğu şeylerden ürpererek ayırdı.

Arcadia bir haftadır evdeydi, sonra iki hafta oldu ve Darell, düşüncelerinin üstündeki o sıkı denetimi bir türlü gevşetemedi. Nasıl yapabilirdi ki? Arcadia, garip bir simya sayesinde, yokluğunda bir çocuktan genç bir kadına dönüşmüştü. O, yaşama olan bağıydı, balayından sonra fazla sürmemiş olan, hem acı hem tatlı bir evliliğe olan bağıydı.

Sonra, bir akşamın geç saatlerinde, elinden geldiğince sıradan çıkarmaya çalıştığı bir sesle sordu: “Arcadia, seni iki Vakıf’ın da Terminus’ta olduğunu düşünmeye iten neydi?”

Tiyatroya gitmişlerdi, her birine özel üç boyutlu göstericilerle en iyi koltukları almışlardı, elbisesi bu durum için yeniydi ve o da mutluydu.

Bir an için gözlerini ona dikti, sonra da, “Ah. Bilmem, baba. Sadece bana öyle geldi,” deyiverdi.

Darell’ın kalbinin etrafındaki buz tabakası bir kat daha kalınlaştı.

“Düşün,” dedi hararetle. “Bu önemli. İki Vakıf’ın da Terminus’ta olduğunu düşünmene neden olan neydi?”

Arcadia hafifçe kaşlarını çattı. “Eh, Leydi Callia vardı. *Onun* ikinci Vakıf’tan olduğunu biliyordum. Anthor da öyle dedi.”

“Ama o Kalgan’daydı,” diye üstüne gitti Darell. “*Terminus’ta karar kılmana sebep olan neydi?*”

Şimdiyse, Arcadia yanıt vermeden önce dakikalarca düşündü. Onun karar vermesine ne *neden olmuştu?* Ne neden olmuştu? Kavrayışının arasından bir şeylerin kayıp gittiğini hissediyordu korkunç bir biçimde.

“Leydi Callia bir şeyler biliyordu ve bildiklerini de Terminus’tan öğrenmiş olmalıydı. Bu kulağa doğru gelmiyor mu, baba?”

Ama o başını salladı.

“Baba,” diye ağladı, “*biliyordum*. Ne kadar çok düşündüysem o kadar emin oldum. *Mantıklı* geliyordu.”

Babasının gözlerinde o yitik bakış vardı. “Bu iyi değil, Arcadia. Bu iyi değil. Söz konusu İkinci Vakıf oldukça, bir şeylerin içine doğması şüphe çeker. Anlıyorsun, değil mi? İçine doğmuş olabilir ve *denetim* de olabilir!”

“Denetim! Beni değiştirdiklerini mi kastediyorsun? Ah, hayır. Hayır, yapmış olamazlar.” Adamdan geri geri uzaklaşıyordu. “Ama Anthor haklı olduğumu söylemedi mi? Bunu itiraf etti. Her şeyi itiraf etti. Sen de bütün grubu burada, Terminus’ta buldun. Değil mi? Değil mi?” Hızlı hızlı nefes alıyordu.

“Biliyorum, ama… Arcadia, beyninin ensefalografik analizini yapmama izin verir misin?”

Başını dehşet içinde salladı. “Hayır, hayır! Çok korkuyorum!”

“Benden mi, Arcadia? Korkulacak hiçbir şey yok. Ama bilmek zorundayız. Bunu anlıyorsun, değil mi?”

Arcadia, sonrasında, Darell’ın işine tek bir kez mani oldu. Son şalter indirilmeden tam önce, kolunu sıkı sıkıya kavradı. “Eğer değişmişsem ne olacak, baba? Ne yapmak zorunda kalacaksın?”

“Hiçbir şey yapmak zorunda kalmayacağım, Arcadia. Eğer değişmişsen, çıkıp gideceğiz. Trantor’a geri döneceğiz, sen, ben ve… ve galaksideki başka hiçbir şeyi umursamayacağız.”

Darell’ın yaşamındaki hiçbir analiz bu kadar yavaş ilerlememişti, ona bu kadar pahalıya mal olmamıştı. Bittiğindeyse, Arcadia çömeldi ve bakmaya

cesaret edemedi. Sonraysa adamın güldüğünü duydu ve bu bilgi yeterliydi. Zıpladı ve kendisini adamın açılmış kollarına attı.

Birbirlerine sarılırlarken adam ağzında bir şeyleri çılgıncasına geveleyip duruyordu. “Bu ev maksimum Zihinsel Statik altında ve senin beyin dalgaların normal. Onları gerçekten tuzağa düşürdük, Arcadia, artık yaşama geri dönebiliriz.”

“Baba,” diye nefesi kesilerek sordu, “artık bize madalya vermelerine izin verebilir miyiz?”

“Bunun dışında bırakılmak istediğimi nereden bildin?” Bir anlığına onu kol uzaklığında tuttu, sonra tekrardan güldü. “Boş ver, sen her şeyi bilirsin. Tamam, bir kürsüde konuşma yaparak madalyanı alabilirsin.”

“Baba, bir de…”

“Evet?”

“Bundan sonra bana artık Arkady der misin?”

“Ama… Öyle olsun, Arkady.”

Zaferin büyüklüğü, yavaş yavaş Darell’ın içine işleyip onu sarhoş etti. Vakıf, yani Birinci Vakıf, yani artık tek olan Vakıf, galaksinin mutlak hakimiydi. Kendileriyle, Seldon’ın Planı’nın ereği İkinci İmparatorluk arasında artık başka bir engel kalmamıştı.

Sadece ona uzanmaları gerekiyordu.

Sayesinde…

16

Asıl Yanıt

Yeri saptanmamış bir dünyada, yeri saptanmamış bir oda!

Planı işe yaramış bir adam!

Birinci Sözcü öğrenciye baktı ve, “Elli kadın ve adam,” dedi. “Elli şehit! Bunun ölüm ya da daimi mahkûmiyet anlamına geldiğini biliyorlardı ve zayıflamayı önlemek için bile yönlendirilmeleri olanaksızdı, zira bu yönlendirme de fark edilebilirdi. Fakat zayıf düşmediler. Planı düze çıkardılar, çünkü asıl büyük planı seviyorlardı.”

“Sayıları daha az olamaz mıydı?” diye şüphe içinde sordu öğrenci.

Birinci Sözcü başını ağır ağır salladı, “En düşük limit buydu. Daha azı ikna edici olmazdı. Aslında, saf nesnellik, hata payı için sınırın yetmiş beş olmasını gerektirirdi. Boş ver. Sözcüler Konseyi’nde on beş yıl önce sonuçlandırılan faaliyet seyrini çalıştın mı?”

“Evet, Sözcü.”

“Ayrıca güncel gelişmelerle karşılaştırdın?”

“Evet, Sözcü.” Sonra kısa bir sessizliğin ardından…

“Oldukça hayran kaldım, Sözcü.”

“Biliyorum. Her zaman hayranlık olur. Mükemmeliyete ulaşana dek kaç adamın kaç ay, hatta yıl çalıştığını bilseydin, hayranlığın daha az olurdu. Şimdi ne olduğunu bana sözlerle anlat. Matematiği tercüme etmeni istiyorum.”

“Evet, Sözcü.” Genç adam düşüncelerini sıraya koydu. “Esasen, Birinci Vakıf’ın adamlarının, İkinci Vakıf’ın yerini saptayıp yok ettiklerine tamamen ikna olmaları gerekiyordu. Bu yolla, asıl halimize geri dönülmesi hedefleniyordu. Hemen her bakımdan, Terminus bir kez daha bizim hakkımızda hiçbir şey bilmeyecek ve hesaplarının da hiçbirine bizi dahil etmeyeceklerdi. Bir kez daha gizlendik ve güvendeyiz; bedeli elli adam oldu.”

“Peki Kalgan savaşının amacı?”

“Vakıf’a fiziki bir düşmanı yenebileceğini göstermek, Katır’ın özsaygılarına ve güvenlerine verdiği zararı ortadan kaldırmak.”

“Analizinde yetersizsin. Unutma, Terminus halkı bize tamamen kararsız duygular besliyordu. Sözde üstünlüğümüzden nefret ediyor ve bunu kıskanıyorlardı, korunma için de kati olarak bize güveniyorlardı. Eğer Kalgan savaşı öncesinde ‘yok edilseydik’, bu Vakıf’ta paniğe yol açardı. Stettin’e karşı duracak cesareti kendilerinde asla bulamazlardı ve o da *o zaman* saldırdığında, galip gelirdi. Sadece zaferin ani oluşu, ‘yıkım’ı minimum yan etkiyle atlattırabilirdi. Bundan sonra bir yıl bile beklemek ise, başarıya ulaşmak için gerekli ruh halinin fazlasıyla sönmesi anlamına gelebilirdi.”

Öğrenci başını salladı. “Anlıyorum. O zaman tarih, plan tarafından gösterilen yolda, bir sapmaya uğramadan ilerleyecek.”

“Ancak,” diye vurguladı Birinci Sözcü, “önceden görülmemiş ve bireysel kazalar olmazsa.”

“Bunun için de,” dedi öğrenci, “*biz* var olacağız. Sadece… Sadece… Olayların şu anki durumunun tek bir yönü beni endişelendiriyor, Sözcü. Zihin Statik aygıtı Birinci Vakıf’ın elinde kaldı ve bu da bize karşı güçlü bir silah. Bu, en azından, eskisi gibi değil.”

“İyi bir nokta. Fakat bunu üzerinde kullanacakları kimseleri yok ki. İşe yaramayan bir aygıt haline geldi; tıpkı onlara karşı oluşturduğumuz tehdidin kışkırtıcılığı olmaksızın, ensefalografik analizin işe yaramaz bir bilim dalı olacağı gibi. Diğer bilgi türleri, daha önemli olarak hızla geri dönecek. Böylece, Birinci Vakıf’ın arasındaki bu ilk kuşak zihinsel bilim adamları, aynı zamanda da sonuncu olacaklar ve bir asır içinde, Zihinsel Statik, hemen hemen geçmişe gömülerek unutulacak.”

“Hmm…” Öğrenci akıldan hesap yapıyordu. “Sanırım haklısınız.”

“Fakat, Konsey’deki geleceğinin iyiliği için, farkına varmanı en çok istediğim şey, genç adam, son on beş yıldır bireylerle uğraşmamızdan dolayı planımıza dayatılan ufak ilmiklerin önemi. Anthor’un, doğru zamanda vadesi gelecek bir biçimde şüpheyi kendisine çekmesi gerekiyordu, ama bu nispeten basitti.

“Atmosfer öyle işlenmeliydi ki, Terminus’taki kimsenin, zamanı gelmeden, Terminus’un aradıkları merkez olabileceği akıllarına getirilmemeliydi. Bu bilgi, sadece babası tarafından ciddiye alınacak olan Arcadia’ya verilmeliydi. Ondan sonra ise, babasıyla zamanından önce bir temas sağlamayacağından emin olmak için, Trantor’a gönderilmeliydi. Bunlar, bir hipernükleer motorun, bir diğeri olmadan işlevsizleşen

kutuplarıydı. Şalter doğru zamanda indirilmeli, temas doğru zamanda yapılmalıydı. Bununla ben yakından ilgilendim!

“Sonra da, en son savaş düzgün bir şekilde ele alınmalıydı. Vakıf’ın donanması özgüvenle doldurulurken, Kalgan’ın donanması da kaçmaya hazır hale getirilmeliydi. Bununla da yakından ilgilendim!”

Öğrenci araya girdi: “Bana öyle geliyor ki, Sözcü, siz… yani, hepimiz… Dr. Darell’ın, Arcadia’nın bizim aracımız olduğundan şüphelenmeyeceğine güveniyorduk. Hesaplar üzerinde yaptığım *benim* incelememe göre, böyle şüphelenmesi için yüzde otuz civarında bir olasılık vardı. O zaman ne olurdu?”

“Buna önceden dikkat etmiştik. Değiştirilmiş Yükseklikler hakkında sana ne öğretildi? Onlar nedir? Duygusal bir eğilimi tanımak için bir kanıt olmadığı kesin. Bu, en makul ve incelikli ensefalografik analiz tarafından keşfedilme olasılığı bulunmadan yapılabilir. Leffert’in Teoremi’nin bir sonucu, bildiğin gibi. Kendisini gösteren, önceki duygusal eğilimin kaldırılması ve çıkarılmasıdır. Göstermesi *gerekir* de.

“Tabii bir de, Anthor, Dr. Darell’ın Değiştirilmiş Yükseklikler hakkında her şeyi bildiğine emin oldu.

“Gene de… Bir birey, göstermeden nasıl Kontrol altına alınır? Kaldırılacak bir önceki duygusal eğilim bulunmadığında. Diğer bir deyişle, birey, boş bir zihni olan yeni doğmuş bir bebekken. Arcadia Darell, bundan on beş yıl önce, planın yapısına ilk çizgi çekildiğinde, tam da öyle bir bebekti. Kontrol altında olduğunu asla bilmeyecek ve bu onun açısından çok daha iyi olacak; zira Kontrol, değerli ve zeki bir kişiliğin gelişimini de içermekteydi.”

Birinci Sözcü kısa bir kahkaha attı, “Bir bakıma, buradaki en hayrete düşürücü şey, her şeydeki bu ironi. Dört yüz yıldır, Seldon’ın ‘galaksinin diğer ucundaki’ sözüyle öyle bir kör olmuşlar ki, bu probleme, açı ölçer ve cetvellerle diğer ucu ölçtükleri ve genelde de galaksinin ya yüz seksen derecelik sınır bölgesine vardıkları, ya da çıkış noktasına geri döndükleri kendilerine özgü bir pozitif bilim düşünmüşler.

“Fakat karşımızdaki en büyük tehlike, bu fiziksel çözüm yollarına dayalı bir çözümün var olmasıydı. Bildiğin gibi, galaksi ne yumurta biçimindeki bir düzlüktür, ne de sınır bölgeleri kapalı birer eğri. Aslında bir çift salmaldan oluşuyor ve yerleşilmiş gezegenlerin yüzde sekseni ana kol üzerinde. Terminus sarmalın bir ucunda, biz de diğerindeyiz. Zira bir sarmalın zıt ucu neresidir? Merkez bölgesi!

“Bu da önemsiz aslında. Kazara ulaşılabilecek ilgisiz bir çözüm. Soruyu soranlar, Hari Seldon’ın bir pozitif bilimler adamı değil de sosyal bilimler adamı olduğunu anımsasalardı eğer ve yollarını da buna göre ayarlasalardı, çözüme çabucak ulaşabilirlerdi. ‘Zıt uçlar’ deyimi bir sosyal bilimler adamına ne ifade eder? Haritadaki zıt uçları mı? Elbette ki hayır. Bu işin sadece mekanik yorumu.

“Birinci Vakıf, asıl İmparatorluk’un en zayıf olduğu, kültürünün en az hissedildiği, zenginliğinin yok sayılabileceği sınır bölgesindeydi. Peki, galaksinin sosyal yönden zıt ucu neresidir? Neresi olacak, eski İmparatorluk’un ve kültürünün en güçlü, zenginliğinin en yoğun olduğu yerdir.

“Burada! Merkez! Seldon’ın zamanındaki İmparatorluk’un başkenti olan Trantor’da!

“İşte böylesine kaçınılmaz. Hari Seldon İkinci Vakıf’ı, kendi çalışmalarını sürdürmesi, koruması, geliştirmesi için kurdu. Bu elli yıldır biliniyor, ya da en azından tahmin ediliyor. Ama bu en iyi nerede yapılabilirdi? Seldon grubunun çalıştığı ve on yıllar boyunca tüm verilerin biriktirildiği Trantor’da. Ayrıca, İkinci Vakıf’ın bir amacı da planı düşmanlarından korumaktı. Bu da biliniyordu! Peki Terminus’a ve plana yönelik en büyük tehdit nereden kaynaklanıyordu?

“Buradan! Ölüyor da olsa İmparatorluk’un, üç yüz yıl boyunca, eğer bunu yapmaya karar verirse Vakıf’ı hâlâ mahvedebileceği Trantor’dan.

“Sonra Trantor düştüğünde ve tamamen yağmalanıp harabeye çevirildiğinde, yaklaşık yüz yıl kadar önce, biz merkez üssümüzü koruyabildik ve bütün gezegende sadece İmparatorluk Kütüphanesi ve çevresi korunmuş halde kalabildi. Bunun böyle olduğu bütün galakside biliniyordu, ama böylesine büyük bir ipucu dahi gözlerinden kaçtı.

“Ebling Mis bizi burada, Trantor’da keşfetti. Burada, Trantor’da, onun keşfini açıklayacak kadar yaşamamasını sağladık. Bunu yapabilmek için de, Katır’ın muazzam mutant güçlerini sıradan bir Vakıf kızının yenmesini ayarladık. Böyle bir olgunun cereyan ettiği gezegende dikkatleri çekmesi çok doğaldı. Katır’ı ilk kez burada inceledik ve yenilgisini planladık. Arcadia burada doğdu ve Seldon’ın müthiş planına geri dönüşün ilk adımları burada atıldı.

“Sonra, gizliliğimizdeki bütün bu açıklar, o koca delikler, dikkatlerden kaçmıştı, çünkü Seldon kendince ‘zıt uçtan’ söz etmişti ve herkes de bunu bu şekilde yorumladı.”

Birinci Sözcü öğrencisiyle konuşmayı çoktan bırakmıştı. Pencerenin önünde durmuş, artık sonsuza dek güvende olacak olan o inanılmaz parıltıya, galaksiye bakarken kendi kendisiyle hesaplaşıyordu.

“Hari Seldon Trantor’a ‘Yıldız Sonu’ demişti,” diye fısıldadı, “bu şiirsel hayal gücü niçin olmasın? Evrenin tamamı bir zamanlar boşluktaki bu kaya parçasının üzerinden yönetilmişti, yıldızların ipleri buradan çekilmişti. ‘Tüm yollar Trantor’a çıkar,’ der eski bir atasözü, ‘ve tüm yıldızlar orada sonlanır.’”

Sekiz ay önce, Birinci Sözcü bu yıldız kalabalığına –insanoğlunun galaksi olarak adlandırdığı muazzam kümenin merkezindekiler kadar olmasa da– nice kaygılarla bakmıştı; ama şimdi Preem Palver’ın, Birinci Sözcü’nün, yuvarlak ve yanağından kan damlayan yüzünde sadece yoğun bir memnuniyet vardı.

Dipnotlar

[←] Galaktik Ansiklopedi’den yapılan ve burada tekrarlanan alıntıların hepsi, V.D. 1020’de Galaktik Ansiklopedi Yayıncılık Aş., Terminus tarafından yayımlanmış olan 116’ncı Baskı’dan, yayıncıların izniyle aktarılmıştır.

[←] Yıldız Sonu: Star’s End (Ç.N.)

[←] İngilizcede O. Dam’in okunuşu, “ah, kahretsin” anlamındaki “oh, damn”e çok benzemektedir. (Ç.N.)